
ANKARA TİCARET ODASI

Ankara Ticaret Odası, Söğütözü

ASIRLIK AN
iyi ki geld

MİLLÎ EGEMENLİK
100
Yaşında
KARALI
lin

ANADOLU'NUN
DÜNYAYA
AÇILAN
KAPISI
ato
Ankara Ticaret Odası

Ankara Ticaret Odası

Türkiye Cumhuriyeti'nin
Kurucusu ve
İlk Cumhurbaşkanı

MUSTAFA KEMAL **ATATÜRK**

Türkiye Cumhuriyeti'nin
12. Cumhurbaşkanı

RECEP TAYYİP **ERDOĞAN**

BAŞKENT ANKARA

Proje Yöneticisi
Halil İbrahim Yılmaz

Proje Koordinatörleri
Ahmet Arif Sezgin
Baha Yılmaz

Yazar
Doç. Dr. Salih Zeki Haklı

Editörler
Emir Osmanoğlu
Yusuf Sunar

Redaktör
Ulviye Erdoğan

Grafik Tasarım
Ebru İnal

Fotoğraf Editörü
Seda Tokuroğlu

Yayın Danışmanı
Prof. Dr. Orçun İmga

Kitabın hazırlık sürecinde görsel arşivlerini paylaşan Ankara Büyükşehir Belediyesi, Anadolu Ajansı Fotoğraf Editörlüğü ile Akyurt, Ayaş, Beypazarı, Çamlıdere, Evren, Haymana, Kalecik, Keçiören, Kızılcahamam, Nallıhan, Pursaklar, Şereflikoçhisar ve Yenimahalle Belediyelerine fotoğraf desteği için teşekkür ederiz. Yine kitabın görsel tasarımı sırasında fotoğraf desteği sunan Ali Tuna, Hüseyin Demirci, Hüseyin Yıldırım, Hüseyin Yiğiner, Mehmet Ali Özcan, Mehmet Kaman, Murat Yıldırım, Osman Karaaslan, Soner Aksakal, Yaşar Tonbak ve Emin Sansar'a; Ankaragücü ve Gençlerbirliği fotoğrafları için Orhan Sal ve Yunus Emre Kartal'a; eşsiz Ankara fotoğrafları için Dericizade'ye, Dilek Uyar'a ve Nevzat Ceylan'a; yardımları için Satranç Müzesi, Başkent Organize Sanayi Bölgesi, Ulucanlar Cezaevi Müzesi, Ankara İl Kültür Müdürlüğü'ne, Ankara Kent Konseyi'ne ve Özgür Tülebağa'ya teşekkür ederiz.

Yayına Hazırlık
İdealKent Yayınları - 2020
ADAMOR Araştırma Danışmanlık LTD. ŞTİ.
Nasuh Akar Mahallesi 1403. Cad. 10/5 Balgat-Çankaya/Ankara
TEL: +90 312 285 53 59 GSM: +90 543 285 53 59
E-Posta: info@adamor.com.tr

Ankara Ticaret Odası

ISBN: : XXX XXX XXX XX

Söğütözü Mahallesi 2180. Cadde No: 5/A 06530 Çankaya/ANKARA
Tel: (312) 201 81 00 - (312) 201 81 01 Faks: (312) 285 91 60
atonet.org.tr
iletisim@atonet.org.tr
twitter.com/atokurumsal
facebook.com/ATOkurumsal/
instagram.com/ankaraticaretodasi/

BAŞKENT ANKARA

Ankara Ticaret Odası

ANADOLU'NUN DÜNYAYA AÇILAN KAPISI

Ankara Ticaret Odası

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ 16

ATO'NUN TARİHİ 18

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE ANKARA 44

ANKARA'DA SİYASAL HAYAT 76

ANKARA'DA EKONOMİK HAYAT 90

ANKARA'DA ULAŞIM 124

ANKARA'DA KÜLTÜREL VE SANATSAL HAYAT 138

ANKARA'DA EĞİTİM HAYATI 168

ANKARA'DA SAĞLIK HİZMETLERİ 186

ANKARA'NIN TURİSTİK YERLERİ 196

ANKARA'NIN GELENEKSEL KÜLTÜRÜ 254

ANKARA'NIN İLÇELERİ 280

ANKARA'DA SPOR 382

ÖNSÖZ

Tarihçi ve toplumbilimciler şehirlerin ortaya çıkışını uygarlıkların doğuşu olarak değerlendirir. Bu açıdan bakıldığında Ankara, binlerce yıllık geçmişinde birçok medeniyete ev sahipliği yapan ve birçok uygarlığın yaşadığı bir yerleşim yeri. Ankara, tarihinden getirdiği özellikleri aynı zamanda Türk Milleti'nin Milli Mücadelesi'he ev sahipliği yapması ve nihayetinde Türkiye Cumhuriyeti'ne Başkent olmasıyla taçlanmış bir şehir.

"Başkent Ankara Kitabı", Ankara'nın Başkent oluşundan bu yana sahip olduğu niteliklerin bir arada ele alındığı bir kaynak niteliğindedir. Elbette, binlerce yıllık geçmişe sahip olan ve Cumhuriyet'in kuruluşuna tanıklık eden bu şehirde gerek Milli Mücadele'ye katılanların gerekse Cumhuriyeti kuranların şehre kattıklarını bir tek kitapla ortaya koymak hem teknik hem de içerik olarak mümkün değil. Tarihi, kayıt edenlerin ve nakledenlerin belirlediği düşünülürse, "Başkent Ankara Kitabı" binlerce yıllık şehir ve kültür medeniyetimize ve 100 yıllık Başkent tarihimize düşülmüş bir not olabilir ancak.

Hititler'den Roma'ya, Selçuklu'dan Osmanlı'ya birçok medeniyetin hükmü altına giren Ankara'da bu medeniyetlerin izlerini görmek mümkün. Tarihi ve kültürel kimliğinin yanı sıra iktisadi açıdan da köklü bir geçmişe sahip bir şehirdir Ankara. İpek yolu üzerinde yer alması nedeniyle ticari açıdan da gelişen şehir, 1700'lü yıllarda dünyanın tiftik üretim merkezi olarak kayıtlara geçmiştir.

Kitabımızda, Cumhuriyet'le birlikte yepyeni bir kimlik kazanarak ülkenin Başkent'i olan Ankara'yı her yönüyle ortaya koymaya çalışırken, tarihi ve kültürel niteliklerinin yanı sıra ekonomik niteliklerini ve potansiyelini de de ele almaya gayret gösterdik.

Türkiye Cumhuriyeti'ni ekonomik açıdan geliştiren iş insanlarının kurduğu, Cumhuriyet'le yaşıt Ankara Ticaret Odası olarak bu yayını "üstü örtülü bir hazine" niteliğindeki Başkent'imizi, bütün yönleriyle ortaya koymak ve yürekten hissettiğimiz Ankara sevdasını yaymak amacıyla hazırladık.

Bu eser, bizimle aynı heyecanı hissederek, Ankara'ya kalıcı bir yayın hediye etmek için gayret sarf eden aralarında bürokrat ve akademisyenlerin de yer aldığı bir ekip tarafından hazırlandı. Ankara'yı hakkıyla tanıtmak için elini taşın altına koyan herkese sonsuz teşekkür sunuyorum.

İstifade etmeniz dileğiyle, saygılarımla.

GÜRSEL BARAN

Yönetim Kurulu Başkanı

ATO'NUN TARİHİ

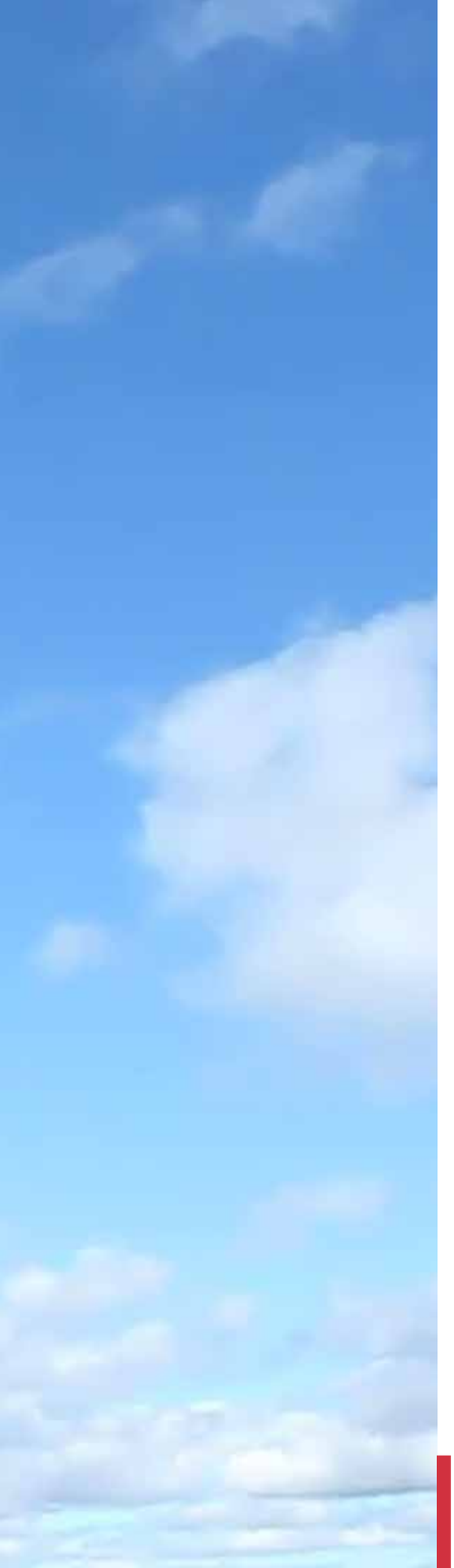

Türkiye'de ticaret odaları öncelikle üyeleri konumunda bulunan bütün tacirlerin ihtiyaçlarını karşılayarak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda ticarî hayatın genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak ve üyelerinin birbirleriyle ve toplumla olan ilişkilerinde güven duygusunu hâkim kılmaya çalışmaktadır. Ticaret odaları meslekî disiplin, ahlâk ve dayanışmayı bu şekilde korumanın yanı sıra, tescil ve kayıt gibi birtakım kamusal hizmetleri de yerine getirmektedirler. Bu özellikleri itibariyle ticaret odaları kanunen tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları olarak kabul edilmektedir. Kuruldukları il sınırları çerçevesinde faaliyet gösteren ticaret odalarına ticaretle uğraşan gerçek kişilere ait ticarî işletmeler, şirketler ve kooperatifler kanunen kayıt olmaktadır.

Ticaret odalarının bu amaç ve görev tanımının Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan itibaren devam ettiği görülmektedir. Bilhassa Cumhuriyetin ilanından kısa bir süre sonra yeni siyasal rejimin üzerinde önemle durduğu konuların başında iktisadî hayatın güçlendirilmesi ve belirli bir düzen içinde gelişmesi meseleleri yer almıştır. Bu alanda yapılan bir dizi düzenlemenin başında Osmanlı İmparatorluğu döneminden devrolunan ticaret ve sanayi odalarının daha kurumsal ve etkin bir hale dönüştürülmesine yönelik politikalar yer almaktadır.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde ilk kez 27 Eylül 1841 tarihinde çıkartılan ve ilerleyen süreçte birkaç kez değişikliğe uğrayan ticaret ve sanayi odalarıyla ilgili Nizamname, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu ilk yıllarda da varlığını korumakla birlikte, yeni devletin ihtiyaç duyduğu birtakım hususları karşılayamaz hale gelmiştir. Nitekim 22 Nisan 1925 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde (TBMM) yasalaşan 655 sayılı Ticaret ve Sanayi Odaları Kanunu ile 27 Eylül 1925'te kabul edilen Ticaret ve Sanayi Odaları Nizamnamesi (Tüzüğü) ticarî hayatın örgütlü ve organize şekilde oluşmasını sağlamaya dönük yasal adımlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ticaret kesiminin de desteklediği bu yeni düzenlemeler neticesinde ilk kez odalara tüzel kişilik tanınmış ve ticarî faaliyette bulunan tacirlerin odalara üyelikleri mecburi hale getirilmiştir. Böylelikle Ankara, İstanbul ve İzmir başta olmak üzere Türkiye'nin her bölgesindeki ticaret ve sanayi odalarının üye sayılarında artışlar yaşanmıştır. Üye sayısındaki bu değişim, sunulan hizmetlerin çeşitliliğine ve kalitesine olumlu şekilde yansımıştır. Ayrıca daha örgütlü bir yapıya dönüşen ticaret kesimi, ülkeyi ilgilendiren iktisadî konularda hükümetle istişarelerde bulunabilme imkanına kavuşmuştur.

Dünyada yaşanan ekonomik gelişmeler ve Türk ekonomisinin yıllar içerisinde geçirdiği değişim neticesinde ticaret ve sanayi odalarının yasal statüleri 1943 ve 1950 yıllarında TBMM'de kabul edilen kanunlarla yeniden oluşturulmuştur. 18 Mayıs 2004'te kabul edilen 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunuyla birlikte ticaret odaları, sanayi odaları, ticaret ve sanayi odaları, deniz ticaret odaları ve ticaret borsaları günümüzdeki halini almıştır.

Yeni Kanun odaların tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları olduğunu tekraren belirtmiştir. Odalar; üyelerinin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, onların meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslekî disiplin, ahlâk ve dayanışmayı korumak amacıyla kurulmaktadırlar. Bu kanunun odalara yüklediği birtakım görevlere bakıldığında, odaların kamusal hizmetleri yerine getiren meslek kuruluşları olarak tanımlanmasının yanı sıra bölgesindeki ticarî, sosyal ve kültürel hayata temas eden birer sivil toplum örgütü gibi değerlendirildiği de fark edilmektedir. Nitekim, Ankara Ticaret Odası başta olmak üzere ülkemizde faaliyet gösteren bütün odalar birer sivil toplum örgütü gibi çalışmalarda bulunmaktadır.

İlk ATO Binası, 1923

Cumhuriyetimizle yaşıt olan Ankara Ticaret Odası (ATO) ise 1923 yılının Mayıs ayında "Ankara Ticaret ve Sanayi Odası" adıyla kurulmuş ve hizmetlerini ilk olarak Anafartalar Caddesi üzerindeki eski bir binada yürütmeye başlamıştır. Ankara Ticaret ve Sanayi Odası'nın Anafartalar Caddesi'nde hizmet vermesi ve 1923 yılının Mayıs ayında kurulması tesadüf değildir. Bu dönemde Anafartalar Caddesi yeni başkentin ticarî ve idarî merkezi konumunda olduğu için ticaret odası da bu merkezin tamamlayıcı bir parçası olarak caddede yerini almıştır.

> CUMHURİYETİMİZLE YAŞIT OLAN ANKARA TİCARET ODASI (ATO), 1923 YILININ MAYIS AYINDA "ANKARA TİCARET VE SANAYİ ODASI" ADIYLA KURULDU.

Ankara Ticaret ve Sanayi Odası'nın kuruluş tarihi ise 17 Şubat ilâ 4 Mart 1923 tarihleri arasında düzenlenen İzmir İktisat Kongresi'nin sonrasındaki döneme denk gelmektedir. Siyasî düzen ve gelişme kadar iktisadî düzen ve gelişmeye de önem veren, o dönemki adıyla, Ankara hükümeti Cumhuriyetin ilanından önce ekonomik sistemin temel çerçevesini belirlemek istemiştir.

Kongre'de sunulan grup teklifleri arasında ticaret ve sanayi odalarının yurt çapında örgütlenmesi ve yaygınlaştırılması da bulunmaktadır. Nitekim yapılan yasal düzenlemeler sonrasında Ankara Ticaret ve Sanayi Odası, 1926 yılında dönemin Ankara milletvekili Şakir Kınacı'nın (1875-1940) kurucu başkanlığında 350 tüccar ve 800 küçük esnaf ve sanatkâr üyesiyle hukukî kimliğini resmen kazanmıştır.

Odaların teşkilat yapılarının ve faaliyetlerinin yasal bir zemine oturtulmasıyla birlikte ticaret erbabı ile hükümetler arasındaki etkin iletişim süreci de böylelikle başlamıştır.

İlerleyen dönemde odaların etkinliğini artırmak amacıyla 18 Kasım 1943 tarihinde 4355 sayılı Ticaret ve Sanayi Odaları, Esnaf Odaları ve Ticaret Borsaları Yasası kabul edilmiştir. İkinci Dünya Savaşı döneminde çıkartılan bu kanun savaş sonrası dönemde yetersiz kaldığı için, yeni yasal düzenlemelere ihtiyaç duyulmuştur. Ankara Ticaret ve Sanayi Odası, 1950'den sonra hükümetle yakın diyalog içinde olmuş ve 1950 yılında yürürlüğe giren 5590 sayılı kanun dahilinde ülkedeki bütün ticaret ve sanayi odaları, deniz ticaret odaları ve ticaret borsalarının meslekî üst kuruluşu olan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) kurulmasına öncülük etmiştir. Bu minvalde TOBB'un ilk başkanı Ankara Ticaret ve Sanayi Odası Meclis Üyesi Üzeyir Avunduk olmuştur.

Anafartalar Caddesi

Üzeyir Avunduk

Şakir Kınacı

HÂLİHAZIRDA 157 BİNİ AŞKIN ÜYEYE ULAŞAN ATO, BUGÜN GELDİĞİ NOKTA İTİBARİYLE DİNAMİZM, YENİLİK VE İLETİŞİMİ SİMGELEMEKTEDİR. AYRICA ÜYELERİNİN İHTİYAÇ VE BEKLENTİLERİNİ KARŞILAYACAK ETKİN VE KALİTELİ HİZMET SUNMA, MESLEK AHLÂKI, DÜRÜSTLÜK VE GÜVENİ HÂKİM KILMA, ÜLKE SORUNLARINA KARŞI DUYARLI OLMA POLİTİKASINI 97 YILDIR SÜRDÜRMEYE DEVAM ETMEKTEDİR.

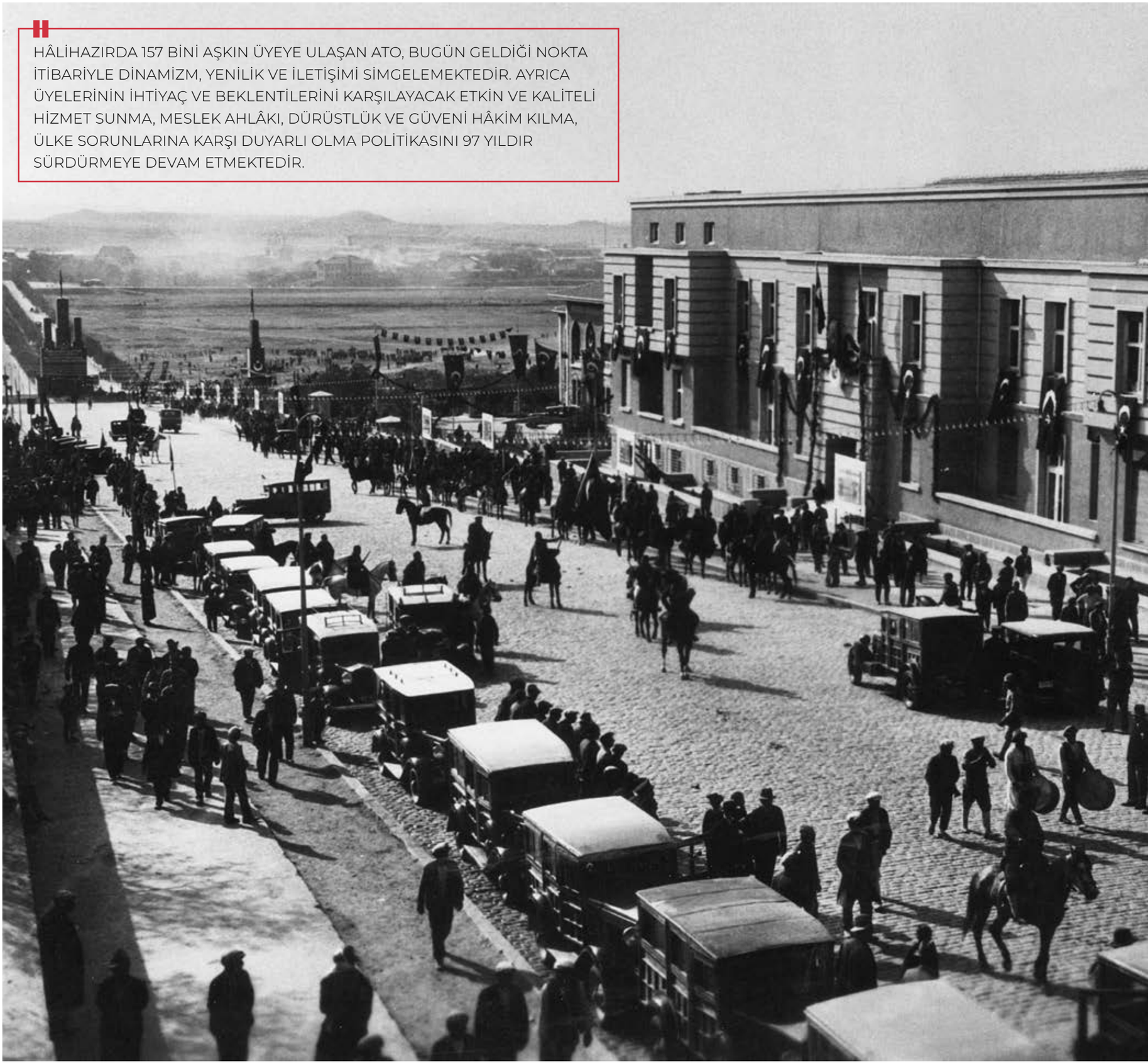

1920'li Yıllarda Anafartalar Caddesi

Ayrıca yeni kanun çerçevesinde Ankara Ticaret ve Sanayi Odası meslek gruplarını yeniden belirlemiş ve organlarını oluşturmuştur. İlk kez 1961 Anayasası'nda ve sonrasında 1982 Anayasası'nda daha da detaylı şekilde yapılan düzenlemeler neticesinde meslek örgütlerinin kamu tüzel kişiliğini haiz oldukları belirtilerek, ticaret odaları anayasal bir statüye de sahip olmaya başlamışlardır. Bu dönemle birlikte temsil gücü daha da genişleyen Ankara Ticaret ve Sanayi Odası, 1960'da özel bir yasayla kurulan ve ülkemizin büyük sanayi kuruluşlarından biri olan Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Anonim Şirketi'nde özel sektör temsilcisi olarak kurucu üyeler arasında yerini almıştır.

Yeni kanun ticaret odalarından bağımsız şekilde sanayi odalarının da kurulabilmesine imkân tanımıştır. Bu yeni hükme istinaden 1963'te Ankara'da müstakil bir sanayi odasının kurulması neticesinde, Ankara Ticaret ve Sanayi Odası 1964'te bugün bilinen haliyle Ankara Ticaret Odası (ATO) adını almıştır. Yenilenen kurumsal yapısıyla ATO yeni dönemde ticarî yapının düzenlenmesine ilişkin çalışmalarının yanı sıra, ticari yapının gelişmesi için hükümetlerle daha yoğun çalışmalar içinde bulunmaya devam etmiştir. Nitekim ticaretle uğraşan kişilerin sosyal güvenlik hizmetlerini sağlamak üzere 1972'de kurulan Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu'nun (Bağ-Kur) yapılanmasında da çeşitli görevler üstlenmiştir. Ayrıca faaliyette bulunduğu Ankara'nın sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel dokusunun gelişmesi adına adeta sivil toplum kuruluşu gibi çalışmayı da sürdürmüştür. ATO, 18 Mayıs 2004'te TBMM'de yasalaşan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunuyla birlikte günümüzdeki son halini almıştır.

20 Mayıs 1995'te halen hizmet vermekte olan Söğütözü'ndeki yeni binasına taşınan ATO, yasada tanımlanan görev ve yetkilerini yerine getirmenin ötesinde özel teşebbüsün sesi olma özelliğini her zaman korumuş, ülke çıkarlarını her şeyin üzerinde tutmuştur.

Halihazırda 157 bini aşkın üyeye ulaşan ATO, bugün geldiği nokta itibariyle dinamizm, yenilik ve iletişimi simgelemektedir. Ayrıca üyelerinin ihtiyaç ve beklentilerini karşılayacak etkin ve kaliteli hizmet sunma, meslek ahlakı, dürüstlük ve güveni hâkim kılma, ülke sorunlarına karşı duyarlı olma politikasını 97 yıldır sürdürmeye devam etmektedir.

ANKARA TİCARET VE SANAYİ ODASI, 1964'TE BUGÜN BİLİNEN HÂLİYLE ANKARA TİCARET ODASI (ATO) ADINI ALMIŞTIR.

97 YIL

ATO, 5174 sayılı kanunun belirlediği çerçevede bir dizi faaliyeti yerine getirmektedir. Öncelikle meslek ahlâkını, disiplini, dayanışmayı korumak ve geliştirmek için çalışmalara büyük önem verilmektedir. Bu doğrultuda ticarî hayatla ilgili her türlü incelemeler yapmanın yanı sıra, ticarî ve sınaî örf, adet ve teamülleri tespit etmektedir.

ATO'nun bir meslek kuruluşu olmakla birlikte adeta bir sivil toplum örgütü gibi çalışması ticarî hayatın kamu yararına uygun olarak gelişmesine yardımcı olmaktadır. Böylelikle ticarî hayatı oluşturan tüm kesimlerin çıkarlarını gözetmek ve dengelemeye ilaveten güvenli ve barışçı bir uzlaşı ortamının oluşumuna katkıda bulunmaya büyük önem vermektedir. Nitekim benzer bir anlayış çerçevesinde üyelerinin mesleklerini icra ederken ihtiyaç duyabilecekleri her çeşit bilgiyi onlarla paylaşması ve ticaretle ilgili eğitim faaliyetlerinde bulunması da bu kapsamda değerlendirilebilir. 157 bini aşan üyesi bulunan ATO hem tacirlerin meslekî sorunlarıyla yakından ilgilenmekte hem de yürüttüğü kamusal hizmetleri layıkıyla sunmaya çalışmaktadır. Özellikle Ankaralı tacirlerin finansmana erişimlerini kolaylaştırmak adına kredi desteği projeleri yürütülmüştür. Bu çalışmalar doğrultusunda "Can Suyu Desteği" adıyla toplamda bir milyar TL tutarındaki kredi anlaşmalı bankalar aracılığıyla ATO üyelerinin kullanımına sunulmuştur. Finansman desteği sadece bununla sınırlı kalmamış ve Ankaralı tacirlerin farklı kamu kurumları tarafından sağlanan devlet desteklerinden faydalanabilmeleri için bilgilendirici çalışmalar da gerçekleştirilmiştir. Hazırlanan "Devlet Destekleri 2019" kitapçığında girişimcilerin dikkat etmesi gereken konular ve risklere yer verilmiştir. Farklı alanlarda faaliyet gösteren 23 kurum ve kuruluş tarafından verilen desteklerin yer aldığı bu çalışma, ATO'nun internet sayfasında tüm üyelerine ücretsiz olarak erişime açılmıştır. ATO, bu geniş ve ciddi sorumluluk gerektiren süreçlerin işletilebilmesi için faaliyetlerinin niteliğini sürekli artırmayı hedeflemektedir. Bu görev ve sorumluluklarının yanı sıra bölgesel kalkınma sürecinde de etkin bir role sahip olan ATO, kurumsal yapısını korumak ve verdiği hizmetlerde kalite standartlarını daha da artırmak amacıyla ISO 9001:2008 Toplam Kalite Yönetim Sistemini kurmuştur. Ayrıca, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin "TOBB Oda ve Borsa Akreditasyon Sistemine" entegre olarak, sistemin gereklerini tam anlamıyla yerine getirmek için çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu kapsamda ATO, Türkiye'nin ekonomisinin ticaret-bilgi-iş ahlâkı etkileşimine dayalı olarak büyüme, kalkınma ve dönüşümünün sağlanması konusunda katalizör vazifesi gören güçlü bir sivil toplum kuruluşu olma vizyonunu esas almaktadır. Kanunla verilmiş görevlerinin yanı sıra tüm girişimci bireylere; ülkenin ekonomik, sosyal, kültürel sorunları karşında "biz duygusu"ndan hareketle "sen kazan ülken kazansın" anlayışının kazandırılmasını misyon olarak seçmiş bulunmaktadır.

ATO; bu misyonunu yerine getirirken, 21. yüzyıl sürecinde Türkiye'nin kültürel değerlerini çalışma ve ticaret hayatının merkezine alarak dengeli bir insan-ticaret-kültür etkileşimi ortaya koyan ve toplumun değerleriyle bütünleşen bir girişimcilik modeli çerçevesinde, iç ve dış ticarete yönelik yatırım ve faaliyetleri destekleyerek ülke kalkınmasına katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Köklü kurumsal yapısının vermiş olduğu güç neticesinde ATO, üyelerinin faaliyetlerini kolaylaştırmak adına bir dizi önemli faaliyetlerde bulunmuştur.

> ATO'NUN BİR MESLEK KURULUŞU OLMAKLA BİRLİKTE ADETA BİR SİVİL TOPLUM ÖRGÜTÜ GİBİ ÇALIŞMASI, TİCARÎ HAYATIN KAMU YARARINA UYGUN OLARAK GELİŞMESİNE YARDIMCI OLMAKTADIR.

Ankaralıların Milli Mücadele'nin en başından beri Cumhuriyete verdiği destek bugün de artarak devam etmektedir.
ATO'nun Meclis ve Yönetim Kurul Üyeleriyle 1. Meclis ziyareti

Hitit Raliisi Start Seremonisi/Gürsel Baran

ATO, sivil toplum faaliyetleri kapsamında spor alanında da kendisini göstermiştir. Türkiye'nin en eski rallisi olan Hitit Rallisi 2019 senesinde ATO'nun himayesinde tekrar Ankara'ya dönmüştür. 2019 Ankara Marka Buluşmaları etkinlikleri kapsamında ATO hizmet binasında start alan Hitit Rallisi kentin spor kültürü kadar ekonomisine de katkı sağlamıştır.

ATO 2019 senesinde sadece ulusal alanda değil, yürüttüğü uluslararası faaliyetlerle de Ankaralı tacirlerin ticarî kapasitelerini artırmaya çalışmıştır. İngiltere, Rusya, Hırvatistan, Tayvan, Malezya ve Ruanda gibi ülkelerden gelen temsilcilerle yapılan görüşmelerin yanı sıra İngiltere, İtalya, Azerbaycan, Portekiz, Rusya, Fransa ve Güney Kore'ye yapılan ziyaretlerde gerçekleştirilen toplantılar, iş birliği anlaşmaları ve tanıtım programlarıyla üyelerinin uluslararası ticarette daha faal olması konusunda çalışmalar yürütmüştür.

ATO, ülkemize ve üyelerine ticarî ve kültürel açıdan katkı sağlayan kişi ve kurumlara yönelik olarak Ankara'nın En'leri Ödül Törenini düzenlemektedir. 2019'da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla gerçekleşen törende ödüller Kurumlar Vergisi, İhracat, İstihdam ve Değer Katanlar olmak üzere 4 ayrı kategoride verilmiştir.

Rifat Hisarcıkoğlu

ATO Meclis Üyelerinin 2. TBMM ziyareti

ATO Meclis Üyelerinin 2. TBMM ziyareti

Ankara'nın Enleri Ödül Töreni , 2017

ATO,
Uluslararası Ankara Marka Buluşmaları'nda yerli ve yabancı alanlarında markalaşmış pek çok ismi ağırlamaktadır.

1. Murat BOZ
2. Ahmet ÜMİT
3. Deniz ZEYREK
4. Zeynep BASTIK
5. Mansur YAVAŞ
6. BKM Mutfak
7. Okan MÜDERRİSOĞLU
8. Sunay AKIN
9. Mustafa KARTOĞLU
10. Erdal BEŞİKÇİOĞLU
11. Ayşe ARMAN
12. İsmail SAYMAZ
13. Müfit Can SAÇINTI
14. Jamil QURESHI
15. Jordan CASEY
16. Refika BİRGÜL

ATO, ANKARA'NIN İKTİSADİ ÜRÜNLERİNİ VE BU ÜRÜNLERİ ÜRETEN İNSAN KAYNAĞINI ULUSLARARASI PAZARLARA TAKDİM EDEN FARKLI ETKİNLİKLERE İMZA ATMAKTADIR.

Ankara'nın En'leri

Uluslararası Ankara Marka Buluşmaları

Coğrafi İşaretli Ürünler Zirvesi

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan/"Ankara'nın En'leri" Ödül Töreni, Congresium (ATO Kongre ve Sergi Sarayı)

Uluslararası Ankara Marka Buluşmaları

Coğrafi İşaretli Ürünler Zirvesi

Coğrafi İşaretli Ürünler Zirvesi

Coğrafi İşaretli Ürünler Zirvesi

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleriyle gerçekleşen Ankara'nın En'leri Ödül Töreni

ATO'nun Organizasyon Yapısı

Ülkemizde faaliyet gösteren ticaret, sanayi, ticaret ve sanayi ile deniz ticaret odalarıyla birlikte ticaret borsalarının temel organları demokratik usul ve esaslar çerçevesinde meydana gelmektedir. Bu manada oda ve borsaların karar alıcı ve uygulayıcı organları, üyeleri konumundaki tacirlerin verdikleri oylarla belirlenmektedir. Demokratik kurallar çerçevesinde oluşan bu kurullar faaliyetlerini yürütürken de aynı demokratik anlayış ekseninde hareket etmektedir. Bu yapıları itibariyle odaların ülkemizdeki genel demokratik yapıyla uyumlu ve ayrıca bu yapıyı daha da kuvvetlendiren bir fonksiyonu olduğu aşikârdır.

5174 sayılı Kanun'da belirtildiği şekilde ATO'nun organizasyon yapısı meslek komiteleri, oda meclisi, oda yönetim kurulu ve oda disiplin kurulundan oluşmaktadır. Türkiye'nin en büyük ticaret odalarından biri olan ATO'nun 67 farklı meslek komitesi bulunmaktadır. ATO meslek komitelerinin her biri dört yıl için seçilen yedi üyeden oluşmaktadır. Her ticarî sektörün kendi faaliyet alanıyla ilgili çalışmalar yaptığı oda meslek komitelerinde standart birtakım görevler yerine getirilmektedir.

Buna göre meslek komiteleri kendi meslekleriyle ilgili incelemeler yapmakta, yararlı ve gerekli gördükleri tedbirleri görüşülmek üzere oda yönetim kuruluna teklif etmektedirler. Ayrıca kendi meslekî faaliyetleriyle ilgili olarak oda meclisinde görüşülen konuları takip etmek üzere meclis toplantılarına katılmaktadırlar. Meslek komiteleri meslekleriyle ilgili konular hakkında oda meclisi veya yönetim kurulu tarafından bilgi istenilmesi halinde gerekli araştırmaları yaparak, bu konularda bilgilendirme yapmaktadırlar.

2019 yılında, ATO bünyesindeki 67 meslek komitesi 881 komite toplantısı gerçekleştirmiştir. Toplamda 1.300 saatlik istişarelere karşılık gelen bu toplantılar neticesinde 760 komite kararı alınmıştır. Böylelikle farklı meslek komiteleri kendi çalışma alanlarında sorunları ve çözüm önerilerini tartışarak Ankara'daki ve ülkemizdeki ticarî hayatın daha da etkin şekilde yürümesine katkı sağlamıştır.

Rifat Hisarcıklıoğlu

ATO Yönetim Kurulu Toplantısı

2019'daki "Ankara'nın En'leri" ödül töreninde Kurumlar Vergisi kategorisinde Akfen Holding A.Ş. adına Yönetim Kurulu Başkan Vekili Selim Akın, Otoyol Yatırım ve İşletme A.Ş. adına Nurol Holding A.Ş Yönetim Kurulu Başkan Vekili Mehmet Oğuz Çarmıklı, YDA İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Arslan ödül almışlardır.

İhracat kategorisinde FNSS Savunma Sistemleri Anonim Şirketi adına Genel Müdür ve CEO Kadir Nail Kurt'a, "İstihdam Kategorisi"nde ise TUSAŞ Türk Havacılık ve Uzay Sanayi A.Ş. adına Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Oğuz Borat'a ödül verilmiştir.

"Değer Katanlar" kategorisinde ise, ATO'nun gerçekleştirdiği "Ankara Uçuyor" projesine sağladığı değerli destekleri ve Ankara çıkışlı dış hat uçuşları ile Başkent ekonomisine ve turizmine yaptığı katkılar nedeniyle Türk Hava Yolları Yönetim Kurulu ve İcra Komitesi Başkanı İlker AYCI, yaptığı dizileri ve çizgi filmleri 200 ülkeye ihraç ederek ülke tanıtımına ve ekonomisine katkıda bulunması nedeniyle TRT adına TRT Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü İbrahim Eren, teknoloji odaklı mühendislik ve danışmanlık çalışmalarından dolayı STM Savunma Teknolojileri Mühendislik ve Ticaret A.Ş. adına Genel Müdür Murat İkinci, 2018 yılında en çok izlenen animasyon filmini yapan Rafadan Tayfa ekibi adına Yönetmen ve Yapımcı İsmail Fidan, temeli Ankara'da atılan ebedi müessese ve ebedi hizmet ülküsü doğrultusunda hizmet veren, Türk kültürü ve Türk dilini, bilim ve teknolojiyi, eğitimi destekleme faaliyetleri nedeniyle Elginkan Vakfı adına Vakıf Yönetim Kurulu Başkanı Gaye Akçen'e ödül takdim edilmiştir.

"Ankara'nın En'leri" Ödül Töreni/Congresium (ATO Kongre ve Sergi Sarayı)

ANKARA TİCARET ODASI

Ankara Ticaret Odası'ndan genel görünüm

1920'li yıllarda ATO'nun ilk hizmet binası

1940'lı yıllarda Ulus Meydanından genel bir görüntü

ATO'nun ikinci binası Kınacı Han ve ATO Genel Sekreterliği

ATO'nun bünyesinde faaliyet gösteren **67 meslek komitesi**

- TOPTAN GIDA VE İHTİYAÇ MADDELERİ
- KONFEKSİYON-HAZIR GİYİM-TRİKO
- İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ
- KUYUMCULAR VE MÜCEVHERAT
- HAYVANSAL ÜRETİM
- TELEKOMÜNİKASYON
- PERAKENDE TİCARETİ
- BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ
- AYAKKABICILAR
- BASIN-YAYIN
- TARIM ÜRÜNLERİ
- KOZMETİK ÜRÜNLER İMALAT VE SATICILARI
- REKLAM VE GÖRSEL İLETİŞİM FAALİYETLERİ
- MEDYA
- SIHHİ TESİSAT MALZEMESİ SATICILARI
- EKMEK VE UNLU MAMULLER
- TEKSTİL-TUHAFİYE-MEFRUŞAT
- SEBZE VE MEYVECİLER
- KIRTASİYE VE KİTAP-DERGİ SATICILARI VE KOPYALAMA MERKEZLERİ
- ZÜCCACİYE-BİLLURİYE VE HEDİYELİK EŞYA SATICILARI
- ORMAN ÜRÜNLERİ
- YANGIN VE GÜVENLİK SİSTEMLERİ
- AKTARLAR VE ÇİÇEKÇİLER
- ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ

- ELEKTRİK, ELEKTRONİK MALZEMELERİ İMALAT, TAAHHÜT VE SATICILARI
- HIRDAVAT SATICILARI
- HALI, MOBİLYA, İMALAT, DEKORASYON VE SATICILARI
- SERAMİK VE VİTRİFİYE SATICILARI
- KÖMÜR VE YERALTI KAYNAKLARI
- DOĞAL TAŞ MERMER VE HAZIR BETON İMALATÇILARI
- PLASTİK VE KİMYEVİ MADDE İMALAT VE SATICILARI
- MAKİNE VE METAL İMALATI
- DERİ, SARACİYE, ÇANTA VE ÇADIRCILAR
- HURDACILIK, GERİ DÖNÜŞÜM VE ATIK YÖNETİMİ
- İKÂMET AMAÇLI İNŞAAT MÜTEAHHİTLİĞİ
- İNŞAAT MALZEMESİ SATICILARI
- KONUT AMAÇLI OLMAYAN İNŞAAT VE ALT YAPI MÜTEAHHİTLERİ
- NAKLİYECİLER VE LOJİSTİK HİZMETLERİ
- LASTİK, JANT, AKÜ TOPTAN VE PERAKENDE SATIŞ-SERVİSİ
- PASTACILAR, ÇİKOLATA VE TATLICILAR
- İNŞAAT TAMAMLAYICI İŞLER
- ENERJİ SEKTÖRÜ
- KUAFÖR VE GÜZELLİK SALONLARI
- OTOMOTİV YEDEK PARÇA TOPTANCILARI
- BOYA SATICILARI VE İMALATÇILARI
- YASSI DEMİR ÇELİK ÜRÜNLERİ

- GAYRİMENKUL YATIRIMCILARI
- HAZIR YEMEK HİZMETLERİ-KANTİN İŞLETMECİLİĞİ
- OTOMOTİV YEDEK PARÇA PERAKENDECİLİĞİ
- MOTORLU KARA TAŞITI SATICILARI
- AKARYAKIT TESİSİLERİ, PETROL VE PETROL ÜRÜNLERİ
- ŞEHİR İÇİ YOLCU, SERVİS TAŞIMACILIĞI VE FİLO KİRALAMA HİZMETLERİ
- PEYZAJ, ÇEVRE DÜZENLEME VE YAPISALLARI FAALİYETLERİ
- BANKACILIK VE FİNANSAL KURULUŞLAR
- MOTORLU KARA TAŞITLARI SERVİS, BAKIM VE ONARIM HİZMETLERİ
- SAĞLIK HİZMETLERİ
- SEYAHAT ACENTESİ, MOTORLU KARA TAŞITLARI KİRALAMA, ŞEHİRLER ARASI YOLCU TAŞIMACILIĞI
- OTELLER KONAKLAMA TESİSLERİ
- KÜLTÜR VE SANAT ETKİNLİKLERİ
- RESTORAN, LOKANTA, KAFE HİZMETLERİ
- ÖZEL EĞİTİM-ÖĞRETİM HİZMETLERİ
- GAYRİMENKUL DANIŞMANLIK HİZMETLERİ
- PROJE HİZMETLERİ
- TEMİZLİK VE ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİ
- DANIŞMANLIK HİZMETLERİ
- GÖZLÜKÇÜLÜK VE FOTOĞRAFÇILIK HİZMETLERİ
- SİGORTACILIK HİZMETLERİ

Ankara Ticaret Odası meclis toplantısı

ATO Meclis Toplantısı

Vecdet Fehmi Şendil

ATO'nun bir diğer organı olan oda meclisi, meslek gruplarınca dört yıl için seçilen üyelerden oluşmaktadır. Meclis, dört yıllık süreyle görev yapmak üzere kendi üyeleri arasından başkan ile bir veya iki başkan yardımcısı seçmektedir. ATO oda meclisinin farklı meslek gruplarına mensup 181 üyesi bulunmaktadır. ATO oda meclisi, odanın yönetim kurulu ve disiplin kurulu üyelerini seçmekten tacirlerin uyması zorunlu mesleki kararlar almaya, yıllık bütçe ve kesin hesapları onaylamaktan mesleki konularda ihtisas komisyonları kurmaya kadar bir dizi çok önemli görevi yerine getirmektedir.

Oda yönetim kurulu ise, dört yıl için seçilen on bir üyeden oluşmaktadır. Oda meclisi tarafından seçilen yönetim kurulu kendi üyeleri arasından dört yıl görev yapmak üzere bir veya iki başkan yardımcısı ve bir sayman üye seçmektedir. Yönetim kurulu, odanın icra organı olması sebebiyle mevzuat hükümlerini ve oda meclis kararlarını uygulamakla görevlidir. Yönetim kurulu odanın temsil işlevini de üstlenmesi bakımından ticarî hayatın düzenlenmesine ilişkin çalışmalarda da yer almaktadır. Ticarî hayatta karşılaşılan sorunların veya beklentilerin siyasî karar alıcılara iletilmesinde ve ekonomik hayatla ilgili alınması düşünülen kararların değerlendirilmesinde oda yönetim kurulu önemli vazifeler üstlenmektedir.

Bu kapsamda ATO Yönetim Kurulu Ankara'daki ticareti geliştirmek, ürün ve hizmet kalitesini artırmak, Ankara markalarının yurt içi ve yurt dışı piyasalarda yer almasını sağlayarak rekabet güçlerini artırmak ve sektör sorunlarına çözüm bulmak için yoğun çaba sarf etmektedir. Nitekim bu amaçları gerçekleştirmek adına bir önceki sene üyelerinin talepleri doğrultusunda belirlenen toplam 950 sorun ve çözüm önerisi ATO Yönetim Kurulu tarafından 16 Bakanlık ve 120 ayrı kuruma iletilerek, Ankara'nın ve ülkemizin ticarî hayatının daha da güçlenmesine katkıda bulunulmuştur.

Oda disiplin kurulu, oda meclisi tarafından odaya kayıtlı olanlar arasından dört yıllık süre için seçilen altı üyeden oluşmaktadır. Kendi arasından başkanını seçen disiplin kurulu, odaya kayıtlı üyelerin disiplin soruşturmalarını mevzuatta öngörülen usul ve esaslara uygun olarak yürütmektedir. Bu doğrultuda, oda meclisine odaya kayıtlı üyeler hakkında verilecek disiplin ve para cezalarını önermektedir.

KURULUŞTAN BUGÜNE YÖNETİM KURULU BAŞKANLARIMIZ

Şakir Kınacı 1923-26 · Serattarzade Rasim 1926-30 · Emin Sazak 1930-33, 1935 · Vehbi Koç 1934-36, 1938-54 · Veli Necdet Sunkitay 1937 · Necmi Erdi 1954-58 · Sebahattin Şerifoğlu 1958-60

Ömer Galip Gençoğlu 1980 · Necdet Esen 1971-72, 1981 · Cahit Aydoğan 1965-66, 1969-71, 1973-75, 1978-80 · Ferhat Nuri Yıldırım 1966-69 · Kazım Coşkun 1965 · Nuri Ciritoğlu 1960-64

Turgut İlhan 1981-87 · Ahmet Çavuşoğlu 1987-97 · Fuat Ünal 1997 · Sinan Aydın Aygün 1997 - 2011 · Salih Bezci 2011 - 2016 · Gürsel Baran 2016 -

KURULUŞTAN BUGÜNE ODA MECLİSİ BAŞKANLARIMIZ

Ahmet Hanif 1943-48 · Adnan Taylan 1951-54 · Sami Kurtalan 1954-55 · Mithat Asam 1955-56 · Hasan Varan 1956-59 · Hayri Yunt 1959-60 · Rasih Selcan 1960-63

Cahit Aydoğan 1980-81 · Turgut İlhan 1979-80 · Sezai Dıblan 1969-79 · Orhan Tözün 1967-69 · Hüseyin Can 1966-67 · Abdi Ağabeyoğlu 1963-66

Güngör Yener 1981-92 · Turgut Tokuş 1992-94 · Kemal Cirav 1994-97 · Yüksel Tavşan 1997-99 · Nurettin Gürgür 1999-2018 · Mustafa Deryal 2018 -

ATO 28. Dönem Meclis Üyeleri "Ekonomik Kalkınma Toplantısı", (21-22-23 Eylül 2018).

YÖNETİM KURULU

GÜRSEL BARAN
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

TEMEL AKTAY
YÖNETİM KURULU BŞK. YRD.

HALİL İBRAHİM YILMAZ
YÖNETİM KURULU BŞK. YRD.

MURAT ÜLKÜ KARAKUŞ
YÖNETİM KURULU
SAYMAN ÜYE

ADEM ALİ YILMAZ
YÖNETİM KURULU
ÜYESİ

MEHMET FATİH ÇETİNKAYA
YÖNETİM KURULU
ÜYESİ

NİHAT UYSALLI
YÖNETİM KURULU
ÜYESİ

SÜLEYMAN EKİNCİ
YÖNETİM KURULU
ÜYESİ

HALİL İLİK
YÖNETİM KURULU
ÜYESİ

NUH ACAR
YÖNETİM KURULU
ÜYESİ

ALİ YILDIZ
YÖNETİM KURULU
ÜYESİ

DİVİTİS

Ankara Dumlupınar Bulvarı

BÖLÜM 2

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE ANKARA

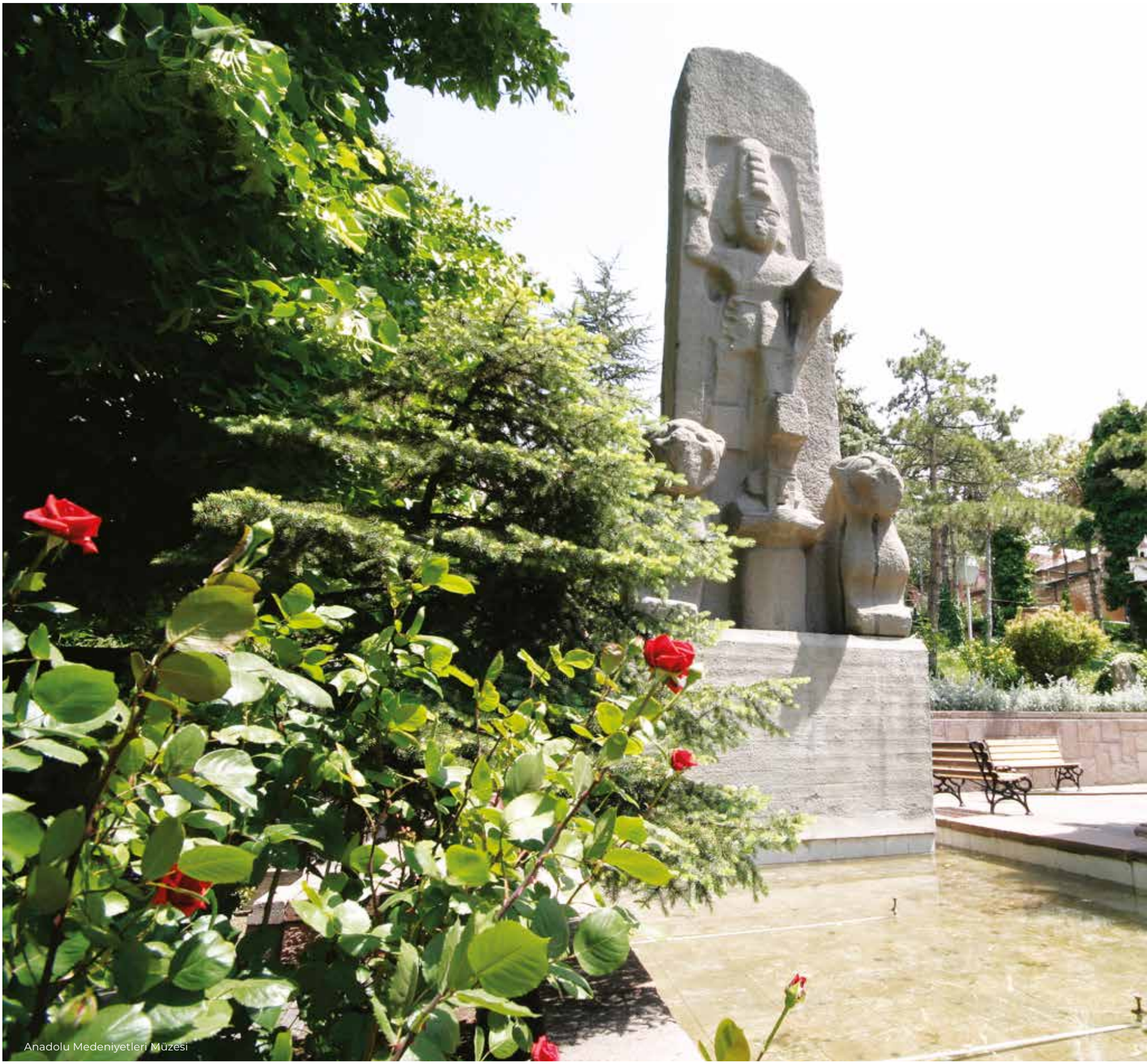

Anadolu Medeniyetleri Müzesi

Eski Anadolu Medeniyetleri Döneminde Ankara

Ankara, Anadolu coğrafyasının merkezinde bir konumda bulunması nedeniyle eski çağlardan itibaren farklı insan topluluklarına ve medeniyetlere ev sahipliği yapmıştır. Büyük Türk edebiyatçısı Ahmet Hamdi Tanpınar, 1946 senesinde yayınladığı "Beş Şehir" isimli eserinde Ankara'dan "Türk kültürünün kendinden evvel gelmiş medeniyetlerden kalan şeylerle bu kadar canlı surette rastgele karıştığı, haşır neşir olduğu pek az yer vardır." şeklinde bahsederken, Ankara'nın bu derin geçmişini vurgulamaktadır.

Gerçekten de insanoğlunun yerleşik hayata ilk geçtiği dönemlerden itibaren Ankara'nın önemli bir yerleşim yeri olduğu bilinmektedir. Ankara'nın coğrafî konumu itibariyle güvenli bir bölgede olmasının yanı sıra birçok ticaret yolunun birleştiği bir noktada bulunması eski çağlardan günümüze kadar birçok medeniyetin Ankara'da kurulmasını sağlamıştır. Arkeolojik çalışmaların hız kazandığı 19. ve 20. yüzyıllarda yapılan incelemeler sayesinde Ankara'da Paleolitik, Mezolitik, Neolitik ve Kalkolitik dönemlere ait birçok yapı ve eşya bulunmuştur. Ankara'nın tarihiyle ilgili en kapsamlı bilgilere ise eski Anadolu medeniyetleri arasında yer alan Hititler (M.Ö. 1680-1220) ve Frigler (M.Ö. 1200-700) dönemlerine ait çalışmalar üzerinden ulaşılmaktadır.

> ANKARA'NIN, COĞRAFÎ KONUMU İTİBARİYLE GÜVENLİ BİR BÖLGEDE OLMASININ YANI SIRA BİRÇOK TİCARET YOLUNUN BİRLEŞTİĞİ BİR NOKTADA BULUNMASI, ESKİ ÇAĞLARDAN GÜNÜMÜZE KADAR PEK ÇOK MEDENİYETİN ANKARA'DA KURULMASINI SAĞLAMIŞTIR.

Anadolu Medeniyetler Müzesinde sergilenen Hitit/Frig eseri

Anadolu Medeniyetler Müzesinde sergilenen Hitit/Frig eserlerinden bir rölyef

Hititler, bugünkü Ankara sınırları içerisinde geniş bir alana yayılmışlardır. Çubuk'tan Kahramankazan'a, Haymana'dan Ballıkuyumcu köyüne kadar birçok yerde Hitit dönemine ait yapı ve eşyalar ortaya çıkmıştır. Bazı Hitit belgelerinde yer alan Ankuwa isminin Ankara olup olmadığına yönelik tartışmalar devam etse de Ankara'nın eski bir Hitit şehri olduğu bilimsel olarak ispat edilmiş durumdadır. Ankara'nın eski eserlerinin yanı sıra tarihine ilişkin en eski bilgilere daha çok Frigler dönemine ait kayıtlarda ulaşılmaktadır. Bu süre zarfında Ankara'nın bir yerleşim yeri olmanın yanı sıra tarihî hikâyelerin yaşandığı mekân olarak da zikredildiği görülür. Eline aldığı her şeyi altına çevirdiğine ve kulaklarının eşek kulaklarına benzediğine ilişkin efsanelere konu olan Frig kralı Midas'ın Ankara'nın kurucusu olduğuna dair kayıtlar da mevcuttur.

Anadolu Medeniyetler Müzesinde sergilenen Hitit/Frig eserinden detay

Frigler, Ankara'da Hacıbayram tepesi, Roma Tapınağı ve Çankırıkapı arasındaki bölgede yerleşmişlerdir. Başkentleri ise Polatlı'nın 29 km. kuzeybatısındaki Gordion antik şehridir.

Ankara isminin nereden geldiğine ilişkin tartışma da Ankara'nın derin geçmişinin izlerini taşımaktadır. Nitekim şehrin isim babasının Friglerden Galatlara, Hititlerden Lidyalılara kadar farklı medeniyetler olduğuna dair hikayeler bu geniş tarihî birikime işaret etmektedir. İlk adının gemi çapası manasına gelen Ankypa\Ancyra\Ankyra olduğunu söylenen Ankara'nın bu isme Kral Midas'ın bulduğu gemi çapasını Zeus Tapınağı'nda saklaması nedeniyle kavuştuğu anlatılmaktadır. Midas'la ilgili bu hikâyenin de doğru olup olmadığı bilinmemekle birlikte, Ankara'da bulunan bazı eski paraların üstünde gemi çapası figürlerine rastlanılmıştır.

Ankara Bizans İmparatorluğu'nun idaresine geçtiği döneme kadar birçok farklı medeniyete ev sahipliği yapmayı sürdürmüştür. Frigler'den sonra önce Lidyalılar sonrasında ise Persler M.Ö. 547'de Ankara'yı ele geçirmişlerdir. Perslerin hakimiyetini ise Makedonya Kralı Büyük İskender sonlandırmıştır. Ankara'yla ilgili Frigler ve Büyük İskender'in zamanı (M.Ö. 334-333) arasındaki döneme ait fazlaca bilgi yoktur. Öyle ki Ankara'nın günümüzdeki sembol eserlerinden biri olan Ankara Kalesi'nin tam olarak ne zaman inşa edildiği dahi bilinememektedir.

Ankara Kalesiyle ilgili en kesin bilgi M.Ö. 278-189 yılları arasında bugünkü Ankara ve Kırıkkale şehirlerini kapsayan bölgede hakimiyet kuran Galatların Ankara'ya yerleşmesinden önce kalenin mevcut olduğu şeklindedir. Galatlar'dan sonra ise Ankara uzun bir süre Roma İmparatorluğu'nun toprakları arasında yer almıştır. Romalılar Ankara'nın coğrafî ve stratejik önemine istinaden bu şehri M.Ö. 25'te Galatya eyaletinin başkenti yapmışlardır.

Ankara Kalesi'nin uzaktan görünüşü

Roma Hamamı ve Ören Yeri Kuşbakışı

Romalılar'ın Ankara'ya gösterdikleri ilgi bununla sınırlı kalmamış ve birçok önemli eser inşa ederek şehre verdikleri kıymeti göstermişlerdir. İnşa tarihi tam olarak bilinmemekle birlikte Kalecik Kalesi bu dönemde Romalılar tarafından imar edilmiştir. Ankara, imar ve inşa faaliyetleri açısından Roma hakimiyetindeki en parlak dönemini de M.S. 2. ve 3. yüzyıllarda yaşamıştır. Agora, Amfitiyatro, Augustus Tapınağı, Şehir Meclisi, Direkli Yol, Gymnasion, Hamam, Hipodrom, Julianus Sütunu, Tiyatro, Zeus Tapınağı ve Zeus Taenos Mabedi gibi yapı ve anıtlar bu devirde inşa edilmiştir.

Roma İmparatorluğu'nun paganizmi reddederek Hristiyanlığı kabul etmesinden ve ayrıca M.S. 330 yılında Bizans İmparatorluğu'nun kurulmasından sonra, Ankara yeni dinin ve imparatorluğun da önemli merkezlerinden biri olmayı sürdürmüştür. Nitekim Augustus Tapınağı'nın kiliseye çevrilmesinin yanı sıra,

ULUS'TA YER ALAN ROMA HAMAMI AÇIK HAVA MÜZESİ VE ÖREN YERİ, ROMA İMPARATORLUĞU DÖNEMİNDE YAPILAN EN BÜYÜK HAMAMLARDAN BİRİDİR.

Roma Hamamı Açık Hava Müzesi ve Ören Yeri

Julianus Sütunu

Defterdarlık ve Valilik Binası arasındaki havuzun kenarında yer alır. Hiçbir yazıtı yoktur. Başlığı bizans tarzındadır. Gövdesinde birçok halka olup, yüksekliği 15 metre kadardır. Julianus Sütunu diye adlandırılmış olan bu eserde ne olduğunu gösteren bir yazıt yoktur. Sütunun İmparator Julianus'un (M.S. 361–363) Ankara'dan geçtiğinde şerefi ne dikildiği söylenir. Bizans devrinde 4. yüzyılda yapıldığı sanılan esere halk arasında belkis minaresi de denilmektedir.

Augustus Tapınağı

Roma Hamamı Açık Hava Müzesi ve Ören Yeri

Roma Hamamı Açık Hava Müzesi ve Ören Yeri, sütunlardan detay

M.S. 314, 358 ve 375 yıllarındaki üç büyük sinod (rahipler meclisi) Ankara'da toplanmıştır. Bu dönemden itibaren Ankara Roma'nın elinden birçok defa çıkarak başka devletlerin kontrolüne girse de ilerleyen dönemde Roma tekrar kendi egemenliğini sağlamıştır. Fakat bu istilalar Ankara'nın defalarca talan edilmesine neden olmuş ve birçok eserin yaşanan tahribat sebebiyle günümüze ulaşamamasına yol açmıştır. Ankara'nın adeta harabeye dönmesine sebep olan ilk olay Palmira Kraliçesi Zenobia'nın Anadolu'daki ticaret yollarını denetim almak için Suriye'den İstanbul'a kadar olan bölgeyi istila etmesiyle yaşanmıştır.

7. yüzyılın başlarında ise Bizans'taki iç karışıklıklardan faydalanan Sasaniler'in Anadolu'ya geçerek Kadıköy'e kadar ilerlediği dönemde de Ankara büyük bir yağmaya maruz kalmıştır. Bu yağmalamada şehir talan edildiği gibi, kale surları yıkılmış ve Roma hamamı yakılmıştır. Bizans'taki siyasî düzeni yeniden tesis eden Herakleios Anadolu, Mısır, Suriye ve Filistin'i işgal eden Sasaniler'e karşı başlattığı mücadelede başarılı olmuştur. 622'de başlayan ve uzun yıllar süren savaşlardan sonra Ankara tekrardan Bizanslıların kontrolüne geçmiş ve adeta harabeye dönmüş olan şehir yeniden inşa edilerek eski cazibesine kavuşmasına çaba gösterilmiştir.

663'ten itibaren Emeviler ve sonrasında Abbasiler sürekli Anadolu'ya girmeye başlamışlardır. Belirli dönemlerde İstanbul'a kadar ilerlemişler ve hatta 669'da ve 715'te İstanbul'u iki kez kuşatmışlardır. Bu tarihten Anadolu Selçuklu Devleti'nin kurulduğu 1078'e kadar Anadolu'ya dönük akınlar devam etmiştir. 838'da Abbasiler Ankara kalesini ele geçirdikten sonra yüklü bir ganimetle geri dönmüşlerdir.

Anadolu Selçuklu Devleti ve Osmanlı İmparatorluğu Dönemlerinde Ankara

Sultan Alparslan komutasındaki Türk ordusunun 1071'deki Malazgirt meydan savaşında elde ettiği zaferin Oğuz Türklerinin Anadolu'ya yerleşmelerini sağladığı bilinmektedir. Nitekim kısa süre içerisinde Anadolu'nun büyük bir kısmının fethi gerçekleşmiştir. Bu büyük zaferden iki yıl sonra Anadolu Selçuklu Devleti Ankara'yı da topraklarına katmıştır. Haçlı Seferleri sırasında Ankara önce Haçlı ordusu tarafından 1101'de işgal edilmiş ve ardından tekrar Bizans hâkimiyetine girmiştir. Bizans'ın da Ankara'daki gücü fazla uzun sürmemiş ve Anadolu Selçukluları tarafından şehir yeniden Türk ili haline getirilmiştir. 12. yüzyılın başında şehir birkaç kez Danişmendliler ve Anadolu Selçukluları arasında el değiştirse de 1142'de Selçuklular Ankara'yı tamamen hakimiyetleri altına almışlardır.

ANKARA, ANADOLU SELÇUKLULARI TARAFINDAN BİR TÜRK İLİ HÂLİNE GETİRİLMİŞTİR.

ANKARA'NIN ANADOLU SELÇUKLULARI DÖNEMİNDEKİ EN PARLAK DEVRİ ALÂADDİN KEYKUBAT ZAMANINA YAŞANMIŞTIR. BU DÖNEMDE ŞEHİR, ASKERÎ BAKIMDAN GÜÇLENDİRİLDİĞİ GİBİ ÖNEMLİ ESERLER DE İNŞA EDİLMİŞTİR.

Sultan Alparslan

Ankara'nın Anadolu Selçukluları dönemindeki en parlak devri Alâaddin Keykubat zamanında yaşanmıştır. Bu dönemde Ankara askerî bakımdan güçlendirildiği gibi önemli eserler de inşa edilmiştir. 12. ve 13. yüzyıllar boyunca Ankara, Selçuklu'daki taht kavgaları nedeniyle veliahtların veya Türk beyliklerinin eline geçse de canlılığını muhafaza etmeyi başarmıştır. Anadolu Selçuklu Devleti'nin diğer büyük Selçuklu şehirlerine nazaran Ankara'da daha az eserin bulunmasının esas sebebi de esasında bu karışıklıklara dayanmaktadır.

Buna rağmen Selçuklular Ankara'daki hakimiyetleri döneminde Baklacı Baba (Kavaklı) Camii, Beypazarı Alâeddin Camii (Camii Kebir), Ahi Şerafeddin (Aslanhane) Camii, Kuyulu (Hoca Paşa) Camii, Kızılbey Camii, Saraç Sinan Mescidi ve Medresesi, Şereflikoçhisar Alâeddin Camii ve Çubuk çayı üzerindeki Akköprü başta olmak üzere birçok eser inşa etmişlerdir.

Bununla birlikte Ankara bu devirde ticarî, ilmî ve toplumsal yapısının yanı sıra stratejik mevkii itibariyle cazibesini korumayı başarmıştır.

Nitekim 11. yüzyıldan sonra Orta Asya'dan Anadolu'ya göç eden Türkmen boylarının birçoğunun Ankara ve çevresine yerleşmesinin temel sebebi buna dayanmaktadır. Ala-yundlu, Avşar, Bayat, Bayındır, Çavundur, Çepni, Dodurga, Eymür/Eymir, İğdir, Karkı, Kayı, Kınık, Kızık, Peçenek, Yazır, Yıva ve Yüreğir gibi Türkmen boyları Ankara'nın çeşitli bölgelerine yerleşerek, Ankara'nın bir Türk ili haline gelmesinde etkili olmuşlardır.

Selçuklu Devleti'nin 1243'te Moğollar karşısında aldığı ağır mağlubiyet Anadolu'da yıkım ve çöküşe neden olmuştur. Bu kargaşa devrinde Anadolu'nun muhtelif bölgelerinde Türkmen beyleri irili ufaklı birçok beylik kurarken, Ankara'da esnaf ve aynı zamanda derviş olan Ahiler 1290'da kendi yönetimlerini oluşturmuşlardır. Ahi Beyliği, ilerleyen dönemde İlhanlı devletinin yanı sıra diğer Anadolu beyliklerinin yönetimi altına girmiştir

Bu dönemde, Anadolu Türk beylikleri arasında yer alan Germiyanoğulları, Candaroğulları ve Karamanoğulları Ankara'da belirli bir süre egemen olmuşlardır. Beylikler döneminde Anadolu'nun her yerine siyasî kargaşa ve huzursuzluklar hüküm sürse de, Ankara'daki ilmî ve ticarî hayat parlak biçimde devam etmiştir. Nitekim bu dönemde de Ankara'da birçok önemli eser imar edilmiştir. Bu eserlerin bir kısmı Yeşil Ahi (Yeşil Ağa) Camii ve Medresesi, Ahi Elvan Camii, Ahi Yakup Camii ve Karanlık (Sabuni) Camii şeklinde sayılabilir.

Ankara 1304 ile 1342 yılları arasında Anadolu'yu işgal eden İlhanlı Devleti'nin kontrolüne geçmiştir. İlhanlı devletinin Ankara valisi olan Alaeddin Eretna 1341'de bağımsızlığını ilan etmiş ve Ankara'yı Osmanlı Beyliği'nin fethedeceği 1354'e kadar idaresi altında tutmuştur. Osmanlılar, 14. yüzyılda önemli bir iktisadî ve siyasî merkez konumunda bulunan Ankara'yı kontrol almayı önemsemişler ve bu doğrultuda 1354 senesinde şehir Osmanlı Beyliği'nin hakimiyetine geçmiştir.

Tarihçiler Ankara'nın Orhan Bey döneminde Osmanlı Beyliğine geçmesinin Anadolu'nun kontrol edilmesi ve Osmanlıların beylikten devlete geçiş sürecinde mühim bir noktaya karşılık geldiğini kabul etmektedirler. Nitekim Orhan Bey, Ankara'nın eskiden beri beylerbeyi merkezî olmasından kaynaklı bir siyasî geleneğin etkisiyle, ilk defa ikinci bir vezir tayin ederek ona beylerbeyliği görevi vermiştir. Bu yüzyılda Osmanlılar'ın Anadolu'daki en büyük rakibi konumundaki Karamanoğulları beyliğinin, Ankara'nın Osmanlılara geçişinden duyduğu derin rahatsızlık Ankara'nın ne denli önemli bir şehir olduğunu açık göstergesidir.

> ESNAF VE AYNI ZAMANDA DERVİŞ OLAN AHİLER, ANKARA'DA 1290'DA KENDİ YÖNETİMLERİNİ KURMUŞLARDIR.

Ahi Elvan Camii

Osmanlılar döneminde Ankara'nın toplumsal ve kültürel açıdan değerini koruduğu bilinmektedir. Osmanlı devleti kısa süre içerisinde hızla büyüyüp önce İstanbul sonra Balkanlar merkezli bir yapıya evrilmesi sonucunda Anadolu'nun bazı şehirleri köy derecesine düşmüştür. Buna karşın Ankara'nın Osmanlılar devrinde iktisadî ve kültürel açıdan daha da parlak bir hayata kavuştuğu bilinmektedir.

Ahi yönetiminin etkinliğinin devam ettiği Orhan Bey döneminde Ankara Samanpazarı, Kayabaşı, Hamamönü civarına doğru genişlemiştir. Ankara'nın Osmanlıların kontrolüne geçmesinden rahatsız duyan Karamanoğulları Beyliği I. Murad döneminde Ankara'yı ele geçirmek istemiştir. Şehzade (Yıldırım) Bayezid komutasındaki Osmanlı ordusu Karamanoğullarını püskürterek Osmanlı'nın Ankara'daki egemenliğini kalıcı hale getirmiştir.

Sultan Murad Hüdavendigar döneminde de Ankara'nın imar faaliyetleri sürmüştür. Bu dönemde bugünkü Dışkapı bölgesinde günümüze ulaşmayan bir köprü ile birçok hamam yaptırılırken, dönemin varlıklı ailelerinden birine mensup olan Melike (Sultan) Hatun ise ileride Hacı Bayram Veli'nin de müderrislik yapacağı Kara (Melike Hatun) Medresesini inşa ettirmiştir.

Yıldırım Bayezid'in padişahlığı döneminde Ankara'nın idarî önemi artmış ve Anadolu Beylerbeyliği'nin eyalet merkezi olmuştur. 1402'de Timur'un Ankara önlerinde Yıldırım Bayezid'i mağlup etmesi tüm Anadolu'yu olduğu gibi Ankara'yı da olumsuz etkilemiştir. Şehir merkezi yağmalandığı gibi Ankara Kalesi de tahrip edilmiştir. 1243'teki Kösedağ savaşından sonraki yaşanan bu en büyük mağlubiyet, Osmanlı'nın on bir yıllık fetret devrine girmesine neden olmuştur.

Samanpazarı

> ANKARA, OSMANLILAR DEVRİNDE İKTİSADÎ VE KÜLTÜREL AÇIDAN DAHA DA PARLAK BİR HAYATA KAVUŞTU.

Tarihi Hamamönü

Aslanhane Camii

ASLANHANE CAMİİ, 12 PENCERE İLE AYDINLANAN, ALTIŞARDAN DÖRT SIRA OLARAK DİZİLİ 24 ÇAM SÜTUNDAN ON ALTISI ÇATIYI, SEKİZİ KADINLAR MAHFİLİNİ TAŞIR. TAVANI AĞAÇ OYMALIDIR. TAVANA KADAR YÜKSELEN ÇİNİLERLE SÜSLÜ MİHRABI, SELÇUKLU DÖNEMİ MİHRAPLARININ EN GÜZEL ÖRNEKLERİNDEN BİRİDİR.

Arslanhane Camii

Öyle ki 1413'te Sultan Çelebi Mehmed'in bozulan düzeni yeniden sağlaması, onun devletin ikinci kurucusu olarak anılmasına yol açmıştır.

Bu dönemde Ankara maddî olarak yeniden kalkınmaya başlamış ve kurulan birçok vakıf sayesinde Karacabey Külliyesi başta olmak üzere külliyeler, hamamlar, camiler ve suyolları imar edilerek şehrin çehresi hızla değişmiştir. Anadolu'nun manevî koruyucusu kabul edilen Hacı Bayram Veli de Ankara'da Anadolu birliği için yoğun faaliyetlerde bulunmuştur. Nitekim Ankara'nın manevî sembollerinin başında yer alan ve bugünkü halini 17. ve 18. yüzyıllarda alan Hacı Bayram Camii ilk olarak 1427 yılında yapılmıştır.

İstanbul'un 1453'teki fethinden sonra Ankara'nın ticarî önemi daha da artmıştır. Nitekim bu dönemde Ankara'da birçok kervansaray ve bedestenle birlikte Kurşunlu Han, Kapan Hanı, Bakır Hanı gibi hanlar inşa edilmiştir. İdarî ve ticarî hayattaki bu gelişim Ankara'nın kentleşmesine de yansımıştır. Nitekim 1522'de şehrin 73 mahallesi varken, 1601'de bu sayı kale içinde ve dışında olmak üzere toplam 85'e ulaşmıştır. 18. yüzyılda ise mahalle sayısı 107'ye yükselmiştir. 17. ve 18. yüzyıllarda Ankara'ya gelen Batılı seyyahların dile getirdikleri ortak nokta Ankara'nın büyük, zengin ve çağına göre mamur olduğudur. Hatta Ankara'nın bu dönemde Anadolu'nun en gelişmiş şehri olduğu da aktarılan bilgiler arasındadır.

17. yüzyılın büyük seyyahı Evliya Çelebi'nin 1648 senesindeki Ankara ziyareti şehrin idarî, ilmî ve ticarî açıdan sahip olduğu özellikleri açıkça gösterir. Zira meşhur seyahatnamesinde Ankara'yla ilgili anlattıkları dönemin Ankara'sını anlamak için oldukça kıymetli bilgiler sunmaktadır. Ankara'nın Anadolu eyaletinde sancak merkezi olduğundan hareketle şehirdeki toplumsal canlılığı detaylarıyla aktarmaktadır. Kale içinde 600 ev, dışında ise 6.000'den fazla birkaç katlı ev ve konak bulunduğunu belirterek, Ankara'nın büyük bir şehir olduğunu söylemektedir. Şehirde ayrıca 2.000 kadar dükkânın, 180 kadar medrese ile mektebin, 3.000 kadar kuyunun, 170 çeşmenin, 76 cami ve mescidin yer aldığını söylemektedir. Ankara'da tiftik keçisi ve tüyünden yapılan sof kumaşa dayalı büyük bir ticarî hayatın olduğunu ve dünyanın her yerinden bu ürünleri almak için gelen tacirlerin şehre oldukça fazla para aktardığını eklemektedir. Evliya Çelebi'nin seyahatnamesi, 17. yüzyıl Ankara'sının gerek kent yapısı gerek ticarî hayatı gerekse ilmî birikim açısından oldukça parlak olduğunu açıkça göstermektedir.

16. yüzyılın sonlarında başlayan Celali isyanları Ankara'ya büyük zarar vermiş olsa da şehrin sağlam ekonomik ve sosyal yapısı yeniden eski canlılığına kavuşabilmeyi başarmıştır. Ne var ki tüm Osmanlı coğrafyasında olduğu gibi Ankara da 19. yüzyılın ortalarından itibaren günden güne bu canlılığını yitirmeye başlamıştır. Yeni dünyanın keşfi, okyanuslarda yeni ticaret yollarının ortaya çıkması ve Batı Avrupa'daki Sanayi Devrimi'nin konfeksiyon sektörü üzerinden gelişmesi Ankara'nın kadim dönemden itibaren sahip olduğu güce büyük darbe vurmuştur. Devletin çöküş sürecine girmesinin olumsuz tesirleri ve yaşanan siyasî ve askerî başarısızlıkları derinden hissetmiştir. Nitekim bu dönemde ticaret ve imalat sektörü neredeyse yok olmaya başlamıştır. Ayrıca 1873-1874 yıllarındaki kıtlık ve açlığın binlerce insanın ölümüne ve şehirden göç etmesine yol açması Ankara'yı etkileyen bu fakirlik ve çöküşün başlıca sebepleri olmuştur.

1892'de Ankara'ya demiryolunun gelmesi şehre az da olsa can suyu vermiş olsa da bu yıllarda istenen tesiri oluşturmamıştır. Fakat Ankara'ya demiryolunun gelmiş olması cumhuriyet döneminde şehrin siyasî kadar ekonomik etkisinin de artmasına vesile olacaktır.

Çengelhan

Hacı Bayram Veli Camii

ANADOLU'NUN MANEVÎ KORUYUCUSU KABUL EDİLEN HACI BAYRAM VELİ, ANKARA'DA ANADOLU BİRLİĞİ İÇİN YOĞUN FAALİYETLERDE BULUNMUŞTUR. ONUN ADIYLA ANILAN HACI BAYRAM CAMİİ 1427 YILINDA İNŞA EDİLMİŞTİR.

Hacı Bayram Veli Camii içi

Atatürk ve beraberindekiler Meclis binasından çıkarken

Türkiye Cumhuriyeti Döneminde Ankara

MUSTAFA KEMAL PAŞA, BERABERİNDEKİ HEYETLE 27 ARALIK 1919'DA ANKARA'YA GELMİŞTİR.

Ankara, Birinci Dünya Savaşı sonrası işgal edilen Anadolu topraklarının kurtarıldığı ve yeni bir devletin kuruluşunun gerçekleştirildiği tarihî hadiselerin merkezi olmuştur. Mustafa Kemal Paşa'nın liderliğinde 19 Mayıs 1919'da Samsun'da başlayan ve sonrasında Havza, Amasya, Erzurum ve Sivas'ta devam eden kurtuluş mücadelesi, Ankara'da zirveye ulaşmıştır. Mustafa Kemal Paşa beraberindeki heyetle 27 Aralık 1919'da Ankara'ya gelmiştir.

Hem Mustafa Kemal Paşa'nın gelişi hem de 23 Nisan 1920'de açılan (Türkiye) Büyük Millet Meclisi (TBMM) Ankara'nın kurtuluş mücadelesinin merkezi olduğunu göstermiştir. Nitekim Ankara'da meclisin açılmasından on gün önce İstanbul'daki hükümetin Ankara'daki mücadeleyi etkisiz hale getirmek için dönemin Şeyhülislamına çıkarttığı İstanbul Fetvası, 16 Nisan günü yine Ankara Müftüsü Mehmed Rifat (Börekçi) Efendi'nin yazdığı Ankara Fetvasıyla geçersiz kılınmıştır.

Meclis hükümeti sistemi esasına göre çalışan meclisin ve hükümetin başkanlıklarına Mustafa Kemal Paşa seçilmiştir. TBMM'nin ve Türk ordusunun azim ve kararlığı neticesinde Doğu Anadolu'daki, Akdeniz, Ege ve Karadeniz bölgelerindeki, İstanbul'daki işgalci kuvvetler üç sene içerisinde Anadolu'dan çıkartılmıştır. 24 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Barış Anlaşmasıyla nihai barış sağlanmıştır.

Atatürk ve beraberindekiler Birinci Meclis'in önünde

Birinci Meclis Binası

İkinci Meclis Binası

Ankara, Kurtuluş Savaşı gibi tarihî bir olayın ev sahibi olduğu gibi yeni bir devletin doğuşuna da tanıklık etmiştir. Barış görüşmelerinin başladığı 1922 yılının son aylarında TBMM aldığı bir kararla saltanatı kaldırmış ve Osmanlı hanedanlığının siyasî hakimiyetine son vermiştir. 1923 senesinin Ekim ayında ise Ankara tarihinin en önemli olayından ikisine şahitlik etmiştir. TBMM'nin aldığı kararlarla 13 Ekim'de Ankara'nın başkent olması kararlaştırılırken, 29 Ekim 1923'te cumhuriyet ilan edilerek Türkiye Cumhuriyeti resmen kurulmuştur.

Yeni devletin kurulmasından sonra önem verilen hususların başında yeni başkentin imarı meselesi gelmiştir. Gerek savaş döneminin yol açtığı çöküntü gerekse yangın felaketleri Ankara'ya büyük zararlar vermiştir. Buna karşın yeni bir devleti kurmanın heyecanıyla kısa sürede Ankara yeni semtler, kamu binaları, konutlar, bulvarlar, meydanlar, havuzlar, park ve bahçeler, tarım alanları, fabrikalar, ticarî işletmeler, altyapı çalışmaları ve anıtlarıyla mamur edilmeye başlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda ilk olarak 1924'te Ankara Şehremaneti (Belediyesi) kurulmuş ve başkanlığa önce kısa süreliğine Mehmet Ali Bey sonrasında ise Ali Haydar (Yuluğ) Bey atanmıştır. Aynı sene Macar asıllı bir Alman olan Dr. Carl Christoph Lörcher'e şehrin imar planı yaptırılmış ve bu plan 1925'te Yenişehir semtinde uygulamaya konulmuştur. 1927 yılına kadar, özellikle yangınlarla harap olan bölgelere, yeni yapılar inşa edilmiş ve Yenişehir ile Bahçelievler semtleri oluşturulmuştur. Bu dönemde şehrin merkezini Ulus semti oluştururken, Ankaralıların buluştuğu ilk kamusal mekân ise Ulus Meydanı olmuştur. Ulus'tan Çankaya'ya uzanan yol boyunca yeni meydanların oluşturulması planlanmıştır. Nitekim bu doğrultuda İtfaiye Meydanı, Sıhhiye Meydanı, Zafer Meydanı ve Cumhuriyet Meydanı yeni şehrin parçası haline gelmiştir. Bu dönemde Ankara'da Ulus Meydanı kadar önemli bir diğer alan Kızılay Meydanı olmuştur.

1930 yılında hizmete giren Kızılay binasından hareketle adını alan meydan, etrafında bulunan idari, ticari, eğitim ve sosyal kurum ve kuruluşları sayesinde uzun yıllar boyunca Ankara'nın adeta şehir merkezi olmuştur.

TBMM'NİN ALDIĞI KARARLA ANKARA, 13 EKİM 1923'TE BAŞKENT İLAN EDİLDİ.

1930'lu yıllarda Ulus Meydanı

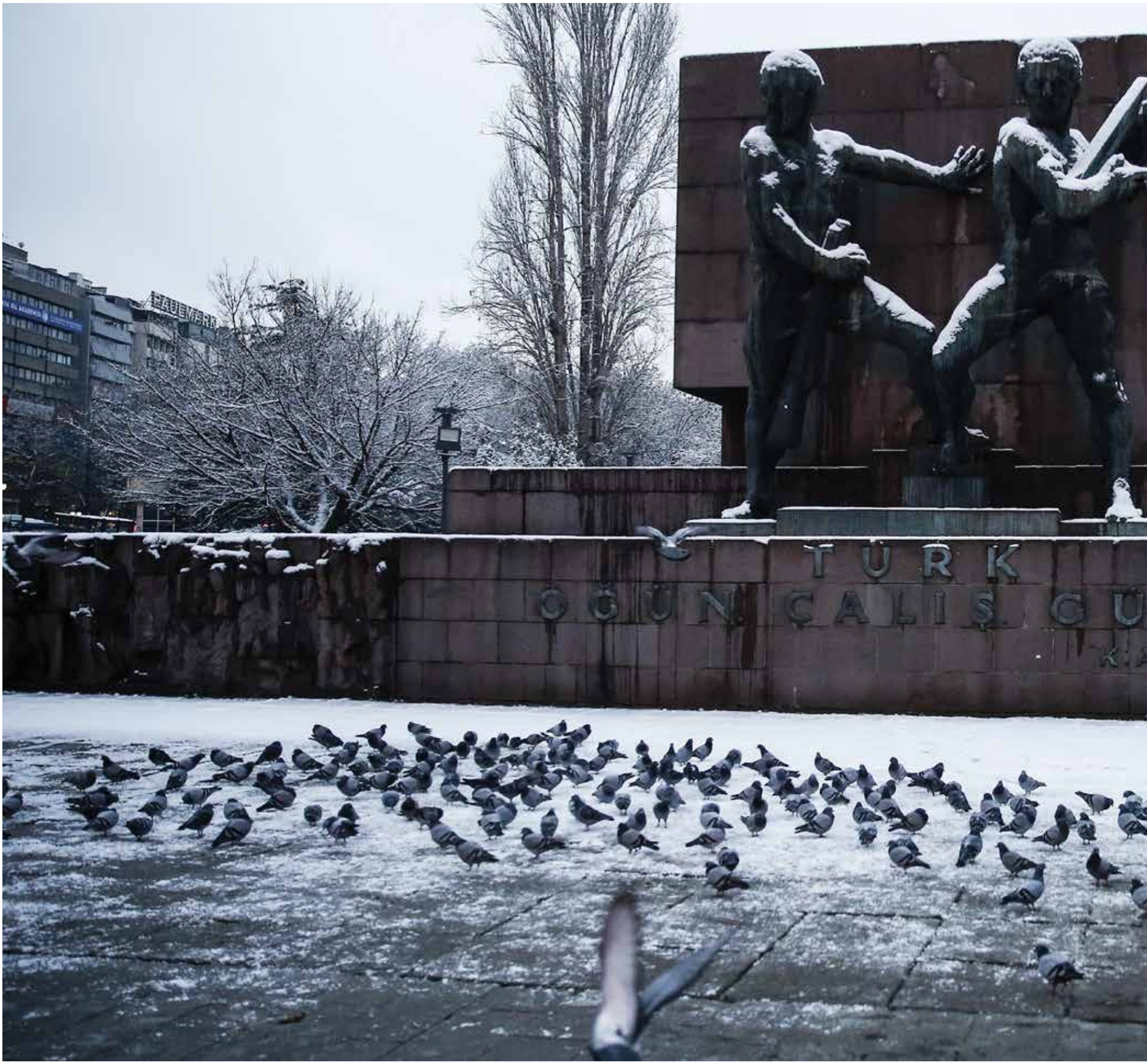
TÜRK
ÇALIŞ

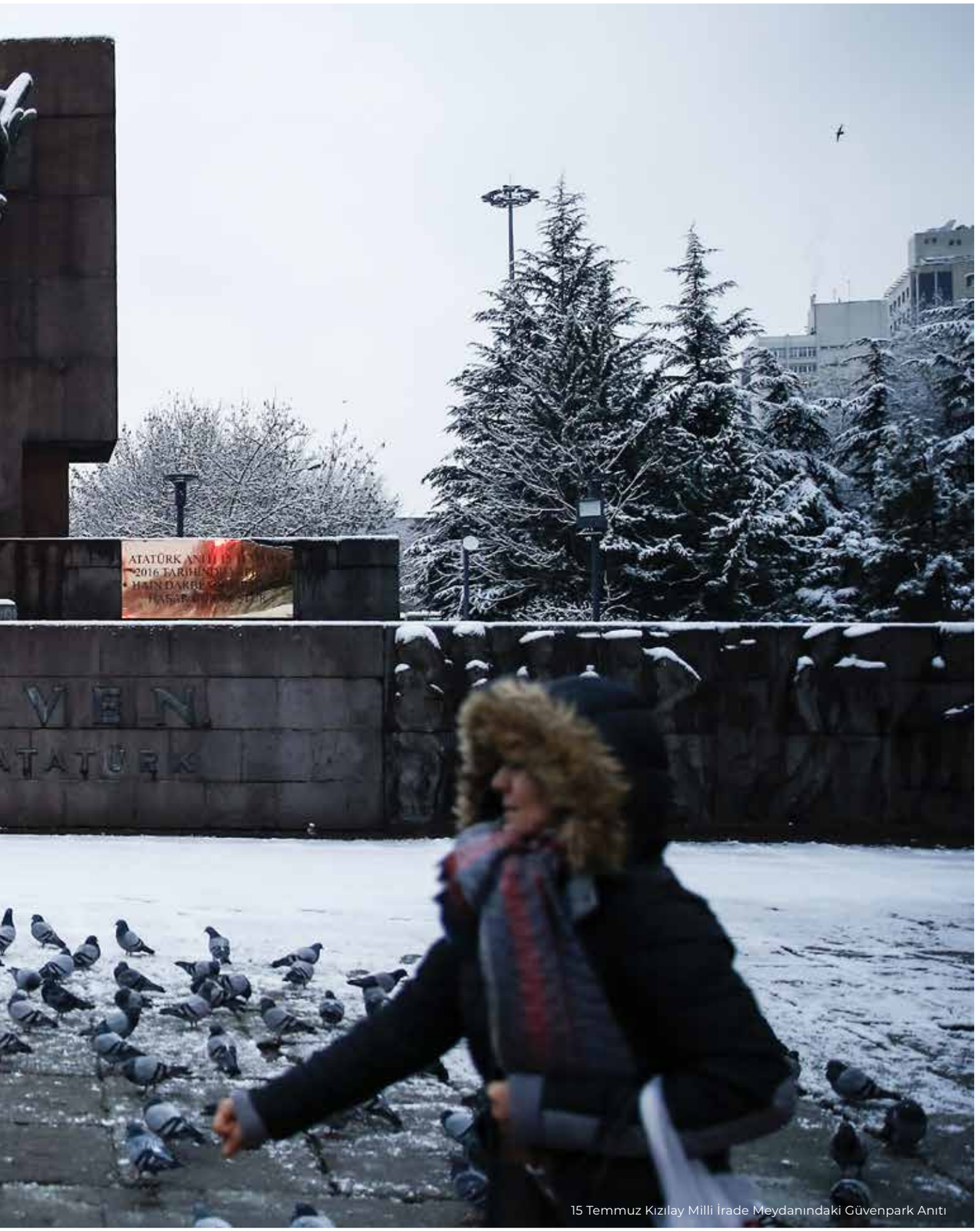

15 Temmuz Kızılay Milli İrade Meydanındaki Güvenpark Anıtı

CUMHURİYET YÖNETİMİNİN KAMU YAPILARINI KONUTLARINI VE ÇEVRESİNİ PLANLAYAN AVUSTURYALI MİMAR CLEMENS HOLZMEISTER , KIZILAY MEYDANINDA BİR PARK VE ANIT ÖNERMESİYLE GÜVENPARK ANITI'NIN YAPIMINA BAŞLANMIŞTIR. BRONZDAN YAPILAN HEYKELLER AVUSTURYA'DA VİYANA ERDBERG DÖKÜMHANESİNDE GERÇEKLEŞTİRİLMİŞTİR. ANKARA TAŞI KULLANILAN KAİDE ÜZERİNDEKİ KABARTMALAR TÜRKİYE'DE YAPILMIŞTIR. ANITIN TAŞ KISIMLARINDA FRANZ WIRT, TRIBERER VE ANTON HANAK'IN DİĞER ÖĞRENCİLERİ İLE TÜRK USTALARI ÇALIŞMIŞTIR.

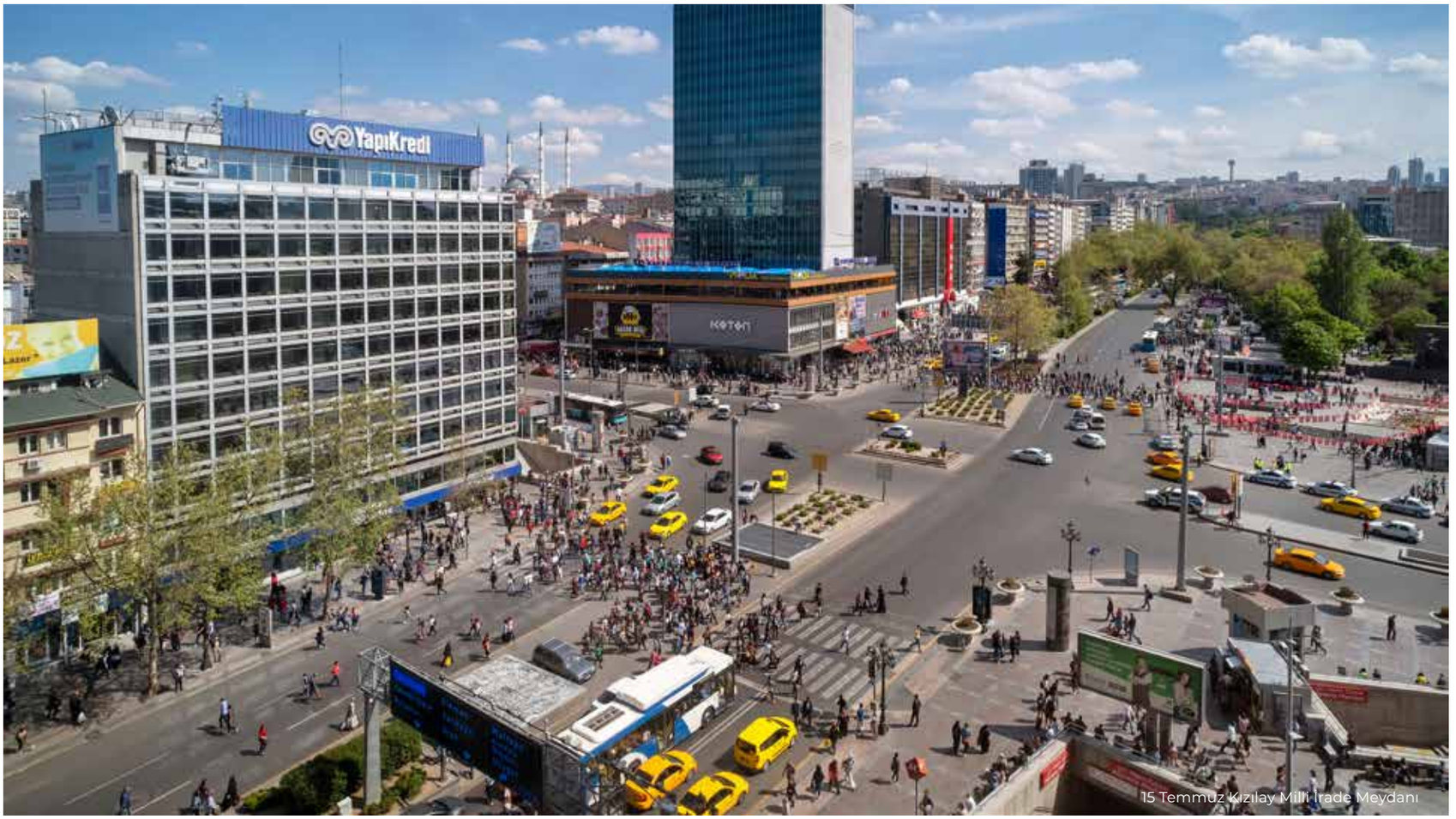

15 Temmuz Kızılay Milli İrade Meydanı

Meydan, 15 Temmuz 2016 gecesi gerçekleştirilmek istenen darbe girişimine karşı Ankaralıların darbecilere karşı gösterdikleri demokratik direniş merkezlerinden biri olmuştur. Bununla birlikte darbe girişimi sonrası Ankaralılar tarafından haftalarca sürdürülen gece nöbetleri de meydanda gerçekleştirilmiştir. Nitekim bu hadiselerden dolayı meydanın adı 15 Temmuz Kızılay Milli İrade Meydanı olarak değiştirilmiştir. Özellikle Ulus Meydanı ve 15 Temmuz Kızılay Milli İrade Meydanı bu derin tarihî birikimlerinin yanı sıra ticarî ve sosyal hareketliliğiyle Ankara'nın önemli cazibe merkezleri olma özelliğini korumaktadır.

1920'li yıllarda yürütülen bu yoğun imar faaliyetlerinin daha etkin ve koordineli devam edebilmesi için 28 Mayıs 1928 tarih ve 1351 sayılı kanunla Ankara Şehir İmar Müdürlüğü kurulmuştur.

15 Temmuz gecesi Kızılay

15 Temmuz Kızılay Milli İrade Meydanı

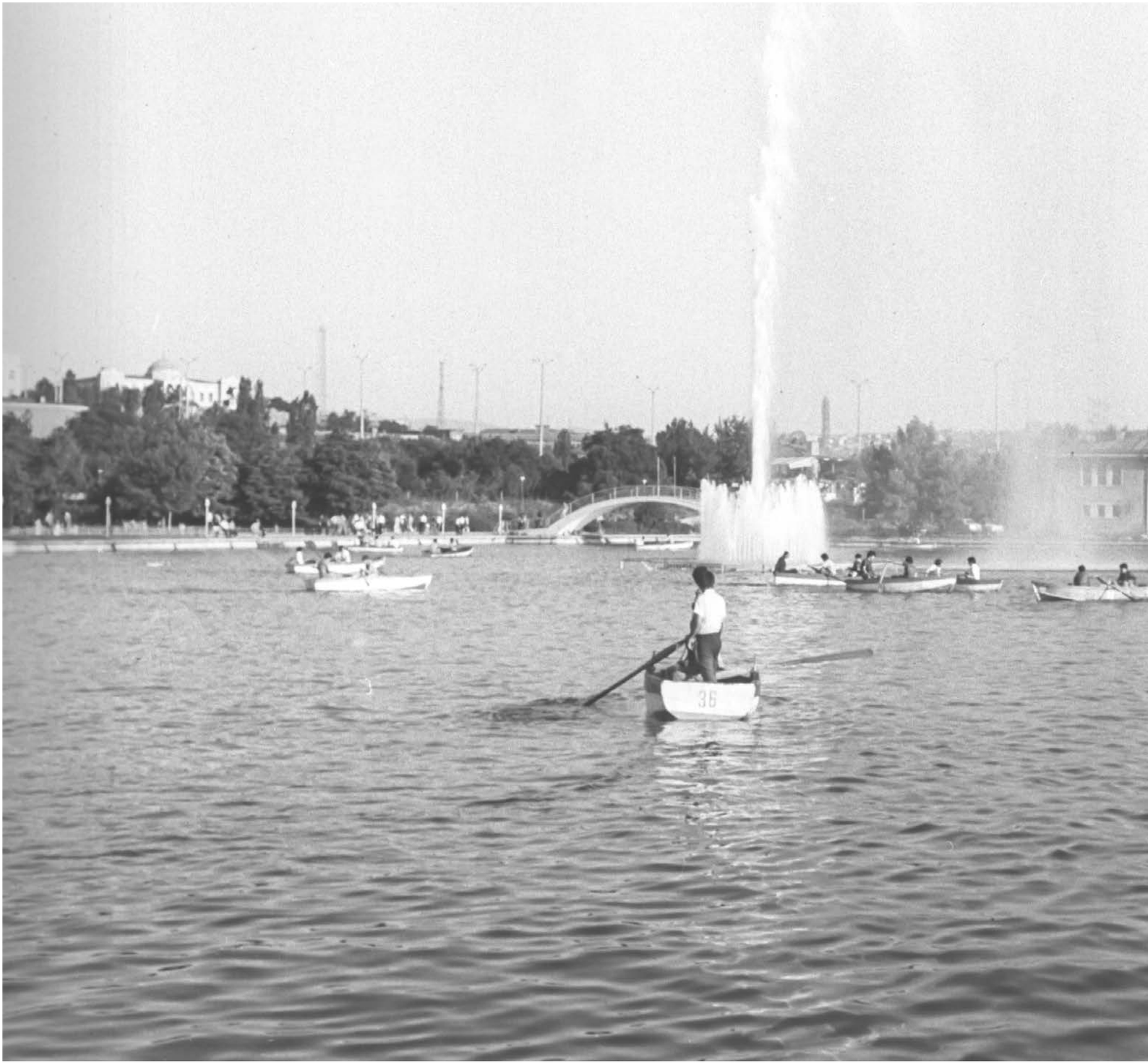
36

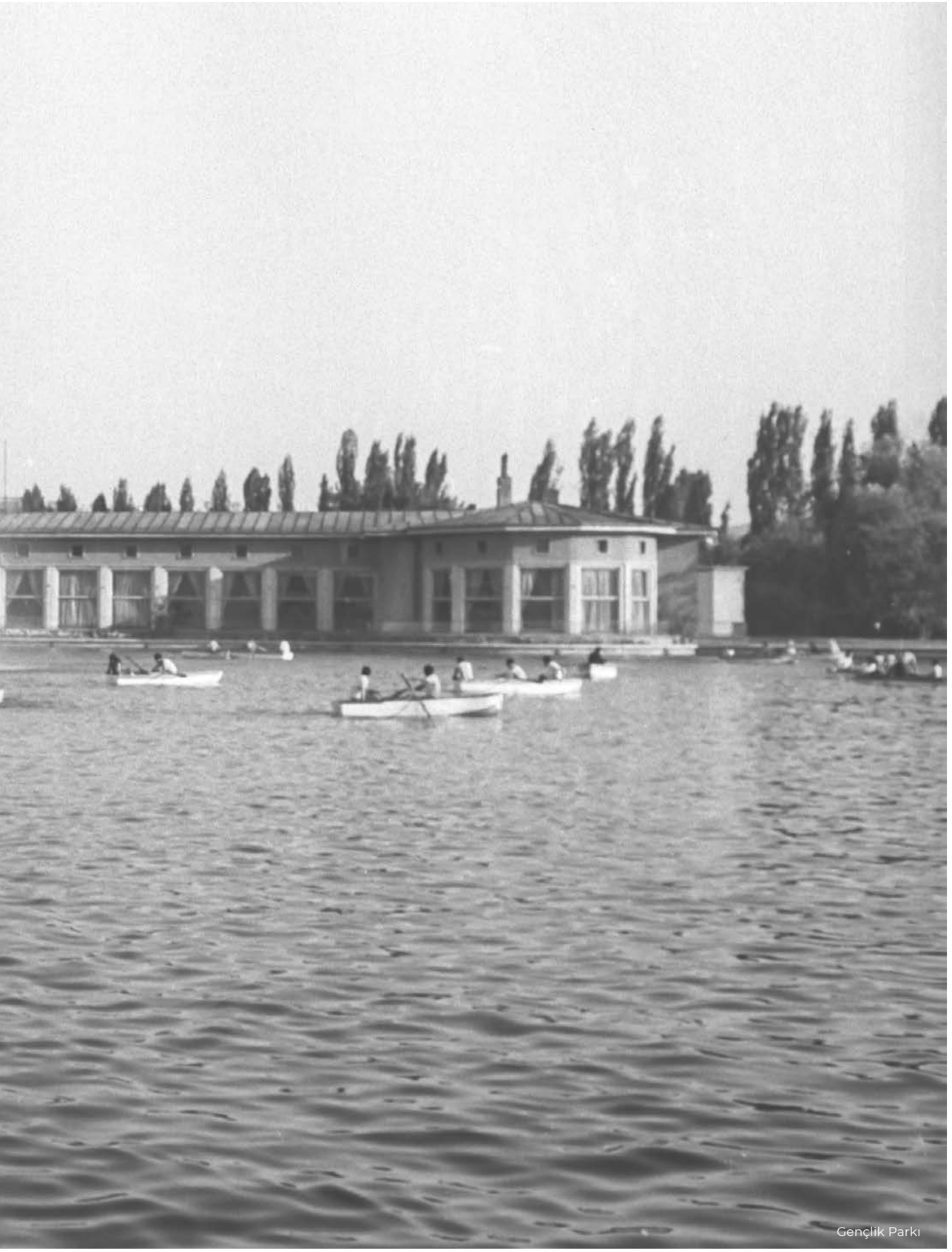

Gençlik Parkı

Bakanlıkların temsilcilerinin yer aldığı ve belediye başkanının başkanlığında toplanan bir heyetin kararları doğrultusunda çalışan Müdürlük, şehrin imar planını hazırlama ve uygulamakla görevlendirilmiştir. 3 Nisan 1930 tarih ve 1580 sayılı kanunla Ankara Şehremaneti kaldırılarak, Ankara Belediyesi Başkanlığı kurulmuştur. Dönemin Ankara Valisi Nevzat Tandoğan bu göreviyle birlikte belediye başkanlığı görevini de yürütmüştür.

Ankara Belediye Başkanlığı'nın kurulmasıyla birlikte Ankara'nın altyapı ve ulaşım ağının oluşturulmaya başlandığı görülmektedir. Çubuk Barajının inşa edilerek Ankara'ya içme suyunun temin edilmesi; elektrik, su, havagazı ve telefon şebekesinin kurulması; şehir içi otobüs ve troleybüs seferlerinin düzenlenmesi ve Gençlik Parkı gibi sosyal alanların düzenlenmesiyle modern bir şehrin sahip olması gereken özellikler Ankara'ya sağlanmak istenmiştir.

1930'da Alman asıllı Hermann Jansen'e Ankara'nın yeni imar planının yapma görevinin verilmesiyle Ankara Belediye Başkanlığı'nın takip edeceği şehir planı meydana getirilmiştir. Şehirlerin imarı için kredi sağlamak amacıyla 1933'te sonradan ismi İller Bankası olan Belediyeler Bankası kurulmuştur. Böylelikle Ankara'da oluşturulmak istenen modern doku bir şehir planıyla sürdürülmek istenmiştir.

Ankara'nın 1927'deki nüfusu 74.553 iken 1950'li yılların ortasında bu sayı 451.241'e çıkmıştır. Bu hızlı nüfus artışı Ankara'yla ilgili yeni şehir düzenlemesi ihtiyacını beraberinde getirmiştir. Böylece 1957'de kabul edilen yeni imar planıyla yeni konutların ve yolların inşası; ticaret, kültür, sağlık, sanayi ve küçük sanat bölgelerinin belirlenmesi; şehirdeki meydanların ve protokol alanının yeniden düzenlenmesi gibi amaçlar benimsenmiştir.

Gençlerbirliği Taraftarları

Ankara'nın büyük değişimi 1980'li yıllarda yaşanmıştır. Önce 1983'te Keçiören ve Mamak ilçelerinin, bir sene sonra Yenimahalle ilçesinin ve 1990'da Etimesgut ilçesinin kurulması şehrin çehresini büyük ölçüde değiştirmiştir. 1980'li yılların ortasında nüfusu artık 2.304.166'ya yükselen Ankara, 27 Haziran 1984'te kabul edilen 3030 sayılı Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ile İstanbul ve İzmir'le birlikte büyükşehir statüsü elde etmiştir. Bu kanunla şehrin imar planını onaylamak ve uygulamak; meydan, bulvar, yol ve sokak yapmak; altyapı hizmetlerini yürütmek ve sosyal alanlar oluşturmak görevleri büyükşehir belediyesine verilmiştir. Bu tarihten sonra Ankara'nın büyük bulvarlara, caddelere ve alt geçitlere sahip olmasının yanı sıra metro hatlarına da kavuşması ulaşım konusunda dev bir adım atmasını sağlamıştır.

Ankara Kalesi'nden Çankaya görünümü

Ankara Metrosu

Ayrıca altyapı çalışmalarına ağırlık verilerek doğalgazın kullanılmaya başlanmasıyla temiz bir havaya ve daha kaliteli bir konut yapısına erişme imkânını doğurmuştur.

Ankara, günümüzde 5.503.985'e ulaşan nüfusuyla Türkiye'nin ikinci büyük şehri konumundadır. Bu sayı Türkiye'nin genel nüfusunun %6,71'lik bir oranına denk gelmektedir. 25 ilçeye ve 1.432 mahalleye sahip olan Ankara'da 920.890 kişi Çankaya ilçesinde yaşarken, Çankaya'yı takip eden Keçiören ilçesinde ise 909.787 kişi ikamet etmektedir. Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti Ankara büyük yerleşim birimleriyle, bulvarları ve caddeleriyle, devasa park ve bahçeleriyle, kaliteli eğitim ve sağlık kurumlarıyla, ticarî merkezleriyle, ekonomik gücüyle, tarihî ve doğal güzellikleriyle, kültürel ve sportif faaliyetleriyle ülkemizin en kıymetli şehirlerinden birisi olmaya devam etmektedir.

> ANKARA, GÜNÜMÜZDE 5.503.985'LİK NÜFUSUYLA TÜRKİYE'NİN İKİNCİ BÜYÜK ŞEHRİ KONUMUNDADIR. BU SAYI TÜRKİYE'NİN GENEL NÜFUSUNUN %6,71'LİK BİR ORANINA DENK GELMEKTEDİR.

ANKARA'DA METRO İLE SENKRONİZE BİÇİMDE GÜNDE 18 SAAT ÇALIŞAN YENİMAHALLE-ŞENTEPE TELEFERİK HATTI, HER BİRİ 10 KİŞİ TAŞIMA KAPASİTESİNE SAHİP KABİNLERİYLE VATANDAŞLARIN ULAŞIMDA TERCİHİ OLUYOR.

Yenimahalle-Şentepe Teleferik Hattı

BÖLÜM 3

ANKARA'DA SİYASAL HAYAT

Siyasal Hayat

Ankara'nın Türkiye'nin siyasî merkezi haline gelme süreci 23 Nisan 1920'de Ankara'da açılan Türkiye Büyük Millet Meclisiyle (TBMM) başlamıştır. Meclis, bu dönemde, sadece Kurtuluş Savaşını yürüten bir kurum olmanın ötesinde ülkenin genel sorunlarıyla da ilgilenmiştir. Nitekim 31 Ocak 1921 gibi erken bir tarihte Ankara'nın başkent yapılması meselesi TBMM gündemine gelmiş, fakat öneri Mecliste kabul görmemiştir. Bununla birlikte 13 Ekim 1923'te Ankara'nın başkent olarak kabul edilmesi ve sonrasında 29 Ekim 1923'te Cumhuriyetin ilan edilmesiyle birlikte Ankara resmen Anadolu'nun siyasî merkezi haline gelmiştir. Ankara'nın Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti olmasıyla şehrin hayatında TBMM'nin, Cumhurbaşkanlığının, Bakanlıkların, Yüksek Mahkemelerin, Valiliğin, Belediyelerin ve Büyükelçiliklerin önemli yere sahip oldukları bir dönem başlamıştır.

Ankara'nın başkent olması süreci şehrin yeniden 17. ve 18. yüzyıllardaki canlılığına kavuşmasının önünü açmıştır. Kurulan yeni semtler, inşa edilen yeni resmî ve özel binalar, modernize edilen altyapı ve ulaşım sistemleri ile günden güne artan nüfus şehrin günümüzdeki potansiyelini meydana getirmiştir. Şehirdeki bu yapıların Ankara'nın ve Türkiye'nin siyasî, iktisadî ve sosyal hayatında önemli bir yere sahip olduğu görülür. Bu yapısı itibariyle Ankara, farklı bir cazibe alanı oluşturmaktadır.

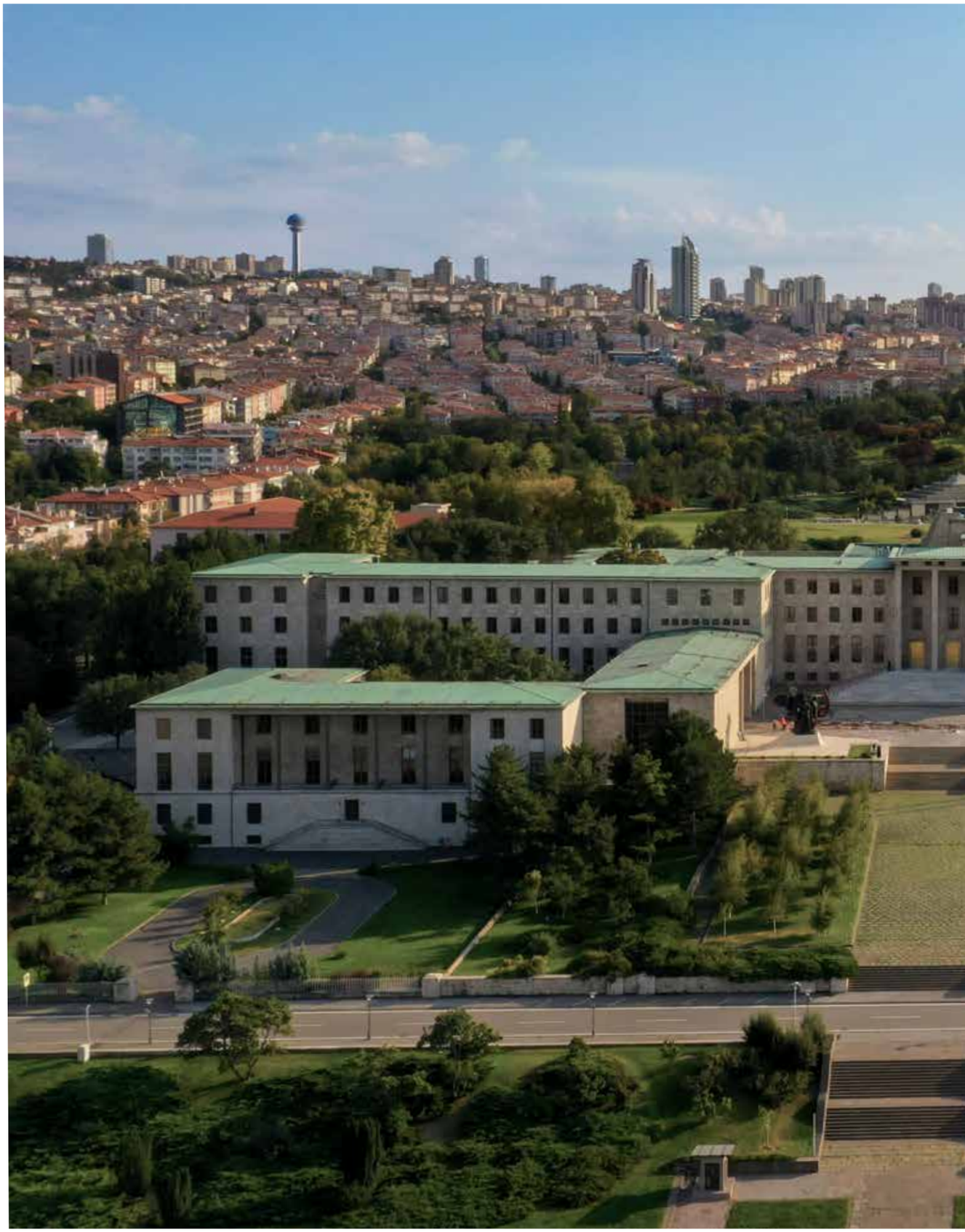

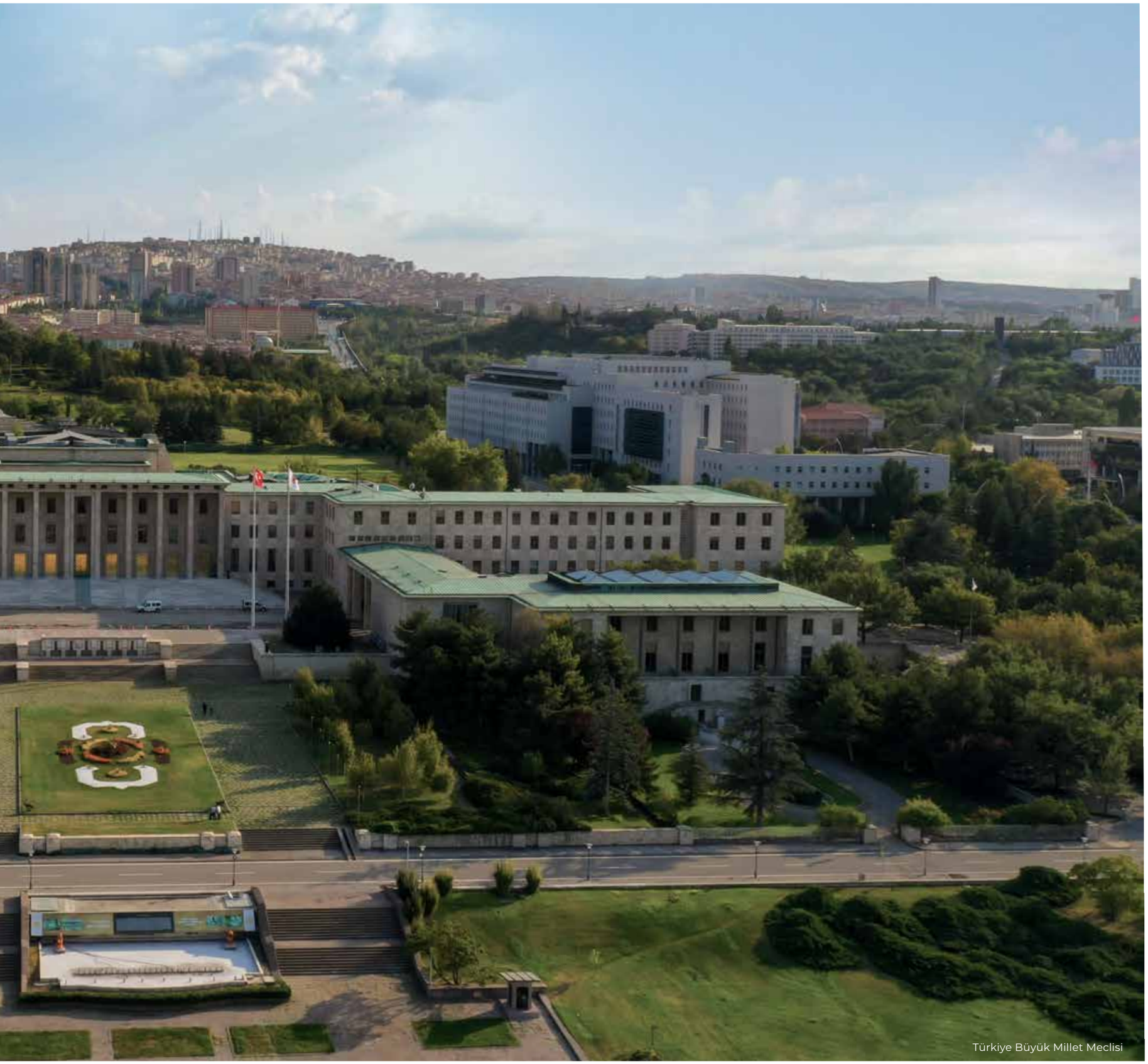

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Türkiye Cumhuriyeti, milletin egemenliğini esas alan bir siyasî anlayış üzerine kurulmasından dolayı ülkemizdeki en önemli siyasî kurum TBMM olmuştur. 100 yıllık mazisiyle Türkiye'nin kalbi olan yasama organı, Ankara'nın siyasî hayatının merkezinde yer almaktadır. Türkiye'nin her şehrinden temsilcilerin yer aldığı Gazi Meclis, tüm Türkiye'nin dikkat kesildiği bir yapı olmanın yanı sıra ülkemizin her şehrinden gelen sayısız vatandaşımızı misafir olarak ağırlamaktadır. Böylelikle TBMM yasal faaliyetlerinin de ötesinde Türkiye'nin farklı yerlerinde yaşayan insanlarımızı Ankara'da buluşturmaktadır. Bir asrı deviren TBMM'de bugüne kadar, ilk başkanı Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, toplam 30 başkan görev almıştır. TBMM, günümüzde 600 milletvekiliyle yasama faaliyetlerini icra etmekte olup, başkanlık görevini ise 24 Şubat 2019'da seçilen Prof. Dr. Mustafa Şentop ifa etmektedir.

Ankara'da millet egemenliğinin bir diğer temsil makamı Cumhurbaşkanlığı'dır. 1923 ilâ 2014 yıllarında TBMM tarafından seçilen Cumhurbaşkanları, yapılan anayasa değişikliği sonrasında bu tarihten itibaren doğrudan halk tarafından seçilmeye başlanmıştır. 16 Nisan 2017 tarihine kadar Hükümet ile birlikte ülkenin iki ayrı yürütme gücünden birini teşkil eden Cumhurbaşkanlığı, bu tarihte yapılan anayasa değişikliği neticesinde, yürütmeyi oluşturan tek siyasî yapı halini almıştır. Yeni Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemiyle birlikte Bakanlar Kurulu da Cumhurbaşkanlığı bünyesinde faaliyet göstermeye başlamıştır. En son 24 Haziran 2018'de yapılan genel seçimler sonucunda Recep Tayyip Erdoğan Cumhurbaşkanı olarak seçilmiştir.

Devlet başkanı sıfatını haiz olması itibarıyla Cumhurbaşkanı, Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Türk Milletinin birliğini temsil etmektedir. Cumhurbaşkanlığı, bu

Başbakanlık binası

Başbakanlık binası makam katı

1938 YILINDA MİMAR SEDAD HAKKI ELDEM TARAFINDAN YAPILAN VE 31 BAŞBAKAN VE 65 HÜKÜMET GÖREN TARİHİ BAŞBAKANLIK MERKEZ BİNASI ŞİMDİ ADALET BAKANLIĞI TARAFINDAN KULLANILMAKTADIR. CUMHURİYET TARİHİ BOYUNCA ÇOK ÖNEMLİ AÇIKLAMALARA, KRİTİK TOPLANTILARA TANIKLIK EDEN BAŞBAKANLIK MAKAM KATI OLDUĞU GİBİ KORUNARAK MÜZEYE DÖNÜŞTÜRÜLMESİ KARARLAŞTIRILMIŞTIR.

Çankaya Köşkü

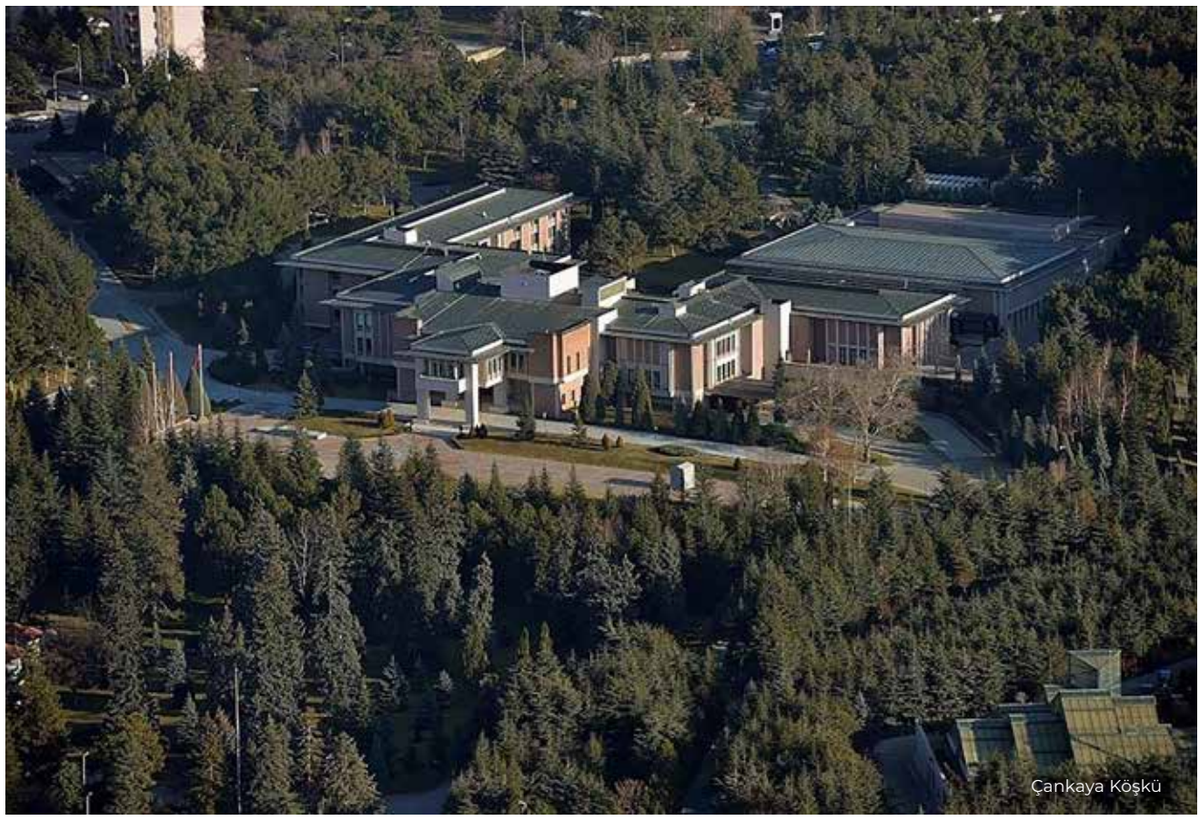

Çankaya Köşkü

temsiliyet özelliği açısından tıpkı TBMM gibi, Türkiye'nin ve dünyanın tamamının dikkatini üzerine çeken bir yapı arz etmektedir. 2014 yılına kadar Çankaya Köşkünde faaliyetlerini yürüten Cumhurbaşkanlığı, bu tarihte Beştepe semtindeki yeni Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne taşınmıştır. Cumhurbaşkanlığı hizmet binalarının dışında Külliye içerisinde Millet Camii'nin, Millet Kütüphanesi'nin ve Kongre ve Kültür Merkezi'nin olması sayesinde Cumhurbaşkanlığı Külliyesi Ankaralıların ve farklı şehirlerden gelen vatandaşlarımızın Ankara'daki önemli buluşma noktalarından biri olduğu gibi kamu kurumlarının önemli açılış ve toplantılarına da ev sahipliği yapmayı sürdürmektedir.

Ankara'nın başkent olmasından sonra Ankara Valiliği ile Ankara Büyükşehir Belediyesi (ABB) de şehrin siyasî hayatının birer parçası haline gelmiştir. TBMM'nin açılmasından kısa bir süre sonra Ankara'nın ilk valisi olarak Murat Bey göreve başlamıştır. Ankara Valiliğinde bugüne kadar 31 vali görev yapmış olup, günümüzde ise, 06 Kasım 2018 tarihinde atanan Vasip Şahin valilik görevini icra etmektedir. Kurulduğu 16 Şubat 1924'teki adıyla Ankara Şehremaneti olan ABB, hem yeni devletin ihtiyaçlarını karşılayacak hem de Türkiye'ye örnek olacak bir şehir modelini tesis etmek amacıyla meydana getirilmiştir. Ankara, 27 Haziran 1984'te kabul edilen kanunla İstanbul ve İzmir'le birlikte büyükşehir statüsü elde etmiştir. Ankara Büyükşehir Belediyesi'nde bugüne kadar 30 belediye başkanı görev yapmış olup, en son 31 Mart 2019'da yapılan mahalli seçimler sonucunda Mansur Yavaş Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin başkanlık görevine seçilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi

CUMHURİYETİN YENİ YÖNETİM MERKEZİ OLARAK TASARLANAN BEŞTEPE CUMHURBAŞKANLIĞI KÜLLİYESİ 2014 YILINDA HİZMETE AÇILMIŞTIR. TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ 750 BİN METREKARE OLAN ARAZİ ÜZERİNDE BULUNAN KÜLLİYE, MİMARİ AÇIDAN SELÇUKLU VE OSMANLI MİMARİSİNİN SENTEZİ NİTELİĞİNDE İNŞAA EDİLMİŞTİR. KÜLLİYE SINIRLARI DÂHİLİNDE BEŞTEPE MİLLET CAMİİ, KONGRE VE GÖSTERİ MERKEZİ, AYRICA 5 MİLYON KİTABI BÜNYESİNDE BARINDIRAN VE KULLANICILARA 24 SAAT HİZMET VEREN CUMHURBAŞKANLIĞI KÜTÜPHANESİ HALKA TÜMÜYLE AÇIK MEKÂNLAR OLARAK HİZMET VERMEKTEDİRLER.

CUMHURBAŞKANLARIMIZ

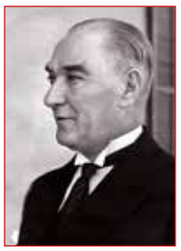

Mustafa Kemal ATATÜRK
1923-1938

İsmet İNÖNÜ
1938-1950

Celal BAYAR
1950-1960

Cemal GÜRSEL
1961-1966

Cevdet SUNAY
1966-1973

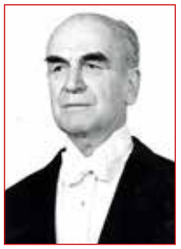

Fahri KORUTÜRK
1973-1980

Kenan EVREN
1982-1989

Turgut ÖZAL
1989-1993

Süleyman DEMİREL
1993-2000

Ahmet Necdet SEZER
2000-2007

Abdullah GÜL
2007-2014

Recep Tayyip ERDOĞAN
2014-

TBMM BAŞKANLARIMIZ

Mustafa Kemal ATATÜRK
1920-1923

Ali Fethi OKYAR
1923-1924

Kazım ÖZALP
1924-1935

M.Abdülhalik RENDA
1935-1946

Kazım KARABEKİR
1946-1948

Ali Fuat CEBESOY
1948-1948

M. Şükrü SARAÇOĞLU
1948-1950

Refik KORALTAN
1950-1960

Fuat SİRMEN
1961-1965

Ferruh BOZBEYLİ
1965-1970

Sabit Osman AVCI
1970-1973

Mustafa Kemal GÜVEN
1973-1977

Cahit KARAKAŞ
1977-1980

Necmettin KARADUMAN
1983-1987

Yıldırım AKBULUT
1987-1989
1999-2000

İsmet Kaya ERDEM
1989-1991

Hüsamettin CİNDORUK
1991-1995

İsmet Abdullah SEZGİN
1995-1995

Mustafa KALEMLİ
1996-1997

Hikmet ÇETİN
1997-1999

Ömer İZGİ
2000-2002

Bülent ARINÇ
2002-2007

Köksal TOPTAN
2007-2009

Mehmet Ali ŞAHİN
2009-2011

Cemil ÇİÇEK
2011-2015

İsmet YILMAZ
2015-2015

İsmail KAHRAMAN
2015-2018

Binali YILDIRIM
2018-2019

Mustafa ŞENTOP
2019-2020
2020-

VALİLERİMİZ

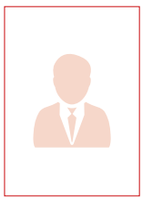

Murat
Bey
1920-1921

Mehmet Atıf
TÜZÜN
1922-1927

Nevzat
TANDOĞAN
1929-1946

Osman Sabri
ADAL
1946-1946

İzzettin
ÇAĞPAR
1946-1948

Mehmet Avni
DOĞAN
1948-1950

Necati
İLTER
1950-1952

Kemal
AYGÜN
1952-1955
1957-1958

Cemal
GÖKTAN
1955-1957

Abdullah Dilaver
ARGUN
1958-1960

İrfan
BAŞTUĞ
1960-1960

İhsan
OLGUN
1960-1961

Nuri
TEOMAN
1961-1962

Enver
KURAY
1962-1966

Ali Celalettin
COŞKUN
1966-1968

Tekin
ALP
1968- 1968
(Vekil)1978-1979

Ömer Naci
BOZKURT
1968-1970
1970-1970
(Vekil) 1975-1975

Ali Rıza
YARADANAKUL
1970-1971

Şerif
TÜTEN
1971-1975

Mustafa
GÖNÜL
1975-1976
(Vekil) 1980-1984

Durmuş
YALÇIN
1976-1978

Vecdi
GÖNÜL
1979-1980

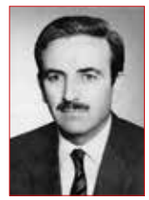

Cahit
BAYAR
1984-1988

Saffet Arıkan
BEDÜK
1988-1991

Erdoğan
ŞAHİNOĞLU
1991-1999

Yahya
GÜR
1999-2004

Kemal
ÖNAL
2004-2010

Alaaddin
YÜKSEL
2010-2014

Mehmet
KILIÇLAR
2014-2016

Ercan
TOPACA
2016-2018

Vasip
ŞAHİN
2018-

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLARIMIZ

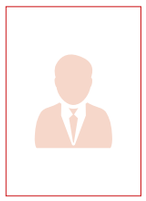

Kütükçü Ali Bey
1923-1924

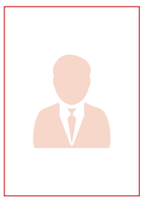

Mehmet Vehbi DEMİREL
1924-1924

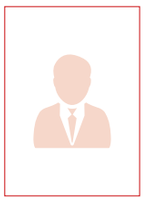

Mehmet Ali Bey
1924-1924

Ali Haydar Bey
1924-1926

Asaf Bey
1926-1928

Nevzat TANDOĞAN
1929-1946

Osman Sabri ADAL
1946-1946

İzzettin ÇAĞPAR
1946-1948

Ragıp TÜZÜN
1948-1950

Fuat BÖREKÇİ
1950-1950

Mehmet Atıf BENDERLİOĞLU
1950-1954

Kemal AYGÜN
1954-1955
1957-1958

Orhan EREN
1955-1957

Abdullah Dilaver ARGUN
1958-1960

İrfan BAŞTUĞ
1960-1960

İhsan ORGUN
1960-1961

Nuri TEOMAN
1961-1962

Enver KURAY
1962-1963

Halil Sezai ERKUT
1963-1968

Ekrem BARLAS
1968-1973

Vedat DALOKAY
1973-1977

Ali DİNÇER
1977-1980

Süleyman ÖNDER
1980-1984

Mehmet ALTINSOY
1984-1989

Murat KARAYALÇIN
1989-1993

Vedat AYDIN
1993-1994

Melih GÖKÇEK
1994-2017

Mustafa TUNA
2017-2019

Mansur YAVAŞ
2019-

ANKARA MİLLETVEKİLLERİ
27. DÖNEM

Ahmet Haluk KOÇ

Ali Haydar HAKVERDİ

Ali İhsan ARSLAN

Arife Polat DÜZGÜN

Asuman ERDOĞAN

Ayhan ALTINTAŞ

Barış AYDIN

Bülent KUŞOĞLU

Durmuş YILMAZ

Emrullah İŞLER

Erkan HABERAL

Fatih ŞAHİN

Filiz KERESTECİOĞLU DEMİR

Gamze TAŞCIER

Hacı TURAN

İbrahim Halil ORAL

Koray AYDIN

Levent GÖK

Lütfiye Selva ÇAM

Mehmet Naci BOSTANCI

Mevlüt KARAKAYA

Murat EMİR

Mustafa DESTİCİ

Nevin TAŞLIÇAY

Nevzat CEYLAN

Nihat YEŞİL

Orhan YEGİN

Sadir DURMAZ

Servet ÜNSAL

Şenol SUNAT

Tekin BİNGÖL

Yalçın AKDOĞAN

Yaşar YILDIRIM

Yıldırım KAYA

Yıldırım Tuğrul TÜRKEŞ

Zeynep YILDIZ

BELEDİYE BAŞKANLARI

Mansur YAVAŞ
Büyükşehir Belediye Başkanı

Hilal AYIK
Akyurt

Asım BALCI
Altındağ

Burhan DEMİRBAŞ
Ayaş

Ahmet BURAN
Bala

Tuncer KAPLAN
Beypazarı

H. Caner CAN
Çamlıdere

Alper TAŞDELEN
Çankaya

Av. Baki DEMİRBAŞ
Çubuk

Adem Barış AŞKIN
Elmadağ

Enver DEMİREL
Etimesgut

Hüsamettin ÜNSAL
Evren

Ramazan ŞİMŞEK
Gölbaşı

Muzaffer YALÇIN
Güdül

Özdemir TURGUT
Haymana

Serhat OĞUZ
Kahramankazan

Duhan KALKAN
Kalecik

Turgut ALTINOK
Keçiören

Süleyman ACAR
Kızılcahamam

Murat KÖSE
Mamak

İsmail ÖNTAŞ
Nallıhan

Mürsel YILDIZKAYA
Polatlı

Ertuğrul ÇETİN
Pursaklar

Murat ERCAN
Sincan

Memiş ÇELİK
Şereflikoçhisar

Fethi YAŞAR
Yenimahalle

BÖLÜM 3

ANKARA'DA EKONOMİK HAYAT

Geçmişte Ankara'da Ekonomik Hayat

Ankara tarih boyunca ticarî hayat açısından her zaman cazibe merkezi olmuştur. Eski Anadolu medeniyetleri döneminden başlayan bu canlı ticarî hayat, Türklerin Anadolu'ya geldikleri dönemle birlikte artarak devam etmiştir. Nitekim Selçuklu döneminde Anadolu'daki canlı ve hareketli şehir hayatı beraberinde gelişmiş bir ticarî ve sınaî yapıyı da ortaya çıkarmıştır.

Selçuklu Türkiye'sinde ticarî hayatın ülke içi ticaret, ülke dışı ticaret ve kervancılık şeklinde geliştiği görülür. Ülke içi ticaret büyük şehirlerde yer alan ticaret hanlarında ve bağımsız dükkanlarda gelişmekteydi. Her cins hammadde ve gıda için ayrı bir ticaret hanı bulunmaktaydı. Antalya ve Sinop'un 13. yüzyıldan sonra Türklerin hakimiyetine geçmesi Anadolu ticaretinin ülke dışına doğru genişlemesini sağlamıştır. Elbette Anadolu'nun Doğu-Batı ve Güney-Kuzey hattında kurulu bulunan kendi içinde farklı kollara ayrılan ticaret yolları kalabalık kervan kafilelerinin Anadolu içinde sürekli ticarî eşya taşımasını sağlamıştır. Bu yollardan en önemlilerinden birini Ankara-Çankırı-Kastamonu-Sinop üzerinden Kırım'a uzanan ticaret yolu teşkil etmiştir. Böylelikle Ankara Batılı tüccarların Doğu ile olan ticaretinin önemli bir uğrak yeri olmasının yanı sıra, Bizans ile Doğu veya Mısır ile Kuzey arasındaki ticarî ilişkileri kuran yolların üzerinde yer almaktaydı. Buna ilaveten Ankara, tarihi İpek Yolu'nun

Bankalar Caddesi

Cumhuriyetin kuruluş yıllarında Ulus

ANKARA'NIN NEREDEYSE 19. YÜZYILIN ORTALARINA KADAR TİCARÎ HAYATININ MERKEZİNDE TİFTİK KEÇİSİ VE TÜYÜNDEN YAPILAN SOF KUMAŞIN ÜRETİMİ VE TİCARETİ YER ALMAKTAYDI. TİFTİK KEÇİSİ SADECE ANKARA'DA YETİŞTİĞİ VE BAŞKA BÖLGELERDE YETİŞEN KEÇİ TÜRLERİNİN TÜYLERİ AYNI DEĞERE SAHİP OLMADIĞI İÇİN ŞEHRİN EN TEMEL TİCARÎ ÜRÜNÜ KONUMUNDAYDI.

önemli bir noktasını oluşturan Tebriz ile İstanbul'u birleştiren iki ticaret yolunun kuzey kanadında bulunmaktaydı.

Ankara'nın neredeyse 19. yüzyılın ortalarına kadar ticarî hayatının merkezinde tiftik keçisi ve tüyünden yapılan sof kumaşın üretimi ve ticareti yer almaktaydı. Tiftik keçisi sadece Ankara'da yetiştiği ve başka bölgelerde yetişenlerin tüyleri aynı değere sahip olmadığı için şehrin en temel ticarî ürünü konumundaydı. Bu ticaretin sadece şehrin kendi iç ticaretiyle sınırlı kalmadığı ve dünyanın her yerinden bu ürünleri almak için gelen tacirlerin uzun yıllar boyunca şehre oldukça fazla para aktardığı bilinmektedir. Bu ürünler en çok İngiltere ve Hollanda başta olmak üzere Avrupa'ya ve Arap memleketlerine satılmaktaydı.

16. ve 17. yüzyıl Ankara'sında bir diğer önemli ticarî faaliyet dericilik (debbağlık) olmuştur. Kasaplarca kesilen hayvanlara ait deriler hiçbir sorun yaşanmadan dericilere dağıtılmaktaydı. Bu dönemde Avrupa'dan Türk derilerine yönelik ilginin arttığı ve alıcı sayısında ciddi artış yaşandığı bilinmektedir. Dericiler ham derileri debbağhanede sahtiyan ve köseleye çevirmekte ve talep edilen renge dönüştürerek deri işiyle uğraşanlara satmaktaydılar.

Önce Selçuklular sonrasında Osmanlılar, Ankara'nın bu hareketli ticarî yapısına uygun olarak şehrin ticarî altyapısını kuvvetlendirmeye çalışmışlardır.

Ankara Tiftik Keçisi

Bu dönemde sayısı bir hayli fazla olan ticarî hanların kurulma sebebi buna dayanmaktadır. Türkler, ticarî işlemlerin yürütüldüğü hanları adeta birer kale gibi inşa etmişlerdir. Yüksek ve tek katlı dört taş duvar şeklinde yükselen bu yapıların dış taraflarında sokağa bakan dükkânlar bulunur.

Dış kısmı kaleye benzeyen hanların iç kısımları ise Türk evini hatırlatır gibidir. İç kısımda üstü açık bir avlu yer alır. Alıcı ile satıcı ticarî işlemini avluda tamamlar. Avlunun dört tarafını zemin ve üst katta yer alan üstü kemerlerle çevrili ince koridorlar sarmaktadır. Koridorlarda çok büyük olmayan ve kapıları iç avluya açılan dükkanlar bulunur. Hanlar tacirler tarafından depo olarak kullanılabildiği gibi dükkân olarak da istifade edilebilmekteydi.

Pirinççiler Hanı, Pamuk Hanı, Meyve Hanı gibi hanlar adlarından da anlaşılacağı üzere, bu tür malların alınıp satıldığı yerlerdi. Ankara'daki ticarî hayatın gelişmesinde bu hanların büyük etkileri olmuştur. Özellikle 15. ile 18. yüzyıllar arasında inşa edilen Çengelhan, Çukur Han, Zağfiran (Safran) Hanı, Kurşunlu Hanı, Kıbrıs Hanı, Mahmut Paşa Bedesteni, Sulu Han ve Pirinç Han Ankara'da tacirlerin bir araya gelerek toptan alım-satım yaptıkları merkezler olmuştur.

Bir hana sahip olamadığı için alım-satım işlemlerinin açık pazarlarda yapıldığı yerler de bulunmaktaydı. Bu gibi yerlere kapan hanları veya sadece kapanlar adı verilmiştir. Daha çok zahire gibi ürünlerin alım-satımının yapıldığı bu yerler Osmanlı dönemi iktisadî yapısında oldukça önemli bir yere sahipti.

Açık pazarlar da ticarî hayatın içinde kendisine ayrı bir yer oluşturmaktaydı. Perakende satışların yapıldığı çarşılar ise belirli bir sokak boyunca veya

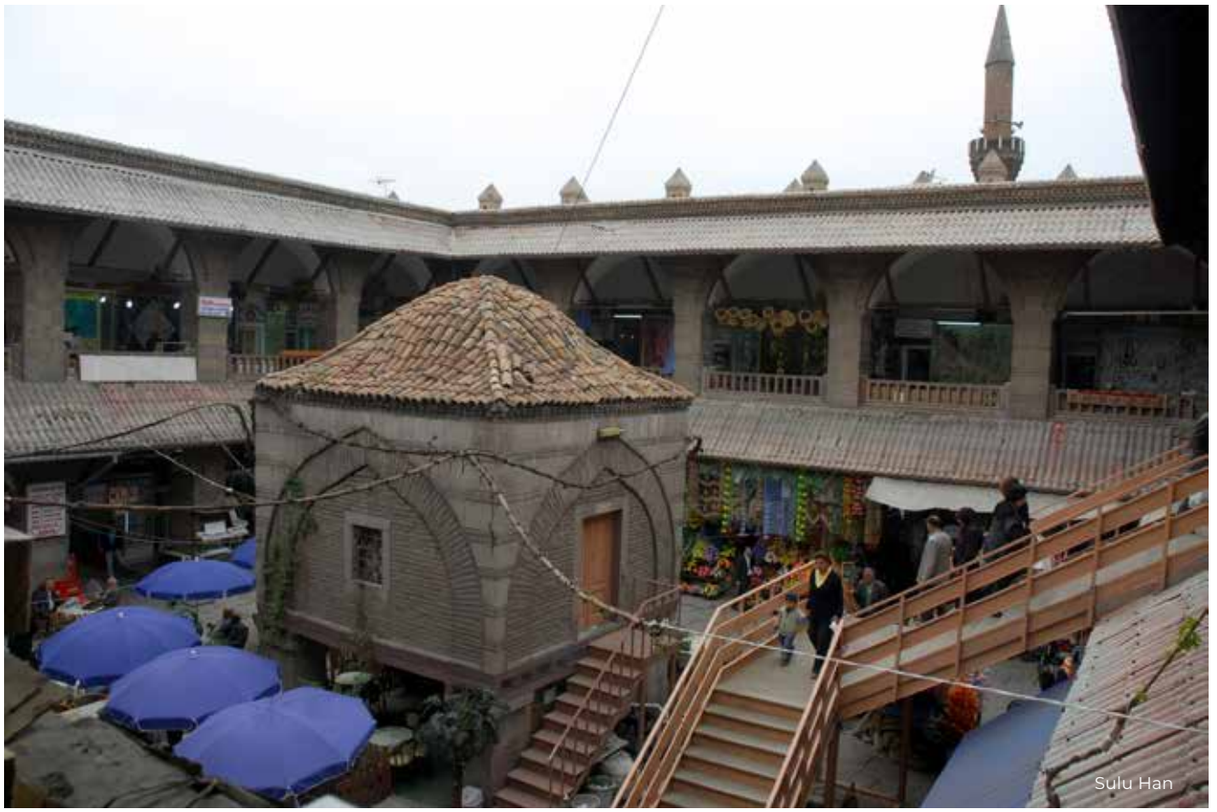
Sulu Han

1920'lerde Ankara

bedestende yapılan ticarî yerlere karşılık gelirken, pazarlar daha çok hanlarda yapılan ticaretin dışında kalan ot, saman ve canlı hayvan gibi ürünlerin alım-satımına yardımcı olmaktaydı. Nitekim Ankara'daki Samanpazarı, Atpazarı ve Koyunpazarı gibi semt isimleri de bu bölgedeki pazar ticaretinden hareketle ortaya çıkmıştır.

17. yüzyıldan itibaren Anadolu'da başlayan iç karışıklıklar Ankara'yı da olumsuz etkilemiştir. Fakat şehri ticarî ve sosyal açıdan yıkıma uğratan esas süreç 19. yüzyılda yaşanmıştır. Tüm Osmanlı coğrafyasında olduğu gibi Ankara da 19. yüzyılın ortalarından itibaren günden güne fakirleşmiştir. Bu dönemde tiftik başta olmak üzere ticaret ve yerli imalat sektörü neredeyse yok olmaya başlamıştır. Ayrıca 1873-1874 yıllarındaki kıtlık ve açlık binlerce insanın ölümüne ve şehirden göç etmesine yol açmıştır. 1877 senesinde 93 Harbi olarak adlandırılan Osmanlı-Rus Savaşı'nın başlaması sonrası Ankara'dan binlerce erkek cepheye gitmiş ve birçoğu geri dönememiştir. Bu kayıp Ankara'nın beşerî sermayesini tükenme noktasına getirmiştir. Ayrıca 1881 yazındaki korkunç çekirge saldırısı şehrin çevresindeki kazaları perişan etmiştir. Tüm bu hadiseler 19. yüzyılda Ankara'yı etkileyen fakirlik ve çöküşün başlıca sebepleri olmuştur. Bu dönemde Ankara açısından yaşanan en önemli olumlu olay 1892'de şehre demiryolu ağının ulaşmasıdır.

Böylelikle tarıma açılan arazi miktarı genişlemiş, bu durum da tarımsal üretimi, fiyatları ve ihracatı artırmıştır. Ayrıca ekonomik koşulların gelişmesi iç bölgelerdeki nüfus dağılımında değişimler meydana getirmiştir.

1923 senesinde ilk olarak Ankara'nın başkent olması ve sonrasında Türkiye Cumhuriyeti'nin

> ANKARA, TARİHÎ İPEK YOLU'NUN ÖNEMLİ BİR NOKTASINI OLUŞTURAN VE TEBRİZ İLE İSTANBUL'U BİRLEŞTİREN İKİ TİCARET YOLUNUN KUZEY KANADINDA BULUNMAKTAYDI.

Ankara Tren Garı

1. İzmir İktisat Kongresi

kurulması bu tarihten itibaren ekonomik kararların Ankara'da belirlenmesi sonucunu doğurmuştur. Siyasî bağımsızlığını büyük bir mücadeleyle kazanan Türkiye, ekonomik bağımsızlığını elde etmek için de büyük çaba sarf etmiştir. Nitekim 1922'de başlayan Lozan görüşmelerinde ekonomik bağımsızlığın siyasî olandan ayrı düşünülemeyeceği anlaşılmıştır. Bu görüşmelerin devam ettiği esnada 17 Şubat ilâ 4 Mart 1923 tarihleri arasında farklı ekonomik grupların katılımıyla İzmir İktisat Kongresi düzenlenmiştir. Kongrede tüccar grubunun teklif ettiği görüşler büyük bir ciddiyetle ele alınmış ve ilerleyen dönemde uygulamaya konulmaya çalışılmıştır.

Lozan'da yapılan uzun görüşmeler neticesinde Türk ekonomisini ve tacirini olumsuz etkileyen üç önemli mesele çözüme kavuşturulmuştur. Birincisi, Türk tüccarını adil ve eşit rekabetten alıkoyan kapitülasyonlar kaldırılmıştır.

> 1923 SENESİNDE ANKARA'NIN BAŞKENT OLMASI VE SONRASINDA TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN KURULMASI, BU TARİHTEN İTİBAREN EKONOMİK KARARLARIN ANKARA'DA BELİRLENMESİ SONUCUNU DOĞURMUŞTUR.

İkincisi, 19. yüzyıl boyunca devletin kendi başına değiştiremediği ve gümrük tarifelerini düzenleyen serbest ticaret anlaşmaları sona erdirilmiştir. Üçüncüsü ise Osmanlı Devleti'nden kalan dış borçlar yeniden yapılandırılmıştır.

Lozan Anlaşmasının kabulü ve sonrasında Cumhuriyetin ilanıyla birlikte ekonomik yapıda bir dizi kurumsal değişiklikler yapılmıştır. Bu manada 1920'li yılların Ankara'sının önemli ticarî kurumlarının başında gelen İş Bankası bu değişimin önemli aktörlerinden biri olmuştur. İzmir İktisat Kongresi'nde alınan karar doğrultusunda 26 Ağustos 1924'te kurulan ve Genel Müdürlüğü'ne yeni devletin önemli isimlerinden Celal Bayar'ın getirildiği bu banka, Türkiye'de özel sektörün gelişmesini sağlamak amacıyla faaliyetlerini yürütmüştür. 2 şube ve 37 personelle hizmete başlayan bankanın ilk binası İstasyon Caddesi'nde açılmıştır. Yine aynı sene, 1888'de kurulmuş olan Ziraat Bankası devlet kurumu olmaktan çıkartılarak, anonim şirket statüsüne dönüştürülmüştür. Bankanın genel müdürlük binası 1929'da Anafartalar Mahallesinde açılmıştır.

Ziraat Bankası Genel Müdürlük Binası

Ulus İş Bankası Binası

Cumhuriyetin ilanından sonra ekonomik hayatta gerçekleştirilen kurumsal değişiklikler arasında ticaret ve sanayi odalarının statüsünün resmileştirilmesinin de önemli bir yeri bulunmaktadır. 22 Nisan 1925 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde (TBMM) yasalaşan 655 sayılı Ticaret ve Sanayi Odaları Kanunu ile 27 Eylül 1925'te Ticaret ve Sanayi Odaları Nizamnamesi (Tüzüğü) kabul edilmiştir. Böylelikle İzmir İktisat Kongresi'nde tacirleri temsil eden grubun, ticaret odalarının örgüt ve faaliyet açısından güçlendirilmesi talebi siyasî iktidar tarafından hayata geçirilmiştir.

Yapılan yasal düzenlemeler neticesinde ticarî hayatın daha güçlü hale getirilmesi ve tacirlerin örgütlü şekilde hareket etmeleri sağlanmıştır. Ticaret odalarına ilk kez tüzel kişilik tanınması ve ticarî faaliyette bulunan bütün tacirlerin odalara üyeliklerinin mecburi hale getirilmesi odaların örgüt ve faaliyetlerine olumlu yansımıştır. Nitekim Ankara, İstanbul ve İzmir başta olmak üzere Türkiye'nin her bölgesindeki ticaret ve sanayi odalarının üye sayılarında büyük artışlar yaşanmıştır. Daha örgütlü bir yapıya dönüşen odalar, ticarî hayatla ilgili konularda siyasî iktidarlara tacirlerin talep ve önerilerini iletebilme imkânına kavuşmuştur. 1923 yılının Mayıs ayında Anafartalar Caddesi'ndeki binasında hizmete başlayan Ankara Ticaret ve Sanayi Odası, kanunî düzenlemeden bir yıl sonra 350 tüccar ve 800 küçük esnaf ve sanatkâr üyesiyle hukukî kişiliğini kazanmıştır. 1963'te Ankara'da müstakil bir sanayi odasının kurulması neticesinde, Ankara Ticaret ve Sanayi Odası 1964'te bugün bilinen haliyle Ankara Ticaret Odası (ATO) adını almıştır.

1924'teki İzmir İktisat Kongresi'nde dile getirilen hususlardan bir diğerini bir merkez bankası kurulması teklifi teşkil etmiştir. İktisadî bağımsızlığın en önemli göstergelerinden birini oluşturan Türkiye'nin kendi para politikasını belirleme çabası kısa sürede somut neticeler vermiştir. Hükümet tüccarların talepleri doğrultusunda 1928 ve 1929 yıllarına yurtdışından davet ettiği yabancı uzmanlara konuyla ilgili çalışmalar yaptırmıştır. Nitekim bu hazırlık aşamasından sonra 11 Haziran 1930'da Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kurulmuş ve 1931'de anonim şirket statüsünde faaliyetlerine Ankara'da başlamıştır. Banka ilk olarak Ziraat Bankası'nın binasında hizmet verirken, 1933'te ilk genel müdürlük binasına taşınmıştır.

Bu dönemde üzerinde titizlikle durulan hususların bir diğerini yeni demiryollarının inşa edilmesi gelmiştir. Yeni devlet, kendi inşa edeceği demiryollarıyla ülkenin orta bölgeleri ile doğusu arasındaki ulaşım ağını kuvvetlendirmek istemiştir. Elbette bu demiryolu ağının merkezinde Ankara yer almıştır. 14 yıl gibi kısa bir sürede mevcut 3 bin km uzunluğundaki demiryolu hattı 7 bin km'ye ulaşmıştır. Ankara'nın merkezinde yer aldığı bu demiryolu hatları sayesinde Ankara'nın diğer şehirlerle olan ekonomik ve ayrıca siyasî bağları daha da kuvvetlenmiştir.

1950'lere ait otobüs terminali

Ulus Meydanı

1941 yılında Bankalar Caddesi'nden Ulus Meydanı, Zafer Anıtı, Türkiye İş Bankası ve Sümerbank

1929'daki küresel düzeydeki ekonomik bunalım Türkiye'yi de derinden etkilemiştir. Bu dönemde Türkiye açık ekonomik politikalardan devletçi politikalara doğru kaymaya başlamıştır. Nitekim 1934'te kabul edilen Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı devletin sanayi yatırımlarını düzenlemesini öngörmüştür. Bu kapsamda bazı fabrikaları işletme görevi verilen Sümerbank 1933'te kurulmuş ve 1937'de Ulus meydanındaki binasında yerini almıştır. Sümerbank planlı ekonomi döneminde Karabük Demir Çelik İşletmeleri ve Selüloz ve Kağıt İşletmesi (SEKA) başta olmak üzere birçok önemli işletmenin idaresini üstlenmiştir. Aynı şekilde madencilikle ilgili işlemlerde faaliyet göstermek üzere 1935'te Etibank kurulmuştur. İkinci Dünya Savaşı yıllarında ekonomik hayatta birtakım zorluklar yaşanmıştır. Her ne kadar Türkiye savaşa girmemiş olsa da, savaşın sınırlarının hemen yanı başında gerçekleşmesi bazı sorunlara yol açmıştır. Bütçenin ağırlıklı olarak savunma harcamalarına ayrılması ve ekonomideki üretici nüfusun uzun süre silahaltına alınması bu sorunların başlıca nedenleri olmuştur. Savaş sonrası dönemde ise ticarî hayatı kuvvetlendirecek adımlar atılmıştır. 1950'li yıllarda yerli-yabancı yatırımcılara sağlanan kolaylık, tarımda makineleşme, elektrifikasyonun artması ve karayolu ulaşım ağının gelişmesi ekonominin kendisini toparlamasını sağlamıştır. 1960'lı yıllarda ise devletin özel sektörle birlikte ekonomik hayatta doğrudan yatırımcı olduğu döneme girilmiştir. Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi ve PETKİM Petrokimya Anonim Şirketi gibi büyük sınaî işletmeler bu dönemde kurulmuştur. Bu dönem sadece KİT'lerin değil, iç piyasaya üretim ve dağıtım yapan özel şirketlerin de güçlendiği bir dönem olmuştur. 1980'lerden günümüze ise özel şirketlerin yatırım ve faaliyet alanlarının her geçen gün güçlendiği ve ayrıca uluslararası ticaret ve finans merkezleriyle yoğun etkileşimde olduğu bir dönem yaşanmaktadır. Bu dönemde sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerinin Türk ekonomisine daha fazla katma değer oluşturmaya devam ettiği görülmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti Ankara güçlü bir ekonomik ve ticarî kapasiteye sahiptir. Ticarî işletme sayısı, üretilen katma değer, sektörel çeşitlilik ile beşeri ve lojistik kaynaklar bu kapasiteyi her geçen gün geliştirmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN BAŞKENTİ ANKARA, GÜÇLÜ BİR EKONOMİK VE TİCARÎ KAPASİTEYE SAHİPTİR. TİCARÎ İŞLETME SAYISI, ÜRETİLEN KATMA DEĞER, SEKTÖREL ÇEŞİTLİLİK İLE BEŞERİ VE LOJİSTİK KAYNAKLAR BU KAPASİTEYİ HER GEÇEN GÜN GELİŞTİRMEKTEDİR.

Günümüzde Ankara'da Ekonomik Hayat

Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti Ankara, güçlü bir ekonomik ve ticarî kapasiteye sahiptir. Ticarî işletme sayısı, üretilen katma değer, sektörel çeşitlilik ile beşeri ve lojistik kaynaklar bu kapasiteyi her geçen gün geliştirmektedir. Ankara, günümüzde hızla açılan yeni ticarî işletmeler ve sektörlerin yanı sıra, geçmişten günümüze gelen tarihî ticarî bölgeleriyle ticaretin hızlı ve yoğun şekilde gerçekleştiği bir şehirdir. Nitekim Ankara'nın geniş ticarî kapasitesini bu köklü ve yeni işletmeler birlikte meydana getirmektedir. Ankara'nın köklü ticarî merkezlerinin bir kısmı Osmanlı döneminden miras alınmakla birlikte, bunların bir kısmı Cumhuriyet döneminde ticarî yapıya dâhil olmuşlardır. Ankara Kalesinden Anafartalar Caddesine kadar uzanan ve Osmanlı döneminde inşa edilen Çengelhan, Çukur Han, Zağfiran (Safran) Hanı, Kurşunlu Hanı, Kıbrıs Hanı, Mahmut Paşa Bedesteni, Sulu Han ve Pirinç Han gibi tarihî ticarî merkezler, tekstilden antikaya ahşap ürünlerinden inşaat malzemelerine kadar oldukça geniş bir ölçekte hizmet vermeye devam etmektedir. Altı yüz yıla yakın bir süredir Ankara'nın ticarî hayatında yer alan bu hanlar, eşsiz tarihî dokuları sayesinde, güzel zaman geçirmek isteyen birçok ziyaretçiyi de her gün ağırlamaktadır.

Hanlar kadar Ankara'nın ekonomik hayatında yeri olan bir diğer ticarî merkez çarşılardır. Samanpazarı, Çıkrıkçılar Yokuşu, Bakırcılar Çarşısı, Sobacılar ve Demirciler Çarşısı bu özel mekânların başında yer alır. Özellikle kalenin aşağısında yer alan ve yaklaşık beş yüz yıllık geçmişe sahip Çıkrıkçılar Yokuşu, Ankara'nın ticarî hayatında oldukça önemli yere sahiptir. Bölge ismini sof kumaşı üretiminde kullanılan ve Ankara'nın tarihî Tiftik Keçisinden elde edilen yünün burada çıkrıklarla eğrilip kumaş hâline getirilmesinden almıştır. Sokak boyunca perakende satışların yapıldığı bu açık hava çarşısında özellikle manifatura, perde, tuhafiye ve ahşap ürünleri başta olmak üzere el ürünlerinin satışı yapılmaktadır. Bu bölgede ayrıca halı, mobilya, elektrikli cihaz ve malzeme, inşaat malzemeleri, makine ve madeni eşyaları, takı ve altın ile tıbbî cihaz satışı da yapılmaktadır. Geleneksel ticarî hayatın tüm canlılığını koruduğu Çıkrıkçılar Yokuşu sadece Ankaralıların değil, şehre gelen turistlerin de alış-veriş hayatında vazgeçilmez bir yere sahiptir.

Osmanlı döneminden günümüze miras kalan bu önemli tarihî ticarî merkezlerin yanı sıra Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında faal hâle gelen ve ticarî hayatın hâlâ devam ettiği başka önemli bölgeler de bulunmaktadır. Ankara'nın ilk şehir planı Jansen Planı ile açılan Anafartalar Çarşısı, Ankara Hali ve Rüzgârlı Sokak bu ticarî merkezlerin en önemlileri arasında yer almıştır. Böylece kalede başlayan Ankara'daki ticarî hayat; Samanpazarı ve Çıkrıkçılar Yokuşuyla Ulus semtine doğru ilerlemiş, Ankara Hali ve Anafartalar Çarşısıyla devam etmiş ve Rüzgârlı Sokağın açılışıyla Ankara Kalesinden İstanbul Caddesinde kadar geniş bir alanı kaplamıştır.

Sulu Han'ın karşısında kurulu bulunan Ankara Hali, Ulus'un şehir merkezi olduğu yıllarda gıda ürünlerinin ticaretinde merkezî bir konuma yükselmiştir. Bugün şehrin sınırlarının oldukça genişlemesine karşın birçok Ankaralı özel gıda alış-verişini Ankara Hali'nde yapmaya devam etmektedir. Anafartalar Çarşısı ise Cumhuriyetin ilk yıllarında oluşan ve gelişen Anafartalar Caddesine sonradan eklenen en önemli ticarî mekânlardan biri olmuştur. Cadde boyunca büyük bir canlılığa sahip ticarî hayat günümüzde Anafartalar Çarşısında devam etmektedir. 1964 senesinde Anafartalar Caddesinin girişine inşa edilen bu çarşı Ankara'nın en eski alışveriş merkezi olarak kabul edilmektedir. Nitekim Ankara'daki ilk yürüyen merdivenin, ilk cephe asansörünün ve ilk ısıtma-soğutma sistemlerinin bu binada kullanılmış olmasının yanı sıra duvarlarındaki seramik eserler Anafartalar Çarşısına ayrı bir tarihî önem vermektedir. Tekstil ve mefruşat başta olmak üzere birçok farklı sektörde hizmet veren çarşı günümüzde canlılığını korumayı sürdürmektedir.

Rüzgârlı Sokak, tarihî Ulus semtinin önemli ticarî alanlarından bir diğerini meydana getirmektedir. Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında Ankara basınının bu semtte faaliyet göstermesi nedeniyle ticarî hayat kadar entelektüel hayat açısından da büyük değere sahiptir. Günümüzde birçok matbaanın bu bölgede faaliyet göstermesinin temelinde sokağın geçmişte Ankara'nın basın merkezi olması yatmaktadır. Çankırı ve İstanbul Caddelerini birleştiren bir sokak olması nedeniyle kolayca ulaşılabilen bir yer olan Rüzgârlı Sokak, günümüzde inşaat malzemelerinin de ticaretinin yapıldığı bir yer olması nedeniyle oldukça hareketli ve değerli bir ticarî merkezdir. Ürün çeşitliliğinin yanı sıra bu ürünlerin uygun fiyata sunulması, Ankaralıların Rüzgârlı Sokağa olan yoğun ilgisinin başlıca sebebi olarak görülmektedir.

Ankara'nın günümüzde etkisini koruyan eski ticarî bölgelerinden bir diğerini Kızılay semti oluşturmaktadır. Cumhuriyetin ilk yıllarında Ulus semtinden Çankaya'ya doğru Atatürk Bulvarının inşa ve imar edilmesiyle birlikte Kızılay bu iki merkezi bağlayan kilit bir nokta şeklinde meydana gelmiştir. TBMM'nin, Bakanlıkların ve kamu kurumlarının bu bölgeye taşınmasıyla beraber Kızılay, Ankara'nın yeni cazibe merkezi hâline gelmiştir. Bu durum ticarî hayatın büyük bir hızla Kızılay semtinde de gelişmesini beraberinde getirmiştir. Günümüzde bu etkisini koruyan Kızılay adeta bir açık hava çarşını anımsatmaktadır. Tekstilden elektronik eşyaya, eğitimden eğlenceye kadar hemen hemen bütün ticarî sektörlerin bölgede izine rastlanmaktadır. Ankara'nın metro, otobüs ve dolmuş gibi toplu taşıma ağının Kızılay'da kesişmesi semtin ticarî canlılığını daha da artırarak sürdürmesini sağlamaktadır.

Son yıllarda kurulan yerli ve yabancı sermayeli şirket sayılarına bakıldığında Ankara'nın önemli bir ticari merkez olduğu açıkça görülmektedir. 2019 yılında Ankara'da toplam 8.673 anonim ve limited şirket, 985 şahıs ticarî işletmesi ve 281 kooperatif kurulmuştur. Bu veriler İstanbul'dan sonra en fazla ticarî işletmenin kurulduğu şehrin Ankara olduğuna işaret etmektedir. 2019 yılında faaliyete başlayan 8.673 ticaret

şirketinin toplam 2.492.049.630 TL sermayeyle kurulmuş olması Ankara'daki şirketlerin ekonomik gücünü gösterdiği gibi ülke ekonomisine sağladığı katkı hakkında da bilgi vermektedir. Ankara'da 2019'da kurulan şirketler en çok toptan ve perakende ticaret; meslekî, bilimsel ve teknik faaliyetler; imalat ve inşaat sektörlerinde faaliyet göstermektedirler.

Türkiye'de son on'lu yıllarda yapılan bir başka düzenleme uluslararası doğrudan yatırımlara ait işlemleri kolaylaştırmak olmuştur. Yapılan kanunî düzenlemelerle yabancı yatırımcıların yerli yatırımcılarla aynı mevzuata ve şartlara göre faaliyet göstermeleri sağlanmıştır. Nitekim 2003 senesinden günümüze kadar uluslararası doğrudan yatırımlarda büyük bir artış yaşanmıştır. En son açıklanan resmî verilere göre Türkiye'de toplam 13 milyar 163 milyon $ doğrudan yabancı yatırım yapılmıştır. Ayrıca aynı dönemde gerek yapılan kanunî düzenlemeler gerekse Ankara'nın ekonomik kapasitesi neticesinde Ankara sadece yerli tacirlerin değil yabancı iş adamlarının da ilgisini çeken bir ekonomik merkez haline gelmiştir. Nitekim 2019 senesi boyunca Ankara'da 90 anonim şirket ve 482 limited şirket yabancı yatırımcıların sermaye destekleri ile faaliyete başlamıştır. Son yıllarda bu tür şirketlerin yabancı ortaklarının en fazla Amerika Birleşik Devletleri, İran, Almanya ve Çin vatandaşları oldukları görülmektedir.

Türkiye, son on'lu yıllarda ticarî faaliyetlerin daha hızlı ve güçlü ilerleyebilmesi adına ATO'nun da katkı sağladığı bir dizi yeniliği hayata geçirmiştir. Özellikle ülkemizde faaliyet gösteren yerli ve yabancı ticarî işletmelerin şirket kuruluş ve devamındaki faaliyetlerine ilişkin işlemlerinin kolaylaştırılmasına büyük önem verilmektedir. Bu alanda yapılan reformlar neticesinde şirketlerin işlem maliyetlerinin azaltılması sağlanmıştır.

2003 senesinden itibaren ATO üyelerinin de yer aldığı Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK), şirketlerin kuruluş sürecinin kısaltılması ve maliyetlerinin azaltılması konusunda büyük adımlar atmıştır. En son 2018 yılında yapılan düzenlemelerle, ticaret odaları ile ticaret ve sanayi odaları bünyesinde hizmet veren ticaret sicili müdürlükleri tek hizmet noktasına dönüşmüştür. Şirketlerin daha önce kuruluş işlemleri için 5 farklı kuruma giderek 7 farklı prosedürü yerine getirmeleri gerekirken, yeni düzenlemeyle tek bir kurumda tek bir prosedürü gerçekleştirerek işlemlerini tamamlamaları sağlanmıştır. Böylelikle Ankara'daki tacirler şirket kuruluşu esnasında noter, banka, vergi daireleri, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) gibi kurumlara gitmeden ATO'nun hizmet birimi olan Ankara Ticaret Sicili Müdürlüğü'nde şirket kuruluş işlemlerini 30 dakika içinde gerçekleştirebilmektedir. Bu düzenlemeler neticesinde Türkiye'nin her yıl Dünya Bankası tarafından açıklanan İş Yapma Kolaylığı Endeksi'ndeki (Doing Business) sıralaması yükselmektedir.

Ankara'nın gerek iş yapma kolaylığı gerekse yatırım açısından bir cazibe merkezi olması ülke ekonomisindeki konumunu güçlendirmektedir. Ankara'nın Bölgelere Göre Kişi Başına ve Toplam Gayrisafi Katma Değer açısından Türkiye'nin zirve şehirlerinin başında yer alması bu durumu kanıtlar niteliktedir.

Başlıca İller ve İktisadi Faaliyetler (2018) (TL)

	Türkiye	İstanbul	Ankara	İzmir
Tarım	216.666.387	1.330.662	5.239.680	9.329.721
Sanayi	1.097.683.431	306.340.662	87.936.629	80.309.321
Hizmetler	2.020.863.410	726.866.280	202.189.681	119.474.952
Sektör toplamı	**3.335.213.229**	**1.034.537.604**	**295.365.991**	**209.113.994**
Vergi	389.174.707	120.716.680	34.465.255	24.400.802
GSYH	3.724.387.936	1.155.254.285	329.831.245	233.514.796

TÜİK, 2018

ATO Congresium'da (ATO Kongre ve Sergi Sarayı) 14. Ankara Kitap Fuarı

ANKARA'DA ZENGİN BİR SİVİL TOPLUM YAPISI VE GELENEĞİ MEVCUTTUR. BU ZENGİNLİĞİN EN ÖNEMLİ MAHFİLİ OLAN ANKARA KENT KONSEYİ, KENDİSİNİ OLUŞTURAN 500'Ü AŞKIN STK TEMSİLCİSİYLE BİR ORTAK AKIL MECLİSİ HÜVİYETİNE DE SAHİPTİR. ANKARA KENT KONSEYİ VE BİLEŞENLERİ AYNI ZAMANDA KENTİN ENTELEKTÜEL BİRİKİMİNİN DE ORTAYA ÇIKMASINA VESİLE OLMAKTADIR. BU ZENGİN ENTELEKTÜEL YAPI, ANKARA KENT KONSEYİNİN ÇALIŞMA GRUPLARINDA KENTİN GELECEĞİNE DAİR PROJELER ÜRETMEKTEDİR.

3. Olağan Genel Kurul

Ayhan Sümer

Engelli Meclisi

3. Olağan Genel Kurul

2018 yılında açıklanan verilere göre, Ankara'da bir kişinin ürettiği Gayrisafi Katma Değer tutarı 20.554 TL'ye karşılık gelirken, bu sayı toplamda ise 99.304.709 TL'dir. Nitekim bu tutarlar Ankara'nın tarım, sanayi ve ticaret sektörlerinin toplamında %8,6'lık bir payla Türkiye genelinde 2. sırada yer aldığını göstermektedir.

Ankara'nın ürettiği bu zenginlik Ankaralı nüfusun istihdam edilme oranlarına da yansımış durumdadır. Öyle ki Ankara, Türkiye'deki istihdam oranı sıralamasında 2. sıradayken; en az işsiz kişi sayısında ise üç büyük il arasındaki en iyi göstergeye sahip olan şehirdir. Ankara'da nüfusun sektörlere göre istihdam oranlarına bakıldığında ise nüfusun %73,47'sinin hizmet sektöründe, %23,63'ünün sanayi sektöründe ve %2,90'ının ise tarım sektöründe çalıştığı görülmektedir.

Ankara ürettiği ve paylaştığı bu zenginliği sadece yerli pazarla değil, uluslararası pazarlarla kurmuş olduğu kuvvetli ilişkiler sayesinde elde etmiştir. Nitekim Ankara'nın ekonomisinde ihracatın ne denli büyük bir paya sahip olduğu son yıllardaki istatistiki verilerde açık şekilde ortaya çıkmaktadır. 2019 yılı verilerine göre Ankara'nın yaptığı toplam ihracat tutarının 8 milyar 311 bin dolara karşılık geldiği anlaşılmaktadır. Son beş yılda Ankara'daki şirketlerin en fazla ihracat yaptıkları ülkeler ise ABD, Çin, Irak, Almanya ve İtalya'dan oluşmaktadır. Bu dönemde en fazla ihraç edilen ürünlere bakıldığında ise Ankara'nın ekonomik gücü daha da belirgin hale gelmektedir. Buna göre bu ihraç ürünler hava ve uzay taşıtları, ana kimyasal maddeler, metal yapı malzemeleri, motorlu kara taşıtları ve motorları ile tarım ve orman makinelerinden meydana gelmektedir.

Ankara'daki ticarî hayatın ulusal ve uluslararası bazda gelişmesinde Ankara'da düzenlenen fuarlar önemli bir yer teşkil etmektedir. Ticarî fuarlar ürünlerini tanıtmak isteyen satıcılar ile ilgi duydukları sektördeki son gelişmeleri takip etmek isteyen alıcıları bir araya getiren organizasyonlardır. Ankara her yıl farklı sektörel alanlarda düzenlenen birçok fuara ev sahipliği yapmaktadır. 2019 senesinde Ankara'da toplam 37 fuar düzenlenmiştir. Eğitimden çağdaş sanatlara, güvenlikten turizme kadar çok çeşitli sektörlerdeki bu fuarlar sayesinde yerli ve yabancı binlerce kişi yeni ve kazançlı iş imkânlarına kavuşmuştur.

Ankara ekonomik, kültürel ve sanatsal faaliyetlerin icra edilebileceği birçok modern kongre merkezine sahiptir. Ankara'daki konaklama tesisleri ile kamu ve özel kuruluşlara ait olmak üzere toplam 43 kongre salonu yaklaşık 52.000 kişiye hizmet edebilir durumdadır. Bu kongre merkezlerinin başında Cumhurbaşkanlığı Kongre ve Kültür Merkezi, Hacıbayram Veli Üniversitesi Kongre Merkezi ve Congresium yer almaktadır. Cumhurbaşkanlığı Kongre ve Kültür Merkezi 2.000 kişilik kapasitesinin yanı sıra modern ve estetik yapısıyla her yıl birçok önemli toplantıya ev sahipliği yapmaktadır.

Ankara ve Kişi Başına GSYH (TL)	
2017	2018
51.922	60.249

TÜİK, 2018

ATO, ÜYE İŞLETMELERİNE AR-GE, İNOVASYON, TEKNOLOJİ, İSTİHDAM, ULUSLARARASI PAZARLAMA VE MARKALAŞMA, YATIRIM, KAPASİTE ARTIRMA VE KURUMSALLAŞMA DESTEK PROGRAMLARI DÜZENLEMEKTEDİR.

Sincan Dökümcüler

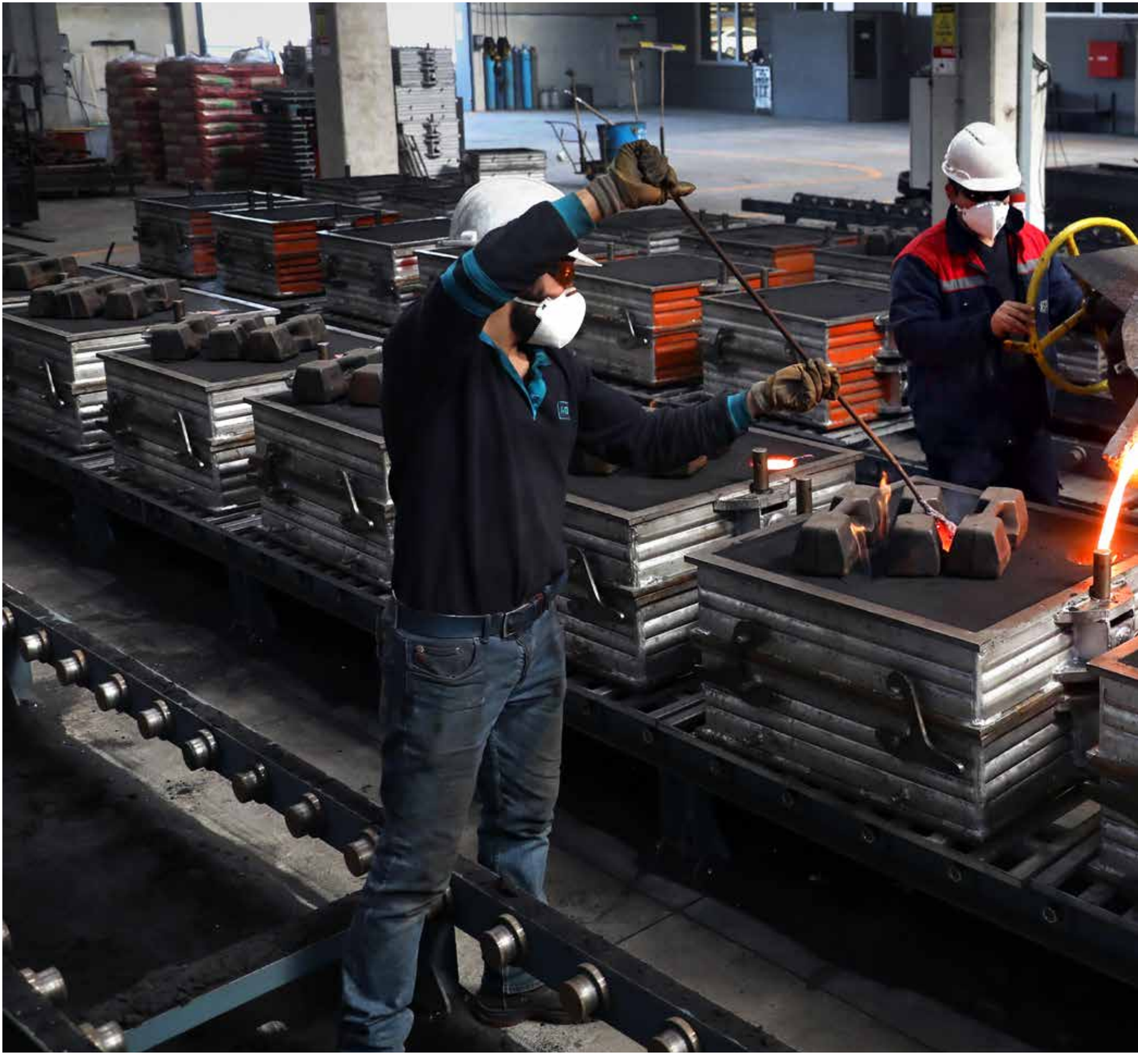

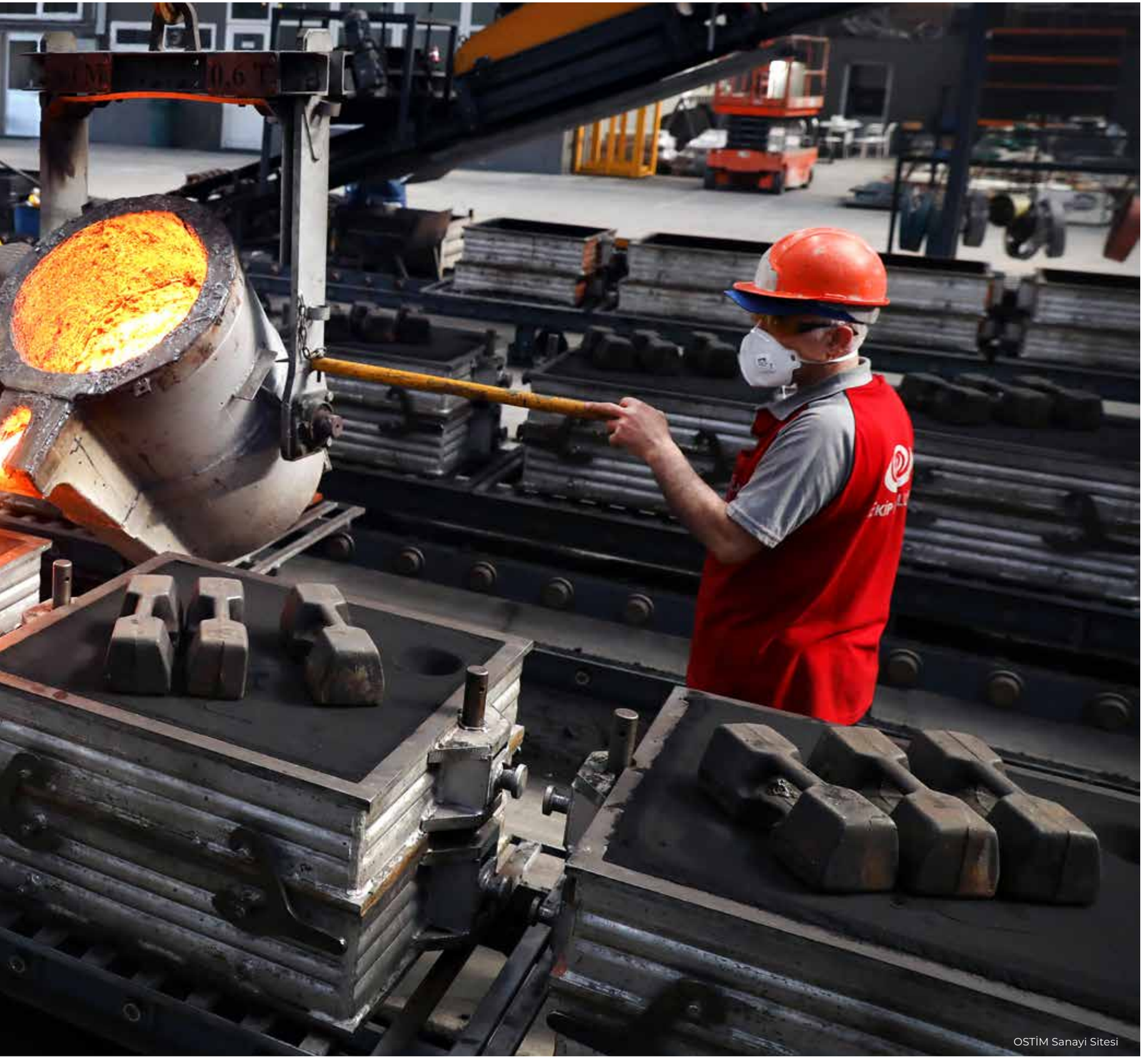

OSTİM Sanayi Sitesi

Ankara'da İktisadi Faaliyetler (GSYH) (2018) (TL)		
	Bin TL	Sektörel Pay (%)
Tarım	5.239.680	1,7
Sanayi	87.936.629	29,8
Hizmetler	202.189.681	68,5
Sektör toplamı	**295.365.991**	**100**

TÜİK, 2018

Aynı şekilde 5.000 kişilik kapasiteli Hacıbayram Veli Üniversitesi Kongre Merkezi ile 3.100 kişilik salona sahip Congresium da bu tür faaliyetlerin yoğun yapıldığı mekânlardır.

Bu kapasite sayesinde Ankara'da ulusal ve uluslararası nitelikte yılda yaklaşık 120 etkinlik düzenlenmektedir. Ankara'da inşaatı devam eden ve ATO'nun da ortakları arasında yer aldığı Akyurt'taki Ankara Uluslararası Fuar ve Kongre Merkezi'nin hizmete açılmasından sonra, Ankara 100.000 m² sergi ve etkinlik alanı ile birlikte 50.000 m² konferans, yiyecek, içecek ve servis birimlerini içeren büyük bir komplekse daha sahip olacaktır.

Ankara'da güçlü bir ticarî hayat olduğu gibi ticarî hayatı destekleyen güçlü bir sınaî yapı da bulunmaktadır. Ankara Sanayi Odası'nın üye sayısına bakıldığında Ankara'da 8 binden fazla sanayi işletmesi bulunduğu görülmektedir. Ankara, bu sanayi işletmelerinin yanı sıra şehrin ve ülke sanayisinin gelişmesi büyük katkı sağ-

ÖZELLİKLE OSTİM, SİNCAN, İVEDİK OSB'LERDE İŞ VE İNŞAAT MAKİNELERİ, SAVUNMA, HAVACILIK VE MEDİKAL SANAYİ KÜMELENMELERİ TÜRKİYE'DEKİ BENZER OLUŞUMLARA KIYASLA GÖRECELİ OLARAK DAHA ESKİDİR VE GELİŞME YOLUNDA ÖNEMLİ ADIMLAR ATMIŞLARDIR.

layan ve üniversiteler ile sınaî işletmeler arasında güçlü bir iş birliğini tesis eden Ar-Ge Merkezlerine, Tasarım Merkezlerine, Teknoloji Geliştirme Merkezlerine (TGB) ve Organize Sanayi Bölgelerine (OSB) sahiptir. Nitekim Ankara'da 93 Ar-Ge Merkezi, 29 Tasarım Merkezi, 8 TGB ve 12 OSB bulunmaktadır.

Ar-Ge merkezleri, Türkiye'de faaliyette bulunan şirketlerin organizasyon yapıları içinde ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş ve yurtiçinde Ar-Ge faaliyetleri yürüten birimlerden oluşmaktadır. Bu merkezler araştırma ve geliştirme alanında bilgi ve tecrübeye sahip en az 50 personel istihdam etmekte yükümlüdürler.

Tasarım merkezleri ise yine Türkiye'de faaliyette bulunan şirketlerin organizasyon yapıları içinde ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş ve yurtiçinde tasarım projelerini veya faaliyetlerini yürüten birimlerden oluşmaktadır. Bu merkezler tasarım alanında bilgi ve tecrübeye sahip en az 10 personel istihdam etmekte yükümlüdürler.

Bu merkezlerin ülke ekonomisine katma değer oluşturacak ve Türkiye'nin uluslararası pazarda rekabet gücünü artıracak ileri teknoloji içeren ürünlerine yönelik çalışmalar yürütmesi beklenmektedir. Son yıllarda sayısı sürekli artarak 93'ü bulan Ankara'daki Ar-Ge merkezleri ile 29 Tasarım Merkezi bu beklentiyi karşılayacak kapasitesini her geçen gün artırmaktadır. Böylelikle Ankara'nın teknoloji üreten ve ülkemizin uluslararası rekabet gücünü artıran bir ekonomik yapıyı da içermesini sağlamaktadır. Teknoloji Geliştirme Merkezlerine (TGB), yüksek veya ileri teknoloji kullanan şirketlerin belirli bir üniversite veya Ar-Ge Merkezinin imkânlarından yararlanarak teknolojik bir buluşu ticarî bir ürüne veya hizmete dönüştürmek için faaliyet gösteren yerlere denilmektedir. Nitekim Ankara'daki TGB'lerde yürütülen faaliyetlerin neredeyse yarıya yakını bilgisayar programlama faaliyetleriyle ilgili olarak gerçekleşmektedir.

OSTİM

ODTÜ Teknokent TGB ve Ankara TGB performans açısından ülkemizdeki TGB'ler arasında sırasıyla 2. ve 3. sırayı almaktadırlar. İleri düzeyde teknolojik geliştirme faaliyetleri yürüten Ankara'da teknoparklardaki girişimcilerin %44'ü yazılım, %23'ü bilgisayar ve iletişim teknolojileri, %8'i elektronik, %5'i medikal ve %3'ü savunma sanayi sektörü üzerine çalışmaktadır.

Ankara'daki OSB'ler ise; Anadolu OSB, ASO 1. (Sincan) OSB, ASO 2. ve 3. (Sincan) OSB, Başkent OSB, Çubuk Hayvancılık İOSB, Dökümcüler İOSB, İvedik OSB, Ostim OSB, Polatlı OSB, Polatlı T.O. OSB, Şereflikoçhisar OSB, Uzay Ve Havacılık İOSB'den oluşmaktadır. Bu OSB'lerde 10 binden fazla şirket sınaî faaliyette bulunmaktadır. Özellikle Ostim, Sincan, İvedik OSB'lerde iş ve inşaat makineleri, savunma ve havacılık ve medikal sanayi kümelenmeleri Türkiye'deki benzer oluşumlara kıyasla göreceli olarak daha eskidir ve gelişme yolunda önemli adımlar atmışlardır.

ODTÜ Teknokent Bilişim İnovasyon Merkezi

Ankara'daki Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TGB)

2001 — ODTÜ Teknokent Teknoloji Geliştirme Bölgesi
Ortadoğu Teknik Üniversitesi

2002 — Ankara Teknoloji Geliştirme Bölgesi
Bilkent Üniversitesi

2003 — Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi
Hacettepe Üniversitesi

ODTÜ Teknokent Bilişim İnovasyon Merkezi

2006 — Ankara Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi
Ankara Üniversitesi

2007 — Gazi Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi
Gazi Üniversitesi

2008 — ASO Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

2014 — Ankara Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

2014 — OSTİM Ekopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi
Ankara-Hacettepe-Atılım-Çankaya-Başkent-TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversiteleri

2018 — Teknohab Teknoloji Geliştirme Bölgesi
Gazi Üniversitesi

2019 — ASBÜ Sosyal İnovasyon ve Girişimcilik Teknoloji Geliştirme Bölgesi
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi

Ankara sanayi yapısı içinde savunma sanayisinin önemli bir yeri bulunmaktadır. Türkiye'nin son yıllarda atağa kalktığı yerli savunma teknolojisinin merkez üssünün Ankara olduğu söylenebilir. Nitekim Türkiye'deki savunma sanayii alanında faaliyet gösteren şirketlerin %80'i Ankara'da yer almaktadır. ASELSAN, TUSAŞ, ROKETSAN, HAVELSAN, FNSS, STM gibi öncü kuruluşlar aracılığıyla Türkiye'deki savunma sanayii sektöründeki Ar-Ge harcamalarının %71'i bu kuruluşlarca yapılmaktadır. Ankara'nın savunma sanayisindeki bu potansiyeli bugüne kadar Uluslararası Savunma Sanayi Fuarı'nın (IDEF) sekiz kez Ankara'da gerçekleşmesini beraberinde getirmiştir. Kara; Deniz; Havacılık ve Uzay; Ulaşım; Lojistik ve Destek Faaliyetleri; Levazım, Malzeme Araç ve Gereçleri ile Güvenlik alanlarında araç, malzeme ve teknolojik altyapıya ilişkin ürünlerin sergilendiği fuar Ankara'daki savunma sanayinin ne denli güçlü ve etkili olduğunu göstermektedir. Bu kapsamda Ankara'nın güçlü bir lojistik ağa sahip olmasının da etkisiyle sektördeki satışların büyük bölümü Ankara'da gerçekleşmektedir.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Milli Teknoloji Geliştirme Altyapıları Açılış Töreni

Ankara'nın ekonomik kapasitesinin gelişmesinde marka ve patent tescillerine konu olan ürünlerin de katkısı oldukça fazladır. Çağımızda ticarî hayatın gelişmesinde markalaşma ve patentli ürünlere sahip olmanın taşıdığı anlam her geçen gün artmaktadır. Bu doğrultuda 2019'da Ankara, toplam 207 patent tesciliyle Türkiye'de 2. sırada yer almaktadır. Benzer şekilde 5.726 marka tesciliyle Türkiye genelinde 2. sırada olan Ankara, 2.410 tasarım tesciliyle 4. ve 83 faydalı model tescil sayısıyla Türkiye genelinde 2. sırada kendisine yer bulmaktadır.

ATO Başkanı Gürsel Baran'ın Ostim ziyareti

Bununla birlikte Ankara'nın kendi coğrafyasına ait ürünleri de birer markaya dönüştürmeye yönelik faaliyetlere ayrı önem vermektedir. Zira ürünlerin coğrafi işaretli olmaları için tacirleri harekete geçirmek ve bu alanda büyüyen uluslararası ticaretten yararlanmalarını sağlamak Türkiye'nin ekonomi politikalarında ayrı bir yere sahiptir. Ankara da sahip olduğu kendisine has ve kendi bölgesiyle özdeşleşmiş birçok coğrafi işaretli ticarî ürüne sahip bulunmaktadır.

Bir fikri mülkiyet hakkı ve resmi bir kaliteyi içeren coğrafi işaretler, ticarî itibarı artırdığı kadar bölgenin kültürel mirasının korunmasına da yardımcı olmaktadır.

Bugüne kadar Ankara'nın 12 ürünü coğrafi işaretli ürün kapsamına girmiştir. Ankara Döneri, Ankara Erkeç Pastırması, Ankara Simidi, Ankara Tava, Beypazarı Kurusu, Çubuk Agat Taşı, Çubuk Turşusu, Gölbaşı Sevgi Çiçeği, Kalecik Karası Üzümü, Kızılcahamam Bazlaması, Nallıhan İğne Oyası ve Nallıhan Örtmesi bu coğrafi işaretli ürünlerdir. Ankara'nın kendisine özgü daha birçok ticarî ürünü ve kültürel mirası olduğu göz önüne alındığında daha birçok ürünün bu listeye dâhil olacağı aşikârdır.

Türkiye ekonomik büyüklük açısından Dünya'nın 18. ve Avrupa'nın 7. büyük ekonomisidir. Başkenti Ankara da ticarî kapasitesi, farklı yatırım olanakları, beşerî kaynağı, şehir içi ve dışı ulaşım ağıyla bu ekonominin önemli bir parçası konumundadır.

5 milyonu aşan nüfusunun yarısının 30 yaşının altında bulunması; bu genç nüfusun Türkiye'nin en gözde üniversitelerinden mezun olması; büyük bir lojistik üsse sahip olması; otoyolları ve bölünmüş karayollarıyla ülkenin dört bir yanına ulaşım sağlanabilmesi, Yüksek Hızlı Trenin İstanbul, Eskişehir ve Konya bağlantılarının merkezinde yer alması, 17 ülke ve 28 şehre doğrudan uçuşların gerçekleştiği uluslararası havaalanına sahip olması; gelişmiş altyapısı; Türkiye'nin 2. büyük ekonomisi olması ve daha birçok özelliği Ankara'yı yatırım için en cazip şehirlerin başına yükseltmektedir.

Coğrafi İşaretli Ürünler Zirvesi, Congresium (ATO Kongre ve Sergi Sarayı)

ATO Kişisel Gelişim Eğitim Haftaları Eğitim Seminerleri/Bülent Şakrak

Ticarî hayatın daha güvenilir ve hızlı işleyebilmesi adına ATO tarafından Ankaralı girişimcilere bir dizi eğitim faaliyetleri de sunulmuştur. “Yeni Dönem Pazarlama Trendleri”, “E-Ticaret”, “Finansal Yönetim”, “İletişim”, “Geçmişten Bugüne Söyleşi”, “Bir Horoza Nasıl Çalar Saat Satarsınız?”, “Aile İçi İletişim” ve “Bedeniniz Sizinle Aynı Fikirde Mi?” başlıklarında yapılan eğitim ve seminerle girişimcilere gerek ticarî gerekse kişisel hayatlarında kullanabilecekleri pratik bilgiler konunun uzmanı eğitmenler tarafından verilmiştir. ATO sadece Ankara’daki tacirlerin değil, tüm Ankara’nın ekonomik gücünü artırmayı kendisine amaç edinmiştir. Bu doğrultuda sadece yatırım değil, istihdamın artırılması için de yoğun çalışmalarda bulunmuştur. “Burası Ankara, Burada İş Var” sloganıyla ülkemizdeki istihdam seferberliği programı kapsamında farkındalık oluşturmaya ve üyelerini bu programa katılmaya teşvik etmiştir. Kampanya kapsamında, nüfusumuzun çoğunluğunu oluşturan gençlerin potansiyelini harekete geçirerek, istihdama kazandırılması için faaliyetlerde bulunulmuştur.

ATO, 19-20-21 EYLÜL 2019 TARİHLERİNDE CUMHURBAŞKANLIĞI HİMAYESİNDE “II. ULUSLARARASI COĞRAFİ İŞARETLİ ÜRÜNLER ZİRVESİ”Nİ GERÇEKLEŞTİRMİŞTİR. TÜRKİYE’DE COĞRAFİ İŞARETLER KONUSUNDA BUGÜNE KADAR YAPILAN EN BÜYÜK ETKİNLİK OLAN ZİRVE, COĞRAFİ İŞARETLİ ÜRÜNLER KONUSUNDA FARKINDALIK OLUŞTURARAK, MARKALAŞMA VE TİCARİLEŞMENİN DAHA DA ARTMASINI HEDEFLEMİŞTİR.

ATO, 19-20-21 Eylül 2019 tarihlerinde Cumhurbaşkanlığı himayesinde "II. Uluslararası Coğrafi İşaretli Ürünler Zirvesi"ni gerçekleştirmiştir. Zirve kapsamında yapılan oturumlara, eğitim programlarına, fuar ve etkinliklere üç günde toplam 57 bin katılımcı iştirak etmiştir. Türkiye'de coğrafi işaretler konusunda bugüne kadar gerçekleştirilen en büyük etkinlik olan zirve, coğrafi işaretli ürünler konusunda farkındalık oluşturarak, markalaşma ve ticarileşmenin daha da artmasını hedeflemiştir.

Ankara'nın sahip olduğu ticari kapasiteyi artırmak adına artık geleneksel hale gelen "Uluslararası Ankara Marka Buluşmaları" da ATO'nun yürüttüğü önemli ve prestijli faaliyetler arasında yer almaktadır. Organizasyonun temel amacı Ankara'nın ticari, coğrafî, doğal, kültürel ve sosyal değerlerini ön plana çıkartarak, Ankara'nın bir marka şehir olmasını sağlamaktır. 2019'da "Düğüm Çözülüyor" temasıyla gerçekleştirilen ve açılış törenine Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, Ankara Valisi Vasip Şahin ve Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'ın katıldığı organizasyon 28-30 Kasım tarihleri arasında üç gün sürmüştür. Organizasyon sayesinde kendi alanında markalaşmış önemli kişiler davet edilmiş ve Ankaralıların bu kişilerin bilgi ve deneyimlerinden istifade etmeleri sağlanmıştır. Bu kapsamda ekonomist, gazeteci, girişimci, sanatçı, akademisyen, fenomen ve iş insanlarından oluşan 250'ye yakın yerli ve yabancı konuşmacı organizasyona katılmıştır. Ayrıca gerçekleştirilen sergiler, imza günleri, workshoplar, eğitimler, proje pazarı ve dinletiler gibi etkinlikler sayesinde organizasyonun her anı dolu dolu geçmiştir.

Ankara Valisi Vasip Şahin

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş

Alışveriş Merkezleri

Türkiye'nin ilk AVM'si Galleria AVM, 1988 yılında Ankara'da açılmıştır, zaman içerisinde halkın rahatlıkla ulaşabileceği, alışverişin yanında sinema, eğlence ve çeşitlilik gibi imkanlar sunarak ihtiyaçlarını karşılayabileceği diğer alışveriş merkezleri Etimesgut, Yenimahalle, Keçiören ve Mamak ilçelerinde de hizmet vermeye başlamışır. Kentte bulunan toplamda 39 adet alışveriş merkezinin 20'si Çankaya'da, 6'sı Etimesgut'ta, 4'ü Keçiören'de, 2'si Mamak'ta ve geriye kalan 7'si ise Yenimahalle'de bulunmaktadır. Aynı zamanda Akyurt ve Üreğil'de iki bebek AVM ve Natavega ve Vega Subayevleri'nde iki AVM Kütüphanesi barındırmaktadır.

Ankara, Türkiye'de bulunan toplam AVM sayısının %9.57'sine ev sahipliği yapmaktadır. Yarattıkları istihdam fırsatlarıyla; üretici, imalatçı ve tüketici adına erişilebilirlik, sürdürülebilirlik ve markalaşmaya destek konularında verimliliği artırmaya verdikleri destek ile Ankara'nın ekonomisine ve turizmine de büyük katkı sağlamaktadırlar.

365 AVM

Acity

Akvaryum AVM

Anatolium

Ankamall

Ankuva

Antares

Arcadium

Armada

Atakule

ATO Tren Garı

Atlantis

Beysupark Yaşam Merkezi

Bilkent Center

Cepa

Dolphin

Forum Ankara Outlet

FTZ AVM

Galleria

Gimart

Gordion

Göksu AVM

Karum

Kaşmir Center

Kentpark

Kızılay

Mesa Plaza

Metromall

Nata Vega

Next Level

One Tower

Optimum Outlet

Panora

Podium

Taurus

Tepe Prime Avenue

Üstün Dekocity

VEGA Subayevleri

Via Flat

GİMAT
(Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Ankara Toptancılar Sitesi)

GİMAT

GİMAT (Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Ankara Toptancılar Sitesi)

Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Ankara Toptancıları Derneği 1975 yılında gıda toptancılarının sorunlarına çözüm bulmak maksadı ile kurulmuştur.

Kurulduktan kısa bir zaman sonra, Ankara'daki gıda toptancılarını bir araya toplayacak bir site için uygun bir arsa temini arayışına girilmiş ve bugünkü GİMAT'ın olduğu saha, Vedat Dalokay'ın belediye başkanlığı döneminde Ankara belediyesinden satın alınmıştır.

Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Ankara Toptancılar sitesi (GİMAT) 189 dönüm arazi üzerinde kurulmuş olup 19 adet blokta 663 adet bağımsız bölümde toplam 210.000 m2 kapalı alana sahip, Türkiye'nin ve Ortadoğu'nun en büyük gıda toptancılar sitesidir.

İvedik Organize Sanayi Bölgesi

İvedik Organize Sanayi Bölgesi

4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgesi Kanunu çercevesinde 15 Ocak 2001 tarihinde tüzelkişiliğine kavuşmuştur.

1987 yılında Ankara'nın yeni sanayi bölgesi olarak tespit edilen İvedik'te, 38 kooperatifin oluşturduğu sinerji ile devletten veya herhangi bir finans kuruluşundan kredi almadan, kendi öz kaynakları ve Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin katkıları ile bölge alt-üst yapı çalışmaları tamamlanmıştır.

İvedik OSB olarak, 488 hektar üzerinde 420 imar adası ve 7 bin 174 parselden meydana gelmektedir. İvedik OSB, Türkiye ekonomisinin önemli yapı taşlarından biri olarak toplamda 107 bin kişilik bir istihdam sağladığı tahmin edilmektedir.

İvedik Organize Sanayi Bölgesi, sürekli büyümekte olan sanayi yapısı ile birlikte ülkemize önemli bir değer kattığı yıllık 5 milyar dolar ortalama cirosuyla ülke ekonomisinin vazgeçilmez bir sanayi kompleksi haline gelmiştir.

Başkent Organize Sanayi Bölgesi

Başkent Organize Sanayi Bölgesi'nin yapımına Cumhurbaşkanımız Sn. Recep Tayyip Erdoğan'ın 26 Aralık 2003 tarihindeki teşrifleriyle başlanmıştır. Ankara'nın Batı koridorunda şehir merkezine 33 km mesafede Temelli Maliköy'de, 4 Organize Sanayi Bölgesinin bulunduğu 40.000 dönümlük bir sanayi havzasında yer almaktadır.

Tamamen katılımcılarının sermayesi ve verdikleri emek ile hayata geçirilen Başkent Organize Sanayi Bölgesi, Türkiye'nin en büyük ve en iyi yönetilen Organize Sanayi Bölgelerinden biridir. Ağırlıklı sektör grupları olan Metal, Savunma, Kimya, Medikal-ilaç, Gıda ve Matbaacılık başta olmak üzere birçok sektöre ev sahipliği yapmaktadır.

Başkent Organize Sanayi Bölgesi, bütün parsellerde altyapısını tamamlamış ve yatırımcının ihtiyacı olan yol, su, elektrik, doğalgaz, telefon, fiber optik kablolarla veri, atıksu, yağmur suyu hizmetlerini kullanıma hazır hale getirmiştir. Faaliyetlerini standart alt yapı hizmetleri sunmanın ötesinde bir bakış açısı ile '' Geleceğin Sanayi Kenti'' vizyonunu benimseyerek gerçekleştiren Başkent OSB, bu faaliyetler kapsamında gerçekleşen Orta ve Yüksek öğrenim Eğitim Kurumları, Öğrenci Yurdu ve sosyal yaşam alanları dışında yakın zamanda gerçekleşmesi planlanan Lojistik Merkez Projesi ve Teknopark Projesi ile yaşanabilir bir sanayi kenti olma yolunda ilerlemektedir.

Ankara'daki Organize Sanayi Bölgeleri

1. Başkent Organize Sanayi Bölgesi — Sincan
2. Ankara Sanayi Odası 1. Organize Sanayi Bölgesi — Sincan
3. Ankara Sanayi Odası 2. ve 3. Organize Sanayi Bölgesi — Sincan
4. Anadolu Organize Sanayi Bölgesi — Sincan
5. Polatlı Organize Sanayi Bölgesi — Polatlı
6. Polatlı Ticaret Odası Organize Sanayi Bölgesi — Polatlı
7. Şereflikoçhisar Organize Sanayi Bölgesi — Şereflikoçhisar
8. OSTİM Organize Sanayi Bölgesi — Yenimahalle
9. İvedik Organize Sanayi Bölgesi — Yenimahalle
10. Ankara Dökümcüler İhtisas Organize Sanayi Bölgesi — Sincan
11. Ankara Uzay ve Havacılık İhtisas Organize Sanayi Bölgesi — Kazan
12. Elmadağ Mobilyacılar İhtisas Organize Sanayi Bölgesi — Elmadağ
13. Çubuk Hayvancılık İhtisas — Çubuk

Başkent Organize Sanayi Bölgesi

OSTİM Sanayi Organize Bölgesi

Merhum Cevat Dündar ve bir grup müteşebbisin 1967'de temellerini attığı OSTİM, 1997 yılında OSB statüsü alarak; bölge işletmelerinin sorun ve ihtiyaçlarına yönelik kaliteli ve düşük maliyetli altyapı, girdi ve üstyapı üretim ekosistemini güçlendirmeye devam etmektedir. 17 ana sektör ve 139 farklı işkolunda, 6.200'den fazla işletme, 60.000'den fazla çalışanın faaliyet gösterdiği OSTİM; savunma, havacılık, raylı sistemler, medikal, iş ve inşaat makineleri, haberleşme teknolojileri, enerji ve kauçuk teknolojileri alanlarında 7 farklı kümelenmeye, dünyanın ilk sanayi üniversitesi olan OSTİM Teknik Üniversitesine ev sahipliği yapmaktadır. Milli ihtiyaçların karşılanmasında bir çözüm merkezi olarak uluslararası marka değerine sahip OSTİM; üretim tesisleri, kamu hizmetleri birimleri, yaşam alanları, sağlık, eğitim ve sivil toplum kurumlarıyla 7/24 yaşamın sürdüğü bir KOBİ kentidir.

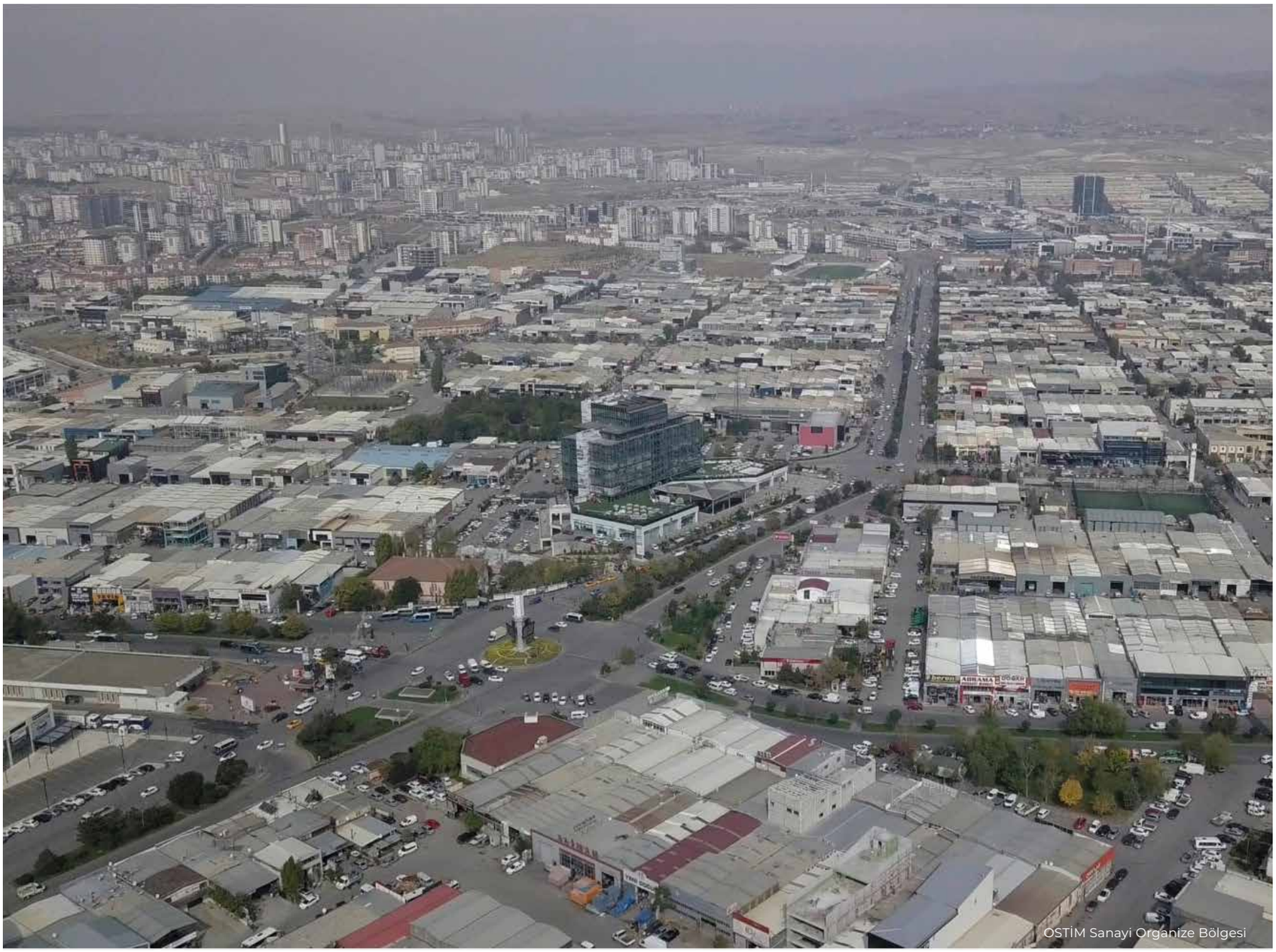

OSTİM Sanayi Organize Bölgesi

ASO 1. Organize Sanayi Bölgesi

Ankara Sanayi Odası 1. Organize Sanayi Bölgesi; 24 Ekim 1981 yılında temeli atılarak 1990 yılında üretime başlayan Ülkemizin önde gelen Organize Sanayi Bölgelerinden birisi olmuştur.

Bölge karma bir organize sanayi bölgesidir. Bölgede Mobilya, döküm, gıda, elektrik, elektronik, makine üretimi, alüminyum, tekstil, zirai aletler, savunma sanayi, kimya, metal işleri, madeni eşya vb. alanlarda üretim yapılmaktadır.

Modern sanayi ortamının en doğru örneklerinden biri olan Ankara Sanayi Odası 1. Organize Sanayi Bölgesi, ülke ekonomisine ciddi bir katkı sunmanın yanı sıra ulaşım, altyapı, haberleşme, enerji dağıtım ve bakım hizmeti gibi alanlarda sanayicilere sağladığı kolaylıklar, ucuz enerji, ucuz su gibi ekonomik çözümlerle de ülkemizin en önemli ve çağdaş organize sanayi bölgelerinden biridir.

Büyüklükleri 5.000m² ile 100.000m² arasında değişen 331 sanayi parseline sahip ASO 1. OSB, toplam 1.000 hektar alan üzerine kurulmuştur. Bugün 277 fabrika faaliyet göstermektedir.

Bölge, organize sanayi bölgeleri içerisinde 1999 yılında ISO Kalite Yönetim Sistemi Belgesi, 2005 yılında OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Belgesi ile 2007 yılında EPDK'dan OSB Elektrik Dağıtım Lisansı alan ilk organize sanayi bölgesi olma özelliğini taşımaktadır.

ASO 2. Organize Sanayi Bölgesi

ASO 2. ve 3. Organize Sanayi Bölgesi

ASO 2. ve 3. Organize Sanayi Bölgesi

Bölge 1/1000 ölçekli parselasyon planı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca 14.10.2009 tarihinde onaylanmış ve parselasyon planının tapu kayıtlarına işlenmesini takiben ASO 2. ve 3. OSB'de 2010 yılı başından itibaren yasal olarak yapılaşma başlamıştır.

Toplam 15.384.238 metrekare alana sahip olup 2. OSB sahasında 6.180.000 metrekare'de 321 adet sanayi parselinin tüm altyapısı ve tesviyesi yapılmak suretiyle inşaata hazır durumda yatırımcılara sunulmuştur.

Başta İstanbul olmak üzere ülkenin her bölgesine karayolu ve havayolu ulaşımını sağlayan çevre ve bağlantı yollarına en kısa sürede ulaşılabilecek konumda bulunan bölge, bu yönüyle de yatırımcılar için önemli bir avantaja sahiptir.

Ankara'nın ve ülkemizin ilgili sektörlerinin önde gelen büyük ve köklü kuruluşlarının üretim, inşaat ve proje hazırlık çalışmalarının devam ettiği Bölgemiz; Ankara Sanayi Havzasında yer almaktadır. Bu sahada biri kuruluş işlemleri halen devam eden toplam 4 Organize Sanayi Bölgesi; yüzlerce sanayi tesisi, binlerce çalışanı ile sanayicilerin yatırımlarına ve üretimlerine ev sahipliği yapmaktadır.

Anadolu Organize Sanayi Bölgesi

Anadolu Organize Sanayi Bölgesi

Anadolu Organize Sanayi Bölgesi; OSİAD üyelerinin küçük ölçekli işletmelerin, orta ve büyük ölçekli firma olabilmeleri ve daha iyi fiziki şartlarda üretim yapabilmeleri için 1997 yılında attıkları ilk adımın ardından, iki kooperatif ve bir güç birliği şirketi ile hiç kamu kaynağı kullanılmadan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan Temelli-Malıköy mevkiinde 4500 hektarlık sanayi alanının tam kalbinde 31.12.2002 tarihinde 410 hektarda organize sanayi bölgesi kurma yetkisi alarak kuruldu. Gelişim süreci hızla devam eden Anadolu OSB'de Ekim 2020 itibariyle; 125 firma yapı ruhsatı almış olup, bu firmalardan 90 tanesinde üretime geçilerek yaklaşık 3.600 kişiye istihdam sağlanmıştır. Bölge tamamlandığında; 300 fabrikada yaklaşık 15.000 kişiye istihdam sağlanacağı öngörülmektedir. Doğa dostu tasarımlarıyla Türkiye' de model övgüsü alan Anadolu OSB'nin sınırları içerisinde; 70 bin m2 büyüklüğünde gölet, yürüyüş parkuru, meslek yüksekokulu, bademlik, cevizlik, şifa ormanı, Çanakkale Şehitleri Anıtı ve Sosyal Tesisi bulunmaktadır.

BÖLÜM 4

ANKARA'DA ULAŞIM

YHT
TCDD
TAŞIMACILIK

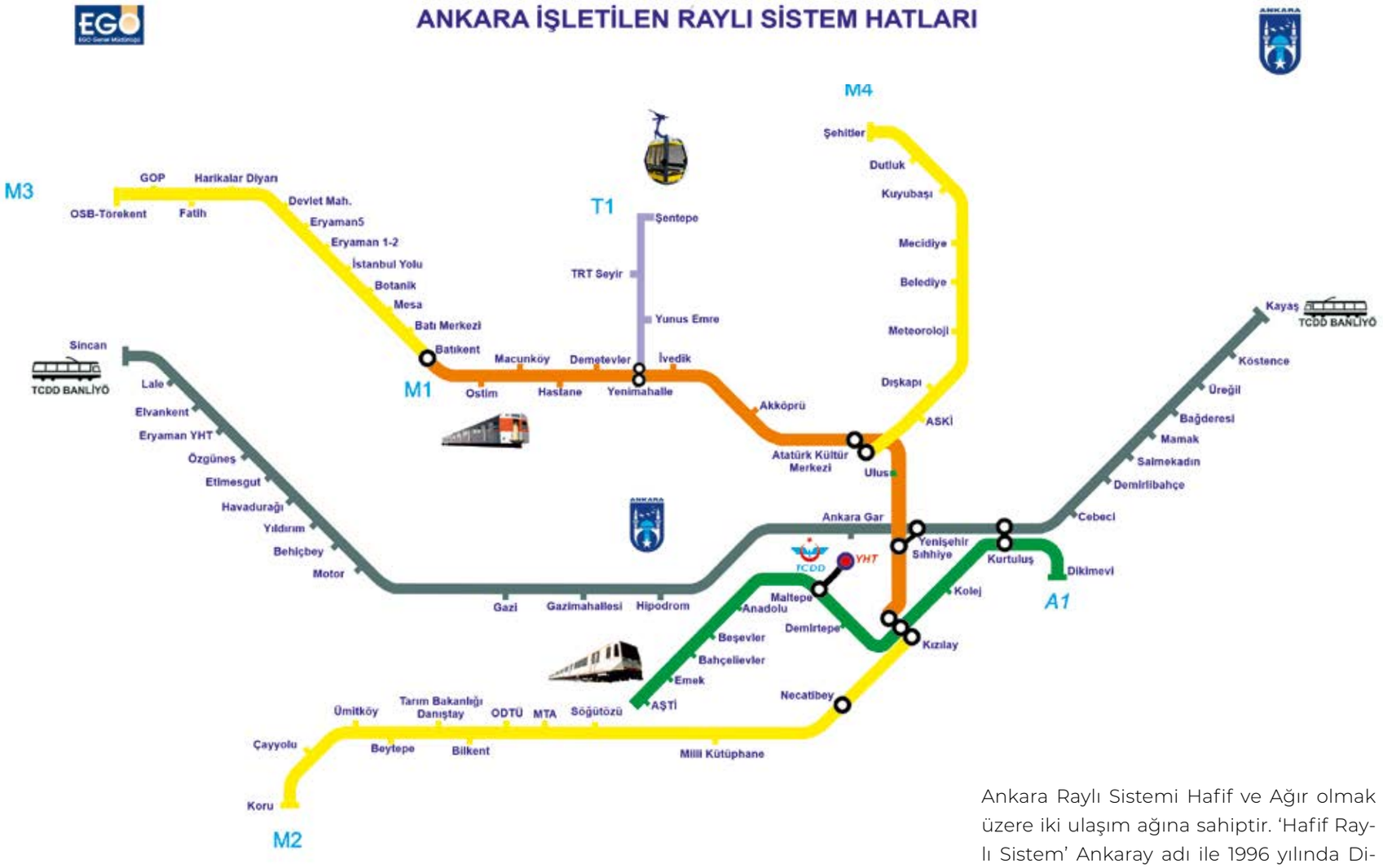

Ankara Raylı Sistemi Hafif ve Ağır olmak üzere iki ulaşım ağına sahiptir. 'Hafif Raylı Sistem' Ankaray adı ile 1996 yılında Dikimevi-AŞTİ güzergâhında kullanılmaya başlanmış, 'Ağır Raylı Sistem' ise 1997 yılında Kızılay-Batıkent güzergâhı ile işletmeye açılmış, 2014 yılında Batıkent-OSB-Törekent ve Kızılay-Koru hatları ile genişletilmiş ve toplamda 45 istasyona erişmiştir. Ankaray 8,5 kilometre; Ankara Metrosu ise M1 hattı 16,6 kilometre, M2 hattı 16,5 kilometre ve M3 hattı 15,3 kilometre olup bu iki raylı ulaşım sistemi toplam 55,1 km. uzunluğundadır. 27.5 kilometrelik Esenboğa-Kızılay Hattı ise henüz planlanma aşamasındadır, tamamlandığında 17 istasyona sahip olması öngörülmektedir.

Kaynak: Ankara Büyükşehir Belediyesi

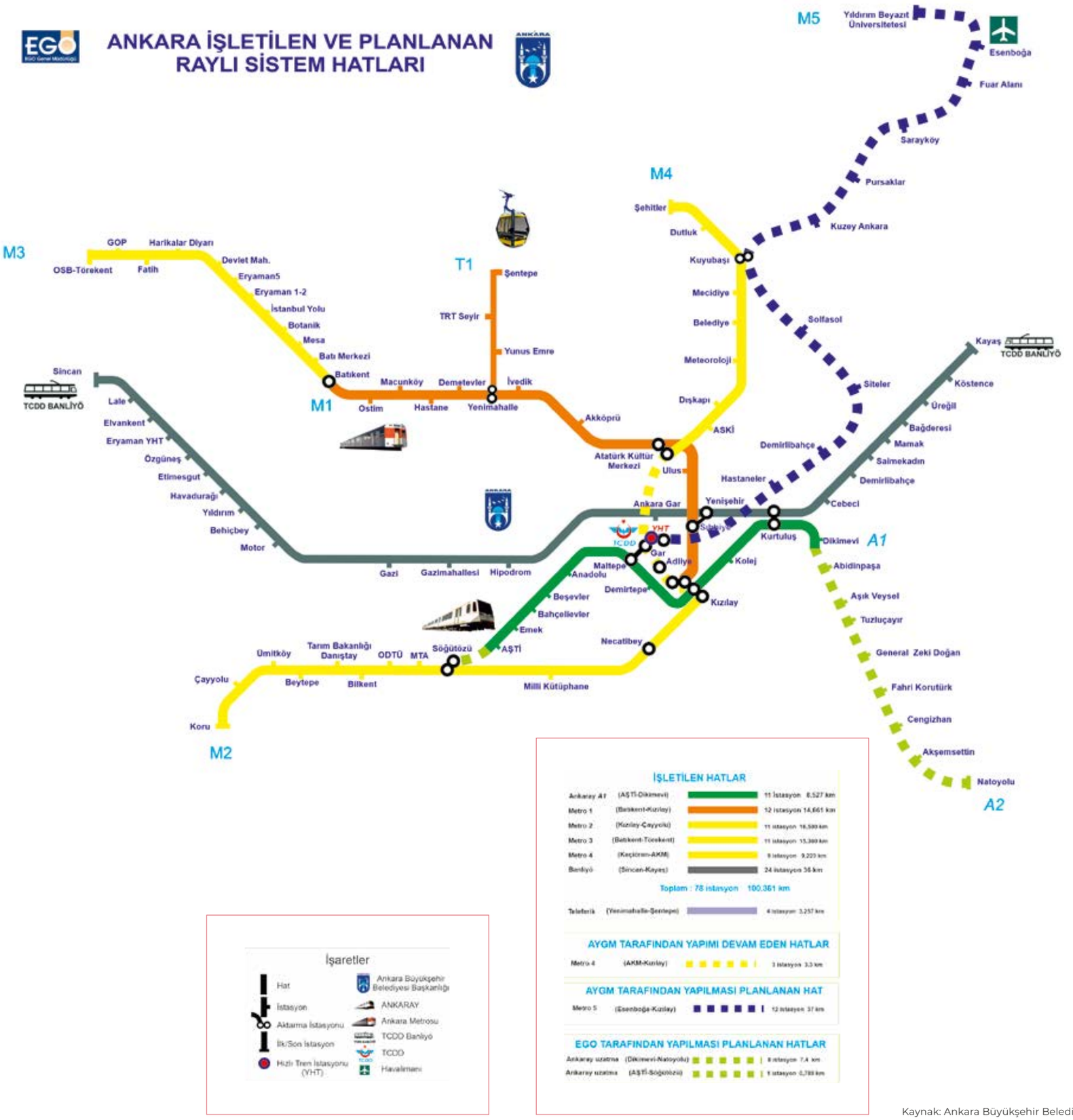

Kaynak: Ankara Büyükşehir Belediyesi

ANKARA GARI

Cumhuriyet'in Kurulduğu İlk Yıllarda Ankara Garı

Tarihi Ankara Garı

Ankara'da erken Cumhuriyet döneminin en görkemli yapıtlardan biri olan Ankara Merkez Garı, mekânsal görkemini hiç kaybetmemiştir. Ankara'nın kapısı olarak nitelendirilen Gar Binası, dünyanın savaşa hazırlandığı yıllarda geleneksel ve çağdaş öğeleri bağdaştırma denemesi olarak tasarlanmış ve hizmete açılmıştır.

1935 - 1937 yılları arasında Mimar Şekip Akalın tarafından tasarlanan Ankara Gar binası kuzeybatı-güneydoğu yönünde uzanan enine bir gelişim gösterir. Demiryolu hattına paralel olarak kurulmuş olan istasyon, hızla gelişmekte olan başkent için yetersiz kalmaya başlayan eski istasyon binasının yerine inşa edilmiş ve simetrik bir cephe ile yolcularını karşılamaktadır. Gar kompleksi içinde yönetim bölümleri ve yolcu peronlarının yanı sıra Atatürk Konutu ve Demiryolları Müzesi, Ankara Açık Hava Buharlı Lokomotif Müzesi, Demiryolu Müzesi ve Sanat Galerisi de bulunmaktadır.

ANKARA YHT GARI

Ankara YHT Garı

Yüksek Hızlı Tren Garı

Yüksek Hızlı Tren seferleri Ankara-Konya, Ankara-Eskişehir ve Ankara-İstanbul hatlarında faaliyete başladıktan sonra tarihi Ankara Garı'nın yanına, ihtiyaçlara cevap verebilecek nitelikte Yüksek Hızlı Tren Garı planlanmıştır. Üç peron ve altı demir yolu hattı ile birlikte günde 50 bin yolcuya hizmet verebilecek şekilde inşa edilen YHT Garı 194 bin 460 metre kare kapalı alan ve toplam sekiz kattan oluşmaktadır. İçinde restoran, otel ve çok sayıda mağazanın yanı sıra 1250 araçlık otopark ile 400 kişilik konferans salonu da yer almaktadır.

Ankara'dan hareket eden Ankara-İstanbul Yüksek Hızlı Treni sırasıyla Eryaman, Polatlı, Eskişehir, Bozüyük, Bilecik, Arifiye, İzmit, Gebze, Pendik, Bostancı, Söğütlüçeşme, Bakırköy ve Halkalı duraklarına uğramaktadır.

Ankara-Eskişehir hattında işleyen trenler Eryaman ve Polatlı duraklarına uğramaktadır.

Ankara-Konya hattında işleyen trenler Eryaman ve Polatlı duraklarına uğramaktadır.

YÜKSEK HIZLI TREN HATLARI

Ankara'da bulunan YHT Hattı İstanbul, Eskişehir ve Konya hatlarının birleştiği bir merkez olma özelliğine sahiptir.

Ankara Esenboğa Havalimanı

1951 yılında inşaatına başlanan Esenboğa Havalimanı 1955'te hizmete girmiştir. Ankara'nın uluslararası alanda önemini daha da arttıran Esenboğa Havalimanı hizmete girdiği günden bu güne birçok defa ekleme ve ilavelerle yolcu ve uçak kapasitesini yükselmiştir. Yapılan tüm geliştirme çalışmalarına karşın artan trafiğe cevap veremeyen Esenboğa Havalimanı'nın tamamen yenilenmesi için bir mimari proje yarışması düzenlenerek birinci seçilen tasarımın hayata geçirilmesi sonucu "Yap-işlet-devret projesi" olarak 16 Ekim 2006 yılında hizmete girmiştir.

2020'de Airports Council International tarafından Avrupa'daki en iyi 15-25 milyon yolcu kapasiteli havalimanlarından biri seçilen Esenboğa Havalimanı dünyanın 26 farklı uluslararası merkezine, Türkiye'de ise 36 farklı ile doğrudan sefer düzenlenmektedir.

Ankara Esenboğa Havalimanı

ANKARA DIŞ HAT
UÇUŞ NOKTALARI

ALMANYA	3.916
KKTC	3.656
IRAK	2.301
UKRAYNA	1.416
SUUDİ ARABİSTAN	1.026
ÜRDÜN	850
AZERBAYCAN	808
KATAR	729
İRAN	689
AVUSTURYA	531
RUSYA	278
AFGANİSTAN	240
BİRLEŞİK KRALLIK	231
FRANSA	227
İTALYA	182
GÜRCİSTAN	156
TÜRKMENİSTAN	106
BELÇİKA	79
İSVEÇ	57
DANİMARKA	48
HOLLANDA	46
İSVİÇRE	32
LİBYA	14
ÖZBEKİSTAN	10
BELARUS	6
KUVEYT	3
BULGARİSTAN	2

ANKARA DIŞ HAT
UÇUŞ SÜRELERİ

05:15	AŞKABAT
04:00	AMSTERDAM
01:55	AMMAN
03:45	STOKHOLM (ARLANDA)
02:15	BAĞDAT
02:25	BAKÜ
03:15	BERLİN
03:15	KÖLN
03:40	DOHA
03:50	DÜSSELDORF
01:15	ERCAN(LEFKOŞA)
02:00	ERBİL
03:30	FRANKFURT
03:25	HAMBURG
03:25	CİDDE
04:50	KABİL
02:10	KİEV
03:20	LONDRA
03:15	MEDİNE
03:10	MOSKOVA
03:10	MÜNİH
04:10	PARİS
03:25	STUTTGART
02:25	TAHRAN
01:45	TİFLİS
02:35	VİYANA

Ankara'dan doğrudan uçuşlarda gidiş süreleri saat olarak belirtilmiştir.

ANKARA İÇ HAT
UÇUŞ SÜRELERİ

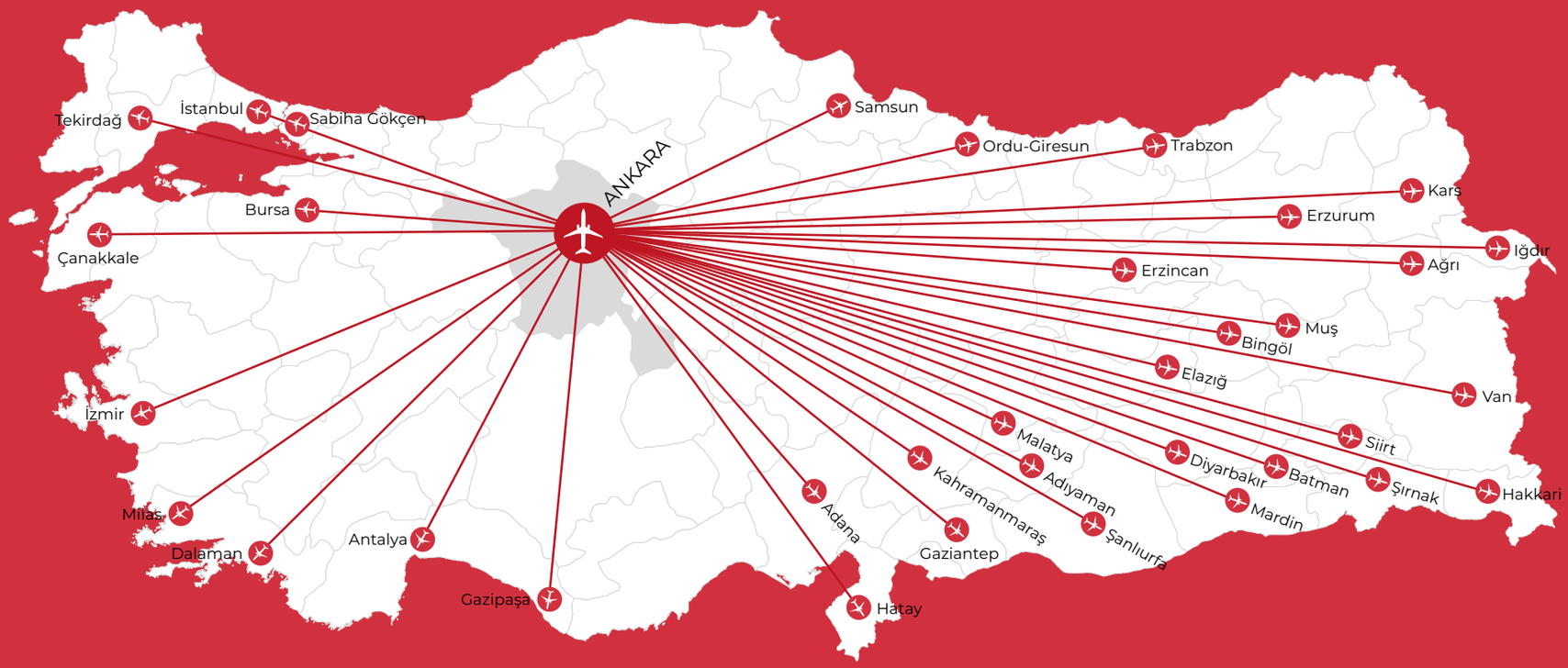

01:05	ADANA
01:15	ADIYAMAN
01:35	AĞRI
01:10	ANTALYA
01:30	BATMAN
01:25	BİNGÖL
01:25	MİLAS - BODRUM
00:55	BURSA
01:25	ÇANAKKALE
01:20	DALAMAN
01:25	DİYARBAKIR
01:15	ELAZIĞ
01:20	ERZİNCAN
01:25	ERZURUM
01:10	GAZİANTEP
01:10	GİRESUN
01:10	GAZİPAŞA
01:40	HAKKARİ
01:15	HATAY
01:35	IĞDIR
01:15	İZMİR
01:15	İSTANBUL
01:10	KAHRAMANMARAŞ
01:45	KARS
01:10	MALATYA
01:25	MARDİN
01:30	MUŞ
01:10	ORDU
01:05	SABİHA GÖKÇEN
01:00	SAMSUN
01:30	SİİRT
01:20	ŞANLIURFA
01:35	ŞIRNAK
01:10	TEKİRDAĞ
01:15	TRABZON
01:30	VAN

Ankara'dan doğrudan uçuşlarda gidiş süreleri saat olarak belirtilmiştir.

BÖLÜM 5

ANKARA'DA KÜLTÜREL VE SANATSAL HAYAT

Ankara’da Tiyatro, Opera ve Bale, Sinema

Ankara’nın başkent olması, ekonomisinin her geçen gün daha da güçlenmesi, eğitimli ve genç bir nüfusa sahip bulunması, turizm açısından Türkiye’nin cazibe merkezlerinden biri olması gibi unsurlar Ankara’da zengin ve güçlü bir kültürel hayatı meydana getirmektedir. Kamu kurumları ve özel işletmeler gerçekleştirdikleri çeşitli kültür ve sanat faaliyetleriyle bu kültürel hayatın zeminini teşkil etmektedirler. Tiyatro, opera ve bale, sinema gösterimleri; müzik faaliyetleri; müzelerin ve sergi salonlarının fazlalığı ve çeşitliliği bu zemin üzerinde yükselen güçlü bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Ankaralıların bu faaliyetlere gösterdikleri alaka şehrin entellektüel ve kültürel manzarasını kuvvetlendirmektedir. Ankara’nın bu kültürel manzarasında kendisine özel bir tarihi ve yapısı bulunan tiyatro gösterimleri farklı bir yere sahiptir. Nitekim Ankaralıların en çok ilgi gösterdikleri sanatsal faaliyetlerinin ilk sıralarında tiyatro gösterimleri gelmektedir. Bu ilginin en açık göstergesi son yıllarda büyük artış gösteren tiyatro salonları ile izleyici sayılarında kendisini göstermektedir.

Enerji Kongresi ve Fuarı’nda Anadolu Ateşi Gösterisi

Devlet Tiyatroları -"1919:Şafak" oyunu - İrfan Şahinbaş Atölye Sahnesi

"Nina-İçi Doldurulmuş Martıların Hassasiyeti" oyunu Ankara Tatbikat Sahnesi

Ankara Devlet Opera ve Balesi Modern Dans Toplulu "Gangster" müzikali

Ankara'daki tiyatro sanatının bu denli gelişiminde ve Ankaralıların tiyatroya duydukları yoğun ilgide Devlet Tiyatroları'nın önemli katkıları bulunmaktadır. 1949'da kurulan Ankara Devlet Tiyatrosu, Ankara'da 13 farklı sahnede temsillerini sürdürmektedir. Ankara'nın farklı semtlerinde bulunan bu sahneler sayesinde birçok Ankaralı tiyatrolara kolayca erişim sağlayabilmektedir. Böylelikle her sezon onlarca farklı oyun binlerce seyirciyle buluşmaktadır. 2019'da 70. yılını kutlayan Devlet Tiyatrolarının kalitesinden ödün vermeden faaliyetlerini sürdürmesi Ankaralıların neredeyse tüm oyunları kapalı gişe izlemelerinden anlaşılmaktadır.

Ankara'da Devlet Tiyatroları'nın yanı sıra Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin Başkent Tiyatroları'nın çalışmaları Ankara'daki tiyatro sevgisini daha da kuvvetlendirmiştir. 1994'te Gençlik Parkı'nda kurulan Başkent Tiyatroları kısa sürede Ankaralıların ilgisine istinaden büyümüş ve günümüzde 700 kişilik büyük sahnesinde, 350 kişilik çocuk tiyatrosunda ve 120 kişilik kukla karagöz sahnesinde temsillerini sergilemektedir. 200'den fazla oyun sahneye koyan Başkent Tiyatroları 100.000 seyirci sayısını geçmiştir.

ANKARA'DAKİ TİYATRO SANATININ BU DENLİ GELİŞİMİNDE VE ANKARALILARIN TİYATROYA DUYDUKLARI YOĞUN İLGİDE DEVLET TİYATROLARI'NIN ÖNEMLİ KATKILARI BULUNMAKTADIR. 1949'DA KURULAN ANKARA DEVLET TİYATROSU, ANKARA'DA 13 FARKLI SAHNEDE TEMSİLLERİNİ SÜRDÜRMEKTEDİR. ANKARA'NIN FARKLI SEMTLERİNDE BULUNAN BU SAHNELER SAYESİNDE BİRÇOK ANKARALI TİYATROLARA KOLAYCA ERİŞİM SAĞLAYABİLMEKTEDİR.

Gençlik Parkı Tiyatro Salonu - FOMGED Halk Oyunları Topluluğu

> BİRÇOK ÖNEMLİ TİYATRO SANATÇISI, OYUNLARINI CONGRESIUM ANKARA SALONU BAŞTA OLMAK ÜZERE BİRÇOK SALONDA ŞEHRİN TİYATROSEVERLERİYLE BULUŞTURMAKTADIR.

2013 yılında Ankara'da 36 olan tiyatro salonu sayısı 2017 itibariyle 68'e yükselmiştir. Salon sayısındaki bu artış koltuk sayısına da yansımaktadır. 2013'teki toplam 11.055 koltuk sayısı 2017'de 21.599 olmuştur. Ankaralılar da artan salon ve koltukları büyük oranda doldurmuşlardır. Öyle ki 2015'teki 749.697 olan toplam izleyici sayısı 2017'de bir milyon sayısını geçerek 1.019.682 olmuştur. Fiziksel kapasite artırımı ve Ankaralıların tiyatroya olan ilgileri oynanan eser sayısı ile gösteri sayısını da etkilemiştir. Nitekim 2013'te 351 eserin 4.313 kez gösterimde olduğu Ankara'da 2017'de bu sayılar sırasıyla 371 ve 5.047'ye doğru bir artış göstermiştir.

Devlet Tiyatroları ve Başkent Tiyatrolarıyla birlikte özel tiyatrolar da Ankara'daki tiyatro hayatının önemli bir parçasıdır. Ankara'daki özel tiyatrolar 8 farklı salonda toplam 1.254 koltuk sayısıyla gösterimde bulunmaktadırlar. Ankaralıların tiyatroya olan ilgileri Ankara'da birçok özel tiyatronun faaliyet göstermesini sağladığı gibi başka şehirlerdeki birçok tiyatro oyununun Ankara'da gösterilmesini sağlamaktadır. Birçok önemli tiyatro sanatçısı oyunlarını MEB Şura Salonu ve Congresium Ankara Salonu başta olmak üzere birçok salonda şehrin tiyatroseverleriyle buluşturmaktadır.

Ankara'nın kültürel hayatının önemli unsurları arasında opera ve bale sanatları da özel bir yere sahiptir. Özellikle Ankara Devlet Opera ve Balesi'nin programları Ankaralı sanatseverler tarafından ilgiyle takip edilmektedir. Devlet Tiyatroları bünyesinde 1949 kurulan Devlet Opera ve Balesi, 1970 yılında müstakil bir yapıya kavuşmuş ve bu tarihten sonra gösterimlerini artırarak sürdürmüştür. Ankara Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü 2017-2018 Sanat Sezonunda, yerleşik sahnelerinde toplam 134 adet temsil gerçekleştirmiştir. Bu temsillerin %91'lik bir salon doluluk oranıyla toplam 76.918 seyirciye ulaşmış olması opera ve balenin Ankara'nın kültürel hayatındaki rolünü gösterir mahiyettedir.

Son yıllarda Türk sinema sektörünün gelişmesi ve Ankara'da belirli bir geçmişe sahip sinema salonlarına büyük alışveriş merkezlerindeki salonların eklenmesi Ankara'da sinemaya olan ilgiyi de her geçen gün artmaktadır. Ankara'da sinema salon sayısı her geçen yıl artarak günümüzde 216'ya ulaşmıştır. Toplam 30.224 koltuk sayısına karşılık gelen bu salonlarda 2017 verilerine göre toplam 4.938 film sahnelenmiştir. Bu salonlarda sahnelenen filmler ise Ankara'da toplam 6.940.217 seyirciyle buluşmuştur. Her yıl Ankara'da düzenlenmekte olan uluslararası film festivalleri Ankara'daki sinema kültürünün ne denli derin olduğuna işaret etmektedir. Ankara'daki film festivalleri arasında geçmişi en eskiye uzananı ilk kez 1988'de gerçekleştirilen Ankara Uluslararası Film Festivali'dir. 2019'da otuzuncusu düzenlenen festival kapsamında 16 farklı dalda ödüller verilmektedir. Türk sinemasının usta ve genç emektarlarını Ankara seyircisiyle buluşturan festivalde ayrıca çeşitli konularda paneller, konferanslar ve çalıştaylar da tertip edilmektedir.

Tenor Murat Karahan, MEB Şura Salonu

Göbeklitepe Operası, Congresium (ATO Kongre ve Sergi Sarayı)

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un katılımıyla gerçekleştirilen Göbeklitepe Operası, Congresium (ATO Kongre ve Sergi Sarayı)

Göbeklitepe Operası, Congresium

Ankara'da Müzik

Ankara'nın kültürel hayatında müziğin yerleşmesinde ve gelişmesinde özel işletmelerin ve kamu kurumlarının etkisi oldukça fazladır. Özel işletmelerce düzenlenen konserler, işletilen performans salonları ve gerçekleştirilen canlı müzik performansları Ankara'nın kültürel zenginliğini artırmaktadır. Senenin her günü farklı mekânlarda Türkiye'nin önemli şarkıcılarını Ankara'da dinlemek mümkündür. Ankara'nın farklı semtlerinde sayısı her geçen gün artan konser ve performans salonları Ankara ile müzik arasındaki derin ilişkiye işaret etmektedir. Yine kamu kurumlarına ait orkestra ve korolar da farklı müzik türleriyle ilgili konser ve programlarıyla bu çeşitliliğe ayrı bir renk katmaktadır.

Nitekim Ankara'nın Türkiye'nin başkenti olması müzikle ilgili özel işletmelerin faaliyetlerinin yanı sıra Cumhurbaşkanlığı'nın ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın da sanatsal faaliyetlerde bulunmasını sağlamaktadır. Cumhurbaşkanlığı bünyesinde kurulu bulunan Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın tarihi Osmanlı İmparatorluğu'nun son yüzyıllarına kadar uzanmaktadır. İtalyan müzisyen Giuseppe Donizetti'nin şefliğinde saraya bağlı olarak kurulan Musika-i Hümayun, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın ilk kurumsal şekline karşılık gelmektedir. Orkestra, cumhuriyetin ilanından kısa bir süre sonra 27 Nisan 1924'te Mustafa Kemal Atatürk'ün emriyle Ankara'ya taşınmıştır. Tarihi boyunca birçok tanınmış yerli ve yabancı şefle çalışan Orkestra ayrıca birçok önemli sanatçıyla konserler gerçekleştirmiştir. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası her yıl Ekim ve Mayıs ayları arasında müzikseverlere bir dizi klasik müzik konseri vermektedir.

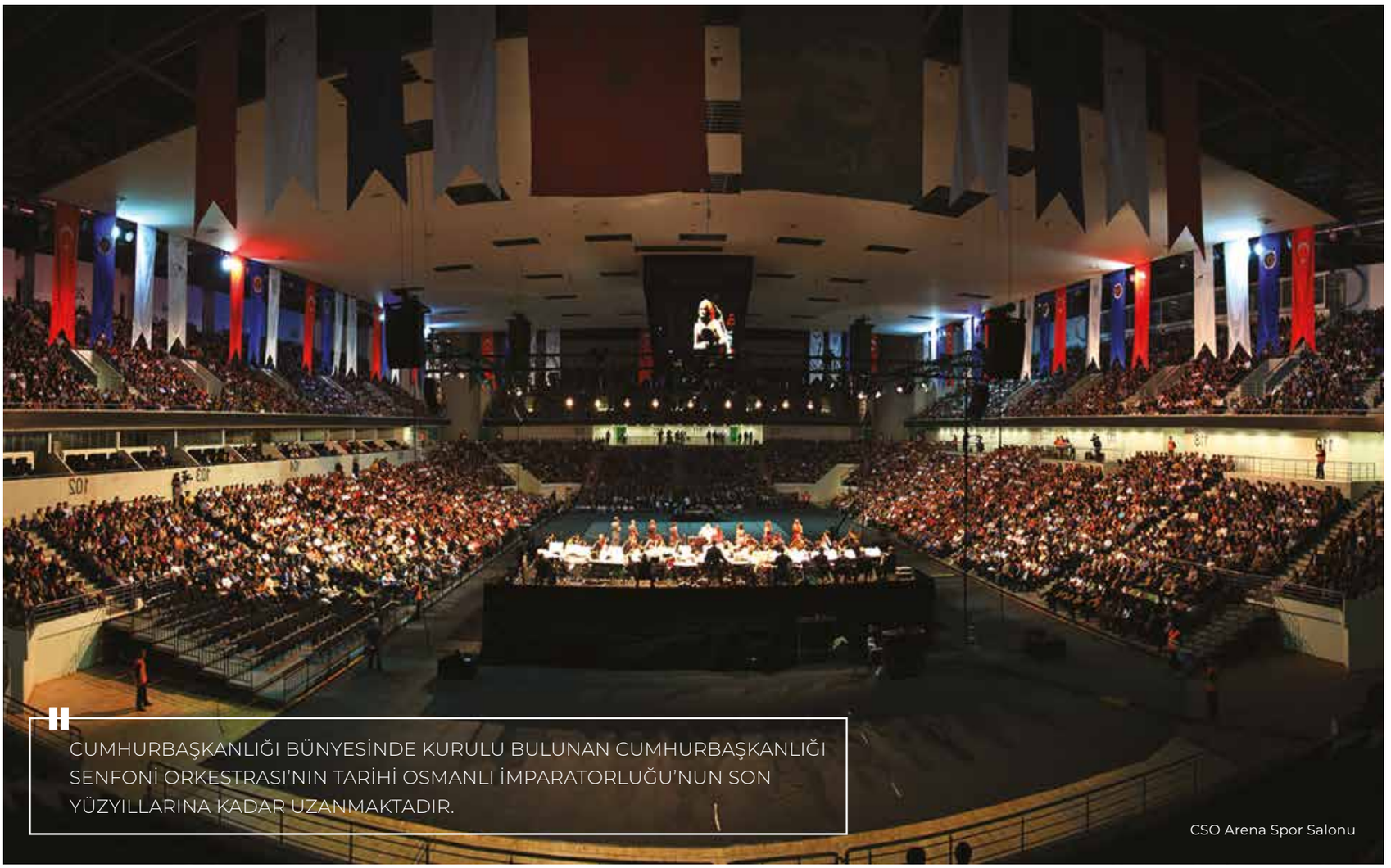

CUMHURBAŞKANLIĞI BÜNYESİNDE KURULU BULUNAN CUMHURBAŞKANLIĞI SENFONİ ORKESTRASI'NIN TARİHİ OSMANLI İMPARATORLUĞU'NUN SON YÜZYILLARINA KADAR UZANMAKTADIR.

CSO Arena Spor Salonu

Ankara Devlet Opera ve Balesi (ADOB), William Shakespeare'in aynı adlı eserinden uyarlanan büyük aşk hikayesi "Romeo ve Juliet" balesi.

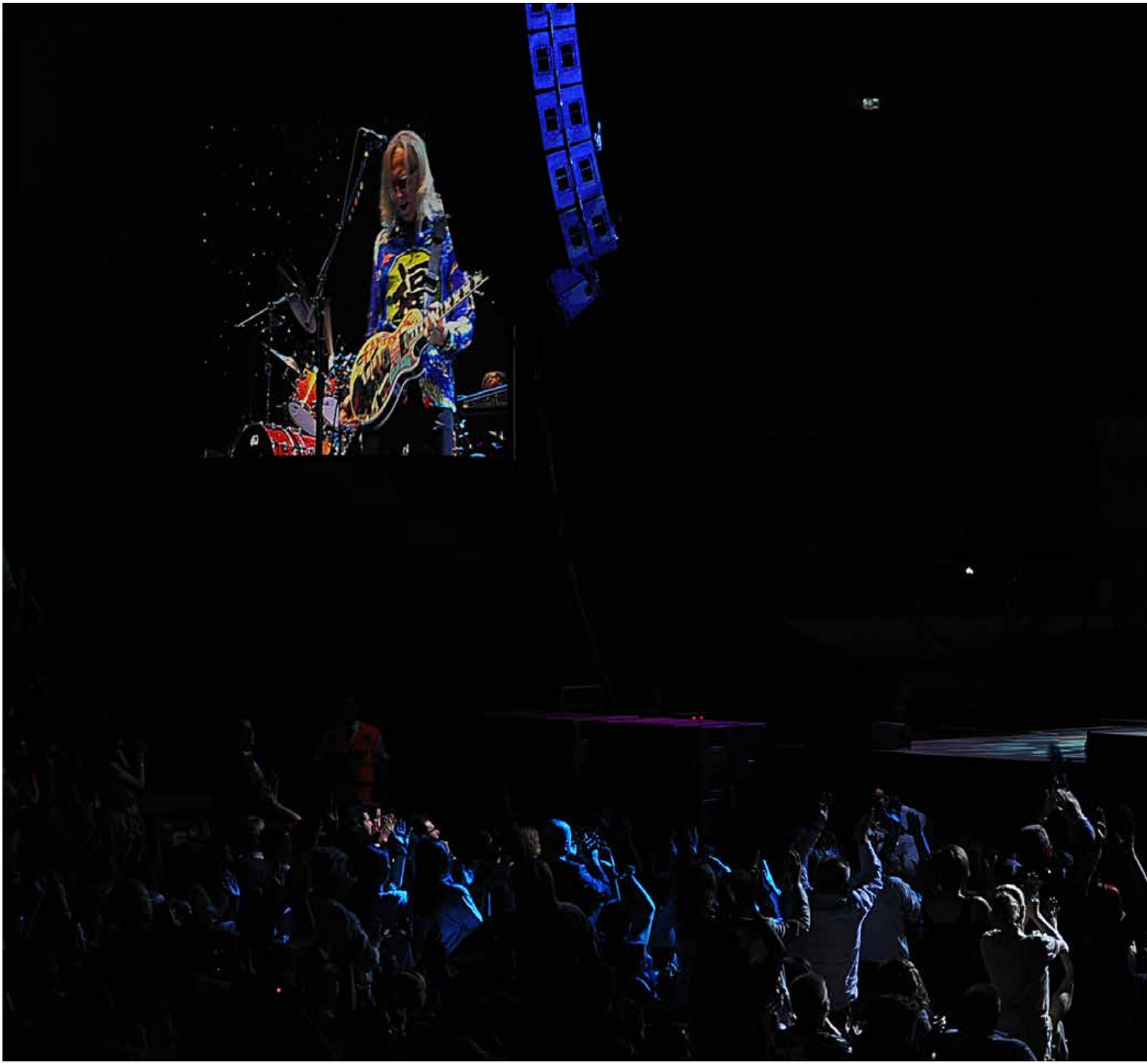

Elton John'un Ankara Konseri

David Helfgott Konseri Congresium (ATO Kongre ve Sergi Sarayı)

Kızılordu Korosu: Russian Army Konseri Congresium (ATO Kongre ve Sergi Sarayı)

Mohsen Namjoo Ankara Konseri Congresium (ATO Kongre ve Sergi Sarayı)

Pink Martini Konseri Congresium

Yeşilçam Film Müzikleri Konseri, Congresium (ATO Kongre ve Sergi Sarayı)
ATO Coğrafi İşaretler Zirvesi Gala Programı

Ankara Filmleri

CUMHURİYET TARİHİ BOYUNCA BİRÇOK FİLMİN KADRAJINDA ANKARA YER ALMIŞTIR. FİLMİN ANA EKSENİNİ ANKARA'NIN OLUŞTURDUĞU ÇOK ÖNEMLİ YAPITLAR DA İZLEYİCİYLE BULUŞMUŞTUR.

1988

1989

1971

1974

2011

1980

2013

2015

• **Ankara Ekspresi**-Muzaffer Arslan	Sinematek
• **Köyden İndim Şehire**-Ertem Eğilmez	IMDB
• **Zübük**-Kartal Tibet	Wikipedia
• **Düttürü Dünya**-Zeki Ökten	Wikipedia
• **Uçurtmayı Vurmasınlar**-Tunç Başaran	Film Hafızası
• **Aşk Tesadüfleri Sever**-Ömer Faruk Sorak	IMDB
• **Behzat Ç. Ankara Yanıyor**-Serdar Akar	Beyazperde
• **Yolunda A.Ş.**-Ali Utku	Beyazperde

Ankara'daki bir diğer senfoni orkestrası İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nin bünyesinde faaliyet göstermektedir. 1993'ten günümüze faaliyet gösteren Bilkent Senfoni Orkestrası (BSO), üniversitenin Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesinin öğretim kadrosunda yer alan, Türkiye ve 12 ülkeden seçkin sanatçıdan oluşmaktadır. BSO, Ekim ve Temmuz dönemini kapsayan sezon boyunca neredeyse her hafta etkinlik düzenlemektedir. Orkestra, bu özelliği ve faaliyetleri neticesinde 2009 yılında UNICEF Türkiye İyi Niyet Elçisi ilan edilmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde ise Ankara'da faaliyet gösteren dört önemli koro bulunmaktadır. Ankara Devlet Klasik Türk Müziği Korosu, Klasik Türk Müziği konserlerinin yanı sıra bu alanda bilimsel faaliyetler yürüterek bu çalışmaları yayınlamaktadır. Koro düzenli olarak gerçekleştirdiği konserler ve tv programlarıyla Ankara'nın kültürel hayatında önemli bir yer edinmiş durumdadır. Ankara Devlet Çoksesli Müzik Korosu ise verdiği Akapella konserlerle yurtiçinde ve yurtdışında birçok organizasyonda Türkiye'yi başarıyla temsil etmektedir.

Ankara Devlet Türk Halk Müziği Korosu, verdiği konserlerle Türk halk ezgilerinin en şeçkin örneklerini, ileri bir anlayışla seslendirerek Türk halk müziğini yurt içinde ve yurtdışında tanıtmaya çalışmaktadır. Koro özellikle Ankara'da verdiği periyodik konserlerle halk müziğinin Ankara'nın kültürel hayatındaki yerini muhafaza etmektedir. Ankara Türk Dünyası Müzik Topluluğu da yeryüzünde Türkçe konuşulan tüm bölgelerin geleneksel müziklerinin yurt içi ve yurt dışında tanıtımını kendisine amaç edinmiştir. Böylelikle koro düzenlediği periyodik faaliyetlerle Türkî cumhuriyetlerdeki müzik kültürünü Ankaralılarla paylaşmaktadır.

Anadolu Medeniyetleri Müzesi Konseri

Yapımı tamamlanmakta olan CSO binası ciddi bir ihtiyacı karşılayacak

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI BÜNYESİNDE ANKARA'DA FAALİYET GÖSTEREN DÖRT ÖNEMLİ KORO BULUNMAKTADIR. BU KOROLAR ANKARA'NIN MÜZİK HAYATI İÇİN SON DERECE ÖNEMLİDİR.

Kültür Bakanlığı Devlet Klasik Türk Müziği Korosu

Ankara'daki müzik hayatında TRT Ankara Radyosu'nun Çoksesli Çocuk Korosu'nun, Çoksesli Gençlik Korosu'nun ve Çoksesli Korosu'nun önemli bir yeri bulunmaktadır. Bu korolar her yaş grubundan dinleyiciye müzik sevgisini aktardığı gibi şehrin müzik hayatını daha da zenginleştirmektedir. Özellikle radyo ve televizyon yayınlarına katılan Çoksesli Çocuk Korosu, çocuk müziği konusunda sadece Ankara'da değil Türkiye genelinde büyük bir anlama sahiptir. Nitekim koro benzer çocuk korolarının kurulmasına öncü ve örnek olmasıyla ayrı bir yere sahiptir. Ayrıca koro birçok sosyal sorumluluk etkinliklerine katılarak toplumsal öneme sahip konulardaki farkındalığın artırılmasını sağlamaktadır. 26 yaşından gün almamış öğrenci veya çalışan gençlerden oluşan Ankara Radyosu Çoksesli Gençlik Korosu, Soprano-Alto-Tenor-Bas ses grupları altında faaliyet gösteren amatör ses topluluklarıdır. TRT Ankara Radyosu Çoksesli Korosu ise profesyonel müzik korosu olarak faaliyet göstermektedir. Bu korolar Ankara'daki gösterilerinin yanı sıra dünyanın birçok yerinde gerçekleştirdikleri faaliyetle Ankara'yı ve Türkiye'yi başarıyla temsil etmektedir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi bünyesinde kurulu bulunan Ankara Büyükşehir Belediyesi Kent Orkestrası da şehrin müzik hayatının kıymetli bir parçasıdır. Orkestra bütün bir yıla yayılan konserleriyle pop müzikten jazz'a kadar oldukça geniş bir repertuara sahiptir. Bu sayede farklı müzik zevkine sahip Ankaralıların katılabildikleri ve güzel zaman geçirdikleri etkinlikler düzenlenmektedir. Kent Orkestrası Ankara'daki konserleri dışında yurt genelinde ve yurt dışında da konserler vermektedir.

Goran Bregoviç Konseri

Ankara'nın Müze ve Sergi Salonları

Ankara'daki kamu kurumlarına ve özel sektöre ait müzelere bakıldığında, Ankara'nın kültürel hayatının adeta somutlaşmış hali görülebilir. Nitekim müzelerin sayısı ve çeşitliliği Ankara'nın ne kadar geniş bir tarihî mirasa sahip olduğuna ve hâlâ ne kadar zengin bir kültürel üretim gerçekleştirdiğine açıkça işaret eder. Bununla birlikte gerek devletin gerekse özel kişilerin idaresindeki müzelerin çeşitliliği Ankara'daki kültürel hayatta devlet ile sivil toplum arasındaki uyumlu iş birliğini gösterir mahiyettedir.

Ankara'daki bütün müzeleri incelemek müstakil bir çalışmayı gerektirecek kadar fazla yer tutacaktır. Bu sebeple bu bölümde Ankaralıların hayatında en fazla öneme sahip kamuya ve özel işletmelere ait müzeler değerlendirilecektir. Ankara'nın en önemli müzelerinin başında Ulus'ta bulunan Kurtuluş Savaşı Müzesi ile Cumhuriyet Müzesi yer almaktadır. 1920 ilâ 1924 yılları arasında kullanılan I. TBMM binasında hizmet veren Kurtuluş Savaşı Müzesi, 1957'de müzeye dönüştürülmüştür. Müzede Atatürk'e ve bazı milletvekillerine ait şahsî eşyalar, İstiklal Madalyaları, savaş araç ve gereçleri, 1921'de kabul edilen Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun taslak metinleri, iletişim araçları ile yağlı boya tablolar bulunmaktadır.

> ŞEHİRDE YER ALAN MÜZELERİN SAYISI VE ÇEŞİTLİLİĞİ, ANKARA'NIN NE KADAR GENİŞ BİR TARİHÎ MİRASA SAHİP OLDUĞUNA VE HÂLÂ NE KADAR ZENGİN BİR KÜLTÜREL ÜRETİM GERÇEKLEŞTİRDİĞİNE AÇIKÇA İŞARET EDER.

Anıtkabir Kurtuluş Savaşı Müzesi

Ankara Devlet Resim ve Heykel Müzesi

Anıtkabir

Cumhuriyet Müzesi

1924 ile 1960 yılları arasında kullanılan II. TBMM binasında hizmet veren Cumhuriyet Müzesi'nde ise belirtilen tarihler arasında Cumhurbaşkanlığı yapmış olan Mustafa Kemal Atatürk, İsmet İnönü ve Celal Bayar' a ait kişisel eşyalar, Meclis görüşme tutanakları, milletvekili yoklama defterlerinden birer örnek ve cumhuriyet devrimleriyle ilgili eserler sergilenmektedir. Cumhuriyet Müzesi ülkemizde en çok ziyaret edilen ilk on müzenin içinde yer almaktadır. Öyle ki 2019'da toplam 857.208 ziyaretçiyi ağırlayan müze şehrin sakinleri ve Ankara'ya ziyarete gelenlerin en çok uğradıkları yerler arasındadır.

Yapımı 1953'te tamamlanan Anıtkabir'de 1960 tarihinden günümüze değin hizmet veren Anıtkabir Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Müzesi, yıllar içinde eklenen yeni bölümlerle oldukça geniş bir alana yayılmıştır. Toplam 4 bölümden oluşan müzede Atatürk'e ait eşyalar; Çanakkale Savaşları, Sakarya Meydan Savaşı ve Büyük Taarruz'un tasvirleri; Atatürk'e ait mezar odası ve Atatürk'ün kütüphanesinde yer alan 3.123 kitap sergilenmektedir.

> YAPIMI 1953'TE TAMAMLANAN ANITKABİR'DE, 1960 TARİHİNDEN GÜNÜMÜZE DEĞİN HİZMET VEREN ANITKABİR ATATÜRK VE KURTULUŞ SAVAŞI MÜZESİ, YILLAR İÇİNDE EKLENEN YENİ BÖLÜMLERLE OLDUKÇA GENİŞ BİR ALANA YAYILMIŞTIR.

Anıtkabir Aslanlı Yol

Ankara'nın en kıymetli tarihî eserleri arasında yer alan Mahmut Paşa Bedesteni ile Kurşunlu Han binalarında hizmet veren Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Anadolu'daki eski medeniyetlerden başlayarak günümüze kadar gelen beş binden fazla arkeolojik eseri barındırmaktadır. Cumhuriyet Müzesi gibi en çok ziyaretçi ağırlayan ilk on müze içerisinde bulunan Anadolu Medeniyetler Müzesi 2018'de toplam 253.795 ziyaretçi ağırlamıştır.

Talatpaşa Bulvarı'ndaki Namazgah Tepesi'nde kurulan Ankara Devlet Resim ve Heykel Müzesi ise, Türk resim sanatının en önemli tablolarına ve koleksiyonlarına ev sahipliği yapmaktadır. Osman Hamdi Bey'den İbrahim Çallı'ya kadar birçok ressamımıza ait eserlerin bulunduğu müzede hasar görmüş eserlerin bakım ve onarımları da yapılmaktadır.

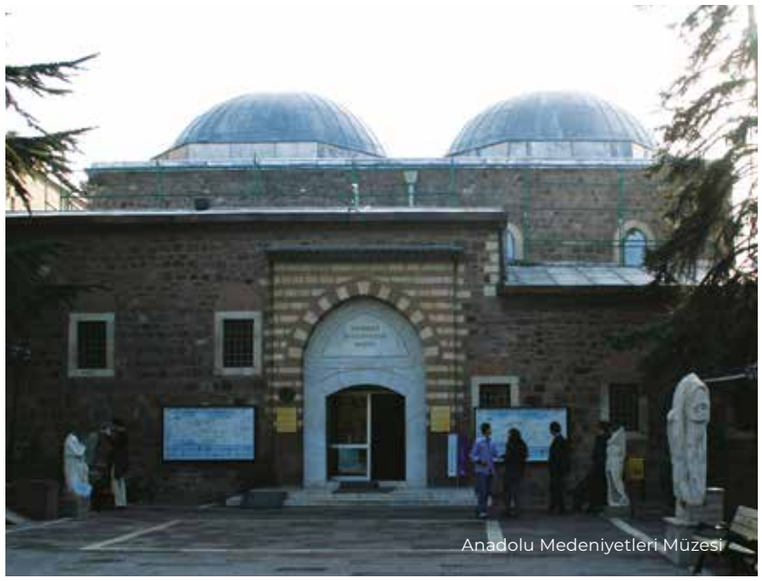
Anadolu Medeniyetleri Müzesi

GORDİON MÜZESİ, 1963 YILINDA BUGÜN YASSIHÖYÜK OLARAK TANINAN 500 NÜFUSA SAHİP BİR KÜÇÜK KÖYÜN YANINDA KURULMUŞTUR. HER DÖNEME AİT KARAKTERİSTİK ÖRNEKLERİN SERGİLENDİĞİ MÜZEDE; ESKİ TUNÇ DEVRİ ESERLERİ VE KRAL MİDAS İLE SON BULAN ERKEN FRİG DÖNEMİNE AİT ESERLERLERLE BERABER, ERKEN DEMİR ÇAĞINA AİT EL YAPIMI ÇANAK-ÇÖMLEKLER, ERKEN FRİG ÇAĞINA AİT DEMİR ALETLER, TEKSTİL ÜRETİM ALETLERİ; M.Ö. 700 YILLARINA TARİHLENEN TAHRİP KATINA AİT TİPİK BİR YAPI; M.Ö. 6 - M.S. 4. YÜZYILA AİT İTHAL EDİLMİŞ YUNAN SERAMİĞİ, HELLENİSTİK ÇAĞ VE ROMA DÖNEMİNE AİT MALZEMELER VE GORDİON'DA ELE GEÇEN MÜHÜR VE SİKKE ÖRNEKLERİNİ SERGİLENMEKTEDİR.

Gordion Müzesi ve Tümülüs Örenyeri

Resim Heykel Müzesi

1938 ile 1953 yılları arasında Atatürk'ün naaşının yer aldığı Etnografya Müzesi'nde Türk-İslam Sanatının Selçuklu Devrinden günümüze kadar devam eden iki binden fazla örnek eseri sergilenmektedir. Koleksiyonu arasında Anadolu'daki halk giysilerinden halı ve kilimlere, silahlardan dinî eserlere kadar oldukça çeşitli ve fazla eser yer almaktadır. Müze, Türkiye'de müze binası olarak yapılan ilk binadır.

Ankara'nın özellikle siyasi tarihi açısından önem taşıyan diğer iki müzesi ise Çankaya Müze Köşkü ile Pembe Köşk'tür. Çankaya Müze Köşkü, 1921 ile 1932 yılları arasında Cumhurbaşkanlığı Köşkü olarak kullanılan Cumhurbaşkanlığı Çankaya Yerleşkesinde hizmet vermektedir. 1950'de müze halini alan binada Atatürk'e ait eşyalar sergilenmektedir. Pembe Köşk ise Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci Cumhurbaşkanı ve ilk Başbakanı olan İsmet İnönü'ye ait köşkün vakıf ve müzeye çevrilmesiyle ortaya çıkmıştır. Müze, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ile 29 Ekim'de kutlanan Cumhuriyet Bayramı vesilesiyle yılda sadece iki kez 23 Nisan ve 29 Ekim tarihlerini içine alacak şekilde bir ay boyunca ve yılda iki kez halka açılmaktadır. Her yıl farklı konu ve temalarda sergilerin ve konferansların da düzenlendiği müzede İnönü ailesine ait şahsi eşyalar sergilenmektedir.

Etnografya Müzesi

> ANKARA'NIN ÖZELLİKLE SİYASİ TARİHİ AÇISINDAN ÖNEM TAŞIYAN DİĞER İKİ MÜZESİ İSE ÇANKAYA MÜZE KÖŞKÜ İLE PEMBE KÖŞK'TÜR.

Pembe Köşk

Demiryolları Müzesi ve Sanat Galerisi 1924'te önce otel olarak kullanılmak üzere yapılmasına karşın sonra yetersiz kalması nedeniyle demiryolu idare binası olarak istifade edilmiştir. 1990'da faaliyete geçen müzede Cumhuriyet ve Ankara tarihi için büyük öneme sahip demiryollarıyla ilgili aletler, eşyalar ve tablolar sergilenmektedir.

Ankara'nın ekonomik tarihini anlamada iki tematik müze kıymetli eserler ve belgeler sunmaktadır. Bu tematik müzelerden ilki Ziraat Bankası Müzesidir. Müze, 1926–1929 yılları arasında İtalyan Mimar Giulio Mongeri tarafından yapılan ve I. Ulusal Mimarlık Dönemi yapılarından biri olan Ziraat Bankası Genel Müdürlük binası Şeref Salonu'nda yer almaktadır. Müzede Türkiye bankacılık sisteminin ticari, ekonomik, siyasi, kültürel ve sanatsal değişimi ile günümüze kadar gelinen gelişimi gösterilmektedir. Bu müzelerden bir diğerini ise İktisadi Bağımsızlık Müzesi oluşturmaktadır. Türkiye İş Bankası'nın 1929'da inşa edilen 3. Genel Müdürlük binasını müzeye çevirmesiyle 2019'da Ulus'ta açılmıştır. İçinde bir sanat galerisi ve süreli sergi salonları da bulunan müzede Türkiye'nin iktisadî bağımsızlık mücadelesi, bankanın tarihiyle birlikte ele alınarak sergilenmektedir. Ankara'nın maddî ve manevî hafızasına katkı sunan müzede fotoğraflar, belgeler ve filmler yer almaktadır.

Ankara'nın ilgi çekici tematik müzelerinden bir diğerini Altınköy Açık Hava Müzesi oluşturmaktadır. Altındağ İlçesi'ne bağlı Beşikkaya Mahallesi'nde bulunan müze 1930'lu, 1940'lı ve 1950'li yılların Anadolu'daki köy hayatını tanıtmayı amaçlamaktadır. Anadolu'nun tarihi ve kültürel yapısını anlamada oldukça etkili öğeler sergilenmektedir. Yaklaşık 500 dönümlük arazi üzerinde Anadolu'nun eski köy evleri orijinaline sadık kalınarak yerleştirilmiş ve bu evler en doğal köy eşyalarıyla donatılmıştır. Müze alanındaki köy camisi, çamaşırhane, okul, fırın, bakkal, kahvehane, asma köprü, yel ve su değirmeni gibi eserleri ziyaretçileri 100 yıl öncesinin köy yaşantısına götürmektedir. Köy hayatında yer alan canlı hayvanların da yer aldığı müze otantik köy ürünlerini de sunmaktadır.

Altınköy

Müze ve Ören Yeri İstatistikleri

Müze-Ören Yerinin Adı	Teşhir	Depo	Eser Sayısı	Ziyaretçi Sayısı	Koleksiyoner Sayısı
Anadolu Medeniyetleri Müzesi Müdürlüğü	5.103	189.656	Toplam	325.913	67
Roma Hamamı Ören Yeri	885	-	194.759	9.245	-
Gordion Müzesi	753	1.695	885	35.968	-
Etnografya Müzesi Müdürlüğü	2.271	25.911	2.448	108.575	88
Cumhuriyet Müzesi Müdürlüğü	175	2.100	28.182	377.507	35
Kurtuluş Savaşı Müzesi (I. Meclis)	524	1.246	2.275	Toplam harici tutuldu	TBMM'ye devredilmiştir.
Genel Toplam	**9.711**	**220.608**	**1.770**	**857.208**	**190**

Ankara İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2019

Gökyay Satranç Müzesi

Ulucanlar Cezaevi

Eski Ankara'nın tarihi dokusunu yansıtan geleneksel Ankara evi mimarisindeki 1008 metrekarelik kapalı alan içerisinde kurulan Gökyay Satranç Müzesi'nde Tasarım, Çocuk, Savaş&Barış, Ülkeler& Medeniyetler olarak 4 ayrı tema altında, 110 ülkeden 710 satranç takımı sergileniyor. Koleksiyonda Çanakkale Zaferi'nden 11 Eylül Saldırısı'na, Roma-Mısır savaşlarından Napolyon seferlerine, Hindistan'ın renkli kültüründen Uzak Doğu'nun mistik dünyasına tüm ülkelerin tarihi ve kültürel değerlerinden izlere rastlamak mümkün. Çocuk teması altında Şirinler, Star Wars, Harry Potter, Yüzüklerin Efendisi, Alice Harikalar Diyarında, Red Kit gibi sevilen kahramanların olduğu takımlar sergilenirken tasarım bölümünde fildişinden ahşaba, camdan porselene, balık kemiğinden mermere uzanan geniş bir malzeme ve tasarım çeşitliliğinde takımlar yer alıyor.

Ulucanlar Cezaevi'nin yapılış tarihi, cumhuriyetin ilk yıllarına dayanıyor. 1925 yılında inşa edilen cezaevinin geçmişi, Türk siyasi hayatından kesitler sunuyor. Açık kaldığı 81 yıl boyunca adı infazlarla, işkenceyle, acıyla anılan Ulucanlar Cezaevi, tüm bu gerçekleri ile bugün bambaşka bir görev üstleniyor. Altındağ Belediyesi tarafından restore edilen Ulucanlar Cezaevi, yok saymak için değil, ders çıkarmak için, unutturmak için değil tekrar umut edebilmek için kapılarını ziyaretçilerine açtı. Bir kaç yıl öncesine kadar sadece mahkûmların girdiği Ulucanlar Cezaevi, tüm geçmişi ile artık yeni ziyaretçilerini ağırlıyor. Ulucanlar Cezaevi üstlendiği yeni misyon ile birlikte özgünlüğünü de ziyaretçilerine fazlası ile hissettiriyor. Hangi köşesine giderseniz gidin, Ulucanlar Cezaevinde ziyaretçileri farklı bir anı, farklı bir hikaye, 81 yıllık bir tarih karşılıyor. Bütün yaşanmışlıkları ile birlikte şimdi bambaşka bir yüzle ziyaretçilerini ağırlayan Ulucanlar Cezaevi, bizleri Türkiye'nin yakın tarihi ile birlikte kendi içsel yolculuğumuza da çıkarıyor.

Ankara'da çocuklar için hem öğretici hem de eğlendirici müzeler de bulunmaktadır. Bunlardan biri olan Ankara Çocuk Müzesi, 2011'de Kubilay Yalçın tarafından kurulmuştur. Türkiye'nin ilk çocuk müzesi hüviyetini taşıyan müzede çocuklara yönelik olarak tematik öğrenme atölyeleri ve galerileri ile uygulamalı keşif alanları yer almaktadır. Ankara Üniversitesi Oyuncak Müzesi ise, 23 Nisan 1990'da hizmete açılmıştır. Türkiye'nin ilk oyuncak müzesi olma unvanına sahip olan müze, unutulma ve kaybolma tehdidi altındaki oyuncakları muhafaza ederek sonraki kuşaklara aktarılmasını sağlamaktadır. Geleneksel oyuncaklar, fabrikasyon oyuncaklar, yabancı oyuncaklar, antika oyuncaklar ve yeni oyuncaklar olmak üzere beş bölümden oluşmaktadır.

Sayısı bir hayli fazla olan müzelerin yanı sıra Ankara'da bir kısmı tematik bir kısmı farklı kültürel alanda hizmet veren birçok sergi alanı da bulunmaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı olan Güzel Sanatlar Galeri Ankara'da önemli sergilere ev sahipliği yapmaktadır. Bu galeriler; sanatçıların eserlerini sergilemesini sağlamak, yetenekli genç sanatçıları desteklemek, plastik sanatlar zevkini yaymak ve geliştirerek bu sanatı ve eserlerini tanıtmaya çalışmaktadırlar.

2011'DE KUBİLAY YALÇIN TARAFINDAN KURULAN VE TÜRKİYE'NİN İLK ÇOCUK MÜZESİ HÜVİYETİNİ TAŞIYAN ANKARA ÇOCUK MÜZESİ'NDE ÇOCUKLARA YÖNELİK OLARAK TEMATİK ÖĞRENME ATÖLYELERİ VE GALERİLERİ İLE UYGULAMALI KEŞİF ALANLARI YER ALMAKTADIR.

Ankara Üniversitesi Oyuncak Müzesi

Ankara Üniversitesi Oyuncak Müzesi

Bu sayede Mustafa Ayaz Vakfı Müzesi Sergi Salonu ve Şefik Bursalı Sergi Salonu'nda her yıl resim ve heykel sanatlarında birçok genç sanatçının eserleri sergilenmektedir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında kurulan Atatürk Orman Çiftliğinde yer alan Atatürk Orman Çiftliği Müze ve Sergi Salonu da şehrin hafızası kadar kültürel etkinliklerinde merkezî bir yere sahiptir. Müze kısmında Atatürk Orman Çiftliğindeki fabrikalarda kullanılmış makinalar ve aletler sergilenmektedir. Müzenin sergi salonu bölümünde ise çeşitli sanatçıların kişisel yağlı boya ve karma resim sergileri, fotoğraf sergileri, uluslararası kongreler, seminerler, çeşitli üniversiteler, okullar ve yabancı elçiliklerin etkinlikleri gerçekleştirilmektedir.

Atatürk Kültür Merkezi'nin içinde yer alan Cumhuriyet Devri Sergi Alanı 1987'den günümüze Ankaralılara hizmet vermektedir. Sergi alanında Kurtuluş Savaşı ve Atatürk Devrimleri bölümünün yanı sıra Bilim-Teknoloji ve Tabiat Tarihi bölümü bulunmaktadır.

Mimarisiyle çağdaş bir müze görünümüne sahip olan CerModern Sanat Merkezi Ankara'nın kültürel hayatında önemli bir yere sahiptir. Eski vagon tamirhaneleri ile cer atölyelerinin tamir edilerek kurulması neticesinde bu isme sahip olan merkezde ulusal ve uluslararası düzeyde bir dizi faaliyet gerçekleşmektedir. CerModern'de yoğunluklu olarak modern sanata ilişkin sergiler yer aldığı gibi çeşitli organizasyonlar da gerçekleştirilmektedir.

1981'den bu yana Ankaralılara hizmet veren bir diğer sergi alanı Atatürk Eğitim Sergi Salonu'dur. Teşhir salonlarında Türkiye'deki eğitimin tarihiyle ilgili belgelerin, eşyaların, kitapların yer aldığı sergi alanında ayrıca Atatürk'le ilgili arşiv de bulunmaktadır. Alanda ayrı bir kütüphane de kullanıcıların istifadesine sunulmuş durumdadır. Sayılan bu sergi alanlarının dışında Ankara'da belediyelere ve özel işletmelere ait birçok sergi alanı bulunmaktadır. Bu çeşitli alanlar sayesinde her temaya uygun sayısız ulusal ve uluslararası faaliyet Ankaralıların beğenisine sunulmaktadır.

AOÇ Müze ve Sergi Salonu

CerModern

BÖLÜM 6

ANKARA'DA EĞİTİM HAYATI

ONOMİ VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

Ankara'da Temel Eğitim

Ankara'nın tarih boyunca sahip olduğu siyasî, idarî, iktisadî ve kültürel cazibe ile Ankara'daki eğitim alanındaki çalışmalar birbirini desteklemiş ve beslemiştir. Nitekim şehir Selçuklu ve Osmanlı döneminde birçok önemli ilmî kuruma ev sahipliği yaptığı gibi bu özelliğini cumhuriyet devrinde artırarak sürdürmüştür. Günümüzde Ankara'daki ticarî ve sınaî hayatın canlılığı ile eğitim hayatının kapasitesi arasındaki olumlu ilişkinin temelinde de bu sürecin etkisi görülmektedir. Okullaşmadaki yüksek oranlar, iyi eğitim almış dinamik genç nüfus, kamu ve özel kuruluşların iş birliği içerisinde yürüttükleri faaliyetler Ankara'nın ülkemizin ve bölgemizin en önemli eğitim merkezlerinden birisi olmasını sağlamıştır.

Ankara'daki bu güçlü eğitim altyapısının derin bir tarihî geçmişi bulunmaktadır. Şehir önce Selçuklu sonrasında Osmanlı hakimiyeti altında olduğu dönemde siyasî ve ekonomik cazibesi kadar eğitim kurumlarıyla da her dönem önemli ilim merkezlerinden biri olmuştur. Bu dönemde hayırsever Ankaralıların kurdukları vakıflar sayesinde birçok medrese açılmış ve bu eğitim kurumları diğer şehirlerde bulunan medreselere kıyasla çok daha gelişmiş bir seviyede eğitim vermiştir.

20. yüzyılın başında Ankara'da, çevre kazalarındakiler de dahil olmak üzere, toplam 43 medresenin eğitim verdiği bilinmektedir. Ahiler başta olmak ticaret erbabının da destekleriyle faaliyette bulunan medreseler Osmanlı'nın ilerleyen döneminde ibtidai (ilkokul), rüştiye (ortaokul) ve idadi (lise) adı altında mekteplerle birlikte eğitim hayatının parçalarını meydana getirmişlerdir. 20. yüzyılın başlarında Ankara'da 17 farklı mektep olduğu bilinmektedir.

1923'te cumhuriyetin ilanından edilmesinden sonra üzerinde önemle durulan konuların başında eğitim meselesi gelmiştir. Özellikle okur-yazar oranının artırılmaya çalışılması esas hedeflerden biri olmuştur. 1928'de alfabe değişikliğinden sonra açılan Millet Mektepleriyle okul yaşını geçmiş olanların okuma-yazma öğrenmeleri sağlanmıştır. Bu yıllarda Ankara'da açılan ortaokul ve liselerin yanı sıra yüksekokullar da Ankara'daki eğitim hayatını daha canlı hale getirmiştir. Ankara Hukuk Mektebi, Gazi Eğitim Enstitüsü, Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü, Siyasal Bilgiler Okulu, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi gibi yüksek öğrenim kurumları Ankara'nın günümüzdeki eğitim hayatının temelini teşkil etmişlerdir.

Ankara'nın günümüzde sahip olduğu siyasî, idarî, ekonomik ve kültürel etkinin temelinde de güçlü bir eğitim altyapısı yer almaktadır. Okul, üniversite ve kütüphanelerin çeşitliliği; okullaşma oranının Türkiye ortalamasının oldukça üzerinde olması ve ayrıca yıllar içerisinde sağlam bir eğitim ağının oluşturulması gibi göstergeler Ankara'nın eğitimin de başkenti olduğunu gösterir niteliktedir. Nitekim bu göstergelerin her biri istatistikî bilgilerle desteklenebilir durumdadır.

İlk ve orta dereceli okullardaki teknik altyapı ve okullaşma oranları açısından Ankara Türkiye'nin zirvesinde yer almaktadır. Ankara'da okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde olmak üzere toplam 4.434 okul binası bulunmaktadır. Nüfus açısından Türkiye'nin ikinci büyük şehri olması ve Türkiye'nin en itibarlı ortaöğretim kurumlarına sahip olması neticesinde Ankara'da 1.090.845 öğrenci eğitimi sürdürmektedir.

İlkokul öğrencileri

Bu okullardaki derslik ve öğretmen sayılarına bakıldığında da sayısı bir milyonu aşan öğrencilerin kaliteli bir eğitim aldıkları görülmektedir. Öyle ki bu okullarda 53.089 derslikte 77.170 öğretmen derse girmektedir. Bu sayede sınıf mevcudu ideal oranda tutularak öğrencilerin en uygun şartlarda eğitim almaları temin edilmektedir. Derslik ve öğretmen sayılarının bu noktalara çekilmesi neticesinde ilkokul ve ortaokullarda derslik başına 25 öğrenci yer alırken, liselerde ise bu sayı 17 olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ankara'nın eğitim altyapısının bu denli sağlam olması okullaşma oranlarına da yansımaktadır. Ankara, okuma-yazma bilme oranından doktora mezuniyeti oranına kadar Türkiye ortalamasının çok üzerinde bir yerde olduğu gibi İstanbul ve İzmir gibi ülkenin diğer iki büyük şehrinden de yüksek bir ortalamaya sahiptir. Ankara nüfusunun sadece %2,43'ü okuma yazma bilmezken bu oran Türkiye'nin tamamında %4,09'a karşılık gelmektedir. Ankara'da mukim olan nüfusun %18,66'sının ilkokul; %10,2'sinin ilköğretim (ilk ve ortaokul); %12,5'inin ortaokul; %27,52'sinin lise veya dengi mezunu oldukları görülmektedir.

ATO İlkokulu

OKULLAŞMADAKİ YÜKSEK ORANLAR, İYİ EĞİTİM ALMIŞ DİNAMİK GENÇ NÜFUS, KAMU VE ÖZEL KURULUŞLARIN İŞ BİRLİKLERİ SAYESİNDE ANKARA, ÜLKEMİZİN VE BÖLGEMİZİN EN ÖNEMLİ EĞİTİM MERKEZLERİNDEN BİRİSİ HALİNE GELMİŞTİR.

Ankara Okuryazarlık Verileri (2019)

	Türkiye	Ankara
Bilen	71.385.330	4.894.249
Bilmeyen	609.743	84.943
Bilinmeyen	620.860	38.692

TÜİK, 2019

Ankara'daki eğitime ilişkin istatistikî verilerin Türkiye genelinin ve diğer şehirlerin ortalamasının üstünde olmasında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan yatırımlar ve geliştirme çalışmalarının yanı sıra özel eğitim kurumlarının da önemli payı bulunmaktadır. Ankaralılara hizmet vermekte olan özel okullar ve kurslar eğitim hizmeti alanında devletin yükünü paylaştığı gibi eğitimin kaliteli ve daha geniş kesime ulaşması için de çaba sarf etmektedir.

Nitekim 2019 yılı itibariyle Ankara'da anaokulu, ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde toplam 1.424 özel eğitim kurumu bulunmaktadır. Türkiye'deki toplam özel okul sayısının 12.078 olduğu düşünüldüğünde Ankara'daki özel okulların Türkiye'deki bütün özel okulların %11,8'ine denk geldiği görülmektedir. Ayrıca bu okulların Ankara'nın bütün ilçelerinde faaliyet göstermeleri Ankara'da yaşayan herkesin bu imkâna kendi bölgesinde ulaşmasına yardımcı olmaktadır.

Özel okulların yanı sıra Ankara'da çeşitli eğitim dallarında hizmet vermekte olan özel kurslar da şehrin eğitim hayatına büyük katkı sağlamaktadır. Öyle ki 2019 yılı itibariyle Ankara'da toplam 722 özel muhtelif kurs çeşitli eğitim dallarında hizmet vermektedir. İş makineleri eğitiminden dil kurslarına, mesleki eğitimden kişisel gelişime kadar çok farklı dallarda eğitim sunan bu kurslar Türkiye'nin tamamındaki özel kursların %12,2'sine tekabül etmektedir. Bu kursların Ankara'nın hemen hemen bütün ilçelerine dağılmış olması da şehrin tamamının eğitim sahası içinde kalmasını sağlamaktadır.

Ankara Eğitim Kurumları ve Öğrenci Sayıları (2018-2019)

	Okul sayısı	Öğrenci sayısı
Özel eğitim	99	4.448
Okul öncesi eğitim	527	77.204
İlköğretim	1.669	636.861
Lise (genel liseler ve meslek ve teknik liseleri)	884	282.682
Üniversite	22	302.183

TÜİK, 2019

Özel kursta öğrenciler

Ankara'da Yüksek Öğrenim

Ankara, temel eğitime ilişkin bu olumlu istatistiklere benzer şekilde, yüksek öğrenim konusunda da Türkiye'deki en iyi oranlara sahip şehirdir. Buna göre Türkiye nüfusun %14,82'si yüksekokul veya fakülte mezunuyken bu oran Ankara'da %22,06'dır. Bu yüksek oranlar kendisini lisansüstü öğrenimde de göstermektedir. Türkiye'de yüksek lisans mezunlarının oranı %1,12 iken Ankara'da yüksek lisans mezunu olanlar %2,55'lik bir orana karşılık gelmektedir. Ankara doktora mezunu oranında da benzer bir yüksek ortalamaya sahiptir. Bir doktora programını tamamlayanların Türkiye'nin tamamında oranı %0,28; İstanbul'da %0,40 ve İzmir'de ise %0,39 olarak sıralanırken, Ankara'da doktora mezunu olanların oranı ise %0,74 olarak tespit edilmektedir.

Ankara'nın bu denli iyi oranlara sahip olmasında da cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze değin kurulan yüksek öğrenim kurumlarının Ankara'yı tam bir üniversite şehri haline getirmiş olmasının büyük etkisi vardır. Alanlarında prestije sahip üniversitelerin bulunması; devlet üniversitelerinin yanı sıra akademik niteliği yüksek vakıf üniversitelerinin sayısının her geçen gün artması; barınma, ulaşım, sağlık hizmetleri ve kültürel faaliyetler gibi olanakların çeşitliliği hem şehrin mukimleri hem de diğer şehirlerde yaşayanların yüksek öğrenim açısından Ankara'yı tercih etmelerini sağlamaktadır. Tüm bu özellikler sadece ülkemizin gençlerini değil, aynı zamanda dünyanın farklı ülkelerinden gelen toplam 154.505 yabancı uyruklu öğrencinin önemli bir kısmının Ankara'da öğrenim görmelerine imkân sağlamaktadır. Ankara'da 2020 yılı itibariyle 8 devlet ve 13 vakıf olmak üzere toplam 21 üniversite bulunmaktadır. Ayrıca, Polis Akademisi, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ile Millî Savunma Üniversitesi de Ankara merkezli diğer yükseköğretim kurumlarıdır.

> CUMHURİYETİN İLK YILLARINDAN GÜNÜMÜZE KADAR KURULAN YÜKSEK ÖĞRENİM KURUMLARI ANKARA'YI TAM BİR ÜNİVERSİTE ŞEHRİ HALİNE GETİRMİŞTİR.

Ankara Üniversitesi

Eğitim Düzeyi Verileri (2019)

	Ankara	Türkiye
İlkokul (4 Sene)	985.710	17.579.747
İlköğretim (8 Sene)	274.256	5.678.694
Ortaokul ve dengi meslek okulu	793.935	13.365.564
Lise ve dengi meslek okulu	1.240.303	15.426.019
Yüksekokul veya fakülte	1.022.142	10.257.791
Yüksek lisans (5 veya 6 yıllık fakülteler dahil)	151.235	1.083.331
Doktora	34.442	211.581
Toplam	**4.502.023**	**63.602.727**

TÜİK, 2019

ANKARADA'DA EĞİTİM

Önlisans
26.857

Lisans
211.498

Yükseklisans
42.964

Doktora
20.864

Toplam
302.183

Profesör
4.919

Doçent
1.968

Doktor Öğretim Üyesi
3.307

Öğretim Görevlisi
4.386

Araştırma Görevlisi
6.320

Toplam
20.900

Eymir Gölünde bisiklete binen öğrenciler

DÜNYANIN FARKLI ÜLKELERİNDEN GELEN TOPLAM **154 BİN 505** YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİNİN ÖNEMLİ BİR KISMI **ANKARA'DA ÖĞRENİM** GÖRÜYOR

ANKARA'DAKİ ÜNİVERSİTE SAYISI
(2020 itibarıyla)

21

13'Ü VAKIF

8'İ DEVLET

65 BİN 406
Vakıf üniversitelerindeki öğrenci sayısı

236 BİN 777
Devlet üniversitelerindeki öğrenci sayısı

ANKARA'DAKİ EN ESKİ YÜKSEKÖĞRENİM KURUMU

ANKARA ÜNİVERSİTESİ 1946

Kuruluş tarihi
13 Haziran 1946

Toplam akademisyen sayısı

20 BİN 900

4.919'u profesör

18 fakülte

14 enstitü

12 yüksekokulu

Devlet Üniversiteleri

Ankara'da bünyesinde birçok fakülte, enstitü, yüksekokul ve araştırma merkezleri barındıran sekiz devlet üniversitesi bulunmaktadır. Gerek yerleşkelerindeki eğitim ve sosyal imkânların seviyesi gerekse akademisyen kadrosunun niceliği açısından Ankara ülkemizin gençlerine nitelikli bir yüksek öğrenim sunmaktadır. Nitekim Ankara'daki devlet üniversitelerinde 2019 yılı itibariyle toplam 236.777 öğrenci öğrenim görmektedir.

Ankara'daki kuruluş tarihi açısından en eski yüksek öğrenim kurumu Ankara Üniversitesi'dir. Üniversite, cumhuriyetin ilk yıllarında açılan enstitü ve okulları bünyesine alarak 13.06.1946'da kurulmuştur.

Rektörlük binası Beşevler'de yer alan üniversitenin Ankara'nın merkez ve çevresindeki farklı ilçelerinde 18 fakülte, 14 enstitü ve 12 yüksekokulu bulunmaktadır. Bu farklı öğrenim kurumlarında 1.169'u profesör olmak üzere toplam 3.621 akademisyen görev yapmaktadır. Ankara Üniversitesi, öğrenim kurumu ve akademisyen sayısı açısından oldukça büyük olduğu gibi Ankara'da en çok öğrencisi olan üniversitedir. Üniversitenin önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında toplam 63.659 öğrenci öğrenimini sürdürmektedir.

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Ankara'nın en yeni devlet üniversitesidir. 18 Mayıs 2018'de kurulan üniversitenin rektörlük binası Yücetepe Mahallesindedir. 9 fakülte, 3 yüksekokul, 3 meslek yüksekokulu, 27 araştırma uygulama merkezi, 1 konservatuar ve 1 lisansüstü eğitim merkezinden oluşmaktadır. Şehrin en yeni üniversitesi olmakla birlikte Gazi Üniversitesi'nin bazı kurumlarının devriyle faaliyete geçtiği için gerek akademisyen gerekse öğrenci sayısı açısından oldukça etkili bir yüksek öğrenim kurumudur. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, 241'i profesör olmak üzere toplam 959 akademisyenin görev yaptığı bir üniversitedir. Önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında toplam 28.400 öğrenci öğrenimini sürdürmektedir.

Kültür ve sanat alanında tematik bir yüksek öğrenim kurumu olan Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, 1 Temmuz 2017'de kurulmuştur. Rektörlük binası Turan Güneş Bulvarı üzerinde bulunan üniversitenin 4 fakültesi, 1

ANKARA'DAKİ DEVLET ÜNİVERSİTELERİNDE 236.777 ÖĞRENCİ ÖĞRENİM GÖRMEKTEDİR.

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi

Ankara Üniversitesi

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Gazi Üniversitesi

Hacettepe Üniversitesi

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

enstitüsü ve 1 meslek yüksekokulu bulunmaktadır. Üniversitede farklı branşlarda toplam 31 akademisyen müzik, dans, tiyatro, güzel sanatlar ve tasarım gibi dallarda eğitimler vermektedir. Lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında toplam 66 öğrenci öğrenimine devam etmektedir.

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, 31 Ocak 2013 tarihinde kurulmuş olup rektörlük binası Ulus'taki Hükümet Meydanı'ndadır. Eski Ankara'nın tam ortasında modern teknoloji ve yöntemlerle faaliyetini yürüten üniversite bu haliyle bir şehir üniversitesi hüviyetindedir. 5 fakültesi, 5 enstitüsü ve 1 yüksekokulu bulunan üniversitede 48'i profesör olmak üzere toplam 282 akademisyen görev yapmaktadır. Sosyal bilimler alanında Türkiye'nin ilk ve tek üniversitesi olan Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi'nde lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında toplam 1.070 öğrenci öğrenim görmektedir.

Rektörlük binası Çubuk'ta bulunan Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi ise Ankara'nın beşinci devlet üniversitesi olarak 21 Temmuz 2010'da kurulmuştur. Ankara'nın farklı ilçelerinde hizmet veren 14 fakülte, 5 enstitü ve 4 yüksekokula sahip olan üniversite, yabancı dil ağırlıklı bir öğrenim programı yürütmektedir. Üniversite bünyesinde 253'ü profesör olmak üzere toplam 1.204 akademisyenin görev almaktadır. Üniversitenin önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında toplam 18.568 öğrenci öğrenimin sürdürmektedir.

Ankara'nın farklı ilçelerinde büyük yerleşkeleri bulunan ve merkez yerleşkesi Beşevler semtinde olan Gazi Üniversitesi 20 Temmuz 1982'de kurulmuştur. Rektörlük binası Ankara tarihi açısından farklı bir öneme sahiptir. 1927'de Gazi Muallim (Öğretmen) Mektebi adını alan bina Mimar Kemaleddin Bey tarafından inşa edilmiş olup, Birinci Ulusal Mimarlık Döneminin sembol eserlerinden biridir. 1984'te alınan kararla eserin Gazi Üniversitesinin rektörlük binası olarak kullanılması uygun görülmüştür. 11 fakülte, 5 enstitü ve 5 yüksekokulu bulunan Gazi Üniversitesi'nin 888'i profesör olmak üzere toplam 3.057 akademisyeni bulunmaktadır. 2018'de bazı fakültelerinin Ankara Hacıbayram Üniversitesi'ne devredilmesine rağmen toplam 43.605 öğrencisiyle Ankara'nın en büyük üçüncü üniversitesi konumundadır.

Türkiye'nin en önemli hastanelerinden birini sahip olan Hacettepe Üniversitesi, 8 Temmuz 1967 tarihinde kurulmuştur. Merkez yerleşkesi ve rektörlük binası Beytepe'de bulunan üniversite 15 fakülte, 15 enstitü, 2 yüksekokul, 1 konservatuvar ve 4 meslek yüksekokuluyla Ankara'nın yüksek öğrenim hayatında mühim bir konuma sahiptir. Bünyesinde dünyaca ünlü tıp merkezlerinden önemli Ar-Ge çalışmaları yapan teknokente kadar birçok prestijli kuruma sahip olmasıyla Ankara'daki bilimsel hayata önemli katkı sunmaktadır. Hacettepe Üniversitesi'nde 919 profesör olmak üzere toplam 3.852 akademisyen görev yapmaktadır. Üniversitenin önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında ise toplam 52.007 öğrenci öğrenimlerini sürdürmektedir.

15 Kasım 1956'da açılan Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), teknoloji alanındaki çalışmalarla sadece Ankara'da değil bölgede ve dünyada prestijli bir konuma sahiptir. İçinde onlarca farklı bölümü barındıran ODTÜ'nün 5 fakülte, 5 enstitü ve 8 yüksekokulu bulunmaktadır. Üniversite'de teknoloji alanında yapılan çalışmalar öncü niteliktedir. Nitekim Türkiye'de ilk internet ağı ve teknopark ODTÜ'de kurulmuştur. Nitelik ve nicelik açısından birçok önemli bilimsel faaliyetin gerçekleştiği üniversitede 393'ü profesör olmak üzere toplam 2.018 akademisyen görev almaktadır. ODTÜ'de önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında toplam 29.402 öğrenci öğrenimini sürdürmektedir.

ODTÜ Genç Girişimciler Topluluğu

Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı

Vakıf Üniversiteleri

Ankara'da devlet üniversitelerinin yanı sıra bir kısmı belirli bilimsel çalışmalara münhasır olan vakıf üniversiteleri de yüksek öğrenimin tamamlayıcı parçasını teşkil etmektedirler. Bünyelerinde birçok fakülte, enstitü, yüksekokul ve araştırma merkezleri barındıran on vakıf üniversitesi bulunmaktadır. 2019 yılı itibariyle toplam 65.406 öğrenci Ankara'daki vakıf üniversitelerinde öğrenim hayatlarına devam etmektedir.

Ankara Medipol Üniversitesi, sağlık alanında yüksek öğrenim hizmeti vermek amacıyla 18 Mayıs 2018'de kurulmuştur. Rektörlük binası eski Ankara Tren Garı'nın yanında bulunan ve TCDD çalışanları için 1928'de inşa edilen tarihî binadır. Henüz öğrenci alımına başlamamış olan üniversite hali hazırda 2 fakülte, 2 enstitü ve 1 yüksekokula sahiptir. Ankara Medipol Üniversitesi'nde 2'si profesör olmak üzere toplam 100 akademisyen görev almaktadır.

Merkez yerleşkesi İncek'te bulunan Atılım Üniversitesi ise 15 Temmuz 1997'de kurulmuştur. Yüksek öğrenim faaliyetlerinin yanı sıra bilimsel araştırmalara da ağırlık verilen üniversite 7 fakülte, 2 enstitü ve 3 yüksekokuldan oluşmaktadır. 71'i profesör olmak üzere toplam 505 akademisyenin görev aldığı Atılım Üniversitesi'nin önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında toplam 9.510 öğrenci bulunmaktadır.

Türkiye'nin birçok şehrinde hastane ve uygulama merkezleri olan Başkent Üniversitesi 15 Ocak 1994'te faaliyetlerine başlamıştır. Üniversitede yüksek öğrenim 11 fakülte, 1 devlet konservatuvarı, 7 enstitü ve 7 yüksekokul ve Yabancı Diller Yüksekokul aracılığıyla yürütülmektedir. Bağlıca'daki merkez yerleşke başta olmak üzere üç farklı yerleşkede kurulu olan üniversitede 376'sı profesör olmak üzere toplam 1.572 akademisyen derslere girmektedir. Önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında toplam 16.728 öğrenci Başkent Üniversitesi'nde öğrenim görmektedir.

Çankaya Üniversitesi 15 Temmuz 1997 tarihinde kurulmuş olup, Etimesgut ilçesindeki merkez ve Çukurambar'daki ek yerleşkelerinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Üniversite 5 fakülte, 2 enstitü ve 2 yüksekokuldan oluşmaktadır. 48'i profesör olmak üzere toplam 322 akademisyenin görev aldığı Çankaya Üniversitesi'nin önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında toplam 8.148 öğrenci bulunmaktadır.

Türkiye'nin ilk vakıf üniversitesi olan İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi 22 Mayıs 1985'te kurulmuştur. Bilkent'teki merkez yerleşkesinde bulunan 9 fakülte, 3 enstitü ve 5 yüksekokulla öğrenim faaliyetlerini devam ettirmektedir. 106'sı profesör olmak üzere toplam 754 akademisyenin görev aldığı İhsan Doğramacı Bilkent Üniversite'sinde önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında toplam 12.185 öğrenci öğrenimlerini sürdürmektedir.

Sağlık alanında öğrenim hizmeti sunan Lokman Hekim Üniversitesi 20 Aralık 2017'de kurulmuştur. Söğütözü mahallesindeki yerleşkesinde 5 fakülte, 1 enstitü ve 1 yüksekokulu bulunmaktadır. Üniversitede 29'u profesör olmak üzere toplam 126 akademisyen görev almaktadır. Önlisans, lisans ve yüksek lisans programlarında ise toplam 381 öğrenci Lokman Hekim Üniversitesi'nde öğrenimlerine devam etmektedir.

Ostim Teknik Üniversitesi, sanayi merkezli olarak bilim ve teknoloji geliştirme amacıyla 1 Temmuz 2017'de Ankara'nın önemli organize sanayi bölgelerinden biri olan Ostim'de kurulmuştur. Üniversite bünyesinde 2 fakülte, 2 enstitü ve 6 yüksekokul bulunmaktadır. Üniversite-sanayi iş birliğini sağlamayı amaçlayan Ostim Teknik

İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi

Ankara Bilim Üniversitesi

Üniversitesi 2019-2020 eğitim öğretim yılında öğrenci kabul etmeye başlamıştır. Üniversite'nin 10'u profesör olmak üzere toplam 30 akademisyeni bulunmaktadır. TED Üniversitesi, 7 Temmuz 2009'da Çankaya'nın Kolej semtinde kurulmuştur. 5 fakülte ve 1 enstitüden oluşan üniversitede 27'si profesör olmak üzere toplam 259 akademisyen görev almaktadır. TED Üniversitesi'nin lisans ve yüksek lisans programlarında toplam 3.179 öğrenci bulunmaktadır.

Ülkemizdeki yüksek öğrenim ile ticaret ve sanayi faaliyetleri arasında iş birliğini güçlendirmek adına Türkiye Odalar ve Borsalar Eğitim ve Kültür Vakfı tarafından 1 Temmuz 2003'te TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi (TOBB ETÜ) kurulmuştur. Böylelikle ülkemizde ticaret odalarının, ticaret ve sanayi odalarının, sanayi odalarının, deniz ticaret odalarının ve ticaret borsalarının üyeleri olan ticarî ve sınaî işletmelerin ihtiyaç duyduğu alanlarda kaliteli insan kaynağı oluşturulmaya çalışılmaktadır. Merkez yerleşkesi Söğütözü semtinde olan TOBB ETÜ'de 6 fakülte ve 3 enstitü bulunmaktadır. 86'sı profesör olmak üzere toplam 320 akademisyenin

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Çankaya Üniversitesi

TED Üniversitesi

Ostim Teknik Üniversitesi

Ankara Medipol Üniversitesi

görev aldığı üniversitenin lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında toplam 6.052 öğrenci öğrenimine devam etmektedir.

Uzay ve havacılık alanında teknik ve lojistik konularda eğitim vermekte olan Türk Hava Kurumu Üniversitesi 3 Mart 2011'de Türk Hava Kurumu Havacılık Vakfı tarafından kurulmuştur. Biri Etimesgut'ta diğeri ise Altındağ ilçesinin Akköprü semtinde yer alan iki yerleşkesinde faaliyetlerini sürdüren üniversite 4 fakülte, 3 enstitü ve 2 yüksekokulla tematik yüksek öğrenim hizmetlerine devam etmektedir. 9'u profesör olmak üzere toplam 168 akademisyenin görev aldığı üniversitenin önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında toplam 3.234 öğrenci öğrenim görmektedir.

Ufuk Üniversitesi, Türkiye Trafik Kazaları Yardım Vakfı tarafından kaza, felaket, bedensel ve ruhsal sorunlara karşı önleyici, koruyucu ve tedavi edici hizmetleri yürütecek insan kaynağı yetiştirmek amacıyla 18 Aralık 1999'de kurulmuştur. Merkez yerleşkesi İncek'te olan üniversite 5 fakülte, 2 enstitü ve 4 yüksekokuldan oluşmaktadır. 77'si profesör olmak üzere toplam 330 akademisyen eğitim vermektedir. Önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında toplam 5.169 öğrenci Ufuk Üniversitesi'nde öğrenim görmektedir.

Sağlık alanında yüksek öğrenim hizmeti vermekte olan Yüksek İhtisas Üniversitesi ise 2 Ağustos 2013'te kurulmuştur. Merkez yerleşkesi Balgat'ta bulunan üniversite 3 fakülte, 1 enstitü ve 3 yüksekokula sahiptir. 48'i profesör olmak üzere toplam 195 akademisyen görev almaktadır. Yüksek İhtisas Üniversitesi önlisans, lisans ve yüksek lisans programlarında toplam 820 öğrenciye eğitim vermektedir.

Ankara'nın en yeni ünivestitesi ise 2020 yılında Ankara Bilim Üniversitesi ismi ile kurularak eğitime başlamıştır.

Atılım Üniversitesi

Lokman Hekim Üniversitesi

Başkent Üniversitesi

Ufuk Üniversitesi

Yüksek İhtisas Üniversitesi

THK Üniversitesi

Kütüphaneler

Ankara'daki eğitim ve ilim hayatında eğitim kurumları kadar kütüphaneler de etkili birer unsurdur. Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi, Milli Kütüphane, TBMM Kütüphanesi ve Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Kütüphanesi başta olmak üzere şehirdeki onlarca kütüphane öğrenciler, akademisyenler, araştırmacılar ve kitap meraklısı Ankaralıların ilgi odağı konumundadır. Yukarıda sayılan Ankara'nın ve Türkiye'nin üç büyük kütüphanesi dışında şehirde 41 il halk kütüphanesi, 16 kurum kütüphanesi, 9 üniversite kütüphanesi, 2 belediye kütüphanesi ve 1 çocuk kütüphanesi de Ankaralılara hizmet vermektedir.

20 Şubat 2020 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde açılan ve sadece Ankara'nın değil ülkemizin en büyük kütüphanesi olan Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi, beş milyondan fazla materyalle Ankara'daki zengin kütüphane havuzunu daha da genişletmiştir. Kütüphane 125.000 metrekare alanda 5.500 kişilik oturma kapasitesine sahip olup; bünyesinde 2.000.000 basılı kitap ve 12.500 adet basılı dergiye ait 2.000.000 sayıyı barındırmaktadır. Ayrıca kütüphanedeki veritabanlarında 550.000 e-kitap, 6.500.000 elektronik tez ve 60.000'e yakın e-dergiye ait 120.000.000 makale, rapor, vb. bulunmaktadır.

Ankara'daki kütüphaneler arasında en geniş materyale sahip bir diğer kurum olan Milli Kütüphane, gerek farklı ve zengin eserleri gerek-

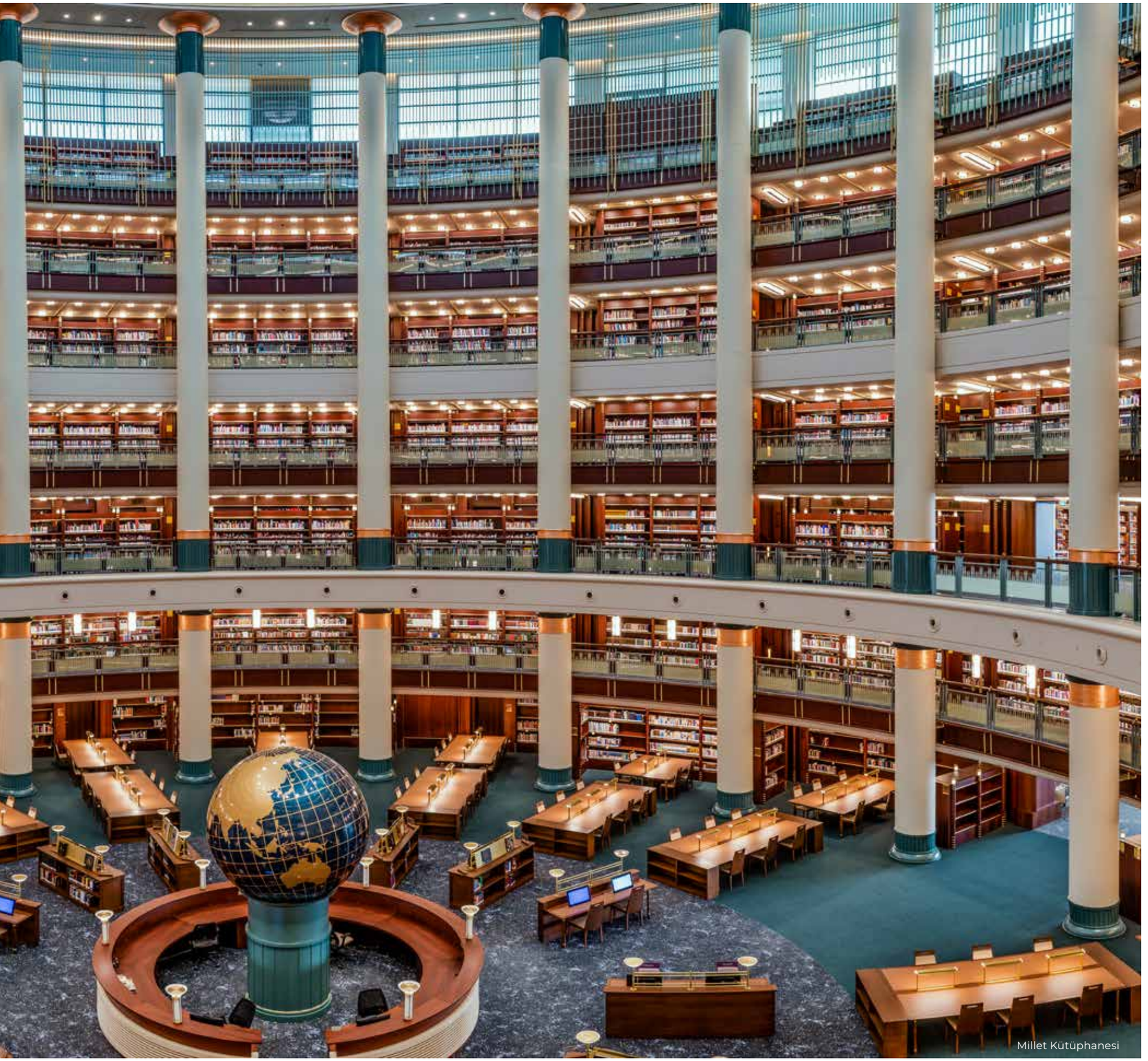

Millet Kütüphanesi

se tarihî özelliği itibariyle ayrı bir yere sahiptir. 1946 yılında kurulan kütüphane 1982'de Bahçelievler'de bulunan bugünkü binasına taşınmıştır. 1.463.488 kitap ve 197.216 kitap dışı eseri barındıran kütüphaneyi 2018 yılında toplam 633.999 kişi ziyaret etmiştir. Milli Kütüphane bünyesindeki beş farklı araştırma ve okuma salonu sayesinde bilimsel çalışma yapmak isteyen Ankaralılara uygun ve rahat bir ortam sağlamaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi binasında hizmet vermekte olan TBMM Kütüphanesi ise zengin basılı eser arşivi kadar meclisle ilgili birtakım hususî belge ve bilgileri de muhafaza etmektedir. TBMM dışından gelen ziyaretçilerin randevuyla kullanabildiği kütüphanede meclis tutanakları, İstiklal Mahkemeleri belgeleri, Hatay Devleti belgeleri ve eski gazetelerin mikrofilmlerine de ulaşılması mümkündür.

Ankara'nın üçüncü büyük kütüphanesi Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi (Halil İnalcık) Kütüphanesidir. Fakültenin 1935 yılında kurulmasının hemen sonrasında oluşturulan kütüphane birçok önemli kişinin değerli yazma ve basma eserlerini toplaması sayesinde 15.000 cilde yakın yazma eseri muhafaza etmektedir. 2017 yılında yapılan düzenlemeyle kütüphanenin adı 2016'da vefat eden ve ülkemizin en önemli tarihçilerinden biri olan Halil İnalcık'ın ismini almak suretiyle değiştirilmiştir.

Adnan Ötüken İl Halk Kütüphanesi de gerek tarihi özelliği gerekse sahip olduğu koleksiyonları sayesinde Ankara'nın önemli kütüphaneleri arasında yer almaktadır. Kurtuluş Savaşı'nın devam ettiği 25 Temmuz 1922'de kurulan kütüphane, 1983'ten günümüze Kumrular Caddesindeki binasında hizmet vermektedir. 62.000'den fazla cilt kitap ve süreli yayından oluşan koleksiyonunun yanı sıra 55.000'e yakın aktif üyesi ile Türkiye'nin en büyük halk kütüphanelerinden biridir. Kütüphane ödünç kitap hizmetiyle birlikte Ankaralı öğrencilerin ders çalışabilecekleri uygun ortam sağlamaktadır. Ayrıca kütüphanenin

CerModern Sanat Merkezi'ndeki şubesinde modern sanatlar, sahne sanatları ve düşünsel alanda başvuru kaynakları yer almaktadır. Tüm bu özellikleri sayesinde Adnan Ötüken İl Halk Kütüphanesi 2019'da Türk Kütüphaneciler Derneği tarafından "En İyi Kütüphane" ödülüne sahip olmuştur.

Ankara Vehbi Koç Araştırma Merkezi (VEKAM) bünyesinde hizmet veren kütüphane ve arşiv, Ankara'nın kültürel hayatı kadar bilimsel hayatı için de önemli bir yere sahiptir. Ankara'nın tarihi, kültürü ve kentsel gelişimiyle ilgili bilimsel çalışmalar yapmanın yanı sıra Ankara ile ilgili çalışmalar yapan araştırmacılara destek olmak amacıyla kurulan VEKAM, kurmuş olduğu kütüphane ve arşiv sayesinde Ankara ile ilgili 10.000'den fazla yazılı, görsel ve dijital belgeleri muhafaza etmektedir. Bağışlanan koleksiyonlarla her geçen gün zenginliği artan kütüphanenin Ankara'yla ilgili bilimsel çalışma yapan araştırmacılara hizmet vermektedir.

Milli Kütüphane

Adnan Ötüken Kütüphanesi

VEKAM Kütüphanesi

BÖLÜM 7

ANKARA'DA SAĞLIK HİZMETLERİ

ANKARA'DA SAĞLIK

ANKARA'DA TOPLAM

87

HASTANE

- **18.384** YATAK
- **8.694** NİTELİKLİ YATAK
- **2.619** YOĞUN BAKIM YATAĞI
- **10.120** UZMAN HEKİM
- **2.460** PRATİSYEN HEKİM
- **4.355** ASİSTAN HEKİM
- **3.688** DİŞ HEKİMİ

ANKARA'DAKİ SAĞLIK KURUMLARINDA GÖREV YAPAN SAĞLIK PERSONELİ

- **13.481** sağlık memuru
- **13.947** hemşire
- **3.269** ebe

Toplam **54.321** sağlık personeli

SAĞLIK MERKEZLERİNE BAŞVURAN KİŞİ SAYISI

- Birinci basamak **13.212.616** kişi
- İkinci ve üçüncü basamak **35.513.872** kişi

Kaynak: Sağlık Bakanlığı - 2020

Hastaneler

Türkiye son yıllarda sağlık hizmetlerine erişim konusunda büyük ilerleme kaydederek bu alanda dünyanın önde gelen ülkelerinden biri olmuştur. Sağlık Bakanlığı'na, özel kurumlara ve üniversitelere ait hastane, hastane yatağı, nitelikli yatak, yoğun bakım yatağı, hemodiyaliz merkezi ve cihazı, ambulans sayılarının yanı sıra sağlık personeli sayısının yıllar içinde sürekli artması bu ilerlemenin fizikî ve beşerî boyutuna işaret etmektedir.

Yurt genelindeki sağlık hizmetlerinde yaşanan bu gelişmenin etkileri elbette Ankara'da da görülmektedir. Sağlık Bakanlığı'nın yayınladığı en son verilere bakıldığında Ankara'da toplam 87 hastane yer almaktadır. Bu hastanelerde toplam 18.384 yatak, 8.694 nitelikli yatak ve 2.619 yoğun bakım yatağı bulunmaktadır. Ankara'daki hastanelerin sadece şehrin sakinlerinin değil çevresindeki birçok şehirde yaşayan insanların da sağlık hizmet almak için başvurduğu bir yer olduğu düşünüldüğünde bu yüksek sayıların nasıl bir anlam taşıdığı daha iyi anlaşılmaktadır.

Ankara'nın sağlık sektöründe önemli bir merkez haline gelmesinde sağlık personeli sayısındaki düzenli artışın da ciddi etkisi bulunmaktadır. Nitekim Ankara'daki sağlık kurumlarının her geçen sene artan sayısına ve kalitesine paralel olarak sağlık çalışanı sayısında da belirli bir gelişme kaydedilmektedir. Hekim sayısı verilerine bakıldığında Ankara'da 10.120 uzman hekim, 2.460 pratisyen hekim, 4.355 asistan hekim ve 3.688 diş hekiminin çalıştığı görülmektedir.

Benzer şekilde diğer branşlardaki sağlık personeli sayısı da önemli noktalara ulaşmış durumdadır. Ankara'daki sağlık kurumlarında 13.481 sağlık memuru, 13.947 hemşire ve 3.269 ebe görev yapmakta olup, bu sayılarla birlikte toplam 54.321 sağlık personeli Ankara'daki sağlık sektöründe hizmet vermektedir. Bu toplam sayının on sene önceki verilerle kıyaslandığında ise %24,3 oranında bir artışın gerçekleştiği gözlemlenmektedir.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Ankara'da sağlık hizmetlerinden faydalanan kişi sayısına bakıldığında ise şehirdeki sağlık merkezi ve sağlık personeli sayısının bu denli fazla olmasının nedeni daha iyi anlaşılmaktadır. Nitekim geçtiğimiz yıl Ankara'da aile hekimliği birimi, aile sağlığı merkezleri ve sağlık evlerinin de içinde yer aldığı birinci basamaktaki sağlık merkezlerine başvuran kişi sayısı 13.212.616'yı bulmuştur. Bu durum devlet, eğitim ve araştırma ile üniversite hastanelerini içeren ikinci ve üçüncü basamaktaki sağlık merkezlerinde ise 35.513.872'ye ulaşmaktadır. Bu veriler Ankaralıların sağlık hizmetlerine erişim kolaylığına dair bilgi sunmakla birlikte Ankara'nın sağlık turizmi açısında farklı şehir ve ülkelerden ne denli fazla ziyaretçi ağırladığını da gösterir mahiyettedir.

Devlet Hastaneleri

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 56. maddesinde herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu belirtilmektedir. Yine bu madde kapsamında devletin, herkesin hayatını beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak iş birliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenlemekle yükümlü olduğu da ifade edilmektedir. Devletin bu görevi yerine getirmek için kamuya ve özel sektöre ait hastanelerden yararlanacağı da ayrıca hüküm altına alınmıştır.

Gerek devlete yukarıda belirtilen görevlerin verilmiş olması gerekse Anayasanın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal bir devlet olduğunun belirtilmesi nedeniyle devlet yurt sathında vatandaşlarının istifadesine sunmak üzere sağlık hizmetlerini ücretsiz şekilde sağlayan devlet hastaneleri kurmaktadır. Devlet hastaneleri adıyla hizmet veren hastanelerin dışında kamuya ait entegre devlet hastaneleri, eğitim ve araştırma hastaneleri, ağız ve diş sağlığı hastaneleri, toplum sağlığı merkezleri, Ankara'nın birçok mahallesinde kurulan ve sayısı 344'e ulaşan aile sağlığı merkezleri gibi sağlık kurumları da bulunmaktadır.

Devlet hastaneleri, bünyesinde poliklinik, acil servis, laboratuvarlar, görüntüleme merkezleri, ameliyathaneler ve yataklı servisler bulunduran kamuya ait hastanelerdir. Ankara'nın çeşitli ilçelerinde, üçü entegre devlet hastanesi olmak üzere, toplam 20 devlet hastanesi bulunmaktadır. Bu hastanelerin Ankara'nın geneline yayılmış olması Ankaralıların kolayca bulundukları bölgede sağlık hizmetleri almasını sağlamaktadır. Fizikî kapasitesi, teknolojik imkânları ve nitelikli personeli neticesinde sağlık hizmetleri büyük bir verimlilikle sunulmaktadır. Nitekim Ankara'da kamunun sağladığı sağlık hizmetlerinden memnuniyet oranı %68,1 gibi yüksek bir orana karşılık gelmektedir.

Bilkent Şehir Hastanesi

> ANKARA'DAKİ 20 DEVLET HASTANESİNİN ŞEHRİN FARKLI BÖLGELERİNDE OLMASI ANKARALILARIN BULUNDUKLARI BÖLGEDE SAĞLIK HİZMETLERİNİ KOLAYCA ALMASINI SAĞLAMAKTADIR.

ANKARA'DAKİ DEVLET HASTANELERİ

- Ankara Akyurt Devlet Hastanesi
- Ankara Gölbaşı Şehit Ahmet Özsoy Devlet Hastanesi
- Beytepe Murat Erdi Eker Devlet Hastanesi
- Haymana Devlet Hastanesi
- Şereflikoçhisar Devlet Hastanesi
- 29 Mayıs Devlet Hastanesi
- Ankara Dr. Hulusi Alataş Elmadağ Devlet Hastanesi
- Ankara Gazi Mustafa Kemal Devlet Hastanesi
- Halil Şıvgın Çubuk Devlet Hastanesi
- Beypazarı Devlet Hastanesi
- Etimesgut Şehit Sait Ertürk Devlet Hastanesi
- Kahraman Kazan Hamdi Eriş Devlet Hastanesi
- Kızılcahamam Devlet Hastanesi
- Polatlı Devlet Hastanesi
- Ankara Mesleki ve Çevresel Hastalıklar Hastanesi
- Dr. Nafiz Körez Sincan Devlet Hastanesi
- İlçe Entegre Devlet Hastanesi
- Ankara Güdül İlçe Entegre Devlet Hastanesi
- Kalecik İlçe Entegre Devlet Hastanesi
- Nallıhan Devlet Hastanesi

Eğitim ve Araştırma Hastaneleri

Ankara'da Ankara Şehir Hastanesi başta olmak üzere toplam 16 eğitim ve araştırma hastanesi bulunmaktadır. Şehir hastaneleri sistemi, sağlık hizmetlerinin en son teknoloji kullanılmak suretiyle daha rahat fizikî ortamda sunulabilmesi adına kamu-özel sektör iş birliği çerçevesinde oluşturulmaktadır.

Bu kapsamda 2019 yılında Bilkent semtinde faaliyete geçen Ankara Şehir Hastanesi 1.200.000 metrekare alana inşa edilmiştir. Bünyesinde Genel Hastane, Kalp Damar Hastanesi, Nöroloji-Ortopedi Hastanesi, Onkoloji Hastanesi, Çocuk Hastanesi ve Kadın Doğum Hastanesi olmak üzere 6 farklı hastane yer almakta olup, toplam 3.704 yatak kapasitesine sahiptir.

Ankara Şehir Hastanesi bu yapısı itibariyle Avrupa'nın en büyük, dünyanın ise ikinci büyük hastanesi durumundadır. Hastanenin fizikî ve teknik imkanları hem Ankaralıların hem de tedavi için Ankara'ya gelen yerli ve yabancı hastaların büyük ilgisini çekmektedir. Bu bakımdan sağlık turizmi kapsamında Ankara'ya gelen uluslararası hastaların memnuniyeti sağlanmak suretiyle bu alanda sağlık üniversitesi, kongre merkezleri, ticarî alanlar ve Ar-Ge merkezleri gibi tesisler aracılığıyla farklı bir çekim merkezi olma doğrultusunda ilerlemektedir.

Bilkent'te açılan şehir hastanesinin yanı sıra 2020'de Etlik'te de yeni bir şehir hastanesi açılacaktır. 1.022.725 metrekare alan üzerine inşa edilen hastane 3.577 yatak kapasitesiyle hizmet verecektir. Bu yeni şehir hastanesiyle birlikte Ankara, Avrupa'da ve dünyada önemli bir sağlık merkezi olma konumunu güçlendirerek korumuş olacaktır.

Eğitim ve araştırma hastanelerinin genel yapılarını ve sağlık alanındaki yerini anlamak adına 1957'de hizmete açılan Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi de önemli bilgiler sunmaktadır. Hastanenin mimarî tasarımı Fransız mimar Jean Walter tarafından yapılmış olup, bina bu haliyle İkinci Ulusal Mimarlık döneminin önemli örnekleri arasında yer almaktadır. 31 ayrı branşta 46 klinik hizmetinin verildiği hastanenin yatak kapasitesi 468'dir. Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Altındağ ilçesinde yapılan en son hastane olduğu için yılda yaklaşık bir milyon poliklinik yapılmakta ve toplam 1.968 sağlık personeliyle sağlık hizmeti sunmaktadır.

Bu büyük eğitim ve araştırma hastanelerinin dışında Ankara'da kadın doğum, çocuk sağlığı ve hastalıkları; hemotoloji onkoloji; göğüs hastalıkları ve göğüs cerrahisi; fizik tedavi ve rehabilitasyon; göz hastalıkları gibi sağlık alanlarında da birçok eğitim ve araştırma hastanesi bulunmaktadır.

> ŞEHİR HASTANELERİNİN FİZİKÎ VE TEKNİK İMKÂNLARI HEM ANKARALILARIN HEM DE TEDAVİ İÇİN ANKARA'YA GELEN YERLİ VE YABANCI HASTALARIN BÜYÜK İLGİSİNİ ÇEKMEKTEDİR.

Bilkent Şehir Hastanesi

Etlik Şehir Hastanesi

ANKARA'DAKİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANELERİ

- Ankara Şehir Hastanesi (*)
- Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- Yıldırım Beyazıt Yenimahalle Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- SBÜ Ankara Dr. Sami Ulus Kadın Doğum, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- Ankara Çocuk Sağlığı Hastalıkları Hemotoloji Onkoloji Eğitim Araştırma Hastanesi
- Dr. Abdurrahman Yurtaslan Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- SBÜ Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- Ankara Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim Ve Araştırma Hastanesi
- Etlik Zübeyde Hanım Kadın Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- Ulucanlar Göz Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- SBÜ Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi

(*) Bir kısmı Osmanlı döneminden bu yana hizmet veren Ankara'nın köklü sağlık kurumları, Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Türkiye Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Şubat 2019 tarihinden sonra Ankara Şehir Hastanesi bünyesine toplanmıştır.

Etlik Şehir Hastanesi

Ağız ve Diş Sağlığı Hastaneleri ve Merkezleri

Ankara'da ağız ve diş sağlığı alanında da geniş bir sağlık ağının var olduğu görülmektedir. Ankara, Gazi ve Hacettepe Üniversitelerine bağlı diş hekimliği fakültelerinin bu branşta verdikleri hizmet oldukça önemlidir. Diş hekimliği fakültelerinin yanı sıra sadece ağız ve diş sağlığıyla ilgili faaliyetleri yürüten devlet hastaneleri de Ankara'daki sağlık yapısının birer parçasıdır. Sayıları 11'i bulan bu hastanelerin Ankara'nın çeşitli ilçe ve semtlerine yayılmış olması Ankaralıların bu hastanelere rahatça ulaşabilmelerini sağlamaktadır.

Nitekim geçtiğimiz sene Ankara'da toplam 4.180.997 kişi diş hekimine başvurmuştur. Bu oldukça yüksek sayı Ankaralıların ağız ve diş sağlığı merkezlerine erişimlerine olan kolaylığı ve bu alanda Ankara'daki yoğun sağlık faaliyetlerini gösterir niteliktedir.

Bu hastaneler arasında 75. Yıl Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi bu alanda hizmet veren en eski kurumlardan birisidir. 1976'da Ulus'ta Diş Tedavi ve Protez Merkezi olarak kurulan hastane 1997'de bugünkü adını alarak bağımsız bir başhekimliğe dönüşmüş ve 2013'te ise müstakil bir hastane halini almıştır. İlerleyen dönemde Keçiören, Ulus, Kalecik ve Çubuk gibi ilçe ve semtlerde poliklinikler açmakla birlikte 2007'de Ulucanlar'da Çocuk Diş Kliniği'ni de tesis etmiştir. 75. Yıl Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi 85 diş hekimi, 45 uzman diş hekimi ve 47 sağlık memuruyla hastalarına sağlık hizmet sunmaya devam etmektedir.

ANKARA'DAKİ AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI MERKEZ VE HASTANELERİ

- Balgat Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi
- 75.Yıl Ağız Ve Diş Sağlığı Hastanesi
- Topraklık Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi
- Mamak Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi
- Keçiören Osmanlı Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi
- Sincan Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi
- Gölbaşı Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi
- Karapürçek Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi
- Etimesgut Ağız Diş Sağlığı Merkezi
- Pursaklar Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi
- Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Tepebaşı Ağız ve Diş Sağlığı Eğitim Hastanesi

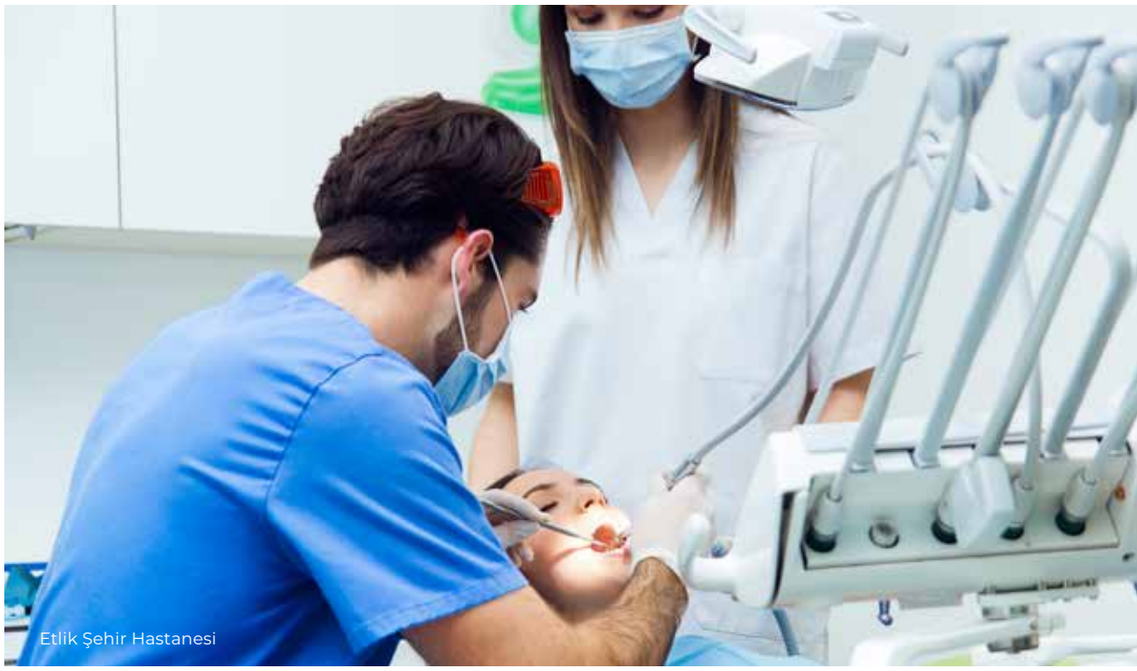

Etlik Şehir Hastanesi

Özel Hastaneler

Ankara'da kamuya ait hastanelerin dışında özel kurumlarca yürütülen sağlık hizmet merkezleri de yer almaktadır. Çoğunluğu temel sağlık hizmetleri vermenin yanı sıra yataklı tesisler olma özelliğini taşımaktadırlar. Özel hastaneler ayrıca ayaktan tanı ve teşhis hizmeti veren kurumlar olarak da kendilerini göstermektedir. Ankara'daki özel hastaneler, devlet hastaneleriyle birlikte, Ankaralılara en iyi sağlık hizmetini sunmakta ve ayrıca Ankara'nın bir sağlık turizmi merkezi olmasında da önemli paya sahip olmaktadır.

Bu hastaneler sahip oldukları poliklinikleri, istihdam ettikleri alanında uzman doktorları, kullandıkları son teknoloji sağlık ekipmanları ve yerleşik oldukları modern binalarla Ankaralılara ve Ankara'ya tedavi için dışarıdan gelen kişilere oldukça kaliteli sağlık hizmeti sunmaktadır. Ankara'da gerek Türkiye'nin birçok yerinde hastanesi olan büyük sağlık grupları gerekse hastaneleri uzun yıllardır Ankara'da kurulu bulunan özel hastaneler toplum sağlığına yönelik faaliyetleri dışında Ankara'nın sağlık ekonomisine de önemli katkı sağlamaktadır.

> ÖZEL HASTANELER, POLİKLİNİKLERİ, UZMAN DOKTORLARI, SON TEKNOLOJİ SAĞLIK EKİPMANLARI VE MODERN BİNALARIYLA HEM ANKARALILARA HEM DE ANKARA'YA DIŞARIDAN GELEN KİŞİLERE OLDUKÇA KALİTELİ SAĞLIK HİZMETİ SUNMAKTADIR.

ANKARA'DAKİ ÖZEL HASTANELER

- Özel Acıbadem Ankara Hastanesi
- Özel A Life Park Hospital Ankara Hastanesi
- Özel Ankara Güven Hastanesi
- Özel Ankara Umut Hastanesi
- Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Ankara Hastanesi
- Özel Bayındır Hastanesi (Söğütözü)
- Özel Bayındır Kavaklıdere Hastanesi
- Özel Bilgi Hastanesi
- Özel Boylam Psikiyatri Hastanesi
- Özel Çankaya Hastanesi
- Özel Çankaya Yaşam Hastanesi
- Özel Dünya Göz Hastanesi
- Özel Eryaman Hastanesi
- Özel HRS Ankara Kadın Hastanesi
- Özel İncek FTR Hastanesi
- Özel Keçiören Hastanesi
- Özel Koru Ankara Hastanesi (Sincan)
- Özel Koru Hastanesi
- Özel Kudret Göz Hastanesi
- Özel Kudret International Hospital
- Özel Liv Hospital Ankara Hastanesi
- Özel Lokman Hekim Akay Hastanesi
- Özel Lokman Hekim Ankara Hastanesi (Sincan)
- Özel Lokman Hekim Hastanesi (Etlik)
- Özel Lösante Çocuk ve Yetişkin Hastanesi
- Özel Medicana Internatıonal Ankara Hastanesi
- Özel Medicalpark Ankara Hastanesi
- Özel Medisis Hastanesi
- Özel Medisun Çayyolu Hastanesi
- Özel Memorial Ankara Hastanesi
- Özel Natomed Hastanesi
- Özel Ortadoğu 19 Mayıs Hastanesi
- Özel Ortadoğu Hastanesi
- Özel Polatlı Can Hastanesi
- Özel TOBB Etü Hastanesi
- Ufuk Üniversitesi Rıdvan Ege Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- Özel VSD Nusret Karasu Göğüs Hastalıkları Hastanesi
- Özel Yüzüncüyıl Hastanesi

Termal Tesisler ve Kaplıcalar

ANKARA'NIN FARKLI İLÇELERİNDEKİ KAPLICA VE İÇME SULARI MODERN VE SAĞLIKLI TERMAL TESİSLER ARACILIĞIYLA ÇEŞİTLİ RAHATSIZLIKLARINI TEDAVİ ETTİRMEK İSTEYENLERİN HİZMETİNE SUNULMAKTADIR.

Kızılcahamam kaplıcaları

Ankara'da sağlık alanındaki faaliyetler sadece devlet ve özel hastaneler tarafından yürütülmemektedir. Ankara coğrafyası jeotermal kaynaklar bakımından oldukça zengindir. Bu zenginlik şehrin farklı ilçelerindeki termal tesisler ve kaplıcalarda şifa arayan Ankaralı ve Ankara dışından gelen kişilerin sağlıklarını korumasına veya tedavilerine yardımcı olmaktadır. Günümüzde hastalıklardan kurtulmak kadar sağlığı korumanın da ön plana çıkmış olması bu tür tesislere olan ilgiyi artırmaktadır. Bu sular, hamam sularından farklı olarak, doğal sıcaklıkta, mineralli ve doğal tattadır. Termal sağlık hizmetleri sağlık görevlilerinin uygulama ve denetiminde gerçekleştirilen alternatif sağlık programlarıdır.

Türkiye ve özelde Ankara, termal sağlık turizmi açısından birçok imkana sahiptir. Öncelikle termal turizm için uygun bir iklim ve doğal kaynaklar kendisini göstermektedir. Yine termal turizme eşlik edecek diğer sağlık kurumlarının güçlü olması da önemlidir. Bu tür hizmetlerinin verildiği tesislerde sunulan konaklama ve sağlık hizmetlerinin dünya standartlarının çok üstünde olması da Ankara'nın bu alandaki üstünlüklerindendir.

Ankara'da 2019 yılı itibariyle 36 termal tesis faaliyet göstermektedir. Toplam 3.676 oda kapasitesine sahip bu tesisler 8.292 yatakla misafirlerini ağırlamaktadır. Devre mülk veya tatil köyü şeklinde hizmet veren bu termal oteller kuruldukları geniş alanlar üzerinde misafirlerini termal yüzme havuzları ve hamamlar, spa, bitki tedavileri ve masaj başta olmak üzere çeşitli faaliyetler sunarak ağırlamaktadır. Bu tesislerde büyük kongre merkezlerinin de bulunması sayesinde sempozyum, kongre, çalıştay ve toplantı gibi çalışmalar da gerçekleştirilmektedir. Bu tesisler ayrıca aldıkları jeotermal kaynak su arama ruhsatları neticesinde Ankara'ya ve kendi bölgelerine büyük ekonomik yatırımlar da yapmaktadırlar.

Ankara'nın farklı ilçelerindeki kaplıca ve içme suları modern ve sağlıklı termal tesisler aracılığıyla çeşitli rahatsızlıklarını tedavi ettirmek isteyenlerin hizmetine sunulmaktadır. Bilhassa Kızılcahamam, Ayaş, Beypazarı ve Çubuk'taki tesislerin Ankara'nın termal turizmine büyük katkısı bulunmaktadır.

Kızılcahamam kaplıca alanında bulunan tesisler; karaciğer, safra kesesi, mide ve bağırsak, metabolizma, kalp, dolaşım bozuklukları ve romatizma gibi rahatsızlıkların tedavisinde başvurulan yerlerin başında gelmektedir. Benzer şekilde Ayaş, Beypazarı, Haymana ve Çubuk'taki tesislerde de kadın hastalıklarından böbrek rahatsızlıklarına damar sertliğinden akciğer hastalıklarına kadar pek çok tıbbî sorunun çözümünde istifade edilmektedir.

Ankara'daki toplam 22 termal tesis sağlık turizmi açısından önemli birer merkez olmakla birlikte sundukları konaklama hizmetleri sayesinde misafirlerinin dinlenmelerini ve güzel zaman geçirmelerini sağlamaktadır.

BÖLÜM 8

ANKARA'NIN TURİSTİK YERLERİ

18. Yüzyılda Ankara Manzarası Tablosu

18. YÜZYILA TARİHLENEN "ANKARA MANZARASI" İSİMLİ TABLO; ANKARA'NIN GÖRSEL TARİHİNDE ÇOK ÖNEMLİ BİR BELGE NİTELİĞİNDEDİR. İKİ BÖLÜMDEN OLUŞAN RESMİN ÜST KISMINDA ŞEHRİN GENEL GÖRÜNÜMÜ YER ALMAKTADIR, ALT KISIMDA İSE SOSYAL HAYATTAN KESİTLER MEVCUTTUR.

Ankara'nın Tarihî Mekânları

Ankara'nın tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapması, bin yıldır Türk-İslam şehri olması ve insanı büyüleyecek seviyede doğal güzellikleri barındırması onun ülkemizin önemli turizm merkezlerinden biri olmasını beraberinde getirmiştir. Ankara bu tarihî ve doğal zenginliğini üstün nitelikte ve kalitedeki konaklama tesisleriyle; gelişmiş havayolu, karayolu ve demiryolu ağlarıyla ve etkin kültürel kurumlara ev sahipliği yapmasıyla birleştirerek; yerli ve yabancı turistlerin keyifli vakit geçirebildiği bir şehir hüviyetine bürünmüştür.

Ankara'daki bu güzelliklerin tamamını görmek isteyen herhangi bir kişinin en az bir haftasını bu ziyarete ayırmasının gerekmesi, Ankara'nın ne denli fazla tarihî ve doğal güzelliği barındırdığını gösterir niteliktedir. Nitekim eğlence, seyahat, ticaret, bürokrasi, sağlık ve eğitim gibi unsurlar başta olmak üzere birçok seçenek doğrultusunda her yıl yüz binlerce insan Ankara'yı ziyaret etmektedir.

Anıtkabir

Ankara'da tarihî mekânlar arasında en çok ziyaret edilen yer, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'ün mezarının bulunduğu Anıtkabir'dir. Mustafa Kemal Atatürk 10 Kasım 1938'de vefat etmiştir. Kendisine bir anıt mezar yapılması uygun görüldüğü için ilk önce Ankara'daki Etnografya müzesine 21 Kasım 1938'de defnedilmiştir. Kendisinin hayattayken çok sevdiği o zamanki adıyla Rasattepe bugünkü adıyla Anıttepe olan yerde bir anıt mezar yapılması kararlaştırılmıştır. 1944'te inşasına başlanan Anıtkabir 1953'te tamamlanmıştır. Yapılan törenle cenazesi Etnografya müzesinden Anıtkabir'e taşınmıştır.

İkinci Ulusal Mimarlık döneminde inşa edilen Anıtkabir, Türk ve dünya tarihi açısından birçok sembolü barındıran büyük bir alan üzerine kuruludur. Anıtkabir; Aslanlı Yol, Tören Meydanı ve Mozole olmak üzere üç bölümden oluşan Anıt Blok ile yaklaşık elli bin bitki ve ağacı içeren Barış Parkından meydana gelmektedir. Barış Parkından yürüyerek Anıt Mezara doğru uzanan yolun sonunda merdivenler ve merdivenlerin başında bulunan İstiklâl ve Hürriyet Kuleleri yer alır. Kuleler geçildikten sonra Aslanlı Yol adı verilen ve her iki kenarında 24 Oğuz boyunu temsil eden aslan heykelinin olduğu yol bulunur.

Aslanlı Yol'dan Tören Meydanı'na gelindiğinde ziyaretçiler Anıt Mezarın merdivenleriyle karşılaşır. Bu merdivenlerin yanında kabartma resimler yer alır. Merdivenlerin yukarısındaki Anıt Mezar ise dört bir yanı kolonlarla çevrili dikdörtgen bir yapıdır. Şeref Salonu adı verilen iç mekânın zemini ve duvarları renkli mermerle kaplıdır. Tavan ise geleneksel Türk kilimlerinin desenlerini taşıyan mozaiklerle süslüdür.

Şeref Salonunun sonunda Mozole yer alır. Mozole cephesinde, solda Atatürk'ün Türk gençliğine hitabı, sağda ise Cumhuriyet'in kuruluşunun 10. yıldönümünde söylediği nutku yer almaktadır. Harfler taş kabartma üzerine altın yaldızlarla yazılmıştır. Anıtkabir'de ayrıca Atatürk'e ait eserlerin sergilendiği bir müze de bulunmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün mezarı da tören meydanının arkasındaki Barış ve Zafer Kulelerinin altında bulunmaktadır.

Anıtkabir resmi bayramlar ve Atatürk'ün vefat yıldönümleri dışında da Ankaralıların ve Ankara'ya dışarıdan gelen kişilerin en çok ziyaret ettiği yerler arasındadır. Nitekim yılda beş milyona yakın kişi Anıtkabir'i ziyaret etmektedir.

Anıtkabir

Ankara Kalesi

Şehrin sembol eserlerinden biri olan Ankara Kalesi gerek iç bölümü gerekse çevresi itibariyle eski Ankara'nın tarihî dokusunun somutlaşmış hali gibidir. Ankara Kalesi'nin tarihi adeta Ankara'nın tarihiyle aynı denilebilir. Hitit döneminde inşa edildiği düşünülen kale, yapılışından 15. yüzyıla kadar çeşitli dönemlerde Ankara'nın işgal edilip yağmalanması nedeniyle harap olmuş ve birçok defa yeniden tahkim edilmiştir.

Ankara Kalesi iç ve dış kale olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. İç kale sarp bir kaya kitlesi üstüne kurulmuş olup Akkale olarak da anılmaktadır.

Bu yapı dört kattan oluşur, kırk iki kulesi vardır ve Ankara'yı bir yürek şeklinde çevirmiş gibi görünür. Bugün de hâlâ kullanılmakta olan Zindan Kapı ve Genç Kapı adlarında iki kapısı vardır. İçkale'de günümüze ulaşan Selçuklu dönemi mescid ve camiler de bulunmaktadır. 17. yüzyılda Anadolu'daki Celalî İsyanları nedeniyle dış surlar günümüze ulaşamamıştır. Yirmiden fazla kulesi bulunan dış kalenin batıda Dış Kale Kapısı ve güneyde "Hisar Kapısı" olmak üzere iki kapısı vardır.

Kalenin içinde bulunan evlerin restore edilmesiyle bu yerler otantik birer restoran veya dükkân olarak kullanılmaktadır. Bu yapılarla birlikte kalenin etrafındaki hanlar, camiler ve diğer eski yapılar Ankara Kalesi'ni Ankara'daki önemli turizm mekânlarından biri haline getirmiştir.

Ankara Kalesi

Ankara Kalesi burçları

Ankara Kalesi ve Hatip Çayı, 1922

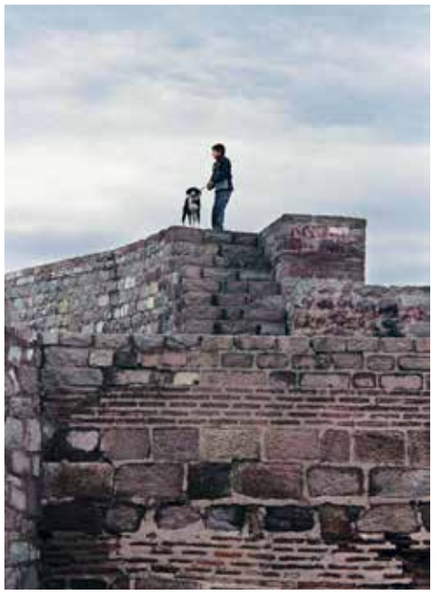

Aslanhane Camisi

Cami, Medrese ve Türbeler

Ankara Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinden kalan birçok tarihî cami, medrese ve türbeye ev sahipliği yapmaktadır. Ahîlerin de şehrin siyasî, idarî ve iktisadî hayatındaki etkileri ilmî ve dinî hayata da yansıdığı için ahîlere de ait birçok önemli eser günümüze intikal etmiştir. Bugün vakıf eseri kapsamında değerlendirilen bu yapıların her biri geçmişten günümüze şehrin kültürel ve dinî yapısı hakkında önemli bilgiler sunarken, Ankara'nın merkezinde ve ilçelerinde ziyaret edilmesi gereken ne denli fazla tarihî ve turistik yerin olduğunu gösterir niteliktedir. Bu eserlerin her birinden bahsetmek ve özelliklerini açıklamak için ayrı eserlerin yazılması gerekmektedir. Nitekim Ankara'daki bu tarihî eserlerin dökümünü yapan ve özelliklerini izah eden müstakil eserler bulunmaktadır. Bu nedenle Ankara'nın sadece tarihî ve mimarî açıdan diğerlerinden daha farklı olan eserlerine temas edilmesinde fayda vardır.

Ankara'nın camileri içinde Hacı Bayram-ı Veli Camii ayrı bir öneme sahiptir. Şehrin manevî sembolü olan cami, çevresinin rekreasyon çalışmalarıyla yenilenmesi sayesinde ibadethane, eğitim merkezi ve çarşı gibi Türk-İslam geleneğindeki caminin tamamlayıcı unsurlarına kavuşmuştur. Tüm bu özellikler cami ve çevresinin Ankara'nın en canlı ve güzel yerlerinden biri halini almasını sağlamıştır. Büyük mutasavvıf Hacı Bayram-ı Veli tarafından yaptırılan cami Agustus Tapınağının hemen yanına yerleşmiştir. Galatların Romalılara bağlılığının nişanı olarak M.Ö. 25 yılında kurulan bu pagan tapınağı, Bizans'ın Hristiyanlığı kabul etmesinden sonra kiliseye çevrilmiştir. Osmanlıların hakimiyeti döneminde caminin hemen yanındaki bu tapınak medreseye dönüştürülmesiyle Ankara'daki bütün kültürlerin izini taşıyan bir yapı hüviyetine bürünmüştür.

HACI BAYRAM-I VELİ CAMİİ'NİN ÇEVRESİNİN YENİLENMESİ SAYESİNDE CAMİ VE ÇEVRESİ ANKARA'NIN EN CANLI VE GÜZEL YERLERİNDEN BİRİ OLMUŞTUR.

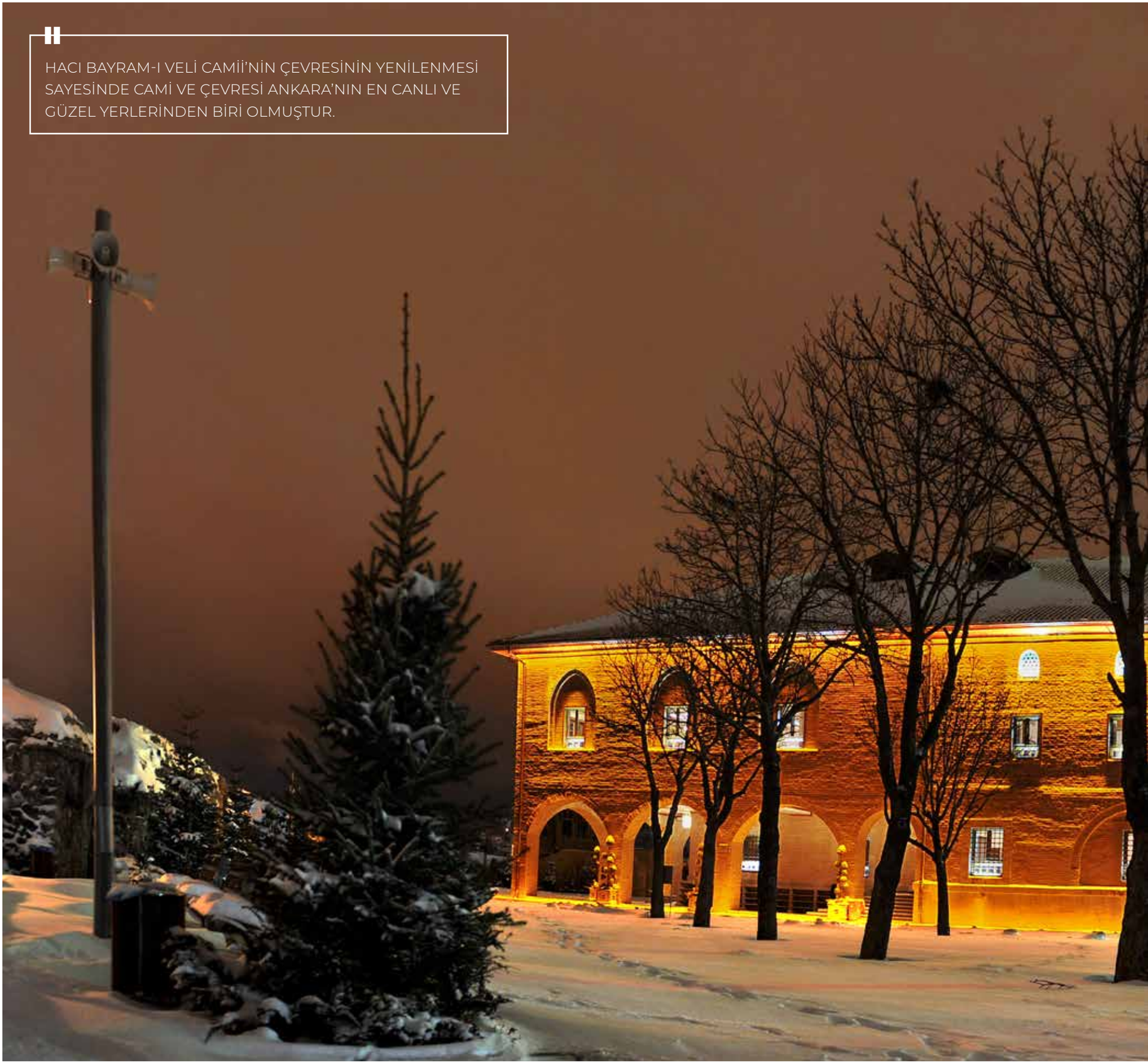

Hacı Bayram-ı Veli Camisi ve Türbesi

Ulus semtinde Bayram Sokak'ta yer alan caminin yapılış tarihi 15. yüzyıldır. Duvarları tuğladan olan caminin çatısı kiremittendir. Göz alıcı süslemeleriyle ahşap tavanı hemen dikkat çekmektedir. Tavana kadar yükselen ahşap minber işçiliğiyle adeta bir sanat eseri görünümüne sahiptir. Yine camideki Kütahya çinileri de dikkat çeken unsurlar arasında yer alır. Hacı Bayram-ı Veli Camii mimari özelliğinin yanı sıra Ankara'nın dinî merkezi olması nedeniyle Ankaralıların ve şehre ziyarete gelenlerin en çok uğradıkları mekânların başında yer almaktadır.

Ankara Kalesi'nin etrafındaki önemli camilerden bir diğerini Alaaddin Cami oluşturmaktadır. Alitaş Sokak ile İçhisar Sokağın kesiştiği yerde bulunan cami, Sultan veya Kale Camii olarak da bilinmektedir. Alaaddin Camii Selçuklu devrinde inşa edilmiş olsa da geçen süre zarfında birçok değişikliğe uğramıştır. Moloz taş üstü kerpiçten inşa edilmiş olup, duvarları beyaz sıvalıdır. 12. yüzyılın sonunda üretilen ahşap minberi göz alıcı oyma işlemeleriyle insanı büyülemektedir. Yine Selçuklu devrinde yapılan cami mihrabının Ankara'daki en eski mihrap olduğu bilinmektedir.

Selçuklu dönemine ait eserler arasında 13. yüzyılın sonlarında inşa edildiği bilinen Saraç Sinan Mescidi ve Medresesi de yer almaktadır. Altındağ ilçesindeki Atpazarı ve Berber Sokakların kesiştiği yerdedir. Dikdörtgen planlı ve devşirme taş bloklarıyla yapılan cami zaman içerisinde çeşitli tadilatlara maruz kaldığı için aslî halini yitirmiş gibidir. Bununla birlikte iri blok taşlardan oluşan duvarları ve Türk üçgeni geçişli kubbesiyle belirli tarihî özelliklerini korumaktadır.

Sultan Alaaddin Camii

Arslanhane Camiisi içinden görünüm

Arslanhane Camiisi içinden görünüm

Ahi Elvan Camiisi içinden görünüm

Ankara'nın tarihî camileri arasında 13. yüzyılın sonlarında inşa edilen Ahî Şerafeddin Camii'nin ayrı bir önemi bulunur. Uzun süre boyunca şehrin Ulu Camisi olarak kullanılan yapı, doğu kısmında bulunan türbenin duvarına gömülü bulunan antik aslan heykeli nedeniyle Arslanhane Camii olarak da bilinir. Atpazarı semtinde yer alan cami moloz taş ve tuğla kullanılarak inşa edilmiştir. Ahşap tavanlı caminin içinde benzer şekilde üstünde Roma tarzı sütun başlığı bulunan 24 uzun ahşap direk yer alır. Caminin tavana kadar yükselen mihrabı göz alıcı nitelikte turkuaz ve mor renklerde çini mozaikten oluşmaktadır. Bu harikulade mihraba ahşap oymalı minber benzer bir güzellikle eşlik etmektedir.

Tahmini olarak 14. yüzyılın ikinci yarısında inşa edildiği düşünülen Ahî Elvan Camii Samanpazarı'ndan Ankara Kalesi'ne çıkan yol üzerindedir. İsminden de anlaşılacağı üzere cami Ahî Elvan tarafından yaptırılmıştır. Cami iri moloz taş ve kerpiçten inşa edilmiştir. Caminin alçıdan mihrabı ile ahşaptan minberi çeşitli süslemeler ve yazılar içerir ki bunlar caminin güzelliğine güzellik katmaktadır. Tavanı ahşap ve üstü çatıyla kaplı cami Hisar bölgesinin en güzel eserleri arasında yer alır.

GÜNÜMÜZ ANKARA'SININ EN MERKEZİ NOKTASINDA BULUNAN KOCATEPE CAMİSİNİN İNŞAATINA 1967 YILINDA BAŞLANMIŞ VE 1987 YILINDA TAMAMLANARAK İBADETE AÇILMIŞTIR. HÜSREV TAYLA VE FATİN ULUENGİN'İN ÇİZDİĞİ PROJE MİMAR SİNAN TARZINA YAKIN OLMASI AÇISINDAN BÜYÜK USTAYA BİR SAYGI ESERİ OLARAK DA YORUMLANMAKTADIR.

Kocatepe Camii

Beypazarı Sultan Alaaddin Camii veya diğer adıyla Camii Kebir, Ankara'nın Beypazarı ilçesinde İstiklâl Mahallesindeki Alaattin Sokak'tadır. Cami geçirdiği hasarlardan dolayı zaman içerisinde birkaç defa tadil ve kısmen yeniden inşa edilmiştir. Ahşap ve taş işçiliğinin oldukça hoş bir sentezi olan Beypazarı Sultan Alaaddin Camii kesme taştan duvarları, tuğladan minaresi, ahşap tavanı ve üstünün çatı örtüsüyle 15. veya 16. yüzyıl Ankara'sının izlerini taşımaktadır.

Ankara'daki en önemli camilerden bir diğerini Cenâbî Ahmet Paşa Camii oluşturmaktadır. Yeni Camii olarak da adlandırılan bu eseri Ankara'daki diğer yapılardan ayıran temel unsur Mimar Sinan'ın Ankara'da inşa ettiği tek cami olmasıdır. Kanuni Sultan Süleyman devrinde Ankara Beylerbeyliği yapmış olan Cenâbî Ahmet Paşa tarafından 1565-1566 yıllarında inşa ettirilmiştir. Altındağ ilçesinde Ulucanlar semtindedir. Klasik Osmanlı tarzında üstü tek bir kubbeli ve son cemaat yerinin üstü ise üç küçük kubbeli olan cami tamamen düzgün taştan yapılmıştır. Cami avlusunda Cenâbî Ahmet Paşa Türbesi'nin yanı sıra arka tarafta bir Osmanlı Mezarlığı da bulunmaktadır.

> CENÂBÎ AHMET PAŞA CAMİİ'NİN MİMAR SİNAN'IN ANKARA'DA İNŞA ETTİĞİ TEK CAMİ OLMASI ESERİN KIYMETİNİ DAHA DA ARTIRMAKTADIR.

Cenâbî Ahmet Paşa Camii ve Türbesi

Cenâbî Ahmet Paşa Camii ve Türbesi

Melike Hatun Camii

Beştepe Millet Camii

Ahmet Hamdi Akseki Camii

Bu tarihi camilerin yanı sıra Ankara'da Cumhuriyet döneminde inşa edilen önemli camiler de bulunmaktadır. 1959'da tamamlanan Maltepe Camii, 1987'de hizmete açılan Kocatepe Camii, 2013'te ibadete açılan Ahmed Hamdi Akseki Camii, inşaatı 2015'te tamamlanarak Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde açılan Beştepe Millet Camiii ve yapımı 2017'de tamamlanan Melike Hatun Camii de mimarî özellikleri ve estetik yapılarıyla Ankaralıların ibadet ve ziyaret için gittikleri dinî mekânlar arasında yer almaktadır.

Ankara'nın bir Türk-İslam şehri olmasından sonra şehirde birçok alim ve arif yetişmiştir. Bu kişilerin bir kısmı Anadolu'nun farklı illerine giderken bir kısmı hayatını Ankara'da sürdürmüştür. Bu nedenle dinî hayat ve şehir tarihi açısından öneme sahip birçok şahsiyetin Ankara'da türbeleri bulunmaktadır.

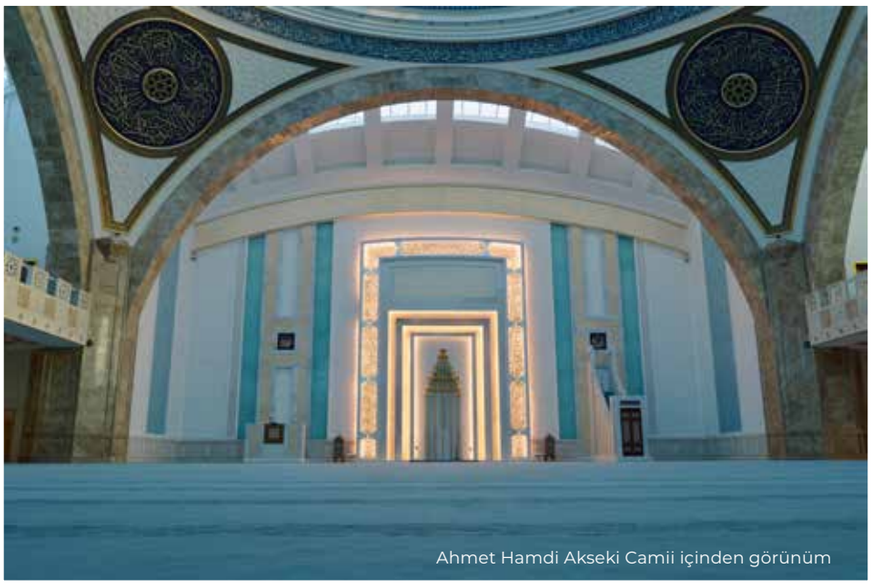

Ahmet Hamdi Akseki Camii içinden görünüm

Selçuklu dönemine ait Yörük Dede Türbesi Altındağ ilçesi Öksüzler Sokaktadır. Doğan Bey Türbesi olarak da bilinen yapı 14. yüzyılda inşa edilmesinden dolayı klasik Selçuklu mimarisinin birçok özelliğini taşımaktadır. Beş kenarlı duvarlarının üstünde sekizgen çatısıyla kümbet şeklindedir. Yörük Dede Türbesinde görünürde bir cenazelik olmamasına karşın bütün Selçuklu türbelerinde cenazelik olduğu düşünüldüğünde türbede bir cenazeliğin olması kuvvetle muhtemeldir.

Ankara'nın tarihi ve kültürü açısından önemli mekânlardan bir diğerini Seyyid Hüseyin Gazi Türbesi oluşturmaktadır. Türbe, Mamak ilçesinin Hüseyin Gazi semtindeki kendi adıyla anılan dağın zirvesindedir. Türk halk edebiyatının ve kültürünün yapıtaşlarından biri olan Battalname adı verilen eserlerde adı geçen ve Battal Gazi'nin babası olduğu bilinen Seyyid Hüseyin Gazi'nin Hz. Muhammed'in soyundan geldiği ve 8.-9. yüzyılda yaşadığı düşünülmektedir. Türbenin ise 15. yüzyılda Osmanlı Sultanı Fatih Sultan Mehmed tarafından yaptırıldığı öne sürülmektedir. Türbe Ankara'nın dinî hayatında önemli bir yere sahip olduğu gibi, şehrin en yüksek noktalarından birinde bulunduğu için Ankara manzarasını yukarıdan seyretme imkânı vermektedir. Özellikle kış mevsiminde kar yağdığında karla kaplı Ankara manzarası ziyaretçilere keyifli anlar yaşatmaktadır.

Ankara'nın Nallıhan ilçesindeki Tapduk Emre Türbesi Ankara'daki önemli dinî yapılar arasında yer alır. Büyük Türk mutasavvıfı Yunus Emre'nin mürşidi olan Tapduk Emre 13. yüzyılın ikinci yarısında yaşamıştır. Tapduk Emre'nin medfun olduğu türbe kare planlı, kubbeli, kagir ve küçükçe bir yapıdır. Günümüzde belirli tadilat işlemlerinden geçen türbe sağlam ve bakımlı bir haldedir.

Ankara'nın dinî hayatında önemli bir yere sahip bir diğer mekân Çamlıdere ilçesinde bulunan Şeyh Ali Semerkandi Türbesi'dir. Türbede medfun olan Ali Semerkandi 14. yüzyılda yaşamış önemli mutasavvıflardan biridir. İsminden de anlaşılacağı üzere bugünkü Özbekistan devletinin sınırları içinde yer alan Semerkand şehrinden doğmuştur. İlerleyen yıllarda Anadolu'ya gelerek Çamlıdere'ye yerleşmiştir. Burada verdiği dinî eğitim ve bilgisiyle Anadolu'nun en muteber alim ve ariflerinden biri olmuştur. Hatta Osmanlı'nın en önemli alimlerinden biri olan Molla Fenari, Ali Semerkandi'den birçok konuda mektupla eğitim almıştır. Türbesi de kurduğu medresenin olduğu yere inşa edilmiştir. Ankaralıların ve başka şehirlerden gelenlerin Ankara'da Hacı Bayram-ı Veli Türbesiyle birlikte en çok ziyaret ettikleri dinî mekânlar arasında yer alır.

Yürük Dede Türbesi

Şeyh Ali Semerkandi Türbesi

Tarihi Ankara Evleri

Ankara'da gezip görülebilecek yerler arasında Tarihi Ankara evleri de yer almaktadır. Türklerin Anadolu'ya ve sonrasında Balkanlar'a gelmesiyle birlikte eski şehirler ihya edilirken yeni şehirler de hızla imar edilmiştir. Bu kapsamda şehrin en önemli unsuru diyebileceğimiz ve bugün Türk evi adı verilen konutlar oluşmaya başlamıştır. Türkler hâkim oldukları coğrafyanın tamamında bu evleri birtakım mimarî standartlara göre meydana getirmişlerdir. Öyle ki 17. yüzyıla gelindiğinde İstanbul'dan Üsküp'e, Selanik'ten Tokat'a kadar geniş bir coğrafyada cumbalarıyla, sıra halinde dizilmiş pencereleriyle, geniş saçaklarıyla, avlu ve bahçeleriyle Türk evi denilebilecek konut mimarisini oluşturmuşlardır.

Ankara da bu coğrafyanın tam merkezinde olması sebebiyle bu ortak formun izlerini taşıyan evlerin inşa edildiği bir şehir olmuştur. Bugün bir kısmı hâlâ varlığını koruyan bu evler Ankara'nın kültür ve turizm hayatında kıymetli birer yere sahiptir. Türk evinin standart dış mimarî özelliklerini taşıyan bu evlerin her odasında banyo yapılacak yerlerin bulunduğu, ısınma ve yemek için ocakların yer aldığı, mahremiyeti korumak adına başka odalardan gelen eşya ve yiyecekleri taşıyan servis dolaplarının kurulduğu, yüklükler ve sedirlerin bulunduğu görülmektedir.

Hamamönü'nde Tarihi Ankara Evleri

BUGÜN BİR KISMI HÂLÂ VARLIĞINI KORUYAN TÜRK EVLERİ ANKARA'NIN KÜLTÜR VE TURİZM HAYATINDA KIYMETLİ BİR YERE SAHİPTİR.

Hamamönü'nde restore edilen tarihi Ankara evleri

Şehir merkezinde bulunan bu tipteki evler Ankara Kalesi'nin iç kısımlarında inşa edilmiştir. Günümüze ulaşan örnekleri 17. ile 19. yüzyıllar arasına aittir. Genellikle iki katlı olacak şekilde yapılan bu evler ahşap ve kerpiçtendir. Evlerin tavanları başta olmak üzere birçok bölümünde rumî ve hatai motifli süslemeler vardır. Günümüzde bu evlerin bir kısmı gelen ziyaretçileri turistik amaçlarla ağırlamaktadır. Böylece bu yapılar Ankara evinin iç ve dış mimarî özelliklerini gösterdiği gibi eski dönemde kullanılan eşya ve kıyafetler hakkında da bilgi sunmaktadır.

Tarihi Ankara Evleri

Beypazarı Evleri

Ankara kent merkezinde Tarihi Türk evlerinin örneklerinin yer aldığı bir diğer bölge Hamamönü'dür. Yapılan rekreasyon çalışmaları neticesinde eski güzelliğine yeniden kavuşturulan Hamamönü semti; Kamil Paşa Konağı, Beynamlızade Konağı ve Kabakçı Konağı gibi tipik Ankara evlerini içermektedir. Hamamönü semtinin Ankara'nın önemli kültür ve sanat merkezlerinden biri haline gelmesiyle birlikte bu evler geleneksel sanatların icra edildiği veya kültürel faaliyetlerin icra edildiği yerler haline gelmiştir. Hamamönü sahip olduğu harikulade mimarî yapıların yanı sıra cami ve türbeleri, kültür ve sanat etkinlikleri, restoranları ve kafeleriyle Ankaralıların ve şehre dışarından gelenlerin keyifle zaman geçirdikleri bir bölge halini almıştır.

Beypazarı Evleri

Hamamönü Evleri

Tarihi Ankara Evleri

Hacı Bayram Mahallesi'nde yenilenen Tarihi Ankara evleri

Geleneksel Ankara evlerinin diğer önemli örnekleri Beypazarı, Ayaş ve Güdül ilçelerinde yer almaktadır. Tarihi İpek Yolu'nun bu bölgelerden geçmiş olması şehre birçok olumlu iz bırakmıştır. Geleneksel Türk evlerinin de bu izin en kıymetlilerinden olduğu açıktır. Günümüze birçoğu ziyarete açık olan bu evler Ankaralılara ve şehre dışarıdan gelenlere keyifli anlar yaşatmaktadır. İki veya üç katlı Beypazarı evleri geleneksel Ankara evleri gibi ahşap ve kerpiçten inşa edilmiştir. Bu evlerde yine cumbalar bulunmakla birlikte evlerin en üst kısmında yer alan ve guşgana adı verilen küçük bölümler de bulunmaktadır. Kiremitten çatıları, küçük veya büyük iç avluları ve yüksek bahçe duvarlarıyla bu şirin Ankara evleri her detayıyla görenleri kendisine hayran bırakmaktadır.

Ankara'da geleneksel Türk evi özelliğini taşıyan konutların bulunduğu bir diğer bölge Ayaş ilçesidir. Bu evler genellikle iki katlı olup yarı kâgir yarı ahşap bir yapıya sahiptir. İnşa edildikleri çağın çok ilerisinde özelliklere sahip olan bu evler müstakil odalarının yanı sıra mutfak, tuvalet ve banyo gibi mekânları da içerir. Ahşap tavanla kaplı bu evlerin krem rengi, beyaz, kırmızı, mavi ve yeşil renkteki dış yapısında ahşap kafesli pencereler ve balkona benzer çıkmalar bulunur. Kiremit çatıyla örtülü bu evler vadi yamacında ve tabanında kurulmalarıyla çok güzel bir görüntü oluştururlar.

Geniş ormanlık bir arazinin yanında bulunan Güdül ilçesi, sahip olduğu bu imkân sayesinde çok güzel ahşaptan geleneksel Türk evlerini içermektedir. Nitekim Güdül'ün kent merkezindeki iki mahalle kentsel sit alanı ilan edilmiştir. İlçe toplam 58 tescilli yapıya ev sahipliği yapmaktadır. Bu evler de büyük oranda iki katlı ve kiremit çatılı olarak inşa edilmiştir. Birbirine bitişik şekilde olan Güdül evlerinde de müstakil oda, mutfak, tuvalet ve banyo görülür.

TARİHİ
TAŞ MEKTEP
BEYPAZARI BELEDİYESİ TESİSİ
TAŞMEKTEP

Beypazarı Tarihi Taş Mektep

Hamamlar

Türk kültürünün gerek temizlik gerekse keyif açısından su ile ilişkisi her zaman yoğun olmuştur. Su akan bölgelerde kurulan yerleşimler veya suyun olduğu yerlerde dinlenilmesi Türklerin suya olan ilgi ve alakalarının yüksek olmasını sağlamıştır. Türklerin İslam'ın kabulüyle birlikte temizlik ve suyla ilişki dinî bir hüviyete de bürünmüştür. Bu sebeple Türkler yerleştikleri Anadolu coğrafyasının her köşesine bedenî temizliği sağlayan hamamlar inşa etmişlerdir.

Bu hamamlar şehir halkının sıhhatini korumasını sağladığı gibi kurulan medreseler ve açılan camilere gelir sağlaması açısından vakıfların da önemli bir parçası halini almıştır. Ankara'nın da 11. yüzyıldan itibaren bir Türk şehri haline gelmesi birçok dinî ve kültürel eserle birlikte sayısız hamamın açılmasını sağlamıştır. Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde açılan bu hamamların bir kısmının günümüze kadar ulaşması ve hâlâ hizmet vermesi kent sağlığı kadar kültürüne de büyük katkı sağlamaktadır. Nitekim bu yapılar temizlik hizmeti vermesi kadar iç ve dış mimarî özellikleriyle ziyaretçilerini oldukça etkilemektedir.

Ankara'nın birçok hamamı Türk hakimiyeti dönemine ait olsa da Ankara'nın tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olması bu dönemlerden kalan eserlerin de varlığını ortaya koymaktadır. Nitekim günümüzde Ulus bölgesindeki Çankırı Caddesi üzerinde yer alan ve dünyadaki en büyük hamamlardan biri olan tarihi Roma Hamamı'nın MS 3. yüzyılda yaptırıldığı düşünülmektedir. Hamamda kullanılan sıcak su şehir merkezinin 60 km. uzağındaki Elmadağ'dan taş borularla getirilmiş ve ayrıca şehrin diğer mahallelerine de dağıtımı sağlanmıştır.

Roma Hamamı

Roma Hamamı

SELÇUKLU VE OSMANLI DÖNEMLERİNDE ANKARA'DA AÇILAN HAMAMLARIN BİR KISMININ GÜNÜMÜZE KADAR ULAŞMASI VE HÂLÂ HİZMET VERMESİ KENT SAĞLIĞI KADAR KENT KÜLTÜRÜNE DE BÜYÜK KATKI SAĞLAMAKTADIR.

Karacabey Hamamı

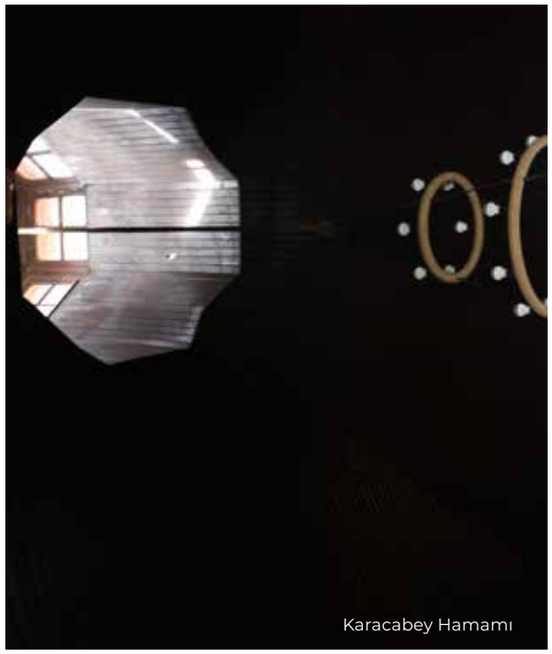
Karacabey Hamamı

Karacabey Hamamı

Ankara'nın 7. yüzyılda Sasaniler tarafından istilası sırasında yakılan hamam, günümüzde yapılan çalışmalar neticesinde, restore edilerek bazı kısımları korunabilmiştir. Günümüzde açık hava müzesine dönüşen tarihi Roma hamamı, yaklaşık bin adet tarihî eseri bünyesinde barındırmaktadır.

15. yüzyılın başlarında Subaşı İne Bey tarafından yaptırılan ve günümüzde Eyne Bey, İnebey Subaşı, Eski, Öğlen gibi isimlerle anılan İne Bey hamamı, Ankara şehir merkezindeki en eski Osmanlı hamamıdır. Anafartalar Caddesi Adnan Saygun Caddesi üzerinde bulunan hamam 2001'de aslına uygun şekilde restore edilmiştir. Vakıf eser statüsündeki İne Bey hamamı, günümüzde hâlâ hizmet vermektedir.

Ankara'nın hamam kültüründe ve kent tarihinde önemli yere sahip bir diğer eser Karacabey hamamıdır. 15. yüzyılın ortalarına doğru bugünkü Altındağ ilçesindeki Talatpaşa Bulvarı üzerinde inşa edilen hamam, semte Hamamönü adının verilmesini sağlamıştır. 1979 yılında onarılan bu sembol eser günümüzde kadın ve erkekler için çifte hamam hizmeti vermeye devam etmektedir. Karacabey hamamı iç ve dış mimarî yapısıyla da oldukça etkileyici bir eserdir. Zemini tamamen mermer olan yapının girişindeki duvar ve balkonlar ahşaptan yapılmıştır.

Osmanlılar dönemine ait olan ve günümüzde Ankara'daki en meşhur hamamlardan bir diğerini Şengül Hamamı teşkil etmektedir. Altındağ ilçesindeki Acı Çeşme Sokak'ta bulunan Şengül Hamamı 15. yüzyılda yaptırılmıştır. Duvarları kesme taşlarla örülü hamam kadın ve erkekler için çifte hamam hizmeti vermektedir. Gerek giriş kısmı gerekse soyunmalık ve ılıklık kısımları işlevsel olmasının yanı sıra mimarî açıdan görenleri kendisine hayran bırakmaktadır.

Selçuklular döneminden kalma bir diğer hamam kaplıcalarıyla ünlü Ayaş ilçesindedir. Karakaya Caddesi İğdeli Sokak'ta bulunan Paşa Hamamı Ulu Camii'nin hemen yanı başındadır. Günümüzde Ayaş Belediyesi tarafından etnografik ve arkeolojik eserlerin yer aldığı sergi salonu olarak kullanılmaktadır.

Hanlar

Ankara'da alış-veriş yapmakla birlikte gezip güzel vakit geçirecek mekânlar olarak hanlar ayrı bir önem ve güzelliğe sahiptir. Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde ticarî işlemlerin gerçekleştiği hanlar görünümleri itibariyle birer kaleye benzemektedir. Yüksek ve tek katlı, dikdörtgen biçiminde ve taş duvar şeklinde yükselen bu yapıların dış taraflarında sokağa bakan dükkânlar bulunmaktadır. Dış kısmı kaleye benzeyen hanların iç kısımları ise Türk evine benzer.

Bir kısmı zaman içerisinde yıkılmış olsa da günümüze ulaşan çok kıymetli ve güzel hanlar bulunmaktadır. Bugün hâlâ varlığını sürdüren bu yapılar arasında Kurşunlu Han böyle bir niteliktedir. Günümüzde Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nin idarî binası olarak hizmet veren Kurşunlu Han 1467-1471 yılları arasında Fatih Sultan Mehmed'in sadrazamlarından Mehmet Paşa tarafından inşa edilmiştir. Güney cephesinde Mahmut Paşa Bedesteniyle bitişik vaziyettedir. Kurşunlu Han'ın ortasında geleneksel Türk hanları tamamında olduğu gibi bir iç avlu bulunur. Etrafı payeli revaklarla çevrili iç avlunun çevresini saran zemin ve üst katta toplam 58 oda yer alır. Oldukça sade bir eser olan Kurşunlu Han, müze binası olarak kullanılması için bazı değişikliklere uğramıştır. Odaların bir kısmı birleştirilerek daha büyük mekânlar elde edilmiştir.

Ankara'nın önemli vakıf eserleri arasında yer alan Çengel Han Atpazarı bölgesindedir. 1522-1523 yıllarında Kanunî Sultan Süleyman'ın kızı Mihrimah Sultan'ın kocası Rüstem Paşa tarafından yaptırılmıştır. Eğimli bir arazi üzerine inşa edildiği için bir cephesi iki katlı diğer cephesi üç katlıdır. 2005'te onarılan Çengel Han 2005'te Vakıflar Genel Müdürlüğünce M. Rahmi Koç Vakfı'na kiraya verilmiş olup, günümüzde Sanayi Müzesi olarak Ankaralılara hizmet vermektedir. Ankara Kalesi'nin olduğu bölgede bulunması nedeniyle Kaleyi ziyaret edenlerin de uğradıkları Çengel Han Ankara'nın en güzel turistik mekânları arasında kendine yer bulur.

Bugün ticarî hayatın tüm canlılığıyla sürdüğü Sulu Han, Ulus semti Hacı Doğan Mahallesi'nde yer almaktadır. Bu yapı ilk kez 1511'de Anadolu Beylerbeyi Hasan Paşa tarafından yaptırılmış olsa da 1685 yılında Şeyhülislam Cevvarzade Mehmet Emin Bey tarafından onarımdan geçirilmiş ve vakıf eser olarak varlığını sürdürmüştür. Dikdörtgen planlı, ortası avlulu ve iki katlıdır. Zemin ve üst kattaki odalarda çeşitli el sanatı ürünleri satılır. 1984'te onarımıyla bugünkü halini almıştır. Sulu Han gerek alış-veriş gerekse oturup dinlenmek için Ankara'nın en uygun mekânları arasında yer alır.

Atpazarı bölgesinin bir diğer önemli hanı 1512'de Hacı İbrahim bin Mehmed tarafından vakıf eser olarak yaptırılan Zağfiran\Safran (42 Hücreli) Han'dır. 42 odanın yanı sıra handa bir de mescit bulunmaktadır.

ANKARA'DA ALIŞ-VERİŞ YAPMAKLA BİRLİKTE GEZİP GÜZEL VAKİT GEÇİRİLECEK MEKÂNLAR VARDIR. BU MEKÂNLARDAN HANLAR AYRI BİR ÖNEM VE GÜZELLİĞE SAHİPTİR.

Çengelhan

Sulu Han

Çengelhan Rahmi M. Koç Müzesi'nin yeni bölümü Safranhan

Diğer hanlar gibi iki katlı olan Zağfiran Han'ın zemin ve üst katında toplam 20 dükkân yer alır. Zağfiran Han, Koç Grubu tarafından 2016 yılında restore edilerek Çengel Han'daki M. Rahmi Koç Müzesi'nin ek binası olarak hizmet vermesi sağlanmıştır.

Kuğulu Park

Doğal Güzellikler

Ankara, sahip olduğu tarihî ve doğal güzelliklerin yanı sıra zaman içerisinde açılan parklarıyla da farklı güzelliklere ev sahipliği yapmaktadır. Bu parklar şehrin doğa turizmi açısından taşıdığı önemi artırmaktadır. Envai çeşit bitki ve ağaçların, doğal ve suni göllerin, havuzların, piknik alanlarının, eğlence merkezlerinin, restoran ve kafelerin bulunduğu bu yerler yediden yetmişe tüm Ankaralıların aileleri ve sevdikleriyle güzel zaman geçirdikleri yerlerdir.

Şehirdeki sosyal hayat açısından vazgeçilmez olan bu mekânların son yıllarda sayısı daha da artmıştır. Ankara'nın birçok semtinde bulunan bu parklar sayesinde Ankaralılar rahat bir şekilde dört mevsim bu parkların güzelliklerinden istifade edebilmektedirler. Şehrin Mogan Parkı, Altınpark ve 50. Yıl Parkı gibi oldukça geniş araziler üzerine kurulu büyük parkları olduğu gibi Kuğulu Park, Seymenler Parkı ve Botanik Park gibi büyükçe olmasalar dahi Ankaralıların sevdikleri ve değer verdikleri mekânlar da bulunmaktadır.

BAŞKENT GÜNEŞİ

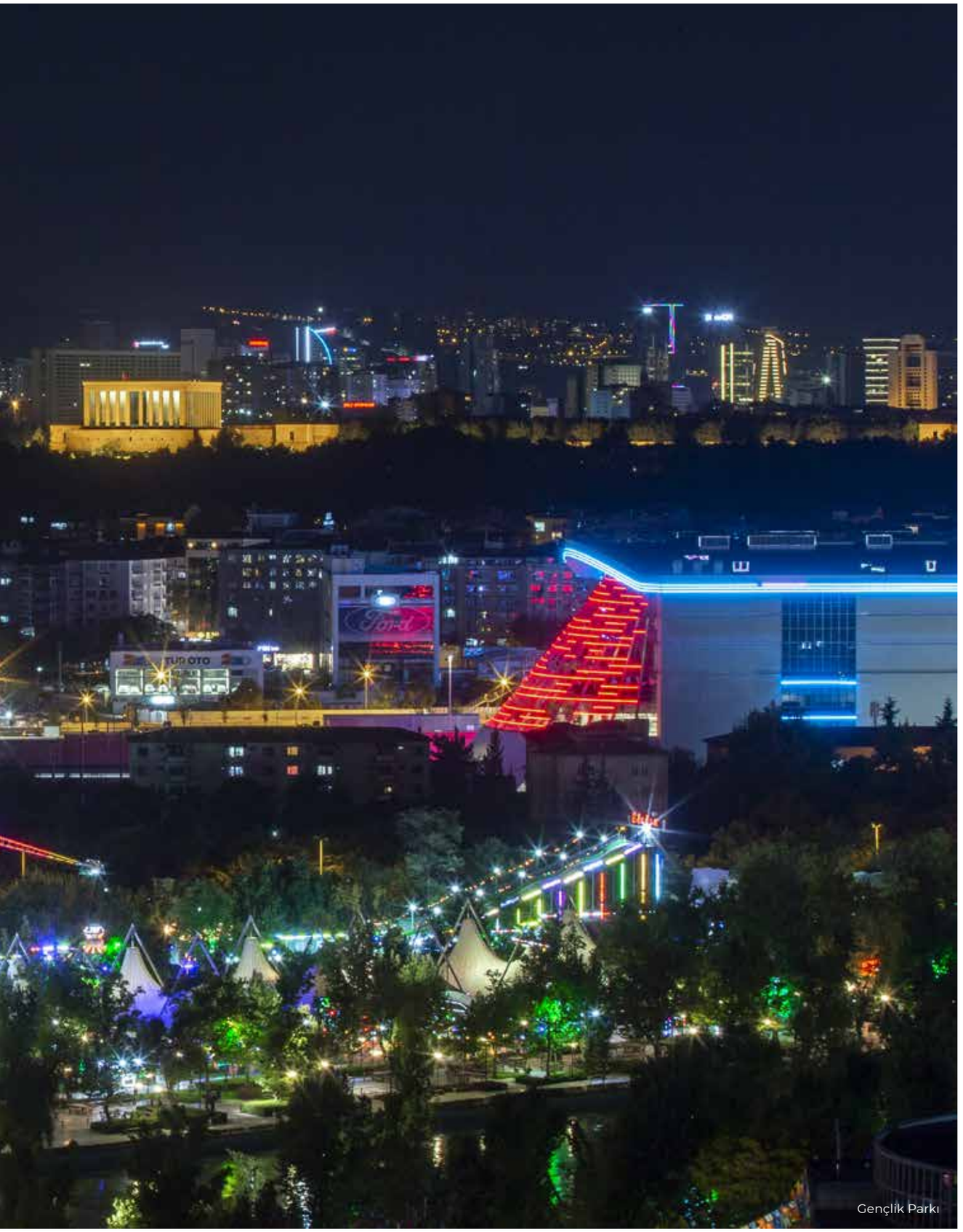

Gençlik Parkı

Ankara'daki parklar içerisinde tarihî önemi ve canlılığı açısından Gençlik Parkı farklı bir yere sahiptir. Cumhuriyetin ilanından ve Ankara'nın başkent oluşundan sonra açılan ilk büyük park olmuştur. 1943'te inşaatı tamamlanan ve Atatürk Bulvarı üzerine kurulu bulunan Gençlik Parkı çay bahçeleri, açık hava halk tiyatrosu ve çocuk bahçesiyle hizmet vermeye başlamıştır. Zaman içerisinde gelişen ve büyüyen park 1960'lı yıllarda Ankaralıların en sık gittikleri yerlerden biri halini almıştır. 2007 yılında büyük bir yenilenme sürecinden geçen Gençlik Parkı, günümüzde 275.000 metrekarelik alanında büyükçe bir göl, lunapark, yeşil alanları, oyun parkları, dinlenme alanları, tiyatro binası, kadın dayanışma merkezi, turizm ofisi, nikah ve düğün salonları, restoranları, çay bahçeleri ve yürüyüş alanlarıyla eski cazibesini hâlâ sürdürmektedir.

ALTINPARK PİKNİK ALANLARI; OYUN ALANLARI; AÇIK VE KAPALI SPOR ALANLARI; TÜRK, İTALYAN VE ÇİN RESTORANLARI; KAFELER; KONGRE MERKEZİ; BİLİM MERKEZİ VE AT TAVLASIYLA ANKARALILARIN DÖRT MEVSİM GÜZEL ZAMAN GEÇİRDİKLERİ BİR MEKÂNDIR.

Altınpark

Keçiören ilçesinde İrfan Baştuğ Caddesi üzerinde 640.000 metre karelik bir alana kurulmuş olan Altınpark, bu haliyle Ankara'nın en büyük rekreasyon alanlarından biridir. Doğu Akdeniz ülkeleri arasında yılın parkı seçilmiştir. 1977 yılına kadar golf kulübü olarak hizmet verirken, 1985'te kabul edilen projeyle park olarak kullanılmaya başlanmıştır. %85 gibi büyük bir kısmı yeşil alan ve göletten oluşmaktadır. İçinde barındığı piknik alanı; oyun alanları; açık ve kapalı spor alanları; Türk, İtalyan ve Çin restoranları; kafeler; kongre merkezi; bilim merkezi ve at tavlasıyla Ankaralıların dört mevsim güzel zaman geçirdikleri bir mekândır.

50. Yıl (Çamlık) Parkı, Türkiye Cumhuriyeti'nin 50. kuruluş yılı kutlamaları kapsamında 1973 yılında Kurtuluş semtinin yukarısında yer alan bölgede açılmıştır. 2012 yılında yeniden düzenlenen park, yüksek konumu nedeniyle Ankara'nın Terası olarak da adlandırılmaktadır. Nitekim Ankaralılar parka gelerek şehrin panoramik görüntüsüyle karşılaşmaktadırlar. 135.000 metrekare alana sahip parkın 50.000 metrekarelik kısmı tamamen yeşil alandan oluşmaktadır. 50. Yıl Parkı'nın içinde çocuk oyun alanları, spor sahâlârı, buz pateni pisti, lunapark, yürüyüş ve koşu yolları, cay bahçeleri ve kafeler yer almaktadır. Parktaki 110 metre uzunluğundaki direkte dalgalanan ve 20x30 metre boyutlarında olan Türkiye'deki en büyük Türk bayrağı bulunmaktadır.

Ankara'da kentsel dönüşüm sonucu sosyal donatı mekânı haline gelen yerler arasında Dikmen Vadisi önemli bir yere sahiptir. 2 farklı etapta 378.000 metrekarelik bir alan üzerine kuruludur. Vadinin 1. etabı 2000 yılında, 2. etabı ise 2003'te tamamlanmıştır. Vadide inşa edilen gölet alanı ve 3 şelalenin yanı sıra geniş yeşil alan ve 120.000 yapraklı ve iğne yapraklı ağaç olağanüstü doğal bir güzellik meydana getirmektedir. Vadi alanı içinde oyun alanları, yürüme yolları, mini lunapark, çay bahçeleri ve lokanta yer alır. Vadi, gece aydınlatmaları sayesinde 24 saat faal bir yaşam alanıdır. Vadide alışveriş merkezleri, gençlik merkezi, spor merkezi, hanımlar lokali, konferans salonu gibi sosyal-kültürel ve sportif etkinliklerin yapılabileceği alanlar vardır.

30 Ağustos Zafer Parkı

Kızılcagün Anıtı

Dikmen Vadisi

Mavi Göl Parkı, Ankara'ya 12 km. uzaklıkta olup, Mamak ilçesine bağlı Kayaş bölgesi yakınlarında Samsun yolu üzerinde yer alır. 2.400 metrekarelik bir alanı kapsayan park, adını parkın içinde bulunan Bayındır Barajı'nın mavi suyundan almaktadır. Park alanın yarısı ateşli ve ateşsiz piknik alanından, dörtte biri ise gölden oluşmaktadır. Park içinde voleybol, basketbol ve futbol sahâlârı, spor aletleri, çocuk oyun alanları ve koşu yolu bulunmaktadır. Mavi Göl Parkı, piknik ve dinlenme alanı olarak 2005'te hizmete açılmıştır.

Mavi Göl

LOKANTA VE KAFETERYASI BULUNAN TURİSTİK BİR TESİS OLAN ELMADAĞ KAYAK MERKEZİ'NDE, DAĞ EVİNİN YANI SIRA BAZI KURUM VE KURULUŞLARIN KENDİ ÇALIŞANLARI İÇİN YAPTIRDIKLARI TESİSLER DE YER ALMAKTADIR.

Elmadağ Kayak Merkezi

Elmadağ Kayak Merkezi

Ankara kış turizmi açısından önemli noktalardan biridir. Ankara kent merkezine 26 km. uzaklıkta bulunan Elmadağ Kayak Merkezi, yerli ve yabancı turistlerin kış mevsimindeki uğrak yerleri arasındadır. Elmadağ'ın Yakupabdal köyünde yer alan merkezde kışın 1.500-1.800 metre yükseklikte kar kalınlığı 30–40 santimetreye ulaşmaktadır. Karın yerde kalış süresinin Ocak ve Mart ayları arası dönemde 105 günü bulması kayak sporunun keyifle yapılmasını sağlamaktadır.

Elmadağ Kayak Merkezinde 650 metre uzunluğunda kolay ve orta zorluk derecelerindeki kayak pistlerinin yanı sıra 2 adet teleski bulunmaktadır. Kayak merkezinde, lokanta ve kafeteryası bulunan turistik bir tesis olan Elmadağ dağ evinin yanı sıra bazı kurum ve kuruluşların kendi çalışanları için yaptırdıkları tesisler de yer almaktadır.

SOĞUKSU
MİLLİ PARKI

Soğuksu Milli Parkı

Soğuksu Milli Parkı

Soğuksu Milli Parkı, Kızılcahamam ilçesi içinde yer alır. 1.300 metre yüksekliğinde ve 1.050 hektarlık alanı kaplayan orman İç Anadolu ve Karadeniz bölgeleri arasındaki geçişte bulunmaktadır. Böylelikle Milli Park sınırları içinde orman, step, çayır ve dere olmak üzere başlıca 4 ekosistem tipi belirlenmiştir. Bu farklı ekosistemler sayesinde ormanlık alanda karaçam, sarıçam, meşe ve kavak gibi zengin bir doğal hayat ortaya çıkmıştır.

Parkın kuzey bölgesindeki yaşlı Karaçamların tepesine Türkiye'nin en büyük yırtıcı kuşu olan Kara Akbaba'lar yuva yapmaktadır. Kanat genişliği 3 metreyi bulan bu kuşlar parkın da sembolü olmuş durumdadır. Ankara'ya 78 km. uzaklıktaki Milli Park 1959'da açılmış olup, piknik yapmanın yanı sıra yürüyüş, kampçılık, doğa araştırmaları, kuş gözlemleri ve foto safari gibi faaliyetlerin de gerçekleştiği önemli turistik yerlerden biridir.

Nallıhan Kuş Cenneti

Ankara'nın doğal güzellikleri arasında Nallıhan Kuş Cenneti'nin ayrı bir yeri vardır. Ankara'ya 130 km. uzaklıktaki bölge, ev sahipliği yaptığı kuşların gerek görüntüleri gerekse ötüşleriyle ziyarete gelenleri kendisine hayran bırakmaktadır. Aladağ Çayı'nın Sarıyar Barajı'yla birleştiği havzada yer alan Nallıhan Kuş Cenneti, 1994'te Yaban Hayatı Geliştirme Sahası olarak koruma altına alınmıştır.425 hektarlık geniş bir alana kurulu bulunan bölge, İstanbul ve Çanakkale Boğazlarından gelen kuş göç yolu üzerinde bulunduğu için 190'dan fazla kuş türünü ağırlamaktadır. Göç eden kuşlar bölgenin zengin sularla çevrili olmasının da etkisiyle beslenmek, dinlenmek, barınmak ve üremek için Nallıhan Kuş Cenneti'ne gelmektedir. Türkiye'de yaşayan 6 balıkçıl türünün 5´inin bu bölgede yaşadığı bilinmektedir.

Bu bölgede kuluçkaya yatan önemli türler arasında Gece Balıkçılı, Karaleylek, Küçük Akbaba, Bıyıklı Doğan sayılabilir. Ayrıca Kara Çaylak, Akkuyruklu Kartal, Gökdoğan, Kuzgun, Kırmızı Gagalı, Dar Karpası da bölgede görülebilmektedir. Bölgeyi ziyaret edenler yıl boyunca farklı türlerdeki yırtıcı kuşları, baykuşları, su kuşlarını, ötücü kuşları gözlemleyebileceği gibi, haziran ayında gelen 3.000 Leylek ve 150 Karaleylek ile kış mevsiminde gelen 3.000 Angut Kuşu'nu seyredebilirler. Yürüyüş yolları sayesinde bütün bu kuşların rahatça izlenebilmesi mümkündür. Bölgenin sarı, kahverengi ve kırmızımsı toprak tabakaları farklı bir doğal güzellik meydana getirmektedir. Nitekim her sene düzenlenen Nallıhan Kuş Cenneti Foto Safari Yarışması'nda bölgenin birbirinden güzel manzaraları ölümsüzleştirilmektedir.

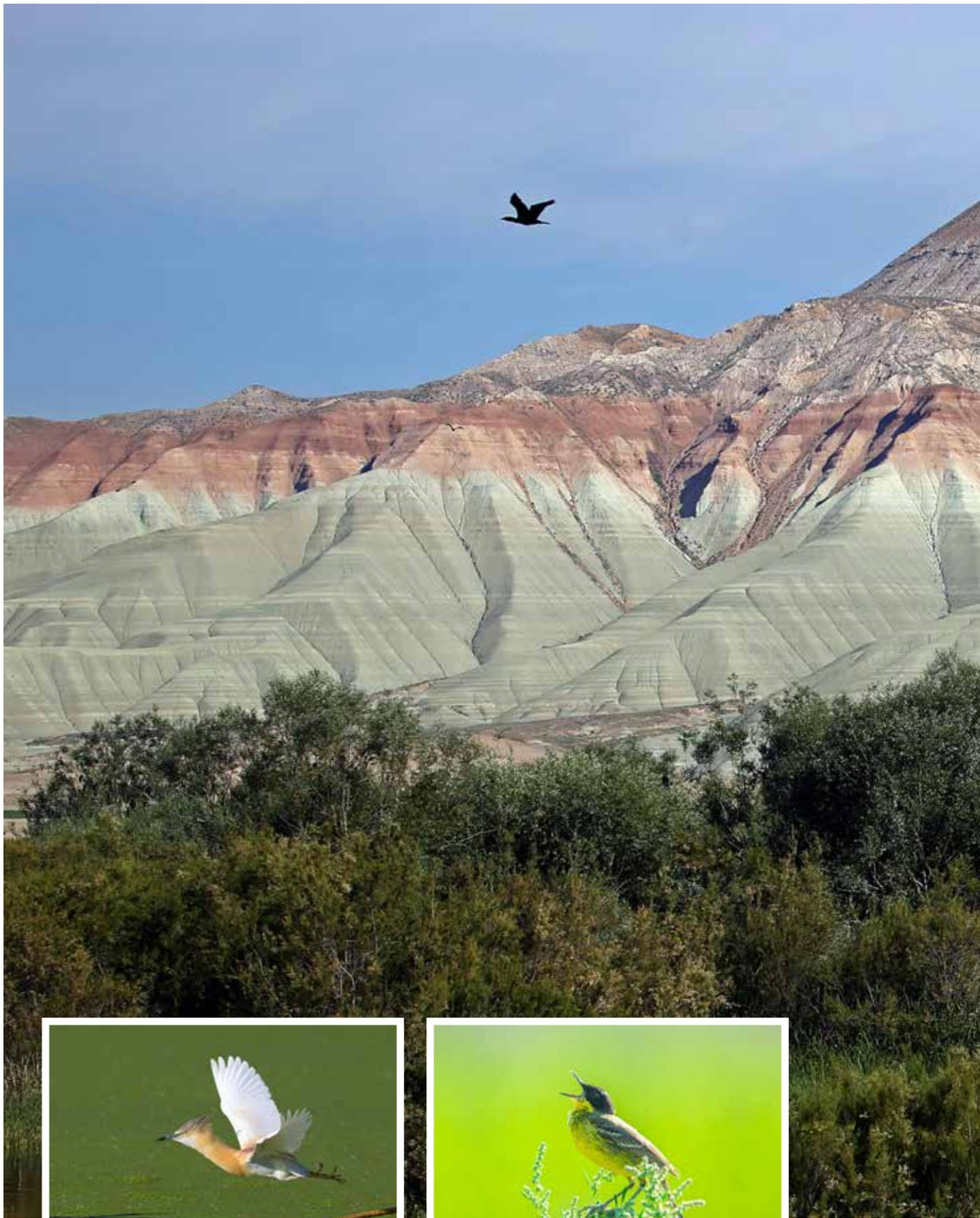

Alaca Balıkçıl

Sarı Kuyruksallayan

Nallıhan Kuş Cenneti

Arıkuşu

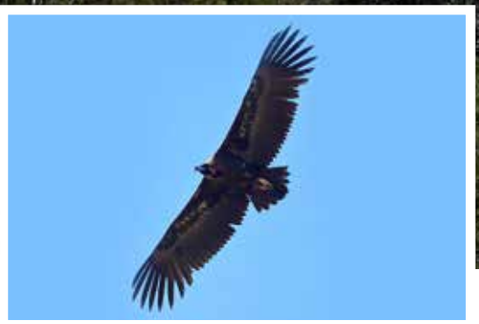

Kara Akbaba

Mogan Gölü

Mogan (Gölbaşı) Gölü

Gölbaşı ilçesinde bulunan Mogan Gölü hem etrafına kurulan Mogan Parkı hem de doğal güzelliğiyle Ankaralıların keyifli vakit geçirdiği yerlerden biridir. Mogan; 6 km. uzunluğa, 1 km. genişliğe ve 4 metre derinliğe sahip tuzlu bir göldür. Gölde Sazan, Kefal, Sardalya, Kadife, Turna, Gümüş, Yayın ve Kerevit gibi balık türlerinin bulunması balık tutmak için ideal bir ortamı sağladığı gibi kürek çekmek gibi sportif faaliyetler de icra edilebilmektedir. Gölün oluşturduğu doğal çevre içinde 220 farklı kuş türü varlığını sürdürmektedir.

Göl kenarında kurulu bulunan Mogan Parkı 645.000 metrekarelik bir alana yayılmasıyla Ankaralıların gölün keyfini daha da rahat çıkarmalarını sağlamaktadır. Parkın içindeki 4 km. uzunluğunda ahşap sahil yolu, gölün seyredilebildiği deniz feneri, restoran ve kafe gibi sosyal tesisler, nezih piknik alanları Mogan Gölü Parkını Ankaralıların doğayla iç içe huzurla zaman geçirebileceği müstesna mekânlardan biri yapmaktadır.

Eymir Gölü

Gölbaşı ilçesindeki bir diğer göl Eymir'dir. 6 km. uzunluğa ve 250-300 metre genişliğe sahip bir set gölü olan Eymir, gölün etrafını saran yürüyüş yolu ve dört mevsim güzelliğiyle dikkat çekmektedir. Gölün etrafı yürüyerek gezilebildiği gibi birçok Ankaralı bisikletle de gezerek doğal güzelliğin tadını çıkarmaktadır. Ayrıca göl yüzeyinin kış mevsiminde donması ziyaretçilerin çok farklı bir doğal güzellikle karşılaşmasını sağlamaktadır. Mogan gölü gibi balık tutulmasına müsaade edilmese de ODTÜ'nün kürek takımı çalışmalarını burada gerçekleştirmektedir. Göl etrafında gezerken Sakarmeke, Yeşilbaş Ördek, Elmabaş Patka ve Bahri gibi kuş türlerini görmek mümkündür. Eymir'de ateşsiz piknik yapmak mümkün olmakla birlikte göl etrafındaki tesislerden de faydalanılabilmektedir.

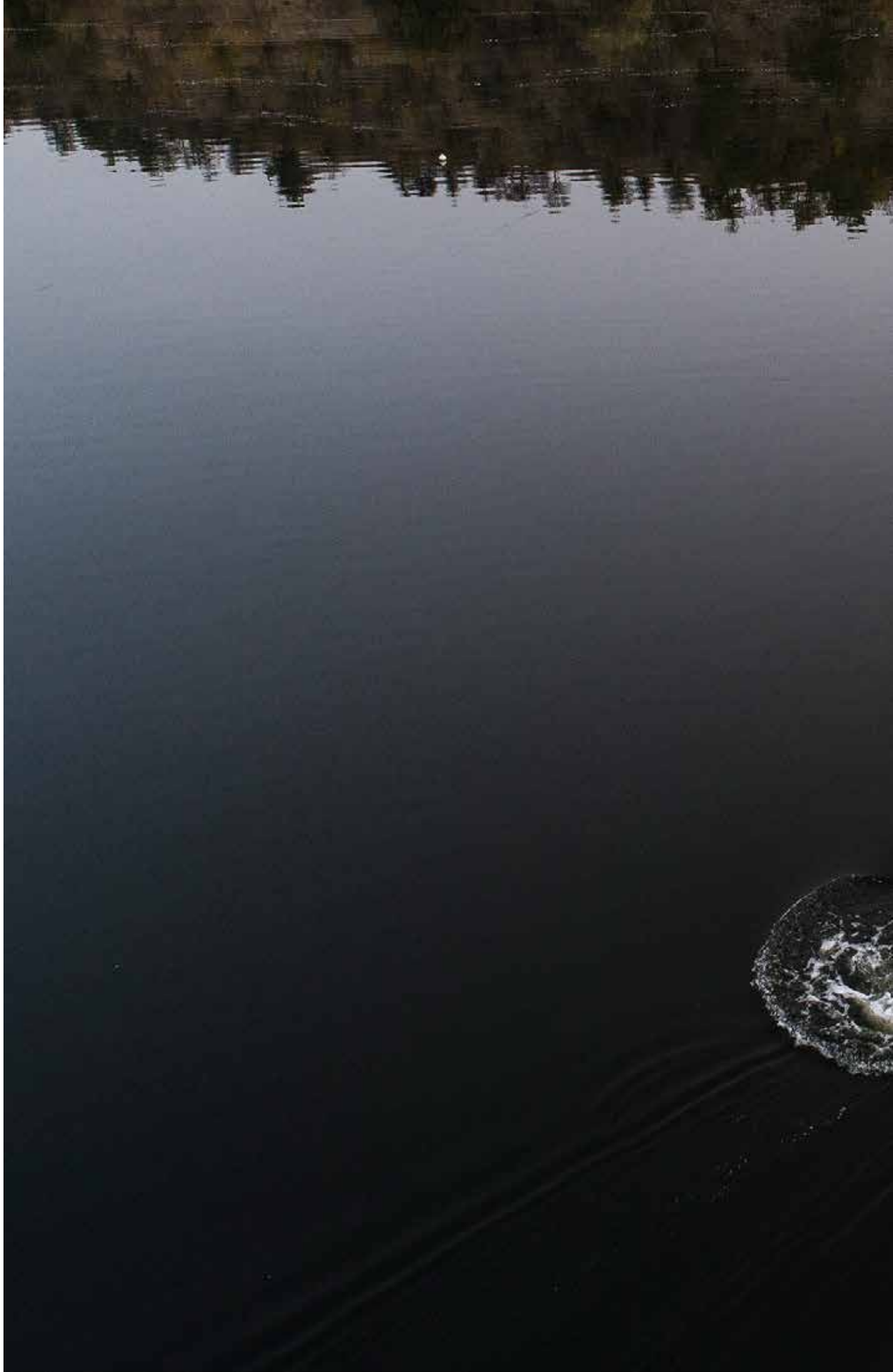

Eymir Gölü

Kara Göl

Çubuk ilçesinin simgesi kabul edilen Kavak ve Yıldırım dağları eteğinde yaklaşık 2 hektar alana kurulu ve ortalama 4 metre derinliğe sahip Kara Göl'ün çevresi Tabiat Parkı olarak tescil edilmiştir. Çevresinde spor yapma imkanının yanı sıra Yıldırım Evci ve Kışlacık gibi görülmeye değer yaylalar ile Ayı Kayası ve Aydost Dağı gibi doğal alanlar da mevcuttur. Bu krater gölünün her iki tarafı çam, söğüt, ıhlamur, meşe ve dağ kavağı ağaçları ile çevrilidir. Öyle ki bu ağaçların gölgesinin göle düşmesi nedeniyle gölün adının kara olduğu dahi söylenmektedir. Kara Göl'de kamp ve piknik yapılabildiği gibi bölgedeki tesislerin hizmetlerinden de istifade etmek mümkündür.

Karagöl

Turizm İstatistikleri

Belediye Belgeli Tesisler

Tesise Geliş Sayısı

Türü	Yabancı	Yerli	Toplam
Otel	18 694	249 280	267 974
Pansiyon	380	5 010	5 390
Tatil Köyü	110	11.468	11. 578
Kaplıca	1 259	9.151	10. 410
Kamu Misafirhanesi	843	23 756	24 599
Genel Toplam	**21. 286**	**298.665**	**319. 951**

Geceleme

	Yabancı	Yerli	Toplam
Otel	36. 717	451.313	488.030
Pansiyon	831	9 926	10. 757
Tatil Köyü	318	64.444	64.762
Kaplıca	2.597	19.995	22.592
Kamu Misafirhanesi	2.577	47 964	50.541
Genel Toplam	**43.040**	**59.3642**	**636.682**

Ortalama Kalış Süresi

	Yabancı	Yerli	Toplam
Otel	1,96	1,81	1,82
Pansiyon	2,19	1,98	2,00
Tatil Köyü	2,89	5,62	5,59
Kaplıca	2,06	2,19	2,17
Kamu Misafirhanesi	3,06	2,02	2,05
Genel Toplam	**2,02**	**1,99**	**1,99**

Doluluk Oranı(%)

	Yabancı	Yerli	Toplam
Otel	3,53	43,37	46,90
Pansiyon	2,96	35,35	38,31
Tatil Köyü	0,22	44,75	44,97
Kaplıca	4,05	31,14	35,19
Kamu Misafirhanesi	2,46	45,73	48,19
Genel Toplam	**3,11**	**42,96**	**46,08**

İşletme Belgeli Tesisler

Türü	Sınıfı	Tesise Geliş Sayısı		
		Yabancı	Yerli	Toplam
Otel	**5 Yıldızlı**	211.801	581.318	793.119
	4 Yıldızlı	117729	596.651	714.380
	3 Yıldızlı	78.836	450.211	529.047
	2 Yıldızlı	16 625	194 558	211 183
	1 Yıldızlı	216	7 541	7 757
	Toplam	**425 207**	**1 830279**	**2 255 486**
Termal Otel	**5 Yıldızlı**	12 484	167 201	179 685
	4 Yıldızlı	98	46 226	46 324
	3 Yıldızlı	2	1 428	1 430
	Toplam	**12 584**	**214 855**	**227 439**
Pansiyon		137	392	529
Apart Otel		112	2 666	2 778
Özel Tesis		8 177	44 397	52 574
Butik Otel		4 145	25 640	29 785
Genel Toplam		**450 362**	**2 118 229**	**2 568 591**

Türü	Sınıfı	Doluluk Oranı(%)		
		Yabancı	Yerli	Toplam
Otel	**5 Yıldızlı**	13,33	26,69	40,02
	4 Yıldızlı	9,66	35,82	45,47
	3 Yıldızlı	7,23	33,23	40,46
	2 Yıldızlı	7,11	34,14	41,25
	1 Yıldızlı	1,32	44,79	46,11
	Toplam	**10,24**	**31,69**	**41,93**
Termal Otel	**5 Yıldızlı**	3,18	44,27	47,44
	4 Yıldızlı	0,08	42,79	42,88
	3 Yıldızlı	0,03	12,34	12,37
	Toplam	**2,46**	**43,31**	**45,77**
Pansiyon		3,57	12,55	16,12
Apart Otel		2,22	52,90	55,12
Özel Tesis		8,03	29,07	37,10
Butik Otel		8,70	39,81	48,51
Genel Toplam		**9,32**	**33,12**	**42,44**

Türü	Sınıfı	Geceleme		
		Yabancı	Yerli	Toplam
Otel	**5 Yıldızlı**	430.035	861.301	1.291.336
	4 Yıldızlı	255. 879	949.205	1.205.084
	3 Yıldızlı	140.469	645 474	785 943
	2 Yıldızlı	51 989	249 597	301 586
	1 Yıldızlı	448	15 157	15 605
	Toplam	**878. 820**	**2 720 734**	**3 599 554**
Termal Otel	**5 Yıldızlı**	23 029	320 963	343 992
	4 Yıldızlı	166	85 037	85 203
	3 Yıldızlı	5	2 347	2 352
	Toplam	**23 200**	**408 347**	**431 547**
Pansiyon		137	482	619
Apart Otel		3 360	79 980	83 340
Özel Tesis		18 309	66 239	84 548
Butik Otel		8 401	38 429	46 830
Genel Toplam		**932 227**	**3 314 11**	**4 246 438**

Türü	Sınıfı	Ortalama Kalış Süresi		
		Yabancı	Yerli	Toplam
Otel	**5 Yıldızlı**	2,03	1,48	1,63
	4 Yıldızlı	2,17	1,59	1,69
	3 Yıldızlı	1,78	1,43	1,49
	2 Yıldızlı	3,13	1,28	1,43
	1 Yıldızlı	2,07	2,01	2,01
	Toplam	**2,07**	**1,49**	**1,60**
Termal Otel	**5 Yıldızlı**	1,84	1,92	1,91
	4 Yıldızlı	1,69	1,84	1,84
	3 Yıldızlı	2,50	1,64	1,64
	Toplam	**1,84**	**1,90**	**1,90**
Pansiyon		1,00	1,23	1,17
Apart Otel		30,00	30,00	30,00
Özel Tesis		2,24	1,49	1,61
Butik Otel		2,03	1,50	1,57
Genel Toplam		**2,07**	**1,56**	**1,65**

Kaynak: Ankara İl Kültür Müdürlüğü

BÖLÜM 9

ANKARA'NIN GELENEKSEL KÜLTÜRÜ

Kızılay
Maltepe
Kavaklıdere
Çankaya

ANKARA KÜLTÜR HARİTASI

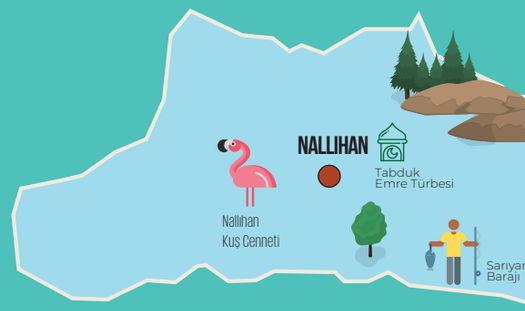

ANKARA MESAFELER (ULUS)

ALTINDAĞ	1 Km	GÜDÜL	89 Km
AKYURT	33 Km	HAYMANA	73 Km
AYAŞ	58 Km	KEÇİÖREN	3 Km
BEYPAZARI	59 Km	KAHRAMANKAZAN	45 Km
BALA	69 Km	KALECİK	71 Km
ÇAMLIDERE	108 Km	KIZILCAHAMAM	83 Km
ÇUBUK	39 Km	MAMAK	7 Km
ÇANKAYA	9 Km	NALLIHAN	163 Km
ELMADAĞ	41 Km	POLATLI	78 Km
ETİMESGUT	20 Km	SİNCAN	27 Km
EVREN	178 Km	ŞEREFLİKOÇHİSAR	143 Km
GÖLBAŞI	20 Km	YENİMAHALLE	5 Km

- Milli Park
- Kaplıca
- Şifalı Su
- Tarihi Kalıntılar
- Camiiler
- Müze
- Tarihi Ev
- Havaalanı
- Doğa Yürüyüşü
- Yağlı Güreş
- Anıt
- Türbe
- Kale
- Mağara
- Doğal Güzellikler
- Kuş Gözlemi

Çamkoru Milli Parkı
ÇAMLIDERE
KIZILCAHAMAM
Soğuk Su Milli Parkı
Karaakbaba
Çubuk Karagöl Tabiat Parkı
Kurtboğazı
Çubuk Turşusu
ÇUBUK
Kalecik Kalesi
KALECİK
Tekke Yaylası
İnözü Vadisi
GÜDÜL
Sorgun Ormanı
Karalar Köyü Roma Tapınağı
KAHRAMANKAZAN
Tarihi Beypazarı Evleri
BEYPAZARI
Akşemseddin C.
AKYURT
Karakaya Kaplıcası
Kapullu Kaplıcası
Karadere Kaplıcası
Haci Bayram C.
KEÇİÖREN
ALTINDAĞ
Ankara Kalesi
AYAŞ
SİNCAN
Ayaş İçmeceler
Anıtkabir
ETİMESGUT
ÇANKAYA
MAMAK
ELMADAĞ
Elmadağ Kayak Merkezi
YENİMAHALLE
Atatürk Orman Çiftliği
Tulumtaş Mağarası
GÖLBAŞI
Gordion Antik Kenti ve Müzesi
POLATLI
Alagöz Karagah Müzesi
Sakarya Şehitleri Anıtı
Beynam Ormanları
BALA
Tomu Roma Şehir Kalıntıları
HAYMANA
Gavurkale
Külhöyük
Haymana Kaplıcaları
Kesik Köprü Baraji
Hirfanlı Barajı
Sığıcık Kalesi
EVREN
ŞEREFLİKOÇHİSAR
Koçhisar Kalesi
Tuz Gölü

TÜRKİYE KÜLTÜR HARİTASI

MESAFELER		KARAYOLU	HAVAYOLU
ADANA	**ADANA ULU CAMİ**	5 sa 27 dk	01:05
ANTALYA	**APOLLON TAPINAĞI**	6 sa 3 dk	01:10
BURDUR	**SAGALASSOS ANTİK KENTİ**	4 sa 41 dk	
HATAY	**SAİNT PİERRE KİLİSESİ**	7 sa 34 dk	01:15
MERSİN	**KIZKALESİ**	5 sa 48 dk	
AĞRI	**NUH'UN GEMİSİ**	11 sa 42 dk	01:35
BİTLİS	**AHLAT**	12 sa 9 dk	
ELAZIĞ	**KEBAN BARAJ GÖLÜ**	8 sa 26 dk	01:15
ERZURUM	**ÇİFTE MİNARELİ MEDRESE**	9 sa 42 dk	01:20
MALATYA	**ARAPGİR KOZLUK ÇAYI KANYONU**	7 sa 21 dk	01:10
MUŞ	**MALAZGİRT KALESİ**	11 sa 14 dk	01:30
TUNCELİ	**İN DELİKLERİ (DERVİŞ HÜCRELERİ)**	9 sa 3 dk	
VAN	**AKDAMAR ADASI**	13 sa 43 dk	01:30
AFYONKARAHİSAR	**BÜYÜK TAARRUZ KARARGAHI**	2 sa 51 dk	

MESAFELER		KARAYOLU	HAVAYOLU
AYDIN	**ZEUS MAĞARASI**	6 sa 42 dk	
DENİZLİ	**PAMUKKALE TERMAL SULARI**	5 sa 18 dk	
İZMİR	**EFES ANTİK KENTİ**	6 sa 26 dk	01:15
KÜTAHYA	**TARİHİ KÜTAHYA KONAKLARI**	3 sa 7 dk	
MANİSA	**KYBELE KAYA KABARTMASI**	6 sa 14 dk	
MUĞLA	**CARETTA CARETTALAR**	6 sa 55 dk	
ADIYAMAN	**NEMRUT DAĞI**	8 sa 25 dk	01:15
BATMAN	**HASANKEYF ÖRENYERİ**	11 sa 15 dk	01:30
DİYARBAKIR	**MALABADİ KÖPRÜSÜ**	10 sa 8 dk	01:25
GAZİANTEP	**ZEUGMA ANTİK KENTİ**	7 sa 29 dk	01:10
MARDİN	**MARDİN EVLERİ**	11 sa 5 dk	01:25
ŞANLIURFA	**GÖBEKLİTEPE**	9 sa	01:20
SİİRT	**VEYSEL KARANİ TÜRBESİ**	12 sa 13 dk	
AKSARAY	**IHLARA VADİSİ**	2 sa 30 dk	

MESAFELER		KARAYOLU
ÇANKIRI	**TAŞ MEKTEP**	1 sa 7 dk
ESKİŞEHİR	**ODUNPAZARI KENTSEL SİT ALANI**	2 sa 35 dk
KAYSERİ	**ERCİYES DAĞI**	3 sa 33 dk
KIRIKKALE	**ÇEŞNİGİR KÖPRÜSÜ**	51 dk
KIRŞEHİR	**CACABEY MEDRESESİ**	2 sa 4 dk
KONYA	**MEVLÂNA MÜZESİ**	2 sa 52 dk
NEVŞEHİR	**GÖREME AÇIK HAVA MÜZESİ**	3 sa 5 dk
NİĞDE	**TYANA ÖREN YERİ**	3 sa 52 dk
SİVAS	**ULU CAMİİ**	4 sa 55 dk
YOZGAT	**YOZGAT SAAT KULESİ**	2 sa 25 dk
AMASYA	**YALIBOYU EVLERİ**	3 sa 44 dk
ARTVİN	**CEHENNEM DERESİ KANYONU**	10 sa 57 dk
BAYBURT	**DEDE KORKUT KÜMBETİ**	8 sa 38 dk
BOLU	**KARTALKAYA KAYAK MERKEZİ**	2 sa 7 dk

MESAFELER		KARAYOLU	HAVAYOLU
ÇORUM	**HATTUŞA**	2 sa 43 dk	
GİRESUN	**EYNESİL KALESİ**	6 sa 50 dk	
KARABÜK	**SAFRANBOLU**	2 sa 23 dk	
KASTAMONU	**ILGAZ DAĞI MİLLİ PARKI**	2 sa 43 dk	
ORDU	**PERŞEMBE-CITTASLOW**	6 sa 21 dk	01:10
RİZE	**AYDER YAYLASI**	9 sa 11 dk	
SAMSUN	**BANDIRMA GEMİ MÜZESİ**	4 sa 39 dk	01:00
TOKAT	**BALLICA MAĞARASI**	4 sa 13 dk	
TRABZON	**SÜMELA MANASTIRI**	8 sa 21 dk	01:15
ZONGULDAK	**DİRGİNE ÇAYI RAFTİNG PARKURU**	2 sa 59 dk	
BALIKESİR	**SÜTÜVEN ŞELALESİ**	5 sa 53 dk	50 dk
BURSA	**BURSA ULU CAMİ**	4 sa 15 dk	55 dk
ÇANAKKALE	**TROYA**	7 sa 15 dk	01:25
EDİRNE	**SELİMİYE CAMİSİ**	7 sa 35 dk	
İSTANBUL	**TOPKAPI SARAYI, AYASOFYA CAMİİ**	5 sa 2 dk	01:15

COĞRAFİ İŞARETLİ ÜRÜNLER

Evrensel tanımlamaya göre Coğrafi İşaretler; “Belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri yönünden kökeninin bulunduğu yöre, alan, bölge ya da ülke ile özdeşleşmiş bir ürünü gösteren işaretlerdir”.

Belirli bir yöreyle özdeşleşmiş bu eşsiz ürünleri belirleyen temel nitelikler, tipik ve kaliteli ürünler olmaları ve belli bir bilinirliğe ve üne sahip bulunmalarıdır.

Bir fikri mülkiyet hakkı ve resmi bir kalite işareti olan “Coğrafi İşaret” ürüne pazarlama gücü katmaktadır, Coğrafi İşaret tescil ile koruma altına alınan “Çorum leblebisi”, “Isparta halısı”, “Afyon kaymağı” gibi ibareler belirli bir kalitenin işareti haline gelmektedir.

Coğrafi işaret esasında tam anlamıyla “Sizin oraların nesi meşhur?” sorusunun yanıtıdır.

Coğrafi işaretler, belirgin bir ürünün kaynağını göstermesi bakımından yöresel nitelikte olup yerel çekicilikleri bünyesinde barındırmakta ve geleneksel değerleri ilgi odağı haline getirmektedir. Kültür mirası olarak da değerlendirilen coğrafi işarete sahip ürünler, bu yönüyle yöresel ürünleri turistik bir değere dönüştürme potansiyeli de taşımaktadır. Günümüzün alternatif turizm arayışları çerçevesinde değişen turizm talebine cevap verebilecek yöresel ürünlerin turistlere sunulmasını ve bu ürünlerin koruma altına alınmasını sağlamaktadır.

ANKARA'YA AİT COĞRAFİ İŞARETLİ ÜRÜNLER

Atatürk'ün Ankara'ya gelişinin 100. yıl dönümü etkinliklerinde seğmenler

Seğmenler

Ankara yaklaşık bin yıldır bir Türk-İslam şehri olması sayesinde geniş ve derin kültürel mirasa sahip bir şehirdir. Geleneksel eğlencelerinden müziğine, mutfağından el sanatlarına kadar hem kültürel faaliyetleri hem de turizmi canlı tutan bir yapının varlığı açıkça görülür.

Ankara'nın kültürüne ait farklı eserler ve semboller bulunsa da şehrin kültürel hayatı Seğmenlik üzerinden somutlaşabilir. Seğmen kelimesi efe, köy yiğidi veya düğün alayı anlamlarında kullanılmakta olup, toplumun karşılaştığı güçlüklerin üstesinden gelebilecek ve topluma önderlik edebilecek kişiler için kullanılagelmiştir.

Bu Türk geleneğinin Orta Asya'dan Anadolu'ya miras kaldığı kabul edilmekle birlikte asıl gelişiminin Ankara'da Ahilik teşkilatının kurulup gelişmesiyle sağlandığı belirtilmektedir. Bu bakımdan günümüzde Seğmenliğe yüklenen anlam ve değerin ahiliğe ait ahlâkî ilkelerle aynı olduğu görülür. Seğmenlik bu özelliği itibariyle dış dünyanın korunmasını amaçladığı gibi aynı zamanda kişinin kendi iç dünyasını da koruyan bir hususiyet taşır. Bu bakımdan Seğmenliği belirli bir dünya görüşünü içeren müstakil hayat tarzı olarak değerlendirmek mümkündür.

Seğmenleri Ankara ile özdeşleştiren bir diğer husus özgün kıyafetleridir. Renkli kumaştan sarıkları, işlemeli gömlek ve yelekleri, altın veya gümüş sim işlemeli kanatlı cepkenleri, kuşakları, siyah pantolonları, çorap ve pabuçlarıyla birlikte gösterişli silahları Seğmenlerin geleneksel kıyafetlerinin temel öğeleridir. Ankara'nın Türk-İslam vatanı olduğu tarihten itibaren şehrin muhafızı konumunda da olan Seğmenlerin Kurtuluş Savaşı mücadelesine destek vermişlerdir. Nitekim Ankara'ya ilk kez 27 Aralık 1919'da gelen Mustafa Kemal Paşa'yı üç bini atlı ve yedi yüzü yaya olmak üzere 3.700 Seğmen karşılamış ve kendisine kayıtsız şartsız destek sözü vermişlerdir. Bu olay nedeniyle her yıl 27 Aralık'ta Atatürk'ün Ankara'ya gelişi ve şehirdeki Kurtuluş Savaşı kutlamalarında Seğmenler geleneksel kıyafetlerini giyerek Misket ve Hüdayda başta olmak üzere geleneksel oyunlarıyla gösteri yapmaktadırlar.

Atatürk'ün Ankara'ya gelişinin 100. yıl dönümü etkinlikleri, Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı Mansur Yavaş

Seğmenler

Atatürk'ün Ankara'ya gelişinin 100. yılı dolayısıyla kortej yürüyüşü

Atatürk'ün Ankara'ya gelişinin 100. yıl dönümü etkinliklerinde Seğmenler

Ankara Mutfağı

Anadolu'nun geçmişten günümüze birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olması onun kültürel zenginliğine farklı bir derinlik katmıştır. Bu coğrafyanın tam merkezinde yer alan ve yüzlerce yıllık tarihî mirasa sahip Ankara da mutfak kültürüyle bu zenginliğin farklı yüzünü teşkil etmektedir. Günlük yemeklerden bayramlar ve düğünler gibi özel günlerde yapılanlarına kadar birçok lezzetli yemeğin Ankara'nın mutfak kültürünün parçası olduğu görülür.

Ankara mutfağındaki çorbaların, et yemeklerinin, etli sebze yemeklerinin, pilavların, hamur işlerinin ve tatlılarının tamamından bahsetmek mümkün değildir. Tutmaç çorbasından Beypazarı güvecine, Koçhisar usulü bulgur pilavından gazete baklavasına kadar Ankara'nın bu geniş yemek yelpazesi ne denli geniş bir mutfak kültürünün olduğunu gösterir mahiyettedir.

Bununla birlikte sadece Ankara ile özdeşleşmiş ve Ankara denilince akla gelen yemeklere değinmek dahi Ankara'nın bu zenginliğini açıkça göstermektedir.

Ankara mutfağının en karakteristik yemeklerinin başında Ankara Tavası gelmektedir. Kemikli kuzu eti ve pirinçle birlikte hazırlanan bu yemek evde veya taş fırında pişirilmektedir. Bu yemeğin pirinç yerine arpa şehriyeyle yapıldığı da görülür. Ankara Tavasını diğer et-pilav yemeklerinden ayıran bir diğer husus etin pilav içine gömülmesidir. Yemeğin kuzu etiyle yapılması ve pirincinin de pişen etin suyuyla hazırlanması yemeğin lezzetine lezzet katmaktadır. Yemek tava adını kuzu etinin ve pirincin bakır tava içinde yerleştirilerek yapılmasından almaktadır. Günümüzde Ankara'da sadece bu yemeği yapan restoranların olması ve bazı Ankara derneklerinin özel günlerinde bu yemeği servis etmesi Ankara Tavasının şehirle nasıl özdeşleşmiş olduğunun gösterir niteliktedir.

Ankara'nın geleneksel yemeklerinden bir diğerini Ankara Yaprak Döneri oluşturmaktadır. Koyun etinin yaprak gibi ince şekilde açılmasından dolayı bu adla anılmaktadır. İnce dilimlenmiş etin içine kuyruk yağı yerleştirilerek şişe dizilir ve dik şekilde kömür ateşinde pişirilir. Pişen etin bu yemeğe özel bıçağıyla kesilmesiyle servise hazır hale gelmektedir.

Ankara Tava

Düğün Çorbası

Bugün Ankara'da birçok özel döner restoranının olması ve kömür ateşinde yapılan yerlerin artması Ankaralıların ve Ankara'ya dışarıdan gelen ziyaretçilerin Ankara Yaprak Dönerini en çok tercih ettikleri yemekler arasına yerleştirmektedir. Ankara Ticaret Odası'nın yaptığı başvuru neticesinde Ankara Döneri, Ankara'nın Coğrafi İşaretli ürünlerinden biri olarak 2017 yılında tescil edilmiş ve böylelikle şehrin mutfağına ait olduğu resmileşmiştir.

Ankara mutfağının alametifarikalarından ve aynı zamanda uluslararası tanınırlığa ulaşan bir diğer yemeği Ankara Simididir. Ankaralıların günün her vakti ayran, çay veya meyve suyuyla birlikte yedikleri simit doyurucu olduğu kadar hesaplıdır da. Türkiye'nin birçok ilinde simit yapılmasına karşın Ankara Simidini diğerlerinden ayıran temel özelliği daha ince, daha küçük, yoğun pekmezli ve koyu renkli olmasıdır. Ankara Simidinin koyu renkli olmasının esas sebebi pekmezin oluşturduğu esmerliktir. Pekmez ve kavrulmuş susamlı yapılan bu hamur işi yiyecek 2019'da Oxford İngilizce Sözlüğüne de "pekmeze bulanmış ve susamlı kaplı Türkiye menşeli bir tür ekmek" tanımıyla girmeyi başarmıştır. Ankara Ticaret Odası'nın yaptığı başvuru neticesinde Ankara Simidi Ankara'nın Coğrafi İşaretli ürünlerinden biri olarak tescil edilmiştir.

Ankara'nın Kalecik ilçesine özgü Kalecik Kasnak Böreği düğünlerde yapılan özel bir yemek çeşididir. Bu yemek adını kasnak şeklindeki çukur tepsisinden ve piştikten sonra doğal olarak kasnağa benzeyen görünümünden almaktadır. Böreğin bu şekli yapımını güçleştirmesine karşın görünümüyle iştah kabartan bir yapıya sahiptir. Böreğin ana malzemesi kıymadan olduğu için ayrı bir lezzete sahiptir. Bu böreğin bir diğer önemli özelliği düğün günlerinde düğün sahibi tarafından değil, davetlilerce pişirilerek düğün evine getirilmesidir. Nitekim böreğin pişirilme sürecinden düğün evine götürülmesine kadar geçen sürecin tamamı çeşitli folklorik unsurlar içerir. Kasnak böreğinin kendisi Ankara mutfak kültürünün önemli bir öğesi durumunda olmakla birlikte Ankara'nın düğün kültürünün de kıymetli bir parçası konumundadır.

Ankara mutfağının tatlıları arasında un, şeker, tereyağı, kaymak veya tuzsuz peynirden yapılan Höşmerim tatlısı da yer almaktadır. Bu tatlının Orta Asya'dan göç eden Yörük Türkler tarafından Anadolu'ya getirildiği kabul edilmektedir. Yukarıda belirtilen malzemeler pişirildikten sonra geniş bir tepsiye boşaltılarak soğumaya bırakılır. Dinlenmeye bırakılan karışıma kızartılmış tereyağın dökülerek karıştırılmasıyla bu leziz tatlı servise hazır hale gelir.

Beypazarı Kurusu

Hoşmaça

Servis tabağındaki Höşmerim sade yenilebileceği gibi tercihe göre üzerine toz şeker, pekmez veya bal da dökülebilir. Geleneksel bir Anadolu tatlısı olan Höşmerim Ankara dışında farklı tariflere göre Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Tekirdağ, Kırklareli ve İzmit illerinde de yapılmaktadır.

Ankara'nın zengin mutfağına ait çorbaların, et yemeklerinin, pilavların, hamur işlerinin ve tatlıların bir kısmını şu şekilde listelemek mümkündür:

Çorbalar: Arabaşı, Bulgur Çorbası, Çalma Aşı, Düğün Çorbası, Erişteli Yeşil Mercimek Çorbası, Mantı Çorbası, Mercimekli Mantı Çorbası, Toyga Çorbası, Tutmaç Çorbası, Yarmalı Köy Tarhanası.

Et Yemekleri: Ankara Tavası, Ankara Yaprak Döneri, Ballı Tirit, Beypazarı Güveci, Çökel, Etli Tirit, Fırın Aşı, Homaça, Kızılcahamam Desti Kapama, Kuzu Kebabı, Kuzu Sac Kavurma, Sazan Balığı Köftesi, Sırım, Tavuk Paçası, Uruş Kapama.

Pilavlar: Bici, Börülceli Bulgur Pilavı, Çiğdem Soğanlı Bulgur Pilavı, Etli Pilav, Kapama Pilav, Keşli Makarna, Koçhisar Usulü Bulgur Pilavı, Oğmaç Aşı, Öllüğün Körü, Pıt Pıt Pilavı

Hamur İşleri: Ay Çöreği, Ankara Simidi, Bayram Çöreği, Beypazarı Kurusu, Beypazarı Simidi, Kaşık Atması, Kasnak Böreği, Kaygana, Koçhisar Usulü Tahinli Pide, Kol Böreği, Kızılcahamam Bazlaması, Kül Çöreği, Kutludüğün Somunu, Tandır Çöreği, Tava Böreği, Yabanabat Pidesi, Yarımca, Yazma Çöreği, Yufka Böreği.

Tatlılar: Beypazarı Baklavası, Cevizli Pekmez Sucuğu, Gazete Baklavası, Hoşmerim, Köyter, Omaç, Öküz Helvası, Sarığı Burma, Şibit (Şipit), Zerde.

Ankara mutfağının bazı yemekleri yapılan başvurular sayesinde Ankara'nın Coğrafi İşaretli Ürünü olarak tescil edilmiştir. Ankara Döneri, Ankara Erkeç Pastırması, Ankara Simidi, Ankara Tava, Beypazarı Kurusu, Çubuk Turşusu, Kalecik Karası Üzümü ve Kızılcahamam Bazlaması Ankara Ticaret Odası, Beypazarı Ticaret Odası, Çubuk Belediyesi, Kalecik Belediyesi ve Kızılcahamam Belediyesi'nin başvuruları neticesinde Ankara'nın Coğrafi İşaretli ürünleri olarak kayıt altına alınmıştır.

Yaprak Sarma

Ankara Döneri

Ankara'nın Sembolleri

Beypazarı 'Tılsım' isimli Takı (Telkari örneği)

Ankara'nın zengin kültürel mirası, Ankara'ya ait birçok somut değer ve sembolün günümüze ulaşmasını sağlamaktadır. Bu sembollerin sadece Ankara'ya özgü olması şehrin kültürel dokusunu muhafaza ettiği gibi turizm potansiyelini de her geçen gün geliştirmektedir. Ankara birbirinden güzel hayvanlarıyla, bitki ve çiçekleriyle, meyveleriyle, değerli taşlarıyla ve el sanatlarıyla adeta bir hazine sandığı gibidir.

Şüphesiz ki Ankara denilince akla gelen doğal sembollerin başında Ankara Keçisi gelmektedir. Nitekim Ankara Keçisi Türklerin Ankara'ya geldikleri 12. yüzyıldan bu yana şehrin simgesi olmayı sürdürmektedir. Tiftik keçisi olarak da adlandırılan bu hayvanın tüyünden elde edilen sof kumaşı yüzyıllar boyunca Ankara'nın sembollerinden biri olduğu gibi ticarî hayatın da merkezinde yer almıştır.

> ANKARA BİRBİRİNDEN GÜZEL HAYVANLARIYLA, BİTKİ VE ÇİÇEKLERİYLE, MEYVELERİYLE, DEĞERLİ TAŞLARIYLA VE EL SANATLARIYLA HAZİNE SANDIĞI GİBİDİR.

Ankara Tiftik Keçisi

Zira Ankara'nın neredeyse 19. yüzyılın ortalarına kadar ticarî hayatı tiftik keçisi ve onun tüyünden yapılan sof kumaşın üretimi ve ticaretine dayanmıştır. Tiftik keçisi sadece Ankara'nın doğal ortamında kıymetli tüylerini koruyabildiği için şehrin en temel ticarî ürünü konumunda yer almıştır. Bu ticaret sadece şehrin kendi iç ticaretiyle sınırlı kalmadığı ve dünyanın her yerinden bu ürünleri almak için gelen tacirlerin uzun yıllar boyunca şehre oldukça fazla para aktardığı bilinmektedir. Bu ürünler en çok İngiltere ve Hollanda başta olmak üzere Avrupa'ya ve Arap memleketlerine satılmaktaydı. Ankara Keçisi Ankara'nın tüm ilçelerinde yetiştirilmekle birlikte en çok ürün verdiği ilçeler Ayaş, Beypazarı, Güdül ve Nallıhan olarak sıralanmaktadır.

Ankara sadece tiftik keçisiyle değil, şehre özgü kedisi ve tavşanıyla da meşhurdur. Özellikle Ankara Kedisi'nin sahip olduğu uluslararası ünle Ankara'ya özgü olduğu bilinir. 17. yüzyılda Fransa'ya götürülen Ankara Kedileri kısa sürede burada büyük ilgi görmüştür.

ANKARA SADECE TİFTİK KEÇİSİYLE DEĞİL, ŞEHRE ÖZGÜ KEDİSİ VE TAVŞANIYLA DA MEŞHURDUR. ÖZELLİKLE ANKARA KEDİSİ SAHİP OLDUĞU ULUSLARARASI ÜNLE ANKARA'YA ÖZGÜ OLDUĞU BİLİNİR.

Ankara Kedisi

Hatta 18. yüzyılda Fransa kralı 16. Louis ile kraliçe Marie Antoinette Ankara Kedilerinin hayranı olmuşlardır. Ankara Kedisi doğal ve saf bir kedi ırkı olarak Ankara'ya mahsus bir hayvandır. İki gözünün farklı renklerde olması; ipeksi ve orta uzunlukta tüylerinin bulunması; üçgen burunları ile büyük ve dik kulakları Ankara Kedisinin genel özellikleri olarak sıralanabilir. Bu kedilerin farklı renkte tüyleri olmasına karşın en meşhurları beyaz renkte olanlarıdır.

Ankara'nın görselliği kadar ekonomik değeri açısından da oldukça kıymetli olan bir diğer sembolü Ankara (Angora) Tavşanıdır. Kökeni Ankara olmasına karşın 18. yüzyılın başlarında Anadolu'daki izi tamamen kaybolmuştur. Bununla birlikte geçtiğimiz yıllarda Ankara başta olmak üzere birçok ilimizde yeniden yetiştirilmeye başlanmıştır. Bu kapsamda Ankara'da Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına ait bir Enstitüde 500 ilâ 1000 adet arasında Angora Tavşanı yetiştirilmektedir. Bu şirin hayvanın 40 santimetreye ulaşan tüyleri ona ayrı bir güzellik katar. Uzun, ince, yumuşak, parlak ve dokumaya elverişli tüyünün yılda bir kiloya kadar yün verdiği bilinmektedir. Bu sayede Angora Tavşanının yünü nicelik bakımından merinos yünü ve tiftikten sonra dünyada üçüncü, nitelik bakımından ise birinci sırada yer alır. Nitekim günümüzde Şili'den Arjantin'e Fransa'dan Hindistan'a kadar birçok ülkenin tekstil sanayisinde kullanılmaktadır.

Dünyada en çok Ankara yünü üreten ülke ise Çin'dir. Tüyünden elde edilen yününün en önemli özelliği ise sıcak tutmasıdır. Öyle ki Angora Tavşanının yünü, sağladığı sıcaklık sayesinde koyun yününden iki kat daha değerli kabul edilmektedir. Son yıllarda Türkiye'deki üretimi artan Angora Tavşanının tüyünden elde edilen yünden korse, dizlik, iç çamaşırı ve termal giysiler imal edilmektedir.

Angora Tavşanı

Ankara'nın doğal sembolleri arasında Gölbaşı Sevgi Çiçeği de yer almaktadır. Gölbaşı ilçesindeki Mogan Gölünün doğu kıyılarında yetişmektedir. Halk arasında Kırmızı Peygamber Çiçeği, Yanardöner ve Gelin Düğmesi adlarıyla anılan bu bitki kırmızı, mor ve pembe renklerde açmaktadır. Gölbaşı Sevgi Çiçeğinin çiçeklenme döneminin Nisan ayının son haftasından başlayıp Temmuz ayının ilk haftasına kadar devam ettiği görülür.

Gölbaşı Sevgi Çiçeği

Mayıs sonu veya Haziran başı ise bitkinin en olgun dönemini oluşturur. Türünün tehlike altında olmasından dolayı Gölbaşı Sevgi Çiçeği'nin korunması ve geliştirilmesi için Gölbaşı Belediyesi'nin başvurusu neticesinde bu göz alıcı bitki 2019'da Ankara'nın Coğrafi İşaretli ürünleri arasında yerini almıştır. Ankara'nın bir diğer sembol bitkisi Ankara Çiğdemidir. Baharın müjdecisi sayılan bu çiçek sarı rengiyle diğer türlerinden ayrılmaktadır. Ankara Çiğdemi, Şubat-Nisan döneminde karların erimesiyle ortaya çıkmaktadır.

Ankara'nın ziraî ve ticarî hayatında önemli yer tutan doğal sembollerinden bir diğerini Ankara Armudu oluşturur. Ankara'nın iklim koşulları armut yetiştiriciliğine oldukça elverişlidir. Nitekim Ankara hem ağaç miktarı hem de üretim bakımından Bursa'dan sonra Türkiye'nin en büyük armut üreticisidir. Çoğunlukla Çubuk, Kızılcahamam, Nallıhan, Kalecik, Güdül, Ayaş ve Kahramankazan ilçelerinde yetiştirilmekle birlikte Ankara'daki toplam üretimin üçte biri Çubuk'ta gerçekleşir. Ankara Armudunun hasadı Ekim ayında yapılmaktadır.

Ankara'ya özgü bir diğer meyve Kalecik Karası Üzümüdür. Kızılırmak vadisinin Kalecik ilçesindeki kısmında yetiştirildiği için bu adla anılmaktadır. Şarap üretiminde kullanılan bu meyve Kalecik Belediyesinin müracaatı neticesinde Ankara'nın Coğrafi İşaretli ürünü olarak tescil edilmiştir. Ankara'nın sembolleri arasında iki ayrı taş türü de yer almaktadır. Bunlar Ankara Gölbaşı Andezit Taşı ve Çubuk Agat Taşı'dır. Volkanik bir kayaç olan Andezit taşının Ankara'nın sembolleri arasında yer alması sadece Gölbaşı ilçesinde çıkartılıyor olmasından kaynaklanmamaktadır. Zira Ankara'daki birçok mimari yapıda da sıklıkla kullanılan bu taş Ankara'nın birçok tarihi yapısında yerini almasıyla sembolik konumunu daha da güçlendirmektedir.

Ankara Armudu

Çubuk Turşusu

Kalecik Üzümü

Andezit taşının aşınmaya karşı dayanıklı olması ve dahası yazın serinliği korurken kışın ısıyı muhafaza etmesi bu taşa olan ilginin kaynağını oluşturur. Ankara Kalesi başta olmak üzere Merkez Bankası eski binası, Sümerbank eski binası, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi gibi binalarda kullanılmıştır. Bugün hâlâ belediyelerin gözdesi olan Andezit taşı birçok yapı ve çevre düzenlemesinde kendisini göstermeye devam etmektedir.

Çubuk Agat Taşı isminden de anlaşılacağı üzere sadece Çubuk ilçesinden çıkartılabilmektedir. Estetik yapısı nedeniyle takı ve dekoratif ürünlerde sıklıkla kullanılmaktadır. Ayrıca vitraylarda ve kimya sektöründe de faydalanıldığı görülür. Yurt dışında da bu taşa yoğun ilgi olduğu için Ankara'nın ihraç ürünleri arasında yer almaktadır. Çubuk Belediyesi'nin başvurusu neticesinde Çubuk Agat Taşı 2017'de Ankara'nın Coğrafi İşaretli Ürünleri arasında tescil edilmiştir.

Ankara'nın kültürel kimliğinin anlaşılmasında geleneksel el sanatlarının önemli bir yeri olduğu açıktır. Bu sanatlar estetik açıdan şehrin kültürel zenginliğini artırmakla birlikte önemli birer iktisadî faaliyet alanı olarak da hanelere ve şehre katkı sağlamaktadır. Ankara'da bez, kumaş ve kilim dokumacılığı ile oya sanatı günümüzde birtakım değişikliklere uğramış olsa da bazı ilçelerinde yaşatılmaya devam etmektedir. Beypazarı Bürgüsü, Nallıhan İğne Oyası ve Nallıhan Örtmesi gibi el sanatları bunların arasında farklı yere sahiptir.

Ankara Andezit Taşı

Çubuk Agat Taşı

Pamuk ipliğinden dokunan ve bürgü adı verilen örtüler Beypazarı ilçesinde üretimini sürdürmektedir. Çözgü ve atkı ipliği beyaz renkte desenlerinde ise renkli ipliğin kullanıldığı Beypazarı Bürgüsü, çulfalık adı verilen tezgâhlarda mekikli dokuma teknikleri ile yapılmaktadır. Geçmişte şala benzer şekilde başörtüsü gibi de kullanılan bürgülerin günlük kullanımı her geçen gün azalsa da bugün hâlâ masa örtüleri başta olmak üzere evlerde çeşitli şekillerde kullanılmaya devam etmektedir. Özellikle yeni tasarımların ortaya çıkması ve yöresel el sanatlarına her geçen gün daha fazla değer verilmeye başlanması bu eserlere olan ilgiyi artırmaktadır. Nitekim Beypazarı'ndaki birkaç dokuma ustası ve Halk Eğitim Merkezi sayesinde bürgü dokumacılığı varlığını sürdürmektedir.

Geleneksel el sanatlarının en önemli unsurlarından biri oyalardır. Anadolu'nun birçok bölgesinde göz alıcı oyalara rastlamak mümkün olduğu gibi Ankara'da da çok güzel örnekleriyle karşılaşılmaktadır. İğne oyası, iğneyle değişik biçimli veya düğümlü ilmekler oluşturularak ve bunlar birleştirilerek yapılan üç boyutlu bir el işidir. Nallıhan ilçesindeki üretilen iğne oyası da Ankara'nın sembol sanat eserleri arasında yerini almaktadır.

Nallıhan İğne Oyası

2018'de Ankara'nın Coğrafi İşaretli Ürünü olarak tescil edilen bu eserlerin en önemli özelliği ipin bükülmesi tekniğinin kullanılması ve kökün hiçbir zaman tülbent ya da kumaş üzerine yapılmamasıdır. Nallıhan İğne Oyalarının yapımında genellikle meyve, yaprak, özel çiçekler gibi "bitkisel" motifler kullanılmaktadır.

Nallıhan'ın Coğrafi İşaretli bir diğer tescilli ürünü meşhur Nallıhan Örtmesidir. Baş ile birlikte vücudun üst kısmını kapatacak şekilde kullanılan bu örtülerin dokumaları el tezgahlarında yapılmaktadır. Nallıhan Örtmesi dokunurken ipek, ipek-pamuk karışımı veya pamuk iplikler kullanılmaktadır. Çözgü ipinde kullanılan kız kıvrağı (tersbükü/tersbüküm) ipinin sabunlanması tekniği, Nallıhan Örtmesine özgüdür. Nallıhan Örtmesinin iki uzun kenarında kahverengi, hardal veya sarı renkli eğirme koza ipeğinden şeritler bulunmaktadır. Bu ipliklerin renklendirilmesinde kullanılan boyalar doğal boyalardır.

Nallıhan İğne Oyası

Nallıhan İğne Oyası

Nallıhan İğne Oyası

Şereflikoçhisar ilçesinde yapılan su testileri de Ankara'ya özgü olmaları sebebiyle şehrin kültürel mirasının önemli bir parçasıdır. Bu testileri farklı kılan esas unsur farklı bir topraktan yapılıyor olmasıdır. İlçenin Tuz Gölü'ne ev sahipliği yapması sayesinde testinin yapımında belirli oranda tuz kullanılmaktadır. İçinde tuz bulunan testi bir hafta boyunca günde iki saat ateşte pişirilmektedir. Bu testilerin diğerlerinden farkı sadece yapımında tuz kullanılması değildir. Normal şartlarda suyun kokusu ve tadı bozulmadan ancak beş veya altı ay sağlıklı şekilde muhafaza edilebilirken, tuz testileri farklı yapıları sayesinde suyun tazeliğini dört veya beş yıl boyunca koruyabilmektedir.

Ankara'nın bir diğer sembol el sanatı ürünü telkâridir. Geleneksel Türk el sanatının örneği olmasından dolayı Türkiye'nin farklı birçok yerinde imal edilen bu süs eşyaları Ankara'da ise Beypazarı ilçesinde üretilmektedir. Telkâri altın ve gümüş tellerden yapılan süs eşyası ve takı süslemesine verilen addır. Telkâriler başa, boyna, bele, ele ve kola, yakaya ve kıyafetlere takılabilmektedir Ayrıca dekoratif eşya olarak evlerde süs olarak da kullanılabilmektedir. Beypazarı'nda köklü bir geçmişi olan telkâri sanatı günümüzde halen yaygın olarak icra edilmekte ve gelecek nesillere de aktarılarak yaşatılmaktadır. Bu sayede ilçeye birçok ziyaretçi sadece Türk evleri ve yöresel mutfak için değil bu göz alıcı süs eşyalarını almak için de gelmektedir.

Beypazarı Gümüş Ustası

Telkari Gerdanlık ve Küpe Takım

Gümüş İbrik

Telkari Kolye Ucu

Gümüş İbrik

Tuz Gölü

BÖLÜM 10

ANKARA'NIN İLÇELERİ

Akyurt

Akyurt ilçesi, Ankara'nın Türk hakimiyeti dönemindeki en eski yerleşim yerlerinden biridir. Ravlı köyü adıyla anılan bu yerleşim biriminde 1463'te 30 hane olduğu bilinmektedir. 1971'de belediye teşkilatı kurulan Akyurt, kanunla 1990'da ilçe merkezi haline gelir. Ankara'nın kuzeydoğu bölgesinde bulunan ve şehir merkezine 33 km. uzaklıkta olan Akyurt 36.123 nüfusa sahiptir. 1990'lı yıllardan önce ilçenin ekonomik hayatı tarım ve hayvancılığa dayanıyor olsa da, bu tarihten itibaren sanayi önemli bir yer edinmeye başlamıştır. Ankara Esenboğa havalimanına çok yakın olması ve Ankara-Çankırı-Kastamonu-Sinop devlet yolunun üzerinde bulunması ekonomik gücünü daha da artırmaktadır. Elektronik, gıda, lojistik, tekstil, otomotiv, elektrik, mobilya sektörlerinde faaliyet gösteren birçok şirketin ilçede tesislerinin bulunması bölgenin ticarî canlılığını artırmaktadır. İnşaatı devam eden fuar alanının hizmete girmesiyle Akyurt'taki ticarî hayatın daha da güçleneceği aşikardır.

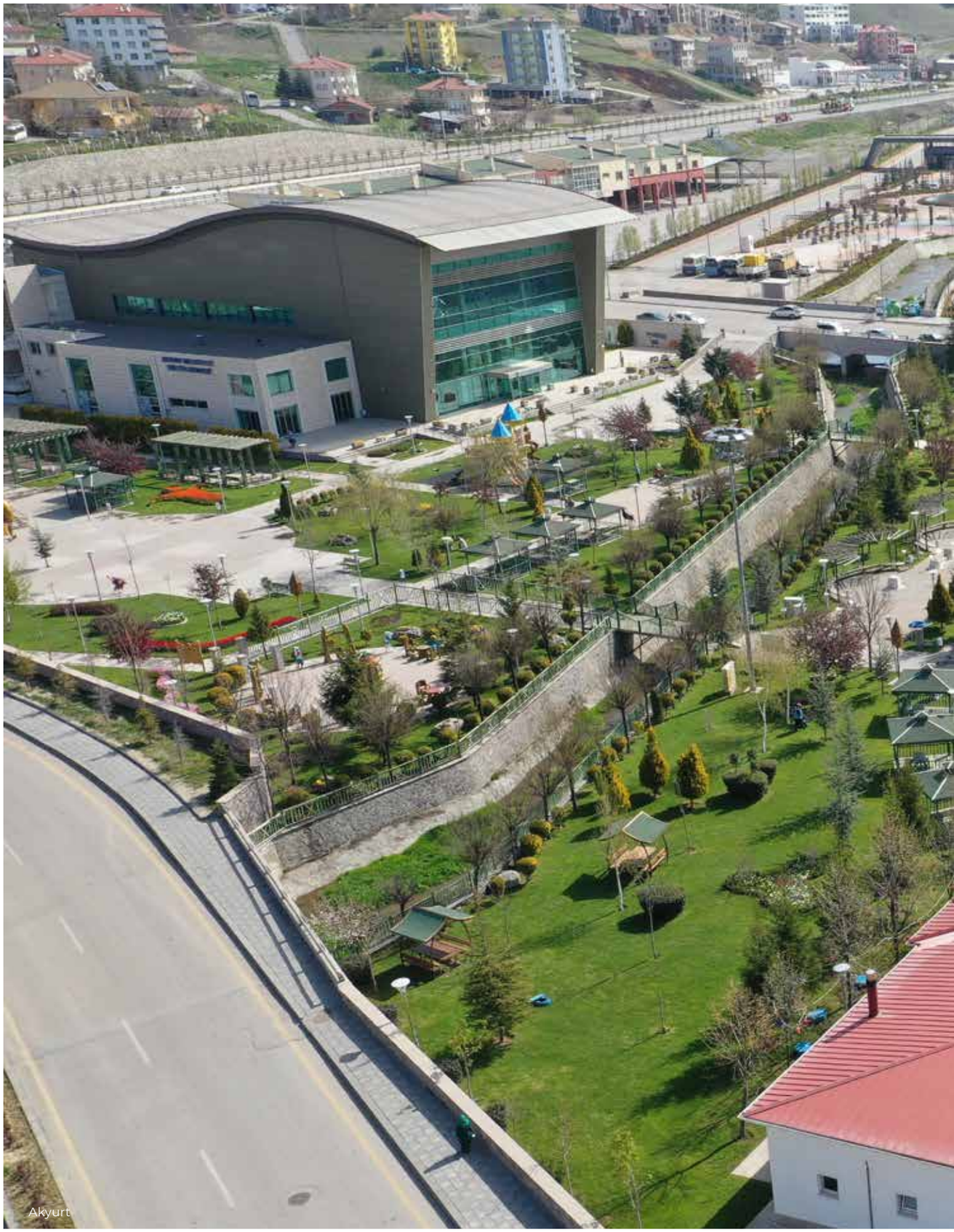

Akyurt

Akyurt Belediyesi ve Kültür Parkı

Akyurt Kültür Parkı

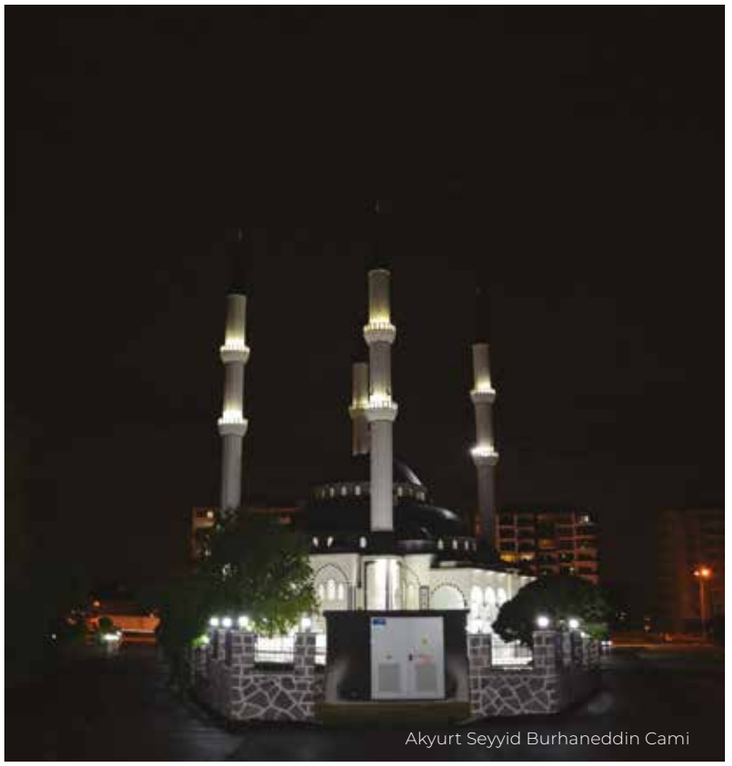

Akyurt Seyyid Burhaneddin Cami

Akyurt Şehitlik Anıtı

Altındağ

Eski Ankara'nın merkezinde yer alan Altındağ tabiri caizse Ankara'yla aynı tarihe sahiptir. 1953'te Altındağ adıyla kurulan ilçenin nüfusu günümüzde 389.510'dur. Eski şehri içinde barındırması sayesinde Ankara'nın en önemli tarihî ve turistik yerlerinin başında gelmektedir. Ankara Kalesi; Hacı Bayram Veli Camii başta olmak üzere birçok eski cami, medrese, han ve hamamlar; eski TBMM binaları ve anıtlarla ilçe geçmişten günümüze Ankara'da var olmuş tüm medeniyetlerin izini taşımaktadır. Siteler semtinde Türkiye'nin en büyük mobilya üretim tesislerinden birinin bulunması ve Altınova beldesinde gelişen sanayi tesisleri sayesinde ilçe var olan özelliklerine ekonomik etkisini de katmaktadır. Devam eden kentsel dönüşüm projeleri, caddeleri, Altınpark başta olmak üzere parkları, bahçeleri ve müzeleri sayesinde Altındağ modern bir kent merkezi hüviyetini canlı tutmaktadır.

Ankara Kalesi

2009
DÖNER

Hamamönü Saat kulesi ve M. Akif Ersoy Heykeli

Arslanhane (Ahi Şerafettin) Camii minberi

Hacı Musa (Seyfeddin) Camii

Tâceddin Dergâhı

Ayaş

Ankara'nın batısında yer alan Ayaş, Anadolu Selçuklularının hakimiyeti döneminde kurulan bir yerleşim yeridir. Sahip olduğu bu tarihî özellik sayesinde birçok Tarihi Ankara evine, camiye ve türbeye ev sahipliği yapmaktadır. 13.900 nüfusu bulunan Ayaş'ın şehir merkezine uzaklığı 58 kmdir. İlçede mineralli şifalı suların olması sayesinde Karakaya Kaplıcası ile Ayaş İçmeleri gibi kaplıca tesislerinin hizmet verdiği bir yerdir. Bu özelliği itibariyle ilçenin tarih turizmine sağlık turizmi de eklenmiş durumdadır. Ayaş'ın Ankara'nın sebze, meyve ve süt üretim merkezi olması nedeniyle ekonomisinde tarımın da büyük etkisi bulunmaktadır. Meşhur domateslerinin yanı sıra dut, kiraz, kavun, karpuz, salatalık ve biber yetiştirilen ziraî ürünlerin başında yer alır. Helva üretiminin de yaygın olduğu ilçede her yıl Haziran ayının son haftası Dut Festivali ve Ağustos ayının ortasında Domates Festivali düzenlenmektedir.

Ayaş ilçe merkezi

Ayaş ilçesi gece görünümü

Ayaş geleneksel Türk evleri

Dastarlı Köyü Ağan Kanyonu ve Mağaraları

Ayaş Kumludoruk Tepesi yamaç paraşütü

Balâ

Ankara'nın güneydoğusunda yer alan Balâ ilçesi şehir merkezine 69 km uzaklıktadır. 30.280 nüfusu bulunan ilçenin sınırları içerisinde yer alan Milli Park statüsündeki Beynam Ormanları ve Kesikköprü Barajı Ankara'nın önemli mesire yerleri arasındadır. Beynam Ormanları hafta sonu dinlenmesi için ideal bir yerken, Kesikköprü Barajında ise piknik yapılabilmekte ve sandalla gezilebilmektedir. İlçe ekonomisi tarım, sanayi ve ticarete dayanmaktadır. Bölgede yetiştirilen ziraî ürünler ise buğday, arpa, ayçiçeği, nohut, yeşil mercimek, fasulye, şeker pancarı ve karpuzdur. 1921 yılında bu yana ilçede, her yıl Haziran ayının son günlerinde Hasat Festivali düzenlenmektedir.

Bala

Kesikköprü Baraj Gölü

Bâlâ, Alçı Taşı üretiminde önemli bir yere sahip

Beynam Ormanları

Beypazarı

Ankara'nın batısında yer alan Beypazarı şehir merkezine 100 km uzaklıktadır. İlçe gerek tarihi dokusu gerekse göz alıcı vadi ve yaylaları içeren doğal güzellikleriyle Ankara'nın önemli turizm noktalarından biridir. 48.371 nüfusa sahip ilçe tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olmasıyla zengin bir kültürel mirasa sahiptir. Nitekim ilçede birçok tarihî cami, medrese, han, hamam ve okul bulunmaktadır. Beypazarı'nın Türkiye'deki ünü, tarihi evleri, gümüş işçiliği, karoser sanayi, maden suyu ve havuç üretimine dayanır. Beypazarı evlerinin çoğu Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunca korunması gereken yerler olarak tescil edilmiştir. İlçenin ekonomisinde turizm kadar ticaret ve tarımın da ayrı yeri vardır. İpek Yolu üstünde bulunan ilçede karoser ve marangoz atölyelerinin toplandığı sanayi sitesi bu sektörde önemli bir unsurdur. Birçok ziraî ürünün yetiştiği Beypazarı'nda havuç üretimi Türkiye'deki havuç üretiminin yaklaşık yarısını karşılamasıyla dikkat çeker.

BEYPAZARI'NIN TÜRKİYE'DEKİ ÜNÜ; TARİHİ EVLERİ, GÜMÜŞ İŞÇİLİĞİ, KAROSER SANAYİ, MADEN SUYU VE HAVUÇ ÜRETİMİNE DAYANIR. BEYPAZARI EVLERİNİN ÇOĞU ESKİ ESERLER VE ANITLAR YÜKSEK KURULUNCA KORUNMASI GEREKEN YERLER OLARAK TESCİL EDİLMİŞTİR.

Beypazarı ilçe merkezi

Nasuh Paşa Hanı

Geleneksel ürünler pazarı

Tarihi Beypazarı evleri

Çamlıdere

Ankara'nın kuzeybatısında yer alan Çamlıdere şehir merkezine 108 km uzaklıktadır. 15. yüzyılın ortalarında bölgeye gelen Şeyh Ali Semerkandî'nin ve çocuklarının kurduğu bu yerleşim yeri 1953'te ilçe merkezi olmuştur. Bugün 9.825 nüfusa sahip Çamlıdere volkanik kayalarla ve sıcak su kaynaklarıyla çevrili olması sayesinde önemli jeotermal merkezlerden biri durumundadır. Bununla birlikte ilçenin büyük bölümünün ormanlarla kaplı olması ilçe ekonomisinin ormancılık ve arıcılığa dayanmasını beraberinde getirmiştir. İlçenin kurucusu Şeyh Ali Semerkandi'nin türbesi de her yıl Türkiye'nin farklı bölgelerinden gelen binlerce ziyaretçiyi ağırlamaktadır. Ayrıca ilçe sınırlarındaki 1.850 metre yüksekliğindeki Aluç Dağı'ndan dolayı her yıl Temmuz ayı içinde yağlı güreşlerin yapıldığı, oyun ve şölenlerin tertip edildiği Çamlıdere Aluç Dağı Festivali düzenlenmektedir. Orman ve dağlarla çevrili bir coğrafyaya sahip olması nedeniyle trekking alanları bulunan ilçede ayrıca Türkiye'nin ilk Doğa ve Hayvan Müzesi başta olmak üzere birçok müze de yer almaktadır.

Çamlıdere göleti

Çamlıdere yaylaları

Şeyh Ali Semerkandi Türbesi

Şeyh Ali Semerkandî Türbesi

Gölpark

Çankaya

944.609 nüfusuyla Ankara'nın en büyük ilçesi olan Çankaya'da Ankara'daki toplam nüfusun %16,7'si yaşamaktadır. TBMM binasına, eski Cumhurbaşkanlığı Köşküne, Bakanlık binalarına ve resmî kurumlara ev sahipliği yapmasıyla Ankara'nın siyasî ve idarî merkezi konumundadır. Çankaya 1936 yılında ilçe haline gelse de tarihi Millî Mücadele yıllarıyla başlamaktadır. O dönemde Bulgurluzade Mehmet Bey'in Çankaya'daki bağ evinin Ankara Belediyesince satın alınarak Mustafa Kemal Paşa'ya hediye edilmesi sonucu Mustafa Kemal Paşa 1921'de bugünkü adıyla Çankaya Köşkü'ne taşınmıştır. Ankara'nın başkent ilan edilmesinden sonra Köşkün çevresinde yeni yerleşimler oluşmaya başlamıştır. Günümüzde Çankaya TBMM başta olmak siyasî ve idarî kurumları; Anıtkabir başta olmak üzere birçok tarihî yapıları; birçok devlet ve vakıf üniversitesini sınırları içine almaktadır. Ayrıca ilçede birçok ticaret merkezinin ve alışveriş merkezinin bulunması; kültür ve sanat merkezlerinin olması; park, bahçe ve anıtların bulunması neticesinde Ankara'da önemli bir yere sahiptir.

Ücretsiz
KOBİ e-Dönüşüm Paketi
e-Fatura | e-İrsaliye | e-Defter | e-Arşiv
OTEL
ihtiyaç
AKADEMİ
Kızılay
Maltepe
Kavaklıdere
Çankaya

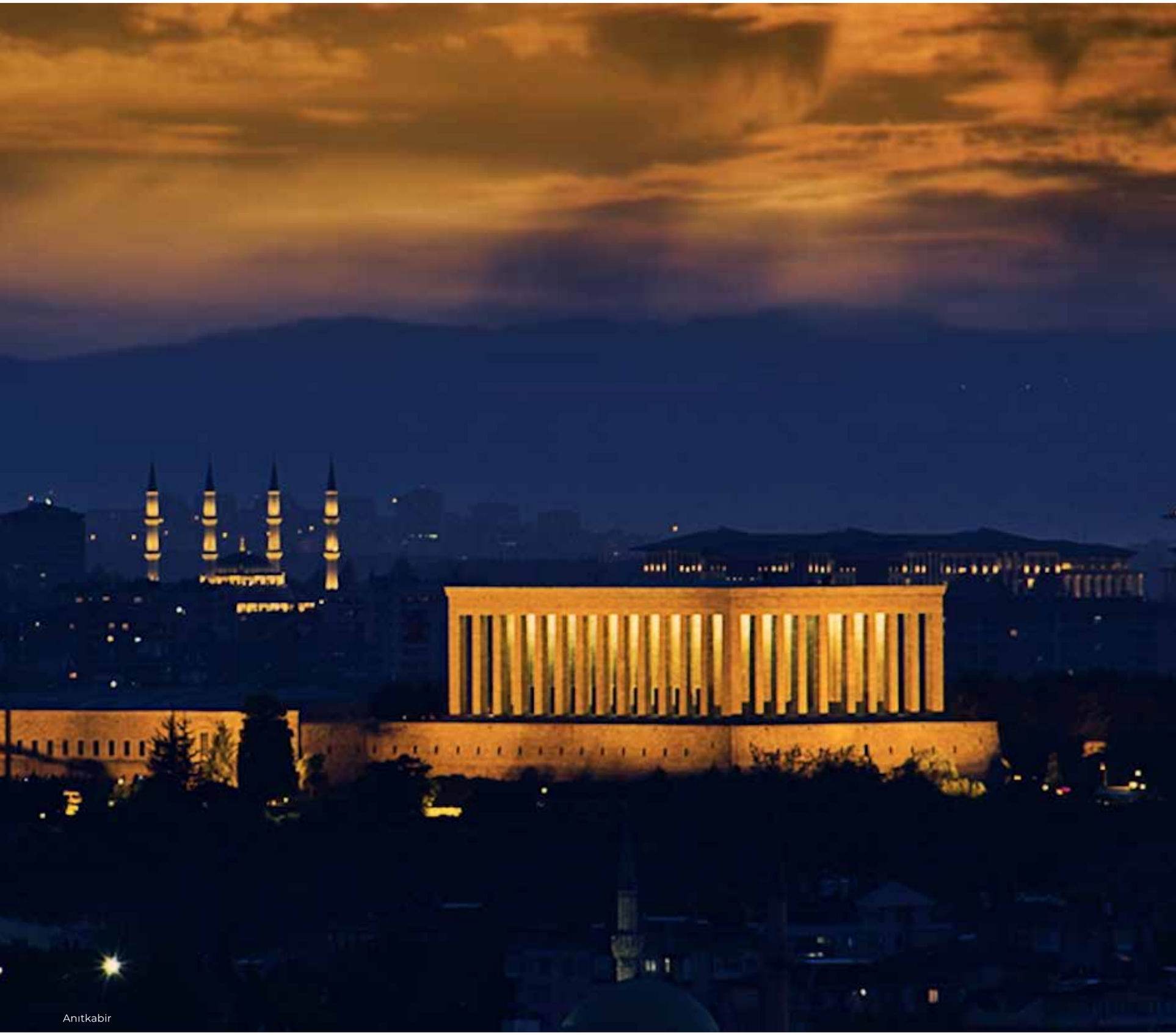

Anıtkabir

Hacettepe Tıp Fakültesi'nden Çankaya görünümü

Dikmen Vadisi

Kocatepe Camiisi ve Atakule silüeti

Çubuk

Ankara'nın kuzeyinde bulunan Çubuk şehir merkezine 39 km uzaklıktadır. Ankara'daki eski medeniyetlere kadar uzanan tarihindeki en önemli olay Yıldırım Bayezid ile Timur arasındaki Ankara Savaşı'nın gerçekleştiği bölge olmasıdır. 1921 gibi erken bir tarihte ilçe statüsü elde eden Çubuk'un günümüzdeki nüfusu 90.764'tür. Birçok yöresel ürünü bulunan Çubuk'un en meşhur mamulü Ankara'nın Coğrafi İşaretli ürünleri arasında kayıtlı olan Çubuk Turşusudur. Özellikle ilçenin Aşağı Çavundur köyünün neredeyse her hanesinde turşuculuk yapılmaktadır. Nitekim Çubuk'ta her yıl Turşu ve Kültür Festivali düzenlenmektedir. İlçenin ekonomisinde tarımla birlikte hayvancılık da oldukça önemlidir. Öyle ki Ankara'nın günlük et ihtiyacının büyük kısmı Çubuk'tan karşılanmaktadır. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nin merkez yerleşkesinin Çubuk'ta olması ilçenin canlılığını daha da artırmaktadır.

Çubuk şehir merkezi

Çubuk Karagöl

Çubuk Yıldırım Evci Yaylası

Yıldırım Evci Yaylası'nda motor sporu

Elmadağ

Elmadağ ilçesi Ankara'nın kuzey bölgesinde yer almakta olup, şehir merkezine 41 km uzaklıktadır. 1960 yılında ilçe olan Elmadağ'ın güncel nüfusu 45.557'dir. İlçenin ekonomik yapısı buğday başta olmak üzere arpa, yulaf, burçak, fiğ, kimyon, mısır, fasulye, nohut, mercimek, şeker pancarı, ayçiçeği, kavun ve karpuz gibi ziraî ürünlere dayanmaktadır. Bununla birlikte ilçede MKE, Roketsan ve Çay-Kur gibi kamu iktisadi teşekküllerine ait tesisler de bulunmaktadır. Ayrıca halıcılık, el dokuması kilim, heybe ve çanta yapımı gibi faaliyetler ekonomik olduğu kadar kültürel dokuyu da gösterir niteliktedir. Elmadağ kış turizmi açısından da önemli noktalardan biridir. Ankara kent merkezine 26 km uzaklıkta bulunan Elmadağ Kayak Merkezi, yerli ve yabancı turistlerin kış mevsimindeki uğrak yerleri arasındadır.

Elmadağ Kayak Merkezi

Elmadağ şehir merkezi

Elmadağ Şehitler Anıtı

Elmadağ Kargalı Barajı

Etimesgut

Ankara'nın merkez ilçeleri arasında yer alan Etimesgut şehir merkezine 20 km mesafededir. 587.052 nüfusuyla Ankara'nın en kalabalık ilçeleri arasındadır. Cumhuriyetin ilanından kısa bir süre sonra örnek köy olma modeliyle gelişen Etimesgut 1990'da ilçe olmuştur. İlçede gerek Selçuklu gerekse Cumhuriyet döneminin ilk yıllarına ait bir dizi tarihî eser bulunmaktadır. Özellikle Selçuklular döneminde birçok ahi vakfiyesi ve zaviyesi kurulmuştur. İlçedeki Ahi Elvan ve Ahi Mesud türbeleri döneme ait en önemli eserler arasındadır. Erken dönem Cumhuriyet yıllarındaki tren istasyonu Atatürk'ün İstanbul'a gidip-gelirken uğurlandığı tarihî mekânlardan birisidir. Ayrıca 1928'de inşa edilen Atatürk Çeşmesi de ilçenin kültürel varlıklarındandır. Eryaman semti sınırları içindeki Göksu Parkı Ankaralıların dinlendikleri ve keyifli zaman geçirdikleri bir mesire ve piknik yeridir. Bununla birlikte ilçede 2019'un Eylül ayında 16'ncısı düzenlenen Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali gerçekleştirilmektedir.

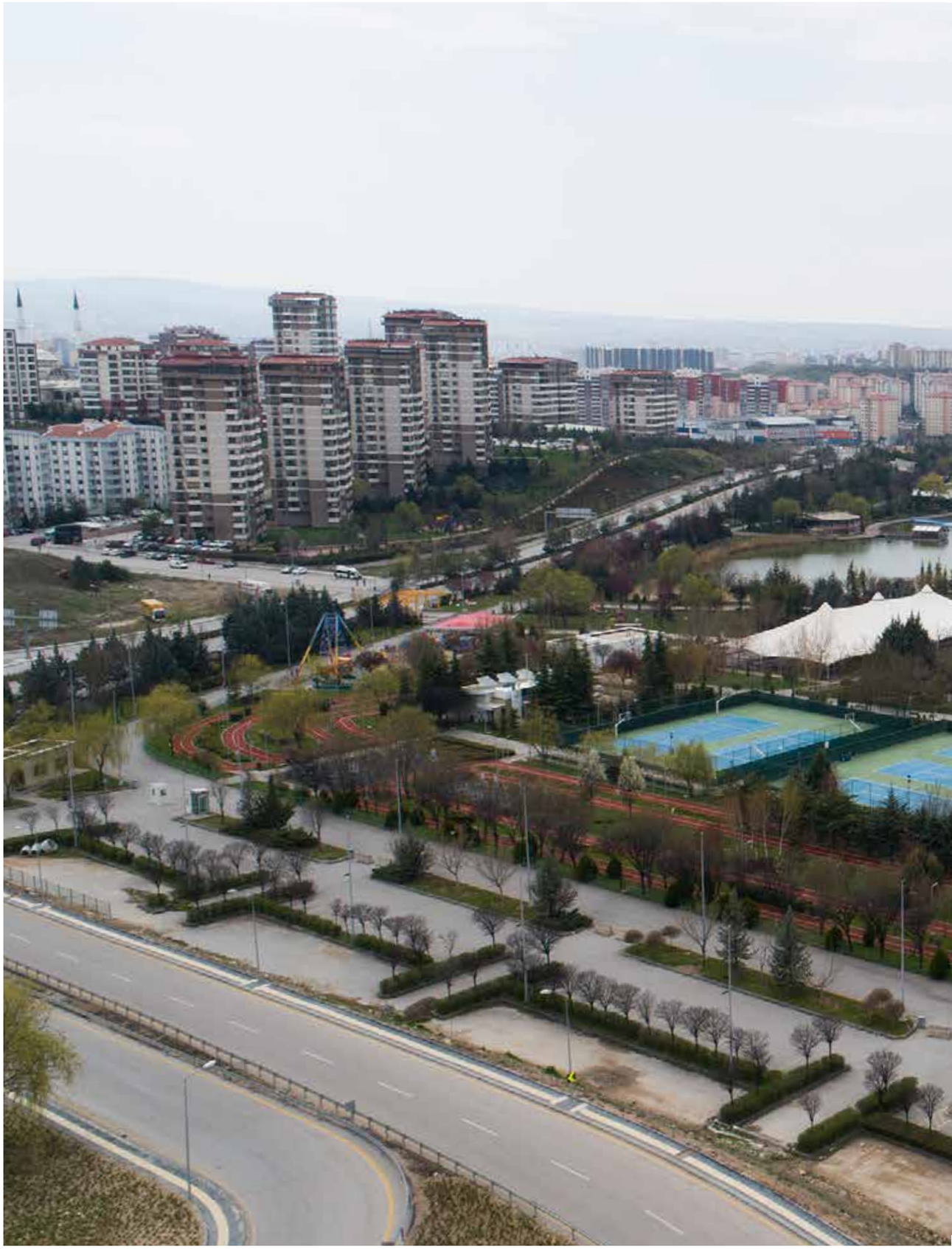

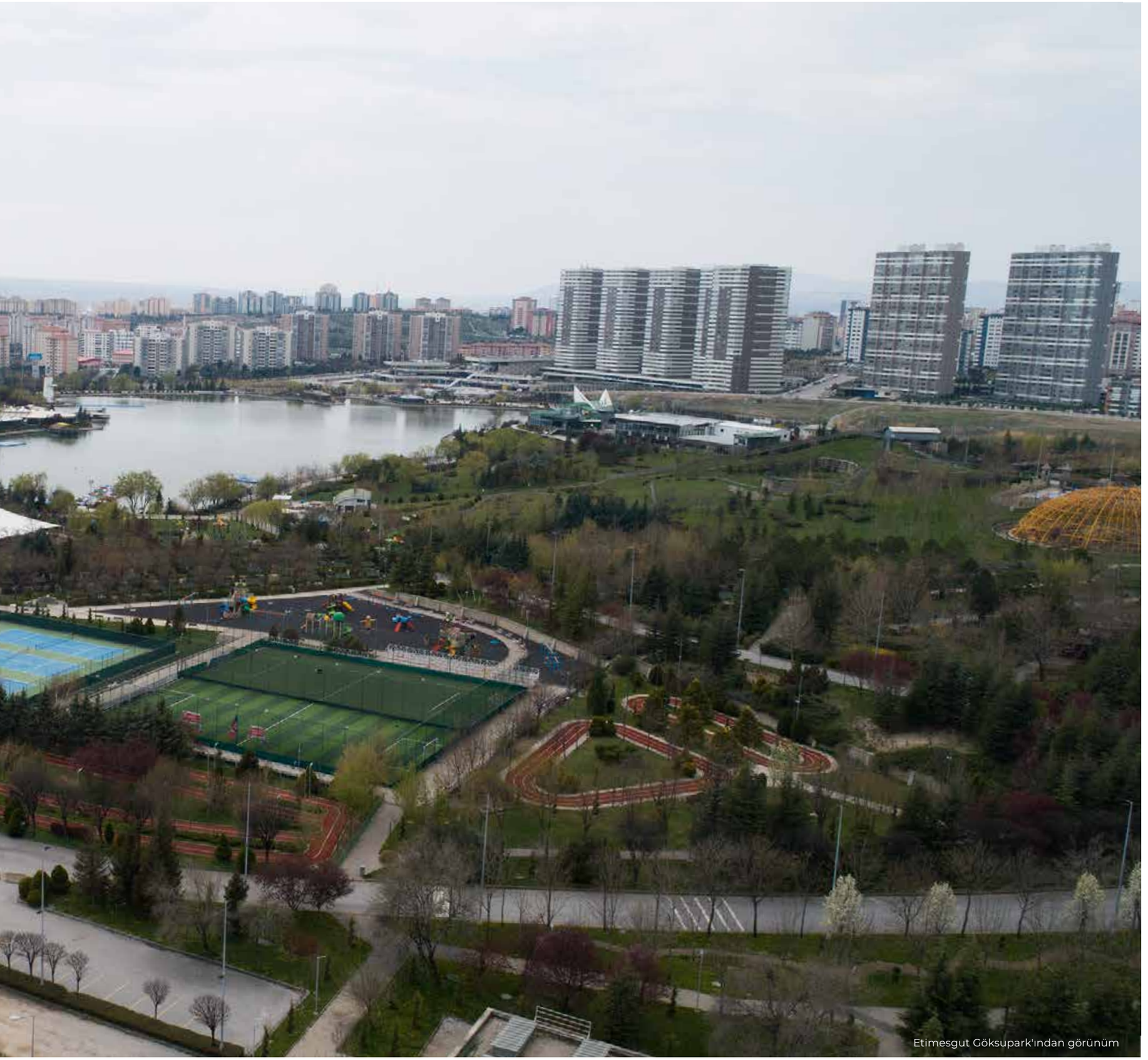

Etimesgut Göksupark'ından görünüm

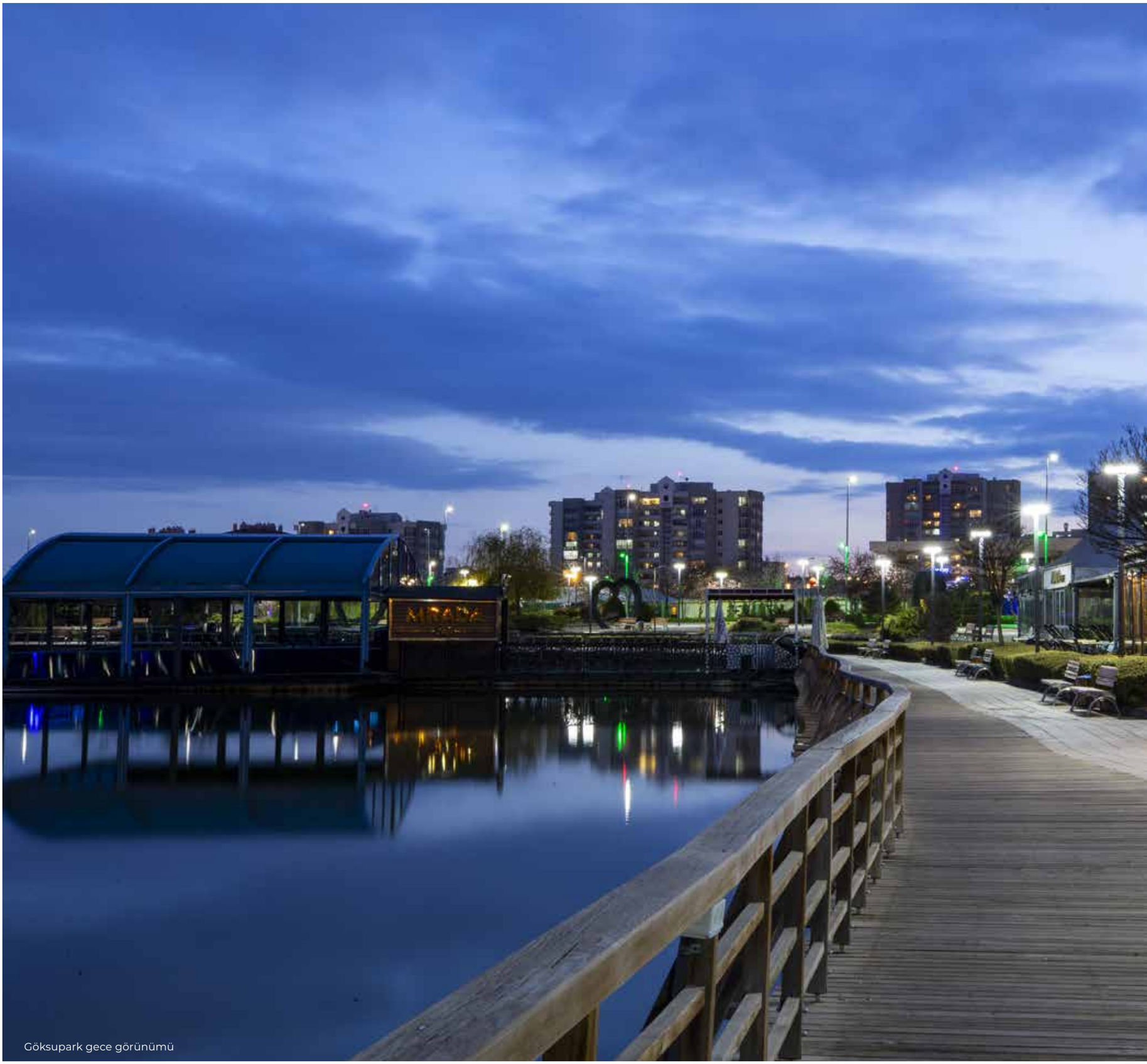

Göksupark gece görünümü

Göksupark

Etimesgut askeri havaalanı

Göksupark

Evren

Ankara'nın güneydoğusunda yer alan Evren ilçesi 3.097 nüfusa sahiptir. 1990 yılında ilçe statüsüne kavuşmuş olup, Ankara şehir merkezine uzaklığı 178 kmdir. İlçe ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmakla birlikte ilçedeki Hirfanlı Baraj Gölündeki su ürünleri de bu ekonominin önemli bir parçası konumundadır. Gölde; Pullu Sazan, Yayın Balığı, Tatlı Su Kefali, Gümüş Balığı, Kadife Balığı ve Kerevit gibi balıklar yetişmektedir. Göl, su ürünlerinin üretiminde ilçeye katkı sağlamasının yanı sıra çevresindeki konaklama tesisleri ve piknik alanları sayesinde cazibe merkezi olma özelliğini korumaktadır.

Evren şehir merkezi kuşbakışı görünüm

Farklı açılardan Evren Hirfanlı Baraj Gölü

Farklı açılardan Hirfanlı Baraj Gölü

Gölbaşı

Gölbaşı ilçesi Ankara'nın son yıllarda en çok gelişen ilçeleri arasında yer almaktadır. Şehir merkezine 20 km uzaklıkta bulunan Gölbaşı 1983'te ilçe haline gelmiştir. Özellikle Ankara'yı güney illerine bağlayan karayolunun Gölbaşı'nın içinden geçmesi ve yapılan turizm yatırımları neticesinde ilçe ekonomisi, sosyokültürel yapısı ve nüfusu büyük değişim göstermiştir. İlçede kurulu bulunan büyük sanayi yatırımları; Mogan ve Eymir Göllerinin turizme açılması ve Ankara Üniversitesi'nin kurduğu yeni yerleşke ilçenin bu gelişiminin hem nedeni hem de sonucu olmuştur. Nitekim ilçe bu gelişmeler neticesinde aldığı göçlerle ve yeni yerleşim alanlarıyla son 20 yıl içinde nüfusunu ikiye katlayarak 138.944 sayısına ulaşmıştır.

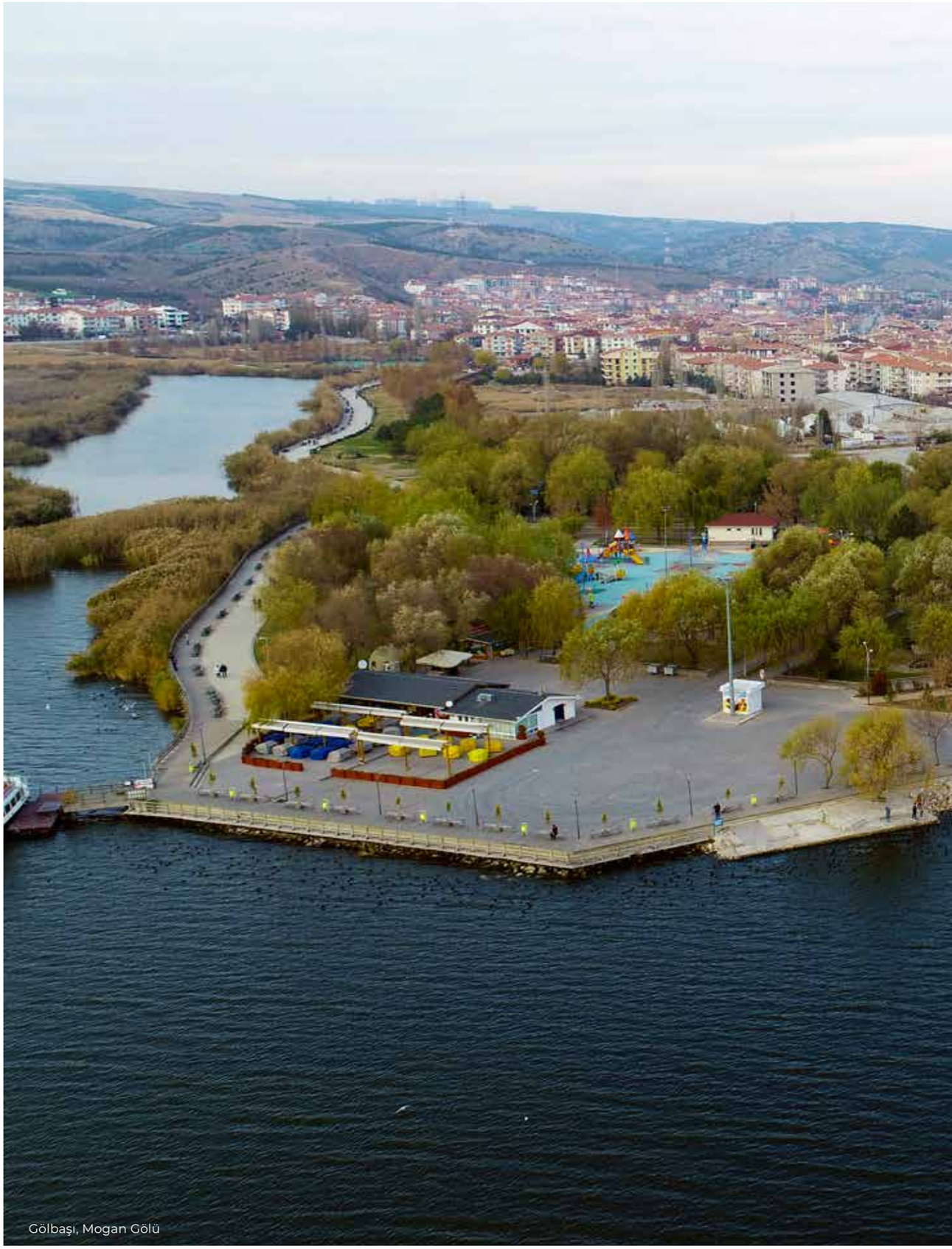

Gölbaşı, Mogan Gölü

GÖLBAŞI'NDAKİ BÜYÜK SANAYİ YATIRIMLARI; MOGAN VE EYMİR GÖLLERİNİN TURİZME AÇILMASI VE ANKARA ÜNİVERSİTESİ'NİN KURDUĞU YENİ YERLEŞKE İLÇENİN GELİŞİMİNİN HEM NEDENİ HEM DE SONUCU OLMUŞTUR.

Gölbaşı, Mogan Gölü

Mogan Gölü

Mogan Gölü

Mogan Gölü

Güdül

Ankara'nın 90 km kuzeybatısında bulunan Güdül 8.892 nüfusa sahip olup, 1957 yılında ilçe statüsünü elde etmiştir. Ekonomik olarak hayvancılığın tarımdan daha etkili olduğu bölgede tiftik ve dericilikle ilgili faaliyetler de yürütülmektedir. Ayrıca pomza taşı, çimento hammaddeleri, Kaolen ve Perlit madenlerini işleten tesisler bulunmaktadır. Güdül eski Anadolu medeniyetlerinin de yerleştiği bir alan olması nedeniyle birçok turistik mekânı da içermektedir. İlçe sınırları içindeki Roma hamamı kalıntıları, Kirmir Çayı Vadisi ve Kızık Yaylalarının yanı sıra İnözü vadisinde bulunan eski medeniyetlere ait mağaralar birçok ziyaretçiyi çekmektedir. Bunun dışında trekking, kamping ve balıkçılık gibi faaliyetler de icra edilebilmektedir. Kasım Baba Türbesi ve Samutbaba Türbesi gibi dinî mekânlar birçok kişinin Güdül'ü ziyaretini sağlayan diğer unsurlardır. İlçenin mutfak kültürünün de zengin olması çeşitli festivallerin düzenlenmesini sağlamaktadır. Her yıl Haziran ayı içinde Kiraz Festivali ve Temmuz ayı içinde ise Kapama Şöleni düzenlenmekte ve yörenin mutfağı tanıtılmaktadır.

Yaşamın kolay ve sakin olduğu kentlerin uluslararası birliği Cittaslow, bünyesine Ankara'ya 1 saat 15 dakikalık mesafede, 23 Köy ve 3 mahallesi bulunan Güdül'ü katarak 260'tan fazla üyesine bir yenisini daha ekledi. Güdül Türkiye'nin 18. sakin şehri oldu. Çoğunlukla tarım ve hayvancılık alanında faaliyetin görüldüğü Güdül, leblebiciliği ve bıçakçılığıyla da öne çıkıyor. Aynı zamanda lezzetli yöresel yemekleri: Kapama, Tirit, Höşmerim ve Tarhanasıyla dikkat çeken Güdül tarihi açıdan da zengin bir ilçe; milattan önceye dayanan oyulmuş mağaraları, Çağa Beldesinde bulunan Mzinos Şehri, Sorgun Göleti ve kentsel sit alanı içerisinde bulunan Güdül evleri ile kazandığı üyeliğin hakkını veriyor.

Güdül Şehir Merkezi

Tarihi Güdül Evleri

Tarihi Güdül Evleri

Tarihi Güdül Evleri

Güdül İnönü Mağaraları

Haymana

Haymana, Ankara'nın güneyinde bulunan, 30.930 nüfusa sahip ve şehir merkezine 73 km uzaklıkta olan bir ilçedir. Kaplıcalarıyla dünyaca ünlü bir yer olan Haymana, bu özelliği nedeniyle eski medeniyetlerden günümüze değin önemli bir yerleşim merkezi olmuştur. Hâlâ bugün önemli termal kaplıcalar ve tesisler sağlık turizmi açısından önemli yere sahiptir. Nitekim ilçede her yıl Haziran ayı içinde Uluslararası Haymana Kaplıca Festivali ve Kültür Şenlikleri düzenlenmektedir. İlçenin verimli ve geniş ovası tarımsal faaliyetlerin de gelişmesini sağlamıştır. Buğday, arpa, şeker pancarı ve baklagil üretimiyle birlikte merinos koyunu yetiştiriciliği yapılması sayesinde hayvancılık da etkili bir konumdadır. İlçe nüfusunun büyük çoğunluğu geçimini tarım ve hayvancılıktan sağlamaktadır.

HAYMANA, ÖNEMLİ TERMAL KAPLICALARI VE TESİSLERİYLE SAĞLIK TURİZMİ AÇISINDAN ÖNEMLİ YERE SAHİPTİR. NİTEKİM İLÇEDE HER YIL HAZİRAN AYI İÇİNDE ULUSLARARASI HAYMANA KAPLICA FESTİVALİ VE KÜLTÜR ŞENLİKLERİ DÜZENLENMEKTEDİR.

Haymana şehir merkezi

Haymana, Mangal Dağı Şehitliği

Haymana, Termal Tesisler

Haymana, Termal Tesisler

Haymana Merkez Cami

Kahramankazan

Ankara şehir merkezine 45 km uzaklıkta 54.806 nüfuslu bu ilçe ilk ismi olan Kazan'ı ve bu isme sonradan eklenen Kahraman kelimesini çok büyük tarihî olayların neticesinde elde etmiştir. 1402 yılında gerçekleşen Yıldırım Beyazıd ile Moğol Hakanı Timur arasındaki Ankara Savaşı'nda askerlerin yemeklerinin burada pişirilmesinden dolayı bölgeye Kazan adı verildiği iddia edilmektedir. Kazan'ın Kahraman sıfatını elde etmesi ise 15 Temmuz 2016'daki hain darbe girişiminin gerçekleştiği gece ilçe halkının darbe girişiminin merkezi konumunda olan Akıncılar üssünde gösterdikleri cesaret ve kahramanlık sayesinde gerçekleşmiştir. Nitekim bu büyük mücadele neticesinde TBMM tarafından 25 Ekim 2016'da çıkartılan kanunla ilçenin adı Kahramankazan olarak belirlenmiştir. İlçe darbe girişiminin olduğu gece 9 vatandaşını şehit vermiş ve 92 kişi ise gazi olmuştur. Kahramankazan'ın ekonomisi ise genel olarak tarım, hayvancılık ve arıcılığa dayanmakla birlikte sınırları içerisindeki çelik konstrüksiyon, makina montaj ve imalatı, petrol ürünleri, zirai ilaç, gıda, inşaat, yem ürünleri, kimya ve nakliyat sektörlerindeki tesisleriyle etkin bir sanayi ilçesi özelliği de göstermektedir. Ülkemizin yerli savunma sanayisi için büyük kıymete sahip Türk Havacılık Uzay Sanayi Anonim Şirketi'nin (TUSAŞ) merkez yerleşkesi ilçe sınırları içinde olması bu önemi gösterir niteliktedir. İlçede kavun yetiştiriciliği, süt inekçiliği ile büyükbaş ve küçükbaş hayvan etinin tedariki de ilçe ekonomisinin önemli parçalarıdır. Kahramankazan; Kılıçlar Mahallesi Mesire Alanı, Güvenç Mahallesi Göleti ile Kurtboğazı Barajı gibi mekânlarıyla Ankaralıların piknik yapıp dinlenebilecekleri doğal güzelliklere de sahiptir.

Kahramankazan Seğmenler Anıtı

Kahramankazan, "Ana Arı Heykeli"

Kahramankazan şehir merkezi

Saray Mahallesi Sanayi Bölgesi

Kahramankazan'ın meşhur kavunu

Kalecik

Ankara'nın kuzeydoğusunda bulunan ve 13.234 nüfusu bulunun Kalecik'in şehir merkezine uzaklığı 71 kmdir. İlçe adını merkezinde yer alan ve tüm ilçeye hâkim bir konumda olan kalesinden almaktadır. İlçenin günümüzdeki nüfusu 13.450'dir. Eski Anadolu Medeniyetlerinden itibaren coğrafi konumu nedeniyle önemli bir yerleşim yeri olan Kalecik, Osmanlı döneminde ticaret yollarının üzerinde olmasından dolayı ticarî hayatın ve Ahi teşkilatının etkin olduğu bir bölge olmuştur. Bu itibarla ilçede Hasbey, Saray (Şehsuvar) Camii, Tabakhane Camisi, Kazancıbaba ve Alişoğlu Türbesi, Develioğlu Köprüsü ve Kalecik Kalesi başta olmak üzere birçok tarihi eser bulunur. Kalecik'in günümüzdeki ekonomik yapısı ise tarıma dayanmaktadır. İlçede en çok yetiştirilen ürünler şekerpancarı, buğday, arpa, elma, armut, kayısı ve kiraz şeklinde sıralanmaktadır. Ayrıca bağcılık faaliyetlerinin son yıllarda artması neticesinde üzüm yetiştiriciliği de başlamış ve Kalecik Karası Üzümü Ankara'nın Coğrafi İşaretli ürünleri arasında tescil edilmiştir.

Kalecik şehir merkezi

Kalecik Belediye Binası

Kalecik Karası Üzümü

Kalecik, Develioğlu Köprüsü ve Kızılırmak

Kalecik'te yamaç paraşütü

Tarihi Kalecik evi

Keçiören

Keçiören Ankara'nın merkez ilçelerinden olup, 939.161 nüfusuyla Ankara'nın en kalabalık ikinci yerleşim yeridir. Millî Mücadele ve Cumhuriyetin ilk yıllarında Keçiören eşsiz doğal güzelliğiyle yönetici kadronun ikamet ettiği bir bölgedir. Hatta ilçe 1950'li yılların ortalarına kadar bağ ve bahçeleri nedeniyle Ankara'nın sayfiye mekânlarından biri olmaya devam etmiştir. Bu tarihten sonra ilçenin nüfusu Ankara'nın geneliyle uyumlu şekilde hızlı bir artış göstermiş ve Keçiören 1983'te ilçe hüviyetini kazanmıştır. İlçede dünyanın en büyük meteoroloji istasyonlarından Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü bulunmaktadır. Ayrıca ilçeye bağlı Etlik semtinde Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi ile Ankara'nın iki şehir hastanesinden biri yer almaktadır. Böylelikle ilçe Türkiye'nin önemli sağlık merkezlerinden biri konumuna gelmiştir. Keçiören kalabalık nüfusuna orantılı biçimde canlı bir ticarî hayata sahiptir. İlçede hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmeler ve alışveriş merkezleri ticarî akışı sağladığı gibi ilçenin canlılığını korumaktadır.

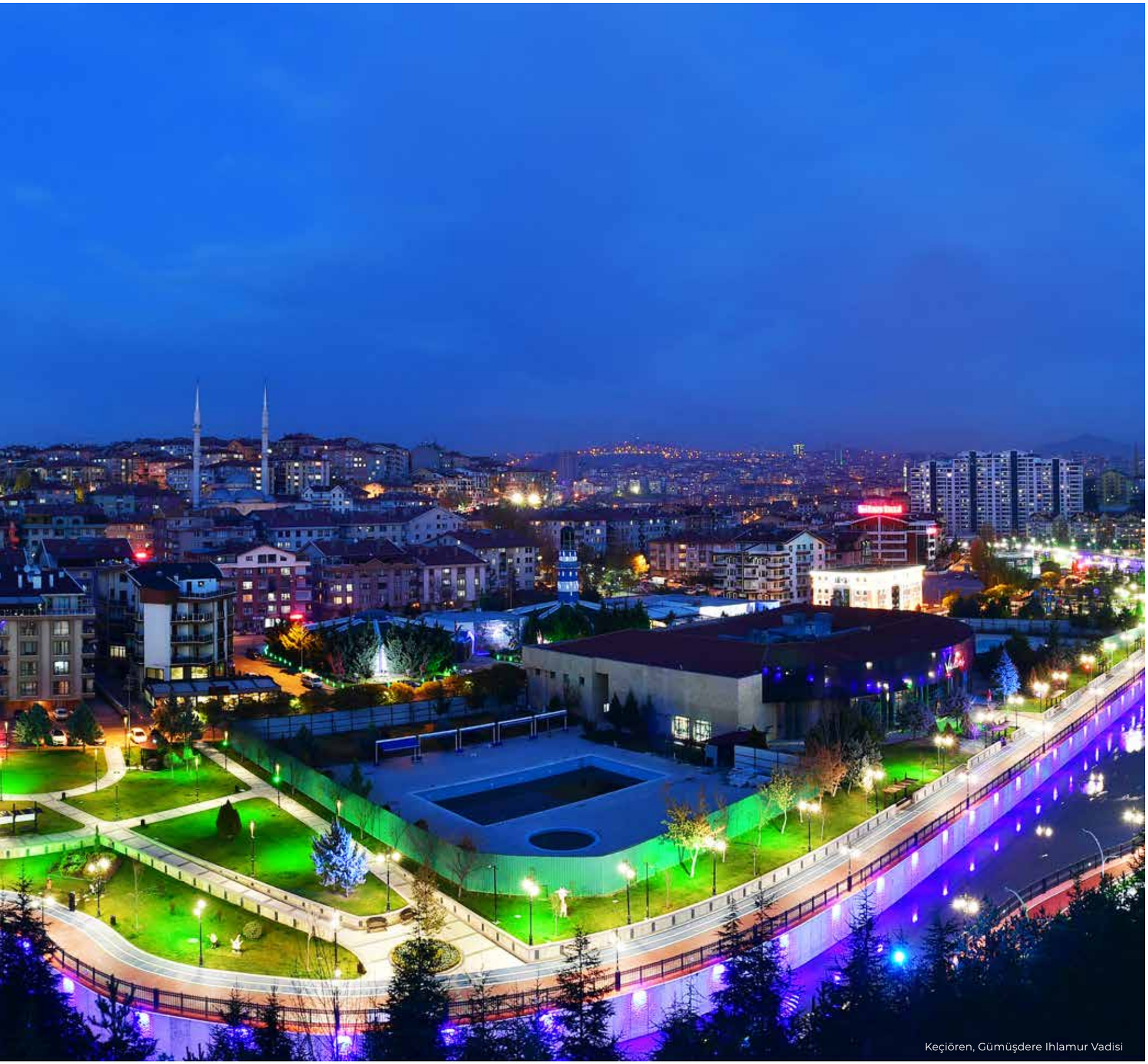

Keçiören, Gümüşdere Ihlamur Vadisi

Keçiören Estergon Kalesi ve şelâle

Gümüşdere Ihlamur Vadisi

Keçiören Belediyesi

Şehir merkezinden görünüm

Kızılcahamam

Ankara şehir merkezine 83 km uzaklıktaki Kızılcahamam ilçesi Ankara'nın kuzeyinde yer almaktadır. Günümüzdeki nüfusu 28.350'dir. İlçenin şifalı kaplıca sularına, geniş ormanlık arazilere ve akarsulara sahip olmasından dolayı birçok eski medeniyetin yerleştiği bir bölge olmuştur. Kızılcahamam hâlâ birçok kaplıca tesisleriyle, eşsiz güzellikteki ormanlarıyla ve birçok jeosit alanıyla Ankara'nın önemli turizm merkezleri arasındadır. İlçe sınırları içindeki Soğuksu Milli Parkı İç Anadolu ve Karadeniz bölgeleri arasındaki geçişte bulunması nedeniyle zengin bir doğal hayatı barındırmaktadır. Park piknik yapmanın yanı sıra yürüyüş, kampçılık, doğa araştırmaları, kuş gözlemleri ve foto safari gibi faaliyetlerin de gerçekleştiği önemli turistik yerlerden biri olmasıyla Ankaralıların yoğun ilgi gösterdikleri yerlerdendir. İlçenin ekonomik hayatı genellikle tarıma dayanmakla birlikte sahip olduğu turizm potansiyeli nedeniyle kaplıca hizmeti verenler de dahil olmak üzere birçok konaklama tesisini de barındırmaktadır.

Kızılcahamam genel görünüm

Kızılcahamam Bazlama Anıtı

Kızılcahamam Abacı Peribacaları

Kızılcahamam termal tesis

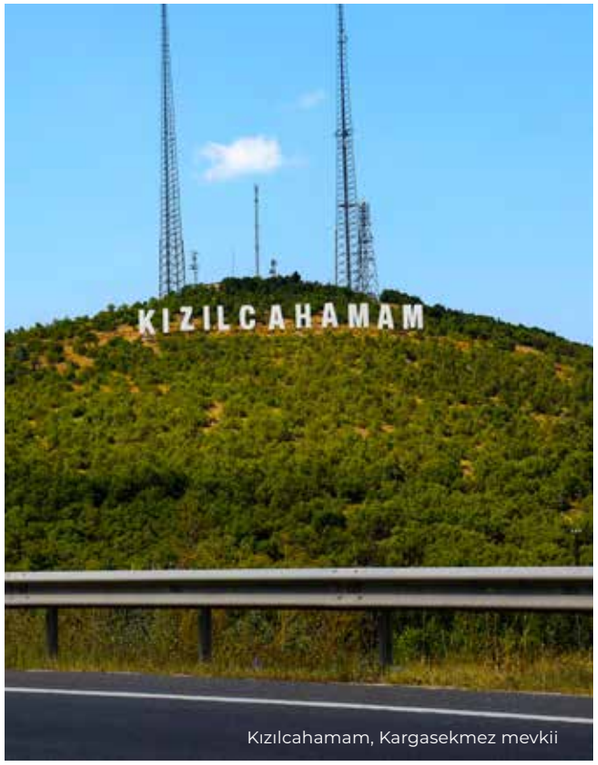

Kızılcahamam, Kargasekmez mevkii

Mamak

Mamak Ankara'nın merkez ilçeleri arasında yer almaktadır. 1930'lu yıllardan itibaren yeni yerleşim yerleri kurulan bölgenin ilçe olması 1983'te gerçekleşmiştir. Günümüzde 665.978 nüfusuyla Ankara'nın en büyük ilçelerinden biridir. İlçenin adının geçmişte bölgede yaşamış Ahi Mamak isimli bir şahıstan veya askeri ve sivil yerleşme alanı manasından geldiği belirtilmektedir. İlçenin Hüseyin Gazi Dağı ve Elmadağ eteklerine kurulu olması ve dere yataklarının kıyısında olması eski zamanlardan itibaren bölgenin önemli bir yerleşim yeri olmasını sağlamıştır. Bu sebeple ilçenin adının her iki manada da doğru olması ihtimal dahilindedir. Günümüzde Mamak yaşadığı kentsel dönüşümle modern bir havaya bürünmüş durumdadır. Ayrıca Ankara'nın en güzel mesire yerlerinden Mavi Göl ile Hüseyin Gazi Türbesi'nin ilçe sınırları içinde olması Mamak'ın doğal ve tarihî zenginliklerle dolu olmasını beraberinde getirmiştir.

Seymen Konağı ve Parkı

Mamak, Mavi Göl

Mamak'tan görünüm

Mamak Anıt Bayrak Parkı

Kentsel dönüşüm sonrası Mamak

Nallıhan

Ankara şehir merkezine 160 km uzaklıktaki Nallıhan 27.579 nüfusa sahiptir. İlçenin eskiden beri ticarete ve tarıma elverişli olması nedeniyle Eski Anadolu Medeniyetlerinin yerleşim yerlerinden biri olmuştur. İlçe ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmakla birlikte Hoşebe (ardıç ormanları), Nallıhan Kuş Cenneti, Anıt Ağaç (Kaba Ardıç), Yaban Koyunu Üreme Sahası, Yaban Hayatı Geliştirme Sahası, Asarlık Tepeleri, Ilıca Şelalesi ve Sarı Çalı bölgesi gibi doğal mekânlar turizm potansiyelini oluşturur. Ayrıca Nallıhan'da Ankara Evlerinin çok güzel örnekleri bulunmaktadır. Bu yapıların da ilçenin tarihî dokusundaki yeri anlamlıdır. Nallıhan'da tarih boyunca önemini koruyan ipek böceği yetiştiriciliği günümüzde el sanatlarında kendisini göstermektedir. Nitekim bölgeye has iğne oyaları ve örtmeleri Ankara'nın Coğrafi İşaretli Ürünü olarak tescil edilmiştir.

Nallıhan şehir merkezi

Nallıhan, Davutoğlan Kuş Cenneti

Nallıhan, Davutoğlan Kuş Cenneti

Tarihi Nallıhan evi

Nallıhan Lavanta Bahçeleri

Polatlı

Ankara'nın batı yönünde kalan bir diğer ilçesi olan Polatlı, şehir merkezine 78 km. uzaklıktadır. 2019 itibariyle 125.075 nüfusu bulunmaktadır. Kurtuluş Savaşı döneminde Polatlı önemli yerlerden biri olmuştur. Yunan ordularının bugünkü ilçe sınırları içine kadar ilerlemelerinden sonra Gazi Mustafa Kemal Paşa Başkomutanlık Karargahı'nı bölgeye kurmuş ve Türk ordusu düşmanı buradan püskürtmeye başlamıştır. İlçede bugün ziyarete açık olan Duatepe Şehitler Anıtı ile Başkomutanlık Karargâh Binası bu dönemi anlatan yapılardır. Polatlı'nın günümüzdeki ekonomik yapısı ise tarım, hayvancılık ve ticarete dayanmaktadır. Özellikle Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren Devlet Üretme Çiftliği'nde gerçekleştirilen bitkisel üretim ile hayvancılık faaliyetleri ilçenin ekonomik hayatında önemli yere sahiptir. Gordion Kral Midas Tümülüsü ve Müzesine ev sahipliği yapan Polatlı tarihî değerleriyle de Ankara'nın önemli merkezlerinden biridir.

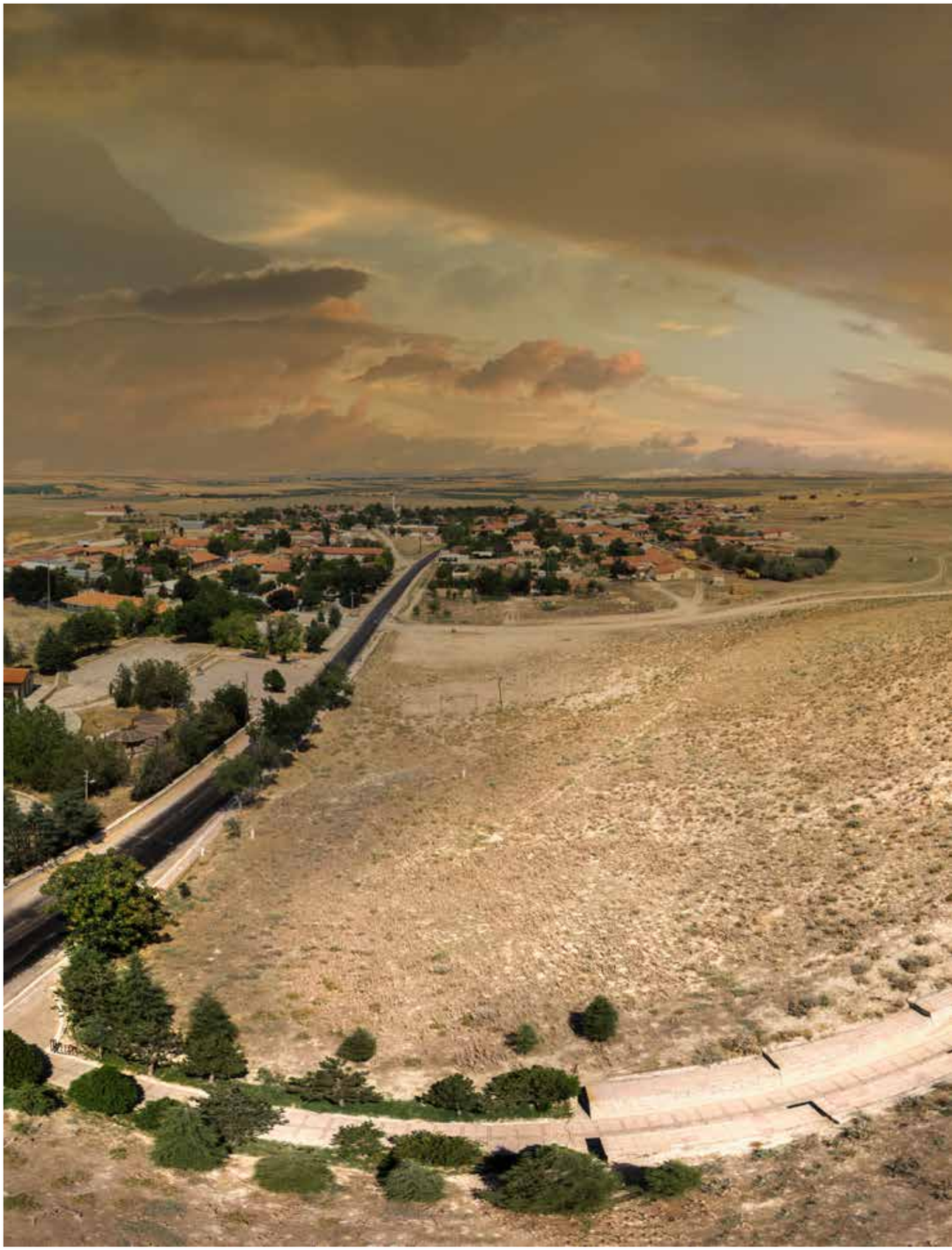

Gordion Müzesi ve Tümülüs Örenyeri

Polatlı şehir merkezi

Sakarya Şehitleri Zafer Anıtı

Midas Tümülüsü

Midas Tümülüsü

Polatlı Gordion Antik Kenti

Pursaklar

Ankara'nın kuzey bölgesinde yer alan Pursaklar ilçesi şehir merkezine 14 km uzaklıktadır. Tarihi kayıtlarda adına 15. yüzyılda rastlanılmaktadır. Bu dönemki kayıtlarda bölgenin yarısının tımar, diğer yarısının ise vakıf arazisi olduğu görülmektedir. İlçenin Keçiören ve Çubuk ilçeleri arasında yer alması ve Havalimanı yolu üzerinde bulunması nedeniyle her geçen gün gelişmesini sürdürmektedir. 2008 yılında ilçe statüsü kazanan Pursaklar'ın nüfusu 150.488'dir.

Pursaklar

TEBESSUM
SADAKADIR

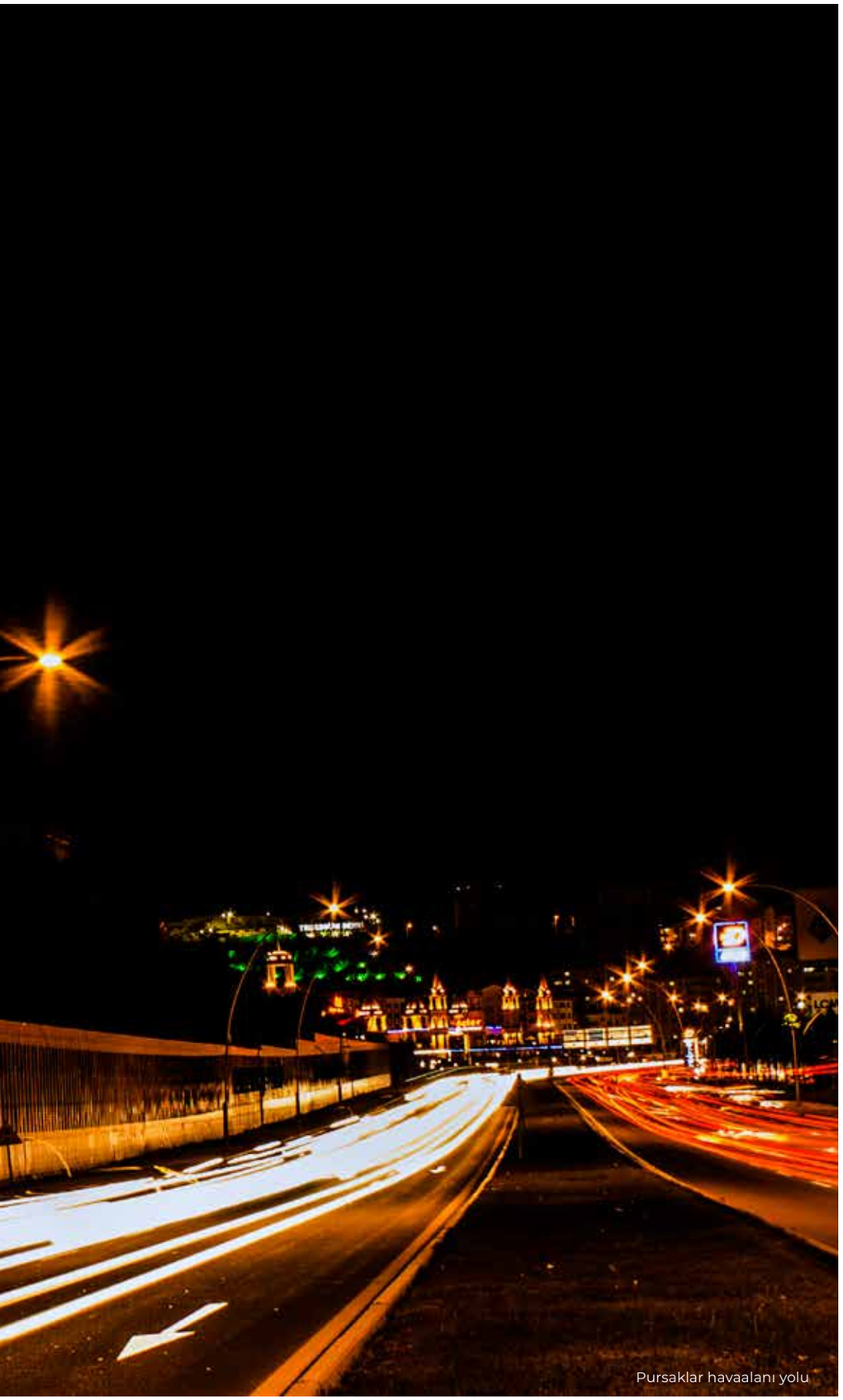

Pursaklar havaalanı yolu

Ankara Kedisi

Pursaklar şehir merkezi

Pursaklar Selçuklu Meydanı

Sincan

Ankara şehir merkezine 27 km mesafede olan Sincan, 535.637 gibi kalabalık bir nüfusa sahiptir. Cumhuriyetin ilk yıllarında ilçeye Romanya ve Bulgaristan'dan gelen göçmenlerin göç sırasında yanlarında lale soğanları getirmeleri sayesinde ilçe lale bahçeleriyle donanmıştır. Günümüzde lalenin ilçenin sembolü haline gelmesi bu sayede gerçekleşmiştir. Sincan 1983 yılında ilçe statüsünü elde etmiştir. Ankara-İstanbul tren yolu ve Ankara-Ayaş karayolunun üzerinden bulunması bölgenin stratejik önemini artırmıştır. Nitekim günümüzde Ankara'nın önemli sanayi merkezlerinden biri olan ilçede organize sanayi bölgeleri kurulu durumdadır.

Sincan Lalesi

Sincan Tarihi Tren Garı

Sincan Tren İstas

Sincan Kaymakamlığı

Sincan Yeni Kent Meydanı

Şereflikoçhisar

Şereflikoçhisar ilçesi Ankara'nın güneydoğu bölgesinde Tuz Gölünün kıyısında yer almaktadır. Ayrıca Hirfanlı Barajı da ilçe sınırlarındadır. Bölgenin Balkan, Çanakkale ve Kurtuluş Savaşlarında çok şehit vermesi nedeniyle ilçeye Şerefli adı kanunla verilmiştir. 33.821 nüfusu bulunan ilçenin Ankara şehir merkezine uzaklığı 148 kmdir. Tuz Gölünün Türkiye'deki tuz üretiminin yarısından fazlasını karşılaması neticesinde bu faaliyet ilçenin ekonomik hayatına büyük ölçüde tesir etmiştir. Gölün doğal güzelliğinin yanı sıra Sultan Alaaddin Camii, Koçhisar Kalesi ve Şereflikoçhisar Kent Müzesi gibi mekânlar ilçenin önemli turizm noktalarıdır. Ayrıca Şereflikoçhisar'da buğday, arpa, baklagiller, üzüm, elma, ayçiçeği ve armut gibi ziraî ürünler de yetiştirilmektedir.

Tuz Gölü

Tuz Gölü Manzara

Şereflikoçhisar Kent Müzesi

Şereflikoçhisar Sultan Alaaddin Camii

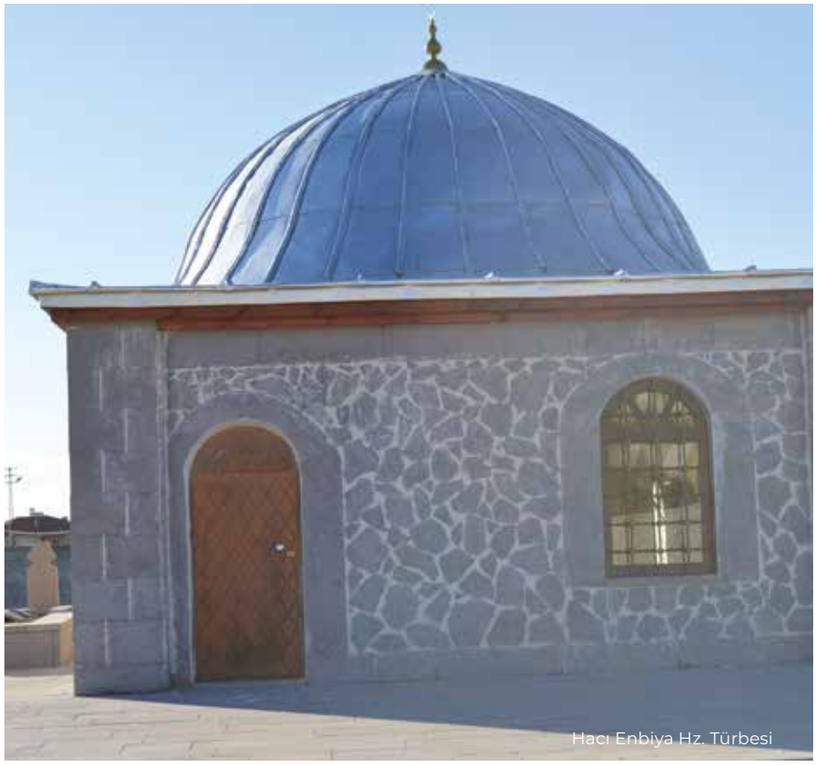

Hacı Enbiya Hz. Türbesi

Yenimahalle

Yenimahalle Ankara'nın merkez ilçeleri arasında yer almakta olup, 687.093 nüfusuyla şehrin üçüncü büyük yerleşim yeridir. İlçe sınırları içinde bulunan Atatürk Orman Çiftliği; arazisi içinde yer alan Atatürk Evi Müzesi, Marmara Köşkü, Devlet Mezarlığı, çeşitli restoran ve bahçeleriyle Ankaralıların aileleriyle vakit geçirdikleri bir yerdir. İlçede Selçuklu döneminden kalan ve Ankara'nın en önemli eserlerinden biri olan Ankara Çayı üzerindeki Akköprü de yer almaktadır. Yenimahalle ayrıca Ankara'nın önemli sanayi merkezlerinden biri olan OSTİM Organize Sanayi Bölgesi'ne ev sahipliği yapmaktadır. 17 farklı sektöre ait 6.000'den fazla ticarî işletmenin yer aldığı OSTİM OSB ilçenin canlı bir ticarî hayat kadar sınaî yapıya da sahip olduğunu göstermektedir.

Yenimahalle Şentepe'den Ankara manzarası

Yenimahalle Batıkent Meydanı

Nazım Hikmet Kültür Merkezi

Ankara Konağı

Yakacık Mesire Alanı

BÖLÜM 11

ANKARA'DA SPOR

SPORTOTO SüperLig
iddaa
303·302
302·301
MKE KURUMU
ANFA

Ankara Üniversitesi Olimpik Yüzme Havuzu

Spor Toto-Ziraat Bankası AXA Sigorta Efeler Ligi

2019 Kadınlar Avrupa Voleybol Şampiyonası - Ankara Spor Salonu

Ankara Atlı Spor Kulübü-Gençlik ve Spor Bakanlığı Kupası

Ankara'nın Spor Kulüpleri

Gençlerbirliği ile MKE Ankaragücü takımları- Eryaman Stadı

Günümüzde Ankara farklı branşlardaki takımları, spor federasyonları ve modern sportif tesisleriyle ülkemizin önemli spor merkezlerinden biridir. Şehirdeki bu güçlü spor yapısının oluşmasında Ankara'nın Türkiye'nin siyasî merkezi haline gelmesinden itibaren sürekli ilerleme kaydetmesinin büyük etkisi vardır. Nitekim Ankara Millî Mücadele döneminin merkezi olduğu tarihten itibaren sportif faaliyetlerin yoğun şekilde gerçekleştiği bir şehre dönüşmüştür. Bugün yasal mevzuat gereği bağımsız spor federasyonlarının tamamı Ankara'da faaliyetlerini yürütmektedir. Bu durum Ankara'yı sportif faaliyetlerin idare edildiği bir merkez yapmanın yanı sıra spor ekonomisi açısından da önemli bir konuma yükseltmektedir.

Cumhuriyetin ilanıyla birlikte spor ve spor tesislerinin inşası devletin öncelikleri arasında yer almıştır. İlk spor müsabakaları at yarışlarıyla başlamış olsa da şehirdeki en faal sportif faaliyet futbolda gerçekleşmiştir. Bununla birlikte günümüzde kayaktan tenise, binicilikten yelkene kadar farklı spor dallarındaki kulüplerin Ankara'da varlığını sürdürdükleri görülür.

Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında Ankara'da binicilik, eskrim ve atıcılık gibi sporlar kurulan resmi teşkilatlarla düzenlenmiş olsa da şehirde gelişen ilk sportif faaliyetin de futbol olduğu bilinmektedir. Bilhassa bu eğlenceli ve kitleleri hareketeye geçiren spor dalı gençler arasında kısa sürede büyük ilgi uyandırmıştır. Nitekim günümüzde Ankara'nın iki büyük futbol kulübü olan Ankaragücü ve Gençlerbirliği bu dönemde kurulmuştur.

Ankaragücü'nün kökeni 2. Meşrutiyet dönemi İstanbul'una kadar uzanmaktadır. Millî Mücadele yıllarında İstanbul'dan Ankara'ya taşınan demir sanayi işçileri 1910'da kurdukları Turan Sanatkaran Gücü futbol takımını da Ankara'ya getirmişlerdir. Turan Sanatkaran Gücü önce 1926'da İmalat-ı Harbiye ve 1933'te ise Ankaragücü adını almıştır. 1969'da ise Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun adının kısaltmasını ismine ekleyerek bugünkü adıyla MKE Ankaragücü sarı-lacivert renkli formasıyla meydana gelmiştir.

Gençlerbirliği takımı ise 1923'te kurulmuştur. Bugünkü adı Ankara Lisesi olan Ankara Sultanisi'nin futbol takımından ayrılan bir grup sporcu genç kendi aralarında kırmızı-siyah renkli formasıyla Gençlerbirliği'ni kurmuş ve Ankara ligine katılmışlardır. Böylelikle Ankara'da yüz yıla yaklaşan Ankara derbisinin tohumları atılmıştır. Süper Lig'de mücadele eden iki takım da maçlarını 22.000 seyirci kapasitesine sahip Eryaman Stadyumu'nda oynamaktadır.

Her iki takım da derin mazisinde bazen sıkıntılarla karşılaşmış bazen de büyük başarılar elde etmişlerdir. Ankaragücü 5 kez Ankara Futbol Ligi şampiyonu, 1949'da Türkiye Futbol Şampiyonası şampiyonluğu elde ederken; 1972 ve 1981'de Türkiye Kupası'nı 2 kez kazanmıştır. Ankaragücü ülkemizi UEFA Kupa Galipleri Kupası'nda ve UEFA Kupası'nda toplam 5 kez temsil etmiştir.

2011-2012 sezonunda Süper Lig'den küme düşen Ankaragücü elde ettiği olumlu sonuçlar sayesinde 2018-2019 sezonunda tekrar Süper Lig'e yükselmeyi başarmıştır. Ankaragücü sadece elde ettiği kupalarla değil, kurduğu altyapı futbol eğitimi ve okulları sayesinde Ankaralı gençlerin sporla profesyonel ve amatör düzeyde buluşmasını sağlamıştır. Bu bakımdan kulüp sportif açıdan taşıdığı değeri sosyal faaliyetlerle daha da zenginleştirmiştir. Bugün hâlâ faaliyetlerini sürdüren Ankaragücü spor okulları Ankara'nın spor hayatında önemli bir yere sahiptir.

> ANKARAGÜCÜ SADECE ELDE ETTİĞİ KUPALARLA DEĞİL, KURDUĞU ALTYAPI FUTBOL EĞİTİMİ VE OKULLARI SAYESİNDE ANKARALI GENÇLERİN SPORLA PROFESYONEL VE AMATÖR DÜZEYDE BULUŞMASINI SAĞLAMIŞTIR.

Gençlerbirliği Kulübü Onursal Başkanı İlhan Cavcav (1935-2017)

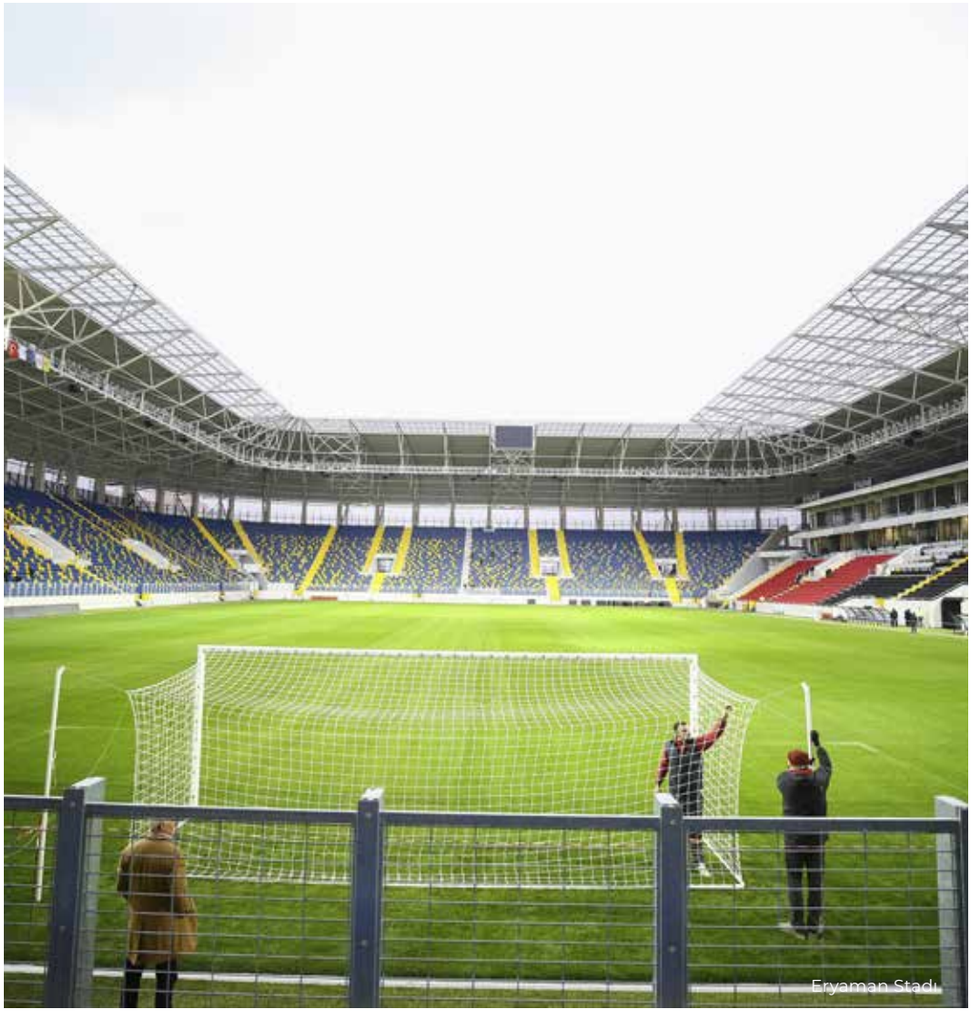

Eryaman Stadı

Ankara'nın kırmızı-siyahlı ekibi Gençlerbirliği 1923 ilâ 1966 yılları arasında gerek Ankara Futbol Ligi'nde gerekse Milli Lig'de oldukça başarılı sonuçlar elde etmiştir. Fakat bu olumlu sonuçların arkasından takım 1970'de küme düşmüş ve üst lige tekrar 1983'te dönebilmiştir. Bu sıkıntılı dönemi sonlandıran hadise ise Gençlerbirliği'ni 1990'lı yıllardan itibaren futboluyla ve transfer piyasasıyla Türkiye gündeminin üst seviyesine taşıyacak olan Ankaralı iş adamı ve eski sporcu İlhan Cavcav'ın 1981'de başkanlığa seçilmesiyle gerçekleşmiştir. Nitekim Gençlerbirliği onun başkanlığında 2 sene gibi kısa bir sürede 1. Lige tekrar dönmeyi başarmıştır.

1988'de takım küme düşse de bir sene sonra yeniden üst lige çıkmıştır. Bu dönemden itibaren Gençlerbirliği ligin gediklisi olmanın yanı sıra altyapıya verdiği önem sayesinde hem Ankaralı genç sporcuların yetiştiği hem de Türkiye'deki birçok sporcunun Ankara'ya gelmek istediği bir futbol sistemi inşa etmiştir. Bu sayede Gençlerbirliği Türk futboluna uzun yıllar boyunca hizmet eden çok büyük yıldızlar kazandırmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'yle yaşıt olan Gençlerbirliği mazisinde birçok başarı elde etmekle birlikte 2003-2004 sezonunda UEFA Kupası'nda o sezonun önemli takımlarını elemeyi başarmıştır. O sezon kupayı kazanan Valencia'ya elenmesine karşın Valencia'yı yenmeyi başaran tek takım olmasının da etkisiyle UEFA tarafından yılın sürpriz takımı olarak ilan edilmiştir.

ANKARAGÜCÜ'NÜN KÖKENİ 2. MEŞRUTİYET DÖNEMİ İSTANBUL'UNA KADAR UZANMAKTADIR. MİLLÎ MÜCADELE YILLARINDA İSTANBUL'DAN ANKARA'YA TAŞINAN DEMİR SANAYİ İŞÇİLERİ 1910'DA KURDUKLARI TURAN SANATKARAN GÜCÜ FUTBOL TAKIMINI DA ANKARA'YA GETİRMİŞLERDİR.

Ankaragücü Taraftarları

GENÇLERBİRLİĞİ TAKIMI 1923'TE KURULMUŞTUR. BUGÜNKÜ ADI ANKARA LİSESİ OLAN ANKARA SULTANİSİ'NİN FUTBOL TAKIMINDAN AYRILAN BİR GRUP SPORCU GENÇ KENDİ ARALARINDA KIRMIZI-SİYAH RENKLİ FORMASIYLA GENÇLERBİRLİĞİ'Nİ KURMUŞ VE ANKARA LİGİNE KATILMIŞLARDIR.

Gençlerbirliği Taraftarları

Ankara'da tutkuyla takip edilen ve oynanan bir diğer spor basketboldur. 2019-2020 Basketbol Süper Ligi'nde Türk Telekom Spor Kulübü ve OGM Ormanspor Ankara'nın iki takımı olarak mücadele ederken, Kadınlar Basketbol Liginde Botaş, Çankaya Üniversitesi, OGM Ormanspor Ankara'yı üç takımla temsil etmektedir. Basketbol Süper Liginde yer alan Türk Telekom Spor Kulübü ve OGM Ormanspor maçlarını 10.400 kişi kapasiteli Ankara Arena Spor Salonunda oynamaktadırlar.

Türk Telekom Spor Kulübü sadece basketbolda değil atletizmden güreşe, okçuluktan voleybola kadar çok geniş bir sportif yelpaze dahilinde Türkiye'nin birçok şehrinde sportif faaliyet göstermektedir. Bir Ankara takımı olan kulübün basketboldaki etkisi Ankara'daki spor hayatında önemli bir yere sahiptir. 1954'te PTT adıyla kurulan kulüp basketbol faaliyetlerine 1991-1992 sezonunda başlamıştır. Türk Telekom yıllar içerisinde 2 kez Cumhurbaşkanlığı Kupasını kazanırken 1 kez de ligde play-off finaline yükselmiştir.

Kulüp gerek antrenör gerekse oyuncu birçok önemli isimle çalıştığı ve de ulusal ve uluslararası birçok başarıya imza attığı için Ankaralıların basketbola olan tutkusunda önemli bir yere sahiptir. Türk Telekom Spor Kulübü hâlâ sürdürdüğü spor okulları faaliyetleriyle bu tutkuyu artırarak devam ettirmektedir. 1971'de kurulan OGM Ormanspor ise hem erkek hem de kadın takımlarıyla erkekler ve kadınlar süper liglerinde mücadele etmektedir. Kulüp Basketbol Süper Ligine 2018-2019 sezonunun sonunda yükselmeyi başarmıştır. Ligin yeni temsilcisi ligdeki varlığıyla Ankara'nın bir basketbol şehri olduğu gerçeğini kanıtlamaktadır.

Ankara'nın bir spor şehri olduğunu gösteren bir diğer sportif faaliyet voleyboldur. Erkek ve kadın takımların elde ettiği ulusal

Botaş-Gelecek Koleji Çukurova Basketbol

OGM Ormanspor ile Beşiktaş karşılaşması

ve uluslararası başarılar bu ilginin sonuçlarından biri olduğu kadar bu ilgiyi canlı tutan unsurlar arasında da yer alır. Efeler Ligi adıyla anılan erkekler voleybol liginde Ankara'yı Spor Toto, Ziraat Bankası ve Halkbank temsil etmektedir. Sultanlar Ligi adı verilen kadınlar voleybol liginde ise Karayolları ve PTT takımları temsil etmektedir. Bu takımlar gösterdikleri mücadeleyle voleybolun Ankara'da büyük bir ilgiyle takip edilmesini sağladıkları gibi açtıkları spor okullarıyla birçok Ankaralı çocuk ve gencin sporla gelişmesini sağlamaktadırlar. Ankara'daki voleybol maçları, voleybol müsabakalarına tahsis edilmiş olan 6.500 seyirci kapasiteli Ankara Başkent Spor Salonunda oynanmaktadır.

Cumhuriyet döneminin ilk yıllarından itibaren Ankara'da gelişen spor dalları arasında binicilik de önemli bir yere sahiptir. Yıllar içerisinde sürekli gelişme gösteren bu spor dalıyla ilgili Ankara'da birçok kulüp onlarca sporcuyu bünyesinde barındırmakta ve bu sporun canlı bir şekilde Ankara'daki spor hayatında sürmesini sağlamaktadır. Bu kulüplerin sahip oldukları kapalı ve açık at eğitim alanlarından ahırlara, nalbantlıktan sosyal tesislere kadar birçok unsuru içeren modern tesisleri Ankaralıların da yoğun ilgisiyle karşılaşmaktadır.

Günümüzde binicilik eğitiminin 6 yaşa inmesi sayesinde neredeyse her yaştan Ankaralı binicilik yapma imkanına kavuşmuştur. Ayrıca çocuklar için Pony atların bu tesislerde hizmet vermesi at ve binicilik sevgisinin küçük yaşlarda oluşmasını sağlamıştır. Ankara'daki köklü binicilik kulüplerinin varlığı sayesinde binicilikle ilgili her yıl birçok önemli spor organizasyonu düzenlenmektedir. Cumhurbaşkanlığı Kupası, TBMM 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Yarışmaları, 15 Temmuz Şehitler Kupası, Spor Toto Kupası başta olmak üzere kulüplerin organize ettikleri diğer yarışma ve sportif faaliyetler sayesinde Ankara'da faal bir binicilik kültürünün var olduğu görülmektedir.

Karayolları-Aydın Büyükşehir Belediyespor

Özel Ünvan Engel Atlama Yarışmaları- Cumhurbaşkanlığı Kupası, Atlı Spor Kulübü

Ankara'daki sportif faaliyetler içerisinde kayak eskiden bu yana önemini korumayı ve ilgi toplamayı sürdürmektedir. Geçmişte Dikmen, Elmadağ, Kızılcahamam ve Çamlıdere gibi yüksek yerlerin bu spor için uygun olduğu düşünülerek birçok kayak kulübü kurulmuştur. Günümüzde Ankara'da özelikle Elmadağ ilçesindeki kayak tesisi sayesinde birçok sporcu ile spor ve doğa tutkunu Ankaralı kayak yapmaktadırlar. Ankara böylelikle Alp Disiplini, Kayaklı Koşu ve Snowboard başta olmak üzere kayağın farklı branşlarında yer alan birçok kayak takımına ve profesyonel sporcuya ev sahipliği yapmaktadır. Kayak sporu her yaşta kolayca öğrenildiği, modern ekipmanlarla her geçen gün daha güvenli hale geldiği ve eğlenceli olduğu için bu spora yönelik ilgi sürekli artmaktadır. Bu tesisler, kulüpler ve imkânlar sayesinde sadece Ankaralılar değil çevre illerden gelen ziyaretçiler de bu sporu yapabilmektedirler. Böylelikle kayak Ankara'nın spor hayatında etkili olduğu gibi turizmine de katkı sağlamaktadır.

Elmadağ Kayak Merkezi

Ankara'da düzenlenen sportif faaliyetler arasında yağlı güreşin de derin köklere sahip olduğu görülür. Türkiye'deki yağlı güreş merkezinin Kırkpınar olduğu düşünülse de Altındağ ilçesine bağlı Karapürçek semtinde düzenlenen yağlı güreşler Ankara'nın da bu alanda önemli bir yere sahip olduğunu gösterir. 2019'da 25 incisi düzenlenen Geleneksel Karapürçek Yağlı Güreşleri Anadolu'nun er meydanı olmuştur. Türkiye'nin her bölgesinden gelen ve Kırkpınar Yağlı Güreşlerine katılan başpehlivanların da yer aldığı bini aşkın güreşçinin katıldığı müsabakalara Ankaralıların ve Türkiye'nin her yerinden gelen ziyaretçilerin ilgisi yoğun olmaktadır.

Karapürçek Yağlı Güreşleri

Ankara'nın spor tarihinde ve günümüzdeki sportif faaliyetlerinde önemli bir yere sahip sporlar arasında tenis de bulunmaktadır. 1930'lu yıllarda inşa edilen kortlar tenis kültürünün temellerini atmıştır.

Ankara'da Türkiye Tenis Federasyonu'na kayıtlı birçok tenis kulübü bulunmaktadır. Böylelikle her yıl Ankara'da farklı yaş gruplarında onlarca ulusal ve güncel turnuva oynanmaktadır. Bu kulüplerin Ankara'nın farklı ilçelerinde faaliyet gösteriyor olması neticesinde birçok Ankaralı sporcu ve sporsever tenis oynama imkanına sahiptir. Küçük yaş grupları da dahil olmak üzere her yaş grubundaki takımların tenis oynaması bu kulüpler sayesinde mümkün olmaktadır. Nitekim bu kulüpler profesyonel ve amatör düzeyde verdikleri eğitimlerle tenisin sevilmesinde ve yaygınlaşmasında oldukça etkilidirler. Ayrıca son yıllarda belediyelerin açtıkları parkların birçoğunda tenis kortlarının da olması bu sporun yaygınlaşmasında etkili olmuştur.

Ankara'da otomobil sporunun sportif faaliyetler arasında önemli bir yeri vardır. Türkiye Otomobil Sporları Federasyonu'na bağlı Ankara'daki kulüpler ulusal düzeydeki yarışmalara katılmakta ve ayrıca uluslararası organizasyonlarda ülkemizi temsil etmektedirler. Bununla birlikte bu kulüpler Türkiye Off-Road Şampiyonası ve Hitit Rallisi gibi prestijli organizasyonların Ankara'da gerçekleşmesini sağlamışlardır. 2019'da startı Ankara'da verilen Türkiye Off-Road Şampiyonasında Ankara 6 yarışma merkezinden biri olarak bu organizasyonun önemli bir parçası olmuştur. Bu kapsamda Ankara Ticaret Odası (ATO) da, yürüttüğü sivil toplum faaliyetleri kapsamında, Türkiye'nin en eski rallisi olan Hitit Rallisi'nin 2019'da tekrar Ankara'ya dönmesinde etkili olmuştur. 2019 Ankara Marka Buluşmaları etkinlikleri kapsamında ATO'nun himayesinde ATO hizmet binasında start alan 46. Hitit Rallisi kentin spor kültürü kadar ekonomisine de katkı sağlamıştır.

TEB Ankara Cup Uluslararası Kadınlar Tenis

Off Road Yarışları

> 2019'DA STARTI ANKARA'DA VERİLEN TÜRKİYE OFF-ROAD ŞAMPİYONASINDA ANKARA 6 YARIŞMA MERKEZİNDEN BİRİ OLARAK BU ORGANİZASYONUN ÖNEMLİ BİR PARÇASI OLMUŞTUR.

Stad ve Salonlar

Ankara'da açık ve kapalı alanlarda yapılan spor müsabakalarının gerçekleştirildiği birçok modern stadyum, kapalı spor salonu, olimpik ve yarı-olimpik havuzlar ile hipodrom bulunmaktadır. Ankara'daki farklı branşlarda faaliyet gösteren onlarca kulüp bu tesislerde müsabakalara çıkmakta ve her yıl on binlerce Ankaralı ile şehre ziyarete gelenler bu mekânlarda aileleriyle birlikte keyifli vakit geçirmektedir. Ankara; sahip olduğu bu modern tesisler, uygun konaklama imkanları ve metro başta olmak üzere etkin bir şehir içi ulaşım ağına sahip olması sayesinde spor faaliyetlerine katılımın yoğun olduğu bir şehirdir. Ayrıca tüm bu özellikler Ankara'da yıllar içerisinde bir dizi uluslararası spor etkinliğinin de gerçekleşmesini sağlamıştır.

Ankara'daki spor tesisleri arasında Ulus semtindeki Ankara 19 Mayıs Stadyumu'nun farklı bir yeri vardır. Ankara'nın Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti olarak ilan edilmesinden sonra inşa edilen ilk stadyum olma özelliğine sahiptir. 15 Aralık 1936'da Galatasaray, Fenerbahçe, Ankaragücü ve Altınordu takımları arasında düzenlenen bir turnuvayla hizmete açılmıştır. 21.902 kişilik kapasiteye sahip olan, şehrin merkezinde yer alan ve çıkışında metro, otobüs ve dolmuş durakları bulunan stadyum son yıllarda Ankara'nın iki büyük futbol takımına ev sahipliği yapmıştır. Stadyum sahip olduğu bu özellikler sayesinde A Milli Futbol Takımımızı da birçok kez ağırlamıştır.

Ankara 19 Mayıs Stadyumu'nun zaman

Ankara Arena Spor Salonu

Türkiye Buz Pateni Federasyonu Ümitköy Spor Kompleksi

ANKARA; SAHİP OLDUĞU MODERN SPOR TESİSLERİ, UYGUN KONAKLAMA İMKANLARI VE METRO BAŞTA OLMAK ÜZERE ETKİN BİR ŞEHİR İÇİ ULAŞIM AĞINA SAHİP OLMASI SAYESİNDE SPOR FAALİYETLERİNE KATILIMIN YOĞUN OLDUĞU BİR ŞEHİRDİR.

Türkiye - Hollanda FIBA Euro Basket turnuvası Ankara Arena Spor Salonu

Ankara 19 Mayıs Stadyumu

içerisinde Ankara'daki gelişen spor hayatının ihtiyaçlarını tam olarak karşılayamamasından dolayı yıkılarak yeni, modern ve daha geniş kapasiteli bir stadyum inşa edilmesi kararlaştırılmıştır. Nitekim 2018'de yıkımına başlanan stadın yerine 55.000 kişilik çok amaçlı modern bir stadyum yapılmaktadır. Ankara'da yapımı devam eden Millet Bahçesi'nin tam merkezinde olması planlanan stadyum sadece maç günü değil sahip olduğu sosyal ve ticari tesislerle yılın her günü yaşayan bir mekân olması hedeflenmektedir. Böylelikle Ankara sadece yeni bir spor kompleksine değil ayrıca yeni bir turizm noktasına da kavuşmuş olacaktır.

Günümüzde Ankara'nın Süper Ligde mücadele eden Ankaragücü ve Gençlerbirliği takımları maçlarını Eryaman Stadında oynamaktadır. 20.560 koltuk kapasiteli stadyum Etimesgut ilçesinin Eryaman semtinde hizmet vermektedir. 28 Ocak 2019'da MKE Ankaragücü ile Alanyaspor takımları arasında oynanan Süper Lig karşılaşmasıyla hizmete girmiştir. Eryaman Stadyumunun

Ankara 19 Mayıs Stadyumu Ankaragücü-Gençlerbirliği karşılaşması (1999)

Eryaman Stadı

metro istasyonun hemen yanında ve metro çıkışından stada bağlantı olması sayesinde Ankaralıların rahatça ulaşılabildikleri bir sportif tesisidir.

Ankara Arena Spor Salonu Ankara'daki ulusal ve uluslararası basketbol ve voleybol maçlarının oynandığı bir mekândır. Ulus semtinde bulunan bu salon tarihî tren garının, Gençlik Parkı'nın ve Atatürk Kültür Merkezi'nin ortasında yer almaktadır. Bu özelliği sayesinde salona metro, otobüs ve dolmuşla şehrin her yerinden rahatça ulaşmak mümkündür. Türkiye'de düzenlenen 2010 FIBA Dünya Basketbol Şampiyonası'nın Ankara ayağındaki maçların oynanması için 2010 yılında inşa edilen Ankara Arena Spor Salonu'nun seyirci kapasitesi 10.000'dir.

Tesis öncelikli olarak spor müsabakalarına uygun planlanmış olsa da konser veya kongre gibi faaliyetlerin de gerçekleştiği çok amaçlı bir mekândır.

Başkent Voleybol Salonu, Türkiye Voleybol Federasyonu'nun Beştepe semtindeki kompleksi içinde voleybol salonu olarak hizmet vermektedir. 2010 yılında hizmete giren salon 6.500 seyirci kapasitesine sahiptir. Ankara'daki

voleybol maçları şehrin uluslararası standartlardaki ilk ve tek voleybol salonu olan Başkent Voleybol Salonunda oynanmaktadır. Salonun metro, otobüs ve dolmuş duraklarına çok yakın olması sayesinde ulaşım oldukça rahattır. Başkent Voleybol Salonu'nun Gazi Üniversitesi ve Hacı Bayram Veli Üniversitelerinin yerleşkeleriyle komşu olması gençlerin bu salona erişimini daha da kolaylaştırmaktadır.

Ankara'da binicilik sporunun tarihinin eskilere dayanıyor olması şehirde at yarışları için Hipodromlar inşa edilmesini beraberinde getirmiştir. Nitekim bugünkü Atatürk Kültür Merkezi alanı içinde 1936 ilâ 1938 yılları arasında Ankara'daki ilk Hipodrom inşa edilmiştir. Bu spor alanındaki at yarışları 1978 yılına kadar devam etmiştir. Günümüzde Yenimahalle ilçesindeki Batıkent semtinde bulunan Ankara 75. Yıl Hipodromu Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 75. yılı olan 1998'de hizmete girmiştir.

Bu modern Hipodromun tribünü zemin ve dört kattan oluşmaktadır. Bu tribün 6.400'ü ayakta, 2.300'ü koltuklu olmak üzere toplam 8.700 kişi kapasitelidir. Hipodrom bünyesinde yer alan sosyal faaliyet alanlarında çocuklar için pony kulüp, cafe ve büfeler, yeşil piknik alanları ve Gokart pistiyle sadece at yarışlarının yapıldığı değil iyi vakit geçirmek için kullanılan bir tesistir.

Hipodromda yapılan düzenli yarışların yanı sıra 2005 ve 2007 yıllarında uluslararası savunma sanayi fuarları da Ankara Hipodromu'nda yapılmıştır. Hipodrom'un Batıkent'teki metro istasyonuna yakın olması, giriş kapısının Fatih Sultan Mehmet Bulvarı'ndan (İstanbul Yolu) kolayca yapılması ve en önemlisi şehrin muhtelif yerlerinden Hipodroma ücretsiz servis taşıma hizmeti sağlanması sayesinde seyircilerin ve eğlenmeye gelenlerin Hipodroma rahat bir şekilde ulaşmaları mümkündür.

Ankara 75. Yıl Hipodromu

Teşekkür

Pandemi sürecinde yaşanan tüm zorluklara rağmen Başkent Ankara Kitabının oluşturulmasında hiçbir desteğini esirgemeyen ve her şeye rağmen 160 bin üyesinin zorluklarını çözen **Ankara Ticaret Odası Meclis Üyelerine** teşekkürlerimizi sunarız.

Ankara Ticaret Odası Meclis Üyeleri

1. ABDULBEKİR **YILMAZ**
2. ABDULLAH **ÖZ**
3. ABİDİN **MEMİLİ**
4. ADEM **ÜNAL**
5. ADEM ALİ **YILMAZ**
6. ADNAN **BEKER**
7. ADNAN **ERDOĞAN**
8. ADNAN **YÜCE**
9. AFKAN **GENÇ**
10. AGAH **MAMALOĞLU**
11. AHMET **AKÇA**
12. AHMET **KANBUROĞLU**
13. AHMET **SARIBAY**
14. AHMET KEMAL **ORAL**
15. ALAATTİN **DOĞAN**
16. ALİ **ARAS**
17. ALİ **ARSLAN**
18. ALİ **GÖKŞİN**
19. ALİ **YILDIZ**
20. ALİ EFE **BEZCİ**
21. ALİ İHSAN **GÜÇLÜ**
22. ALİ İHSAN **GÜREL**
23. ALİ İHSAN **ÖZDEMİR**
24. ALİ RIZA **KOÇ**
25. ALİ RIZA **ORAL**
26. ALİ RIZA **SUNGUR**
27. ALP **SEYLAN**
28. ATALAY **BAYTEK**
29. AYDIN **ERKOÇ**
30. AYHAN **TAŞOĞLU**
31. AYKUT **ÖZÇELİK**
32. AYŞE NİLAY **ÇELİK**
33. AYTEKİN **GÜRER**
34. BELGİN **SAĞDIÇ**
35. BETÜL EKİNCİ **ORAL**
36. BİLGİN ÇAĞRI **TEPEBAŞI**
37. BİROL MUSA **ŞENOL**
38. BURHAN **VAROL**
39. BÜLENT **İNAL**
40. BÜLENT **UZ**
41. BÜLENT **YÜK**
42. CANPOLAT **ARAS**
43. CEMAL **AY**
44. CEMAL **ERDOĞAN**
45. CEMAL **IŞIK**
46. CENGİZ **DUYGULU**
47. CEYHAN **GÜNDÜZ**
48. ÇAĞATAY RACİ **BAŞER**
49. ÇETİN **ÇATALOĞLU**
50. DOĞANALP YUSUF **ÇİFTCİ**
51. EDİP **BALCI**
52. EMİN **AYAR**
53. EMİN **HİSARCIKLIOĞLU**
54. EMİN **KARPUZCU**
55. EMRE **AYDIN**
56. EMRE **YÖRÜK**
57. ERCENK **AKGÖZLÜ**
58. ERDOĞAN **YILDIRIM**
59. ERHAN **GÜNDÜZ**
60. ERKAN **BİLGİN**
61. ERKİN ERCAN **BEKTAŞ**
62. ERSAN **ERDOĞAN**
63. EVREN **SARIÇİÇEK**
64. FARUK **ELMALI**
65. FARUK **KÖYLÜOĞLU**
66. FATİH **ÇALIŞKAN**
67. FATİH SERTAÇ **BULUT**
68. FERİT **TURAN**
69. FERRUH TEMEL **ZÜLFİKAR**
70. FİKRET **GÖKTAŞ**
71. FUAT **KUTSAL**
72. FURKAN **AYDOĞAN**
73. GÜRSEL **BARAN**
74. GÜRSEL **DELİKTAŞ**
75. HACI ALİ **TAYLAN**
76. HACİ ALİ **YÜCEL**
77. HAKAN **TARHAN**
78. HAKAN **TOKAÇ**
79. HALİL **İLİK**
80. HALİL **YAVUZ**
81. HALİL İBRAHİM **YILMAZ**
82. HALUK **DURU**
83. HASAN **ARDIÇ**
84. HAYATİ **AKBABA**
85. HAYATİ **ÖZBEK**
86. HÜSEYİN **KILIÇ**
87. HÜSEYİN **ÖZER**
88. İBRAHİM **AYHAN**
89. İLHAMİ **ÖZDEMİR**
90. İLKER **SAVAN**
91. İSMAİL **GÜRCAN**
92. İSMAİL **KULAK**
93. KÜRŞAD R. **ÖZDEMİR**
94. LEVENT **KIRBAŞ**
95. LEVENT **YILMAZ**
96. M.AKIN **DİNÇER**
97. MEHMET **AKBACAKOĞLU**
98. MEHMET **AYGÜN**
99. MEHMET **AYPEK**
100. MEHMET **KAYA**
101. MEHMET **ÖZBEY**
102. MEHMET **ÖZDERE**
103. MEHMET **ÜNSAL**
104. MEHMET **YİĞİTTEKİN**
105. MEHMET EMİN **BAŞER**
106. MEHMET F. **ÇETİNKAYA**
107. MEHMET FEVZİ **ÖZEL**
108. MEHMET HAKAN **ATALAY**
109. MEHMET NACİ **İLCİ**
110. MERT **ÜNYAZICI**
111. METİN **DEMİR**
112. METİN **TUNÇTÜRK**
113. MİTAT **AYDIN**
114. M. RİFAT **HİSARCIKLIOĞLU**
115. MUHAMMET **SARITAŞ**
116. MURAT **AGÇABAĞ**
117. MURAT ÜLKÜ **KARAKUŞ**
118. MURTAZA **TOSUN**
119. MUSA **BEŞPARMAK**
120. MUSTAFA **AYRANCIOĞLU**
121. MUSTAFA **DERYAL**
122. MUSTAFA **KAYA**
123. MUSTAFA **ŞAHİN**
124. MUSTAFA **TEKELİ**
125. MUSTAFA **ULUDAĞ**
126. MUSTAFA KEMAL **SAVAŞ**
127. MÜCAHİT **ŞENTÜRK**
128. NAZMİ **ŞAHİN**
129. NECATİ **ÖZBEK**
130. NECİP **ERANIL**
131. NECMETTİN **DİN**
132. NEŞET **ŞENGÜN**
133. NİHAT **UYSALLI**
134. NUH **ACAR**
135. NURETTİN **ALPAK**
136. OLGUN **AYDIN**
137. ONUR **ARVAS**
138. OSMAN NURİ **BAYBAŞ**
139. ÖMER **SARIOĞLU**
140. ÖMER **SEĞMEN**
141. ÖNDER **BAŞ**
142. ÖZCAN **ÖZTÜRK**
143. RAMAZAN H. **KARADENİZ**
144. RAŞİT **MANDIROĞLU**
145. SADETTİN **ORHAN**
146. SALİH **BEZCİ**
147. SALİH **KOÇAK**
148. SAVAŞ **ÇOLAKOĞLU**
149. SEDAT **DEMİREL**
150. SELAHATTİN **KARAOĞLAN**
151. SELÇUK **KUZU**
152. SELİM **GÖKŞİN**
153. SELİN SOYKAN **TEPEBAŞI**
154. SERKAN **ÖZ**
155. SERMURAT **KÜÇÜKGÜL**
156. SITKI **ÖZTUNA**
157. SİNAN **AKTAŞ**
158. SUAT **DEDEKARGINOĞLU**
159. SÜLEYMAN **EKİNCİ**
160. SÜLEYMAN **USLU**
161. TAHİR **TELLİOĞLU**
162. TAMER **AÇAR**
163. TANIR **YILMAZ**
164. TEMEL **AKTAY**
165. TURAN **ÖZTÜRK**
166. TURGAY **KILIÇ**
167. TURGAY **YILMAZ**
168. UFUK **ŞENER**
169. ÜMİT **KABUKÇU**
170. ÜMİT **KILIÇ**
171. ÜNER **KARABIYIK**
172. ÜNSAL **AKKUŞ**
173. ÜSAME **KALAYCI**
174. VECDET FEHMİ **ŞENDİL**
175. YASİN **ÖZYOLU**
176. YAŞAR **ERDEM**
177. YAVUZ **VURAL**
178. YUNUS **DEMİRCİ**
179. YUSUF **ŞİMŞEK**
180. YÜKSEL **TAVŞAN**
181. ZEKİ **KARA**

ACAR, Doğan (ed.), Ankara, Ankara Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, Ankara, 2013.

AKDAĞ, Mustafa, Türkiye'nin İktisadî ve İçtimaî Tarihi, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2014.

ANKARA İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ, 2019 Yılı İstatistikler (Haziran Sonu),

www.ankara.ktb.gov.tr/TR-201880/istatistikler.html (Erişim: 25 Aralık 2019).

ANKARA KALKINMA AJANSI, Ankara'nın Müzeleri, Ankara.

ANKARA KALKINMA AJANSI, Ankara Vakıf Eserleri, Ankara, 2016.

ANKARA KALKINMA AJANSI, Sağlığın ve Termalin Başkenti Ankara, Ankara.

ANKARA OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, 2018 Yılı İdare Faaliyet Raporu, www.operabale.gov.tr/Lists/Strateji/Attachments/22/DOBGM%202018%20Y%C4%B1l%C4%B1%20Faaliyet%20Raporu.pdf (Erişim: 08 Ocak 2020).

ATO, Ankara Ticaret Odası ve Ankara'da Ticaret, Ankara, 1995.

ATO, Stratejik Plan 2016-2019, www.atonet.org.tr/ (Erişim: 22 Aralık 2019).

ARTUKOĞLU, M. Metin, IŞIN, Şule, GENÇLER, Funda ve KOÇAK, Çetin, "Türkiye'de Ankara Tavşanı Yetiştiriciliğinin Genel Özellikleri, Sorunları ve Çözüm Önerileri", Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 44 (2), 2007, ss.49-64.

AYDIN, Suavi, EMİROĞLU, Kudret, TÜRKOĞLU, Ömer ve ÖZSOY, Ergi D., Küçük, Asya'nın Bin Yüzü, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 2005.

BAŞARA BORA, Berrak vd. (ed.), Sağlık İstatistiği Yıllığı 2017, Sağlık Bakanlığı, www.dosyasb.saglik.gov.tr/Eklenti/31096,turkcesiydijiv1pdf.pdf?0 (Erişim: 19 Aralık 2019).

BAYRAKTAR, Adile Nuray, "Başkent Ankara'da Cumhuriyet Sonrası Yaşanan Büyük Değişim: Modern Yaşam Kurgusu ve Modern Mekânlar", Ankara Araştırmaları Dergisi, Sayı: 4(1), 2016.

DEMİRKENT, Işın, "Bizans", TDV İslâm Ansiklopedisi, www.islamansiklopedisi.org.tr/bizans (01.12.2019).

DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, 2018 Faaliyet Raporu, www.devtiyatro.gov.tr/uploads/pdfs/largePdfs/2018%20Faaliyet%20Raporu.pdf (Erişim: 12 Aralık 2019).

ERDEM, Sargon, "Ankara", TDV İslâm Ansiklopedisi, www.islamansiklopedisi.org.tr/ankara#1 (28.11.2019).

ERDOĞAN, Abdülkerim, Ankara Hamamları ve Kaplıcaları, ASKİ Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 2013.

ERDOĞAN, Abdülkerim, GÜNEL, Gökce ve KILCI, Ali, Tarih İçinde Ankara cilt 1, Ankara Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı, Ankara, 2008.

ERDOĞAN, Abdülkerim, GÜNEL, Gökce ve KILCI, Ali, Osmanlı'da Ankara cilt 2, Ankara Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı, Ankara, 2008.

ERDOĞAN, Abdülkerim, GÜNEL, Gökce, İstiklal Savaşında Ankara cilt 3, Ankara Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı, Ankara, 2008.

ERDOĞAN, Abdülkerim, GÜNEL, Gökce ve NARİNCE, Mehmet, Cumhuriyet ve Başkent Ankara cilt 4, Ankara Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı, Ankara, 2008.

ERDOĞAN, Abdülkerim, Manevi Mimarlarıyla Ankara cilt 5, Ankara Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı, Ankara, 2008.

ERDOĞAN, Abdülkerim, Adım Adım Ankara cilt 7, Ankara Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı, Ankara, 2008.

EYİCE, Semavi, Ankara'nın Eski Bir Resmi, TTK Yayınları, Ankara, 1972.

EYİCE, Semavi, "Kale", TDV İslâm Ansiklopedisi, www.islamansiklopedisi.org.tr/kale (Erişim: 26 Aralık 2019).

İNALCIK, Halil, Devlet-i Aliyye cilt 1, İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2017.

İVGİN, Hayretin ve AKPINARLI, Feriha, Ankara'nın Kültürel Değerleri I, Ankara Kalkınma Ajansı, Ankara, 2017.

KAYA, Halil, Örnek Başkent Ankara cilt 8, Ankara Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı, Ankara, 2008.

KELEŞ, Ruşen, Kentleşme Politikası, İmge Yayınevi, Ankara, 1990.

KORALTÜRK, Murat, "Türkiye'de Ticaret ve Sanayi Odalarının Tarihsel Gelişimi (1880-1952)", Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı İktisat Tarihi Bilim Dalı, İstanbul, 1999.

KTB, Ankara Yemekleri, http://eklenti.ankarakultur.gov.tr/yemekmenusu/ Ankara, 2012 (Erişim: 01 Ocak 2020).

MEB, Özel Muhtelif Kurslar Listesi (10.12.2019), www.ookgm.meb.gov.tr/ (Erişim: 16 Aralık 2019).

MEB, Özel Okullar Listesi (10.12.2019), www.ookgm.meb.gov.tr/ (Erişim: 16 Aralık 2019)

OĞUZ, M. Öcal (ed.), İlçelere Göre Ankara'nın Somut Olmayan Kültürel Mirası, Ankara Kalkınma Ajansı, Ankara.

ÖZALP, M. Nazmi, Bir Başkentin Anatomisi 1950'lerde Ankara, Haz. Haluk İmga, İdealkent Yayınları, Ankara, 2016.

ÖZAYDIN, Abdülkerim, "Ankara", TDV İslâm Ansiklopedisi, www.islamansiklopedisi.org.tr/ankara#2-islami-donem (28.11.2019).

ÖZDEMİR, Rıfat, "Ankara", TDV İslâm Ansiklopedisi, www.islamansiklopedisi.org.tr/ankara#3 (28.11.2019).

ÖZTUNA, Yılmaz, Büyük Türkiye Tarihi cilt 13, Ötüken Yayınevi, İstanbul, 1979.

SATURK, http://www.saturk.gov.tr/images/pdf/tyst/07.pdf (Erişim: 23 Aralık 2019).

TANPINAR, Ahmet Hamdi, Beş Şehir, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2016.

TOBB, 18 Mayıs 2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu.

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2018, www.tuik.gov.tr (Erişim:04 Ocak 2020)

TÜİK, Kütüphane İstatistikleri, 2018, www.tuik.gov.tr (Erişim:04 Ocak 2020).

YILMAZ, Hatice, ÖZTİMUR, Gizem, ŞAĞBAN, Yeliz, CAN, Mehmet Ali (Yay.Haz.), Ankara, Ankara Kalkınma Ajansı, Ankara.

YÖK, Öğrenci Sayıları, www.yok.gov.tr/, Ankara, 2019. YÖK, Akademisyen Sayıları, www.yok.gov.tr/, Ankara, 2019.

Internet Kaynakçası

www.aask.org.tr/index.php (Erişim: 08 Ocak 2020).

http://www.abik.org.tr/abik (Erişim: 08 Ocak 2020).

www.adayogrenci.ostimteknik.edu.tr/s-s-s/ (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.adkk.org.tr/ (Erişim: 08 Ocak 2020).
www.tkf.org.tr/ (Erişim: 08 Ocak 2020).

www.adnanotuken.kutuphane.gov.tr/TR-84551/-tarihce.html (Erişim: 08 Şubat 2020).

www.akyurt.bel.tr/akyurtunekonomisi/ (Erişim:04 Ocak 2020).

www.altindag.bel.tr/#!gezilecek_yerler (Erişim: 28 Aralık 2019).

www.altindag.bel.tr/#!haberler/binler-karapurcekte-bulustu (Erişim: 10 Ocak 2020).

www.andoff.net/Default.aspx (Erişim: 08 Ocak 2020).

www.anfa.com.tr/parklarimiz/dikmen-vadisi (Erişim: 28 Aralık 2019).

www.anfa.com.tr/parklarimiz/genclik-parki (Erişim: 28 Aralık 2019).

www.anfa.com.tr/parklarimiz/mogan-parki (Erişim: 29 Aralık 2019).

http://www.anitkabir.tsk.tr/index.html (Erişim: 26 Aralık 2019).

www.ankara.bel.tr/haberler/gokkusagi-renginde-kent-baskent (Erişim: 29 Aralık 2019).

www.ankara.bel.tr/kulturel-hizmetler/kent-orkestrasi (Erişim: 08 Şubat 2020).

www.ankara.edu.tr/ (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.ankara.ktb.gov.tr/TR-152322/yesil-menu---ilceler.html (Erişim: 04 Ocak 2020).

www.ankara.ktb.gov.tr/TR-152389/ankara-tarihce-ve-diger-bilgiler.html

www.ankara.ktb.gov.tr/TR-152964/arkeolojik-degerler.html (Erişim: 26 Aralık 2019).

www.ankara.ktb.gov.tr/TR-152968/hanlar.html (Erişim: 28 Aralık 2019).

www.ankara.ktb.gov.tr/TR-152970/camiiler.html (Erişim: 25 Aralık 2019).

www.ankara.ktb.gov.tr/TR-152973/altinpark.html (Erişim: 28 Aralık 2019).
www.anfa.com.tr/parklarimiz/altinpark (Erişim: 28 Aralık 2019).

www.ankara.ktb.gov.tr/TR-152974/ankara-evleri.html (Erişim 28 Aralık 2019).

www.ankara.ktb.gov.tr/TR-153168/50yil--camlik-parki-.html (Erişim: 28 Aralık 2019).
www.anfa.com.tr/parklarimiz/50-yil-parki (Erişim: 28 Aralık 2019).

www.ankara.ktb.gov.tr/TR-153189/elmadag-kayak-merkezi.html (Erişim: 28 Aralık 2019).

www.ankara.ktb.gov.tr/TR-153196/karagol.html (Erişim: 29 Aralık 2019).

www.ankara.ktb.gov.tr/TR-153200/mavi-gol-bayindir-baraji.html (Erişim: 28 Aralık 2019).
www.anfa.com.tr/parklarimiz/mavi-gol-parki (Erişim: 28 Aralık 2019).

www.ankara.ktb.gov.tr/TR-172516/turizm-aktiviteleri.html (Erişim: 29 Aralık 2019).

www.ankara.ktb.gov.tr/TR-153187/dikmen-vadisi.html (Erişim: 28 Aralık 2019).

www.ankara.meb.gov.tr/ (Erişim: 16 Aralık 2019).

www.ankara.tarimorman.gov.tr/Belgeler/liftet/armutyetistiriciligi.pdf (Erişim: 02 Ocak 2020)

www.ankaragucu.org.tr/kupalar-oduller/ (Erişim: 08 Ocak 2020).

www.ankaraism.saglik.gov.tr/TR,121647/ozel-yatakli-saglik-tesisleri.html (Erişim: 22.12.2019).

www.ankaraism.saglik.gov.tr/TR,69493/egitim-ve-arastirma-hastaneleri.html (Erişim: 19 Aralık 2019).

www.ankaraism.saglik.gov.tr/TR,69494/devlet-hastaneleri.html (Erişim: 19 Aralık 2019).

www.ankaraism.saglik.gov.tr/TR,69495/agiz-ve-dis-sagligi-hastaneleri-ve-merkezleri.html (Erişim: 19 Aralık 2019).

www.ankaramedipol.edu.tr/ (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.anok.org.tr/ (Erişim: 08 Ocak 2020).

www.asbu.edu.tr/tr/ankara-sosyal-bilimler-universitesi (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.atilim.edu.tr/tr (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.atk.org.tr/Default.aspx (Erişim: 08 Ocak 2020).
www.ttf.org.tr/ (Erişim: 08 Ocak 2020).

www.ayas.bel.tr/ (Erişim: 04 Ocak 2020).

www.aybu.edu.tr/ (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.baskent.edu.tr/tr/icerik/tarihce/kurumsal-gelisme/39 (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.baskenttiyatrolari.com/ (Erişim: 04 Ocak 2020).

www.beypazari.gov.tr/beypazari-ekonomisi (Erişim: 04 Ocak 2020).

w3.bilkent.edu.tr/www/ (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.bso.bilkent.edu.tr/tr/wp-content/uploads/19-20-sezon-brosuru.pdf (Erişim: 08 Şubat 2020).

www.binicilik.org.tr/ (Erişim: 08 Ocak 2020).

www.camlidere.bel.tr/index.php/kurumsal-2/kultur-turizmi.html (Erişim: 04 Ocak 2020).

www.cankaya.edu.tr/ (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.ci.gov.tr/cografi-isaretler/detay/37960 (Erişim: 02 Ocak 2020).
www.ci.gov.tr/cografi-isaretler/detay/38171 (Erişim: 03 Ocak 2020).
www.ci.gov.tr/cografi-isaretler/detay/38173 (Erişim: 03 Ocak 2020).
www.ci.gov.tr/cografi-isaretler/detay/38499 (Erişim: 02 Ocak 2020).
www.ci.gov.tr/cografi-isaretler/liste?il=06 (Erişim: 01 Ocak 2020).

www.cubuk.bel.tr/cubuk_detay.asp?cat=MTg= (Erişim: 04 Ocak 2020).

www.etu.edu.tr/tr (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.evren.gov.tr/balikci (Erişim: 04 Ocak 2020).

www.ismetinonu.org.tr/ (Erişim: 08 Şubat 2020).

http://gazi-universitesi.gazi.edu.tr/ (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.genclerbirligi.org.tr/ (Erişim: 08 Ocak 2020).

www.hacettepe.edu.tr/ (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.hacibayram.edu.tr/ (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.kahramankazan.bel.tr/kazan-tarihi.asp (Erişim: 05 Ocak 2020) .

www.kahramankazan.gov.tr/ilcemiz (Erişim: 05 Ocak 2020).

www.kulturportali.gov.tr/turkiye/ankara/gezilecekyer/hamamonu (Erişim 28 Aralık 2019).

www.kulturportali.gov.tr/turkiye/ankara/neyenir/hosmerim-kutludugun-usulu (Erişim: 04 Ocak 2020).

www.kutuphane.humanity.ankara.edu.tr/?page_id=615 (Erişim: 18 Aralık 2019).

www.ktb.gov.tr/TR-96392/anitkabir.html (Erişim: 26 Aralık 2019).

www.lokmanhekim.edu.tr/ (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.mamak.gov.tr/huseyin-gazi-turbesi-tanitim# (Erişim: 28 Aralık 2019).

www.metu.edu.tr/tr (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.mgu.edu.tr/tr (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.mk.gov.tr/icerik/detay/kutuphane-hakkinda43739,655924456 (Erişim: 27 Mart 2020).

www.mkutup.gov.tr/tr/Sayfalar/Hakkimizda/tarihce-kronoloji.aspx (Erişim: 18 Aralık 2019).

www.nallihan.bel.tr/index.php?modul=9_1&lang=tr&ID=526&pID=1 (Erişim: 29 Aralık 2019).

www.nallihan.gov.tr/kus-cenneti/ (Erişim: 29 Aralık 2019).

www.ostim.org.tr/ostim-hakkinda--243 (Erişim: 07 Ocak 2020).

www.selcuklumirasi.com/architecture-detail/sarac-sinan-mescidi (Erişim: 25 Aralık 2019).

www.soguksu.tabiat.gov.tr/ (Erişim: 28 Aralık 2019).

www.tarimorman.gov.tr/Konular/Hayvancilik/Kurk-Hayvanciligi (Erişim: 02 Ocak 2020).

www.tbf.org.tr/ (Erişim: 08 Ocak 2020).

www.tbmm.gov.tr/kutuphane/ (Erişim: 18 Aralık 2019).

www.tedu.edu.tr/ (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.thk.edu.tr/ (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.tigem.gov.tr/Sayfalar/Detay/45c319e0-aced-4511-8aca-44626cc041fd (Erişim: 08 Şubat 2020).

www.tjk.org/TR/Kurumsal/Static/Page/Hipodromlar (Erişim: 10 Ocak 2020).

www.tosfed.org.tr/ (Erişim: 08 Ocak 2020).

www.turktelekombasketbol.com.tr/ (Erişim: 08 Ocak 2020).

www.ormanspor.org.tr/ (Erişim: 08 Ocak 2020).

www.trt.net.tr/cokseslimuzikler/ (Erişim: 08 Şubat 2020).

www.ufuk.edu.tr/ (Erişim: 17 Aralık 2019).

vekam.ku.edu.tr/tr/vekam (Erişim: 08 Şubat 2020).

www.yuksekihtisasuniversitesi.edu.tr/tr (Erişim: 17 Aralık 2019).

www.kulturportali.gov.tr/turkiye/ankara/gezilecekyer/keskkopru-baraj-golu

www.plantsoftheworldonline.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:30001427-2

www.esenbogaairport.com/tr-TR/tav-hakkinda/page/tarihce#:~:text=20%20milyon%20yolcu%20kapasitesi%20ile,karelik%20bir%20alan%20%C3%BCzerine%20kuruludur.

www.mamak.bel.tr/proje/anit-bayrak-parki/

www.sincan.bel.tr/album/kent-meydani/

www.rayhaber.com/2019/07/ankara-metro-hatlari-duraklari-ve-rayli-sistemler-haritasi/

www.tccb.gov.tr/en/receptayyiperdogan/

tr.wikipedia.org/wiki/D%C3%BCtt%C3%BCr%C3%BC_D%C3%Bcnya

www.imdb.com/title/tt1807950/

www.filmhafizasi.com/

sinematek.tv/ankara-ekspresi-2/

tr.wikipedia.org/wiki/Z%C3%BCb%C3%BCk_(film)

www.imdb.com/title/tt0252619/

www.beyazperde.com/filmler/film-221901/

www.beyazperde.com/filmler/film-235927/

www.mamak.bel.tr/proje/seymen-konagi-ve-parki/

muze.gov.tr/muze-tay?SectionId=GOR01&DistId=MRK

Güven Dinçer, Ulus'tan Samanpazarı'na Anafartalar Caddesi'nin Öyküsü, İdealkent, 11, ss.36-60.

https://www.bik.gov.tr/ankaranin-tarihi-alisveris-adresi-cikrikcilar-yokusu/ (Erişim: 03 Eylül 2020)

https://www.trthaber.com/haber/yasam/ilklerin-carsisi-anafartalar-408730.html (Erişim: 03 Eylül 2020)

https://www.basinhayati.net/bir-gazeteci-fabrikasinin-dunu-ve-bugunu-ankaranin-babialisi-ruzgarli-sokak/ (Erişim: 03 Eylül 2020)

MEDICANA2

Ankara Ticaret Odası, Söğütözü